Abba Hillel Silver Collection Digitization Project

Featuring collections from the Western Reserve Historical Society and
The Jacob Rader Marcus Center of the American Jewish Archives

MS-4787: Abba Hillel Silver Papers, 1902-1989.
Series I: General Correspondence, 1914-1969, undated.
Sub-series A: Alphabetical, 1914-1965, undated.

Reel	Box	Folder
38	14	943

Jewish Agency, Israel, 1948-1949 undated.

Western Reserve Historical Society
10825 East Boulevard, Cleveland, Ohio 44106
(216) 721-5722
wrhs.org

American Jewish Archives
3101 Clifton Avenue, Cincinnati, Ohio 45220
(513) 487-3000
AmericanJewishArchives.org

they shall never be homeless again

UPA

Palestine reports . . .

Vol. 3 No. 8 September 1948

THE MINISTRIES OF THE PROVISIONAL GOVERNMENT OF ISRAEL

Principles of Jewish Statehood. The basic concept of the State of Israel has been most adequately interpreted by David Ben Gurion, Prime Minister and Minister of Defense of the Provisional Government of Israel, in his testimony before the United Nations Special Committee on Palestine last year, when he said: "By a Jewish state we mean simply a state where the majority of the people are Jews, not a state where a Jew has, in any way, any greater privileges than anyone else. What we want to have is more Jews in Palestine, not more privileges for the Jews." In the months past, the Provisional Government has made every effort to live up to the state concept as it is embodied in this declaration. While the Government had to defend the country and the nation of Israel and the guiding principles of Western democracy for which Israel stands by force of arms against the feudal ideologies of the Middle East, it succeeded at the same time, in spite of the considerable technical difficulties and the great financial expenses, to increase the Jewish population by over 40,000 Jewish immigrants who entered the State during the period from May 15th to early September.

Strength of Government Authority. The success of these Government actions to a great extent was due to the nature of authority vested in Israel's Government as the successor to the Jewish leaders under Mandate rule. As a matter of fact, the Mandatory power never was considered by the Jewish community in Palestine the real authority in national affairs. The real authority in the national affairs of the Jewish community in Palestine were, on the one hand, the Executive of the Jewish Agency, elected into office by the Jews in and outside of Palestine, and, on the other hand, the National Council (Vaad Leumi), elected into office by the Jews in Palestine. Hence, the strength of the ruling power of Israel's Government is the result of its authority by prestige rather than by legal endowment.

Operational Efficiency. Due to this high degree of prestige of Israel's Government, the administrative machinery in most of its sections could start functioning without any gap in time or operation. Many of the Ministries and the ministerial

departments consisted in the beginning merely of skeleton staffs and had to work without the most necessary technical equipment. They were faced with innumerable difficulties because of the uncooperative attitude of the outgoing British Government. But they were efficient from the very beginning because their personnel was most devoted and the Jewish public with which they had to deal was most sympathetic. Thus the psychological basis was provided on which the organizational ingenuity of the responsible men could develop and improve the apparatus of the Government, and maintain the highest level of efficiency during the period of the national emergency.

The Ministries and their Departments.*) The Prime Minister's Office and the Ministry of Security, though different in their function and organization, have been united under the leadership of David Ben Gurion for the purpose of concentrating the power of decision and direction during the period of hostilities. The Chief Secretary of the Prime Minister is the head of the General Secretariat of the Government. The Secretariat, in turn, is the liaison office between the Prime Minister and the other ministries. It publishes the official gazette, keeps the state records and registers the civil service appointments.

The Ministry of Security is situated at General Headquarters but is, as far as its organization is concerned, detached from the General Staff. The Ministry has three Deputies, one for manpower and recruiting; one for war material (purchase, production and supply); and one for auxiliary army services (food, clothing, housing, etc.). Liaison is maintained between the Minister and his Deputies, on the one hand, and the General Staff on the other hand, through the Chief of Staff. There is no Commander in Chief. The Minister is further assisted by an Aid-de-Camp with a small staff, a military advisor and a liaison officer who keeps in contact with the Ministry of Foreign Affairs. There is a Secretary General in charge of the whole Ministry. The Security Ministry is supplemented by the Security Committee, a public advisory body of eleven persons representing public interests of political parties, religious groups, communities, etc., which has the function to inform the Ministry on the state of public opinion and to communicate the Ministry's views to the public.

The Ministry of Foreign Affairs, headed by Moshe Shertok, has until recently worked with a small staff without political archives and works of reference at their disposal. Diplomatic correspondence has been conducted in English and French only. However, a beginning has been made to establish Hebrew equivalents for the technical terms of international diplomatic usage. Immediately after the establishment of the State, diplomatic and consular representatives have been appointed by the Ministry in Washington, New York, Los Angeles, London, Paris, Brussels, Stockholm, Moscow, Warsaw, Prague, Munich, Rome, Athens and Bucharest. Mr. Aubrey Eban has been appointed representative of Israel at the United Nations. The Ministry is in daily contact with him, receiving reports and transmitting the views of the Israeli Government. In Israel, the Foreign Minister is acting for the Government in all negotiations with Count Bernadotte, United Nations Mediator.

The Ministry of Finance, headed by Eliezer Kaplan, includes the following chief departments: 1) Accountant General's Department; 2) Budget; 3) Customs and Excise; 4) Internal Revenue; 5) Department of Economic Planning. The Departments of Customs and Excise and of Internal Revenue have been in operation since the beginning of the

---

*) Since the Washington office of the Israeli Government is preparing a pamphlet on the Ministries of Israel, we present in the following a condensed survey of those Ministries only which have been of vital importance during the current crisis.

State, and have produced out of income taxes, customs and excise duties, land dues, postal revenues, etc., a State income of almost £P 1,000,000 ($4,000,000) during the first six weeks of its operation. The Budget Department will be responsible to arrange budgets for each of the other ministries in consultation with the Ministers concerned. All budgets are to be submitted to the State Council for approval. For the time being, budgets are prepared for a three-month period but will later be worked out on an annual basis. The Department of Economic Planning will prepare and allocate the economic budget in distinction from the budget of State finances. Its operation will include the controls of foreign exchange, import and export policy; of banking, insurance and investments; of national income and manpower.

The Government further includes the following Ministries: Agriculture; Communications; Commerce, Industry and Supply; Health; Immigration; Interior; Justice; Labor and Public Works; National Minorities; Police; and Religious Affairs.

Seat of Government. The majority of the Ministries are located at Hakiriya, formerly Sarona, a place adjacent to the City of Tel Aviv.

TOWARDS A NATIONAL MONETARY POLICY IN ISRAEL

Israel's New Currency. The Currency Act of the Israeli Government of August 16, 1948, decreed that the Palestine Pound, which had been the legal tender in Palestine since 1927, would be succeeded by the Israeli Pound, the new monetary unit of Israel's own currency, on August 17, 1948, and that the former Palestine Pound would be withdrawn from circulation, effective September 15, 1948. On the same day, the Provisional Government of Israel also established its own Foreign Exchange Administration, henceforth the national central control agency of all financial transactions with foreign countries, and set up the official exchange rate of the new Pound against firm safeguards of well conceived legal and banking regulations.

Antecedents of the Currency Act. Viewed in the abstract, the establishment of a national monetary system during the early phase of the development of the state and under still unsettled economic conditions of the country may seem rather premature. However, under the prevailing circumstances the measure could no longer be postponed by the State of Israel, if the economy of the country was to be saved from the stifling effects of a financial vacuum. Such a vacuum actually existed since the British Government had declared on February 22, 1948, that Palestine had ceased to be a member of the Sterling area and that all her Sterling balances would be blocked except those Sterling amounts which His Majesty's Government would decide to make available to the successor government of the Mandatory Power necessary to carry on normal international trade.

Meaning of Israel's Currency Act. While in terms of economic thinking it is irrelevant as to whether there were political motives behind this step of the British Government, which, as a matter of fact, was taken abruptly and without consultation of the United Nations, or whether Great Britain was forced to drastic action under the pressure of her own severe economic crisis, this much is clear that after the establishment of the State of Israel, the Provisional Government was faced with a most anomalous financial situation at home. The Palestine Pound, detached from all legitimate controls, could not claim adequate credit value abroad; it circulated as obviously foreign currency without a national equivalent in the domestic market; and large amounts of money, owned by the banks and private citizens of the State, were frozen in the deposit vaults of a foreign and hardly friendly power. The Currency Act of Israel's Government, therefore, was the first step to meet a monetary emergency which was caused by the British measure of February 22, 1948.

Dollar and Sterling Balances as Currency Cover. As to the basic features of Israel's monetary legislation, the emphasis is rather on close cooperation with the strong economic powers in the world, particularly the United States and Great Britain, than on an arbitrary internal self-regulation of the national currency which was the ill-fated financial pattern of many small and big states during the past interwar-period. Israel's currency will be covered to a large degree by the accumulated and prospective dollar and Sterling balances of the country accrued from national production. This means, that the new currency will serve as the medium of a greatly intensified import and export trade with the principal economic centers of the world, and that, in turn, this function of the new currency will be the main source of its trading value.

Total Amount of Israel's Frozen Sterling Balances. The total assets of Israel, which have been frozen by Great Britain, amounted to over 75 million Pounds or 300 million dollars by May 15, 1948. This is three times the amount which the United States Government is considering at present as a loan to Israel. The Sterling balances consist of Sterling assets directly derived from Jewish foreign trade in the past, and of gift-dollar balances converted into Sterling according to the British foreign exchange regulations. On the basis of estimates by the former Palestine Currency Board, a Department of the British Colonial Office which had been in control of the Palestine currency since 1926, the trade Sterling assets amount to almost £ 50 million. They include about £ 7,140,000 in Palestine currency or 28.5% of the total currency now in circulation in Israel; about £ 36,800,000 in bank investments or 80% of all bank investments in Palestine prior to the establishment of the State; and about £ 5,500,000 in private Jewish deposits. The rest of Israel's blocked Sterling balances in Great Britain in the amount of about £ 25 million has accrued from voluntary contributions by American Jews to Palestine during the period from October 1, 1945 to March 31, 1948.

Prospects of the Defreezing Process. Until now, Great Britain has released according to her own discretion a total of £ 9,300,000 or about 12.4% of the frozen Sterling assets of Israel. She has released £ 7 million on February 22, 1948, of which £ 4 million were assigned as working balances to the banks in Palestine and £ 3 million for current expenditures until the middle of May, and an additional amount of £ 2,300,000 in July, 1948 for the acquirement of foodstuffs in Israel for the period from August 1, to October 31, 1948. It is evident that for the benefit of both countries and their future trade relations the question of the frozen Sterling assets of Israel will have to be solved by mutual agreement rather than by unilateral action. In this respect, it is noteworthy that Israel's Finance Ministry recently intimated that negotiations with Great Britain on her financial obligations towards Israel may start even before the British Government has recognized the State of Israel.

* * * * * * * * * *

The United Palestine Appeal is currently conducting its fund raising through the $250,000,000 United Jewish Appeal Campaign.

UNITED PALESTINE APPEAL -- 41 EAST 42nd STREET -- NEW YORK 17, N. Y.

Sept 15, 1948

C-7.

MEMORANDUM ON CERTAIN PENDING MATTERS

REGARDING THE STATE OF ISRAEL

I. Displaced Persons.

The Security Council Resolution of May 29, 1948 distinguishes between "fighting personnel" and "men of military age". The former are not to be introduced into Palestine; the latter may be introduced but not mobilized or submitted to military training during the cease fire. Nevertheless the United States is now prohibiting men of military age to leave displaced persons camps in the United States Zones of Germany and Austria unless previously cleared by the Mediator. This is contrary to the terms of the Security Council Resolution and the history of that Resolution. The United States insisted on this point before the Security Council, as did France, and their views were adopted. The Mediator, in cooperation with Israeli authorities, sometime ago made provision in Israel for preventing mobilization and training of men of military age who may come there. This is all that is necessary. Prior clearance acts as a barrier at this time.

The United States should at long last permit these displaced persons to go to Israel where they are welcome. This would accord with United Nations policy and the policy of the United States. Involved are the known humanitarian issues, including separation of families.

II. Recognition. It is the policy of the United States to grant de jure recognition to Israel. Such recognition should be granted before the Assembly convenes in Paris, because:

1. The position of the United States should be clarified and made known to the Members of the United Nations to avoid uncertainty and confusion at the General Assembly regarding that position. The Arab states should not be encouraged to believe the United States is uncertain as to its position.

2. If recognition is delayed until the domestic political campaign within the United States is at its height, we will seem to be playing domestic politics with recognition, causing loss of prestige among the assembled Members of the United Nations, affecting the whole position of the United States at the General Assembly.

3. Peace in Palestine is best assured by a simple and clear position.

4. The Israeli internal situation in relation to the United States would be greatly strengthened, vis-a-vis Soviet influence operating through extremist elements and affecting others because of continued uncertainty about the United States.

(Since the Israeli elections are not planned before November 15, the President in according recognition now could point to this fact and the desirability of clarifying the position of the United States before the Assembly meets).

III. <u>The loan</u>. Assuming, as I do, that the Export-Import Bank is willing to approve the loan on banking grounds, every reason stated above under II applies to a decision to approve the loan without further delay, though it is not necessary that the funds be advanced entirely or at once.

Ultimate peaceful settlement of the Palestine problem on the basis of an independent State of Israel and internationalization of Jerusalem and the Holy Places, is aided by making known a clear and simple position on the part of the United States at this time, which the foregoing would bring about.

IV. As to consideration of the general subject of Palestine at the General Assembly, the United States should oppose any attempt to open the November 29 Resolution. The most sensible position would seem to be to bring the parties (Israel and some or all the Arab States) into direct negotiations as independent States, with the United Nations assisting only as mediator and not as arbitrator, and insisting upon no fighting in the interest of peace. Count Bernadotte is not authorized to do other than mediate. He lost ground tremendously when he publicly proposed turning Jerusalem over to King Abdullah whereas the General Assembly had recommended its internationalization. Neither the United Nations nor the United States should become embroiled at the General Assembly in the details of possible changes in boundaries. Such questions and other details should be left to direct negotiations; and neither the Mediator nor the Assembly should throw open again the whole Palestine problem.

GENERAL MAIL

ערמוטיגט אלע שאפענדע
כחות אין אידישען לעבען

Office: 183 E. B'wa[illegible] New York 2, N.[illegible] Telephone ORchard 4-33[illegible]

The Day
דער טאג
"THE NATIONAL JEWISH DAILY"

פרייז 10 סענט

אומפארטייאיש אין נייעס
אומאפהענגיג אין מיינונג

Vol. XXXIV. No. [illegible] ...red as Second Class Matter ...Office, New York, N. Y. NEW YORK — SUNDAY, NOVEMBER 28, 1948 — זונטאג, 28סטער נאוועמבער, 1948 — יום א׳, כ״ו חשון, תש״ט. — 16 PAGES — PRICE TEN CENTS

DR. A. H. SALVER / THE TEMPLE / E 105 ST & ANSEL / CLEVELAND 6 OHIO

טרומאן וועט האלטן קאמפעין-צוזאג וועגן ישראל

ישראל-אפליקאציע אין יו-ען זיכער מיט מערהייט, באריכט; אראבער גרייטען זיך צו באנייען קריג אין נגב, הערט יו-ען

NEWS — AND — VIEWS

Anniversary of U. N. Palestine Resolution.
America Saved the Day.
American Jewry to the Rescue.
The Role of American Zionism.

—By DR. S. MARGOSHES—

Just a year ago the world was electrified by the news flashed from Lake Success that the United Nations by a two-third vote had adopted a resolution calling for the establishment in partitioned Palestine of a Jewish State. Once again, after a lapse of two thousand years there was to arise on the ancient soil a free and independent Jewish commonwealth, deriving its powers not from war and conquest but from an accord on the part of the great and small nations of the earth and the enlightened public opinion of the world.

A year after the passage of this historic resolution of the United Nations it is well to note that the great event which will remain memorable in the annals of the long and tragic Jewish development is largely due to the stand of our American Government. Had it not been for the Government of the United States, it is very doubtful whether the requisite two-thirds majority of the United Nations delegates could have been attained. It was most fortunate indeed that the Soviet stand in favor of a Jewish State in Palestine coincided with that of the American Government; a singular case in which such agreement on an important international question has been reached between these two countries. Yet, as every unbiased observer who was close at hand in Lake Success must admit, it was due to the insistence of the United States on the Palestine partition resolution, particularly in the last hours before the historic vote that there was a change in attitude on the part of many of the smaller nations that intended either to abstain from casting their ballot at all or to vote thumbs down on Jewish Statehood. So let us admit it freely and generously that it was America that saved the day for us at Lake Success.

Moreover, a year after the resolution for the establishment of a Jewish State in Palestine was adopted by the United Nations, it is still America that we look to to save the day for us in the United Nations, now meeting at Paris. For despite its zig-zags and occasional back-tracking, it was from America that we have received the moral and material help which made the establishment of the Jewish State possible. Let us not forget that the Government of the United States was the first among the great powers of the world to recognize the Provisional Government of Israel. It was the American delegation to the United Nations in Paris which has enunciated the policy that no territorial canges affecting Israel be made except it has the full consent of the State of Israel. It was the United States, for years the close ally of Britain on a global scale, that took issue with Britain on Palestine. It is to the United States that we now turn, with hope and expectation—that, resisting the British maneuvers, it will find enough courage to see Israel through this crucial period until the Jewish State is established on a firm foundation as a prosperous member of the community of nations and an outpost of democracy in the Near East.

And as we give our thanks to

(Continued on page 2)

פראנקרייך, קאנאדע גרייט צושטיין צו אמעריקע, סאוועט, קאלאמביא און צו שטימען פאר ישראל

פאריז, נאוו. 27. — ישראל האט בדעה מארגען, מאנטאג, אנגעבען א פארמעלע אפליקאציע פאר מיטגלידערשאפט אין דער יו־ען. איז היינט איבערגעגעבען געווארען אין פארלעסליכע קרייזען.

ס׳איז איצט דא די מעגליכקייט, אז ישראל זאל געווינען די נויטיגע 7 פון די 11 שטימען אין זיכערקייט־ראט, אויב די אמעריקאנער דעלעגאציע זאל זיך נאר גענוג אנשטרענגען.

ביז נעכטען אווענט זיינען געווען בלויז זיכערע 5 שטימען—אמעריקע, סאוועט־רוסלאנד, אוקראינע, ארגענטינע און קאלאמביא. אבער היינט אינדערפרי, גיבען איבער פארלעסליכע באריכטען, אז אויך פראנקרייך און קאנאדע זיינען גרייט צו שטימען פאר ישראל׳ס מיטגלידערשאפט. דאס וואלט געשאפען די נויטיגע מאיאריטעט.

קיינער אין דער יו־ען דערוואַרט ניט קיין בריטישע וועטא. דערפאר קען די ישראל אפליקאציע אויפגענומען ווערן ביי דער אסעמבלי פאר דער ענדגילטיגער באטראכטונג די קומענדיגע טעג און באאבאכטער זיינען זיכער, אז די אידישע מדינה וועט קריגען די נויטיגע מאיאריטעט אין דער פאליטישער קאמיטע.

די ישראל דעלעגאציע וועט דא מארגען אפהאלטען א ספעציעלע מיטינג און דער ענדגילטיגער באשלוס איז געוועגדט אן שערטאק׳ן, וועלכער האט מיט זיך די אפליקאציע זינט ער איז געקומען פון ישראל.

דערוויל שמועסט מען אין דיפלאמאטישע און פריוואטע קרייזען, אז אמעריקע׳ס איצטיגע שטעלונג אין דער ארץ ישראל פראגע מאכט שווערער צו לייזען די פראגע, אויב ניט אינגאנצען אוממעגליך. ס׳ווערט אנגעוויזען, אז בעת די אמעריקאנער דעלעגאציע פרובירט דערגרייכען מיט ענגלאנד אן אויסגלייך וועגן דער שטעלונג צו ארץ ישראל, האט אמעריקע דערוויל אנגענומען די שטעלונג, אז ישראל מוז אויפגעבען א טייל פון נגב, אויב זי זאל באשליסען צו האלטען א טייל אדער אלע טיילען פון מערב גליל; אז אמעריקע האט אויך גענומען א שטעלונג ביים זיכערקייט־ראט, אז ישראל מוז דורכפירען באנג׳ס באפעל זיך צוריקציען פון נגב. אז אמעריקע האט אין קיין שום רעזאלוציע ניט געפאדערט פארמעל מען זאל אננעמען ישראל אלס מיטגליד אין דער יו־ען. און אז אמעריקע האט אין קיין שום רעזאלוציע ניט געפאדערט פארמעל מען זאל אננעמען ישראל אלס מיטגליד אין דער יו־ען, און אז אמעריקע, וואס האט זיך פארפליכטעט צו האלטען ביים אנגענומענעם חלוקה־באשלוס, לויט וועלכען ישראל קריגט דעם נגב, האט אויך פארגעשלאגען צו אינסטרואירען די פארמיטלער

(שלום אויף זייט 2 קאלום 4)

די פאן פון דער אידישער מדינה, וואס האט זיך באדעקט מיט גרויס רום אין ערשטען יאר, זינט די „יו־ען" האט באשלאסען חלוקה.

קאנגרעסמאן סאל בלום פארזיכערט, אז טרומאן וועט דורכפירען אלץ, וואס ער האט פארשפראכען וועגען ישראל

וואשינגטאן, נאוו. 27 (איטא) — פרעזידענט טרומאן וועט האלטען זיינע קאמפיין־צוזאגען וועגען מדינת ישראל, האט נעכטען דערקלערט קאנגרעסמאן סאל בלום, דעמאקראט פון ניו יארק, נאך א באזוך אין „ווייסען הויז". קאנגרעסמאן בלום, וועלכער וועט, ווי מען דערווארט, ווערען דער פארזיצער פון דער „הויז קאמיטע פאר אויסערליכע אנגעלעגענהייטען", האט דערקלערט צו רעפארטערס, אז פרעזידענט טרומאן האלט, אז „אלץ וועט זיך אויספרעסען" אין ארץ ישראל.

פאריז, נאוו. 27. — די יו־ען האט נעכטען דערהאלטען דעם אידישען ענטפער, אז ישראל נעמט אן די רעזאלוציע פון 16טען נאוועמבער. איינציייטיג האט ראלף באנטש, צייטווייליגער ארץ ישראל פארמיטלער געשיקט א שארפע דערמאנונג צו די אראבישע לענדער, אז זיי האבען נאך אלץ ניט געענטפערט אויף דער האזויגער רעזאלוציע.

נאך דעם ווי דער ישראל דעלעגאט אבבא עבאן האט פארגעלייגט דעם ישראל ענטפער, האט דער עגיפטישער דעלעגאט מאכמער פאזשי בעי דערקלערט—און פון זיין דערקלערונג איז קלאר געווארען אויסער יעדען ספק—אז עגיפטען וועט באין אופן ניט אונטערהאנדלען וועגען קיין וואפענשטילשטאנד ביז וואנעט די ישראל קרעפטען וועלען זיך צוריקציען פון זייערע געוואונענע פאזיציעס אין נגב.

די דערקלערונגען פון ישראל און עגיפטען זיינען געמאכט געווארען ביי דער 7 לענדערדיגער סאנקציע קאמיטע פון זיכערקייט־ראט.

איינצייטיג האט די ישראל רעגירונג נעכטען דערקלערט צו דער יו־ען, אז זי וועט ניט ארויסלאזען די עגיפטישע טרופען, וואס ליגען איינגעקלעמט אין דער נגב־פאסקעט, ווייל ניט די ירען און ניט עגיפטען קאן גאראנטירען, אז די קרעפטען, אויב ישראל זאל זיי באפרייען, וועלען ניט באנוצט ווערען פאר אנדערע אטאקעס קעגען אידישע ישובים אין נגב.

לויט דער רעזאלוציע, וואס דער יו־ען זיכערקייט־ראט האט אנגענומען דעם 4טען נאוועמבער, דארפען די עגיפטישע טרופען פון פאלוזשא אין צפון־נגב זיך צוריקציען צו נייע פאזיציעס. אבער די ישראל קרעפטען לאזען זיי ניט ארויס, ווייל ביז היינט האבען נאך די אראבישע לענדער זיך ניט אפגערופען אויף דער רעזאלוציע פון 16טען נאוועמבער, אין וועלכער ביידע צדדים—די אידען און אראבער — ווערען אויפגעפאדערט צו פארהאנדלען וועגען א באשטענדיגען וואפענשטילשטאנד אין ארץ ישראל.

תל־אביב, ישראל, נאוו. 27טען (איטא) — דער נגב איז פאר מדינת ישראל א פראגע פון לעבען און טויט, האבען דא דערקלערט ריכטער בענדזשאמין שאלעק, מאקס אגוסט און ב. גוקמאווסקי, פירער פון דער דעלעגאציע פון אמעריקאנע ר„פאראייניגטע אידישען אפיל", צוריקקומענדיג פון א טור איבער דעם נגב.

ערשטער יארטאג פונ׳ם היסטארישען יו-ען באשלוס געפייערט איבער דער גאנצער וועלט

מארגען איז דער ערשטער יארטאג פון דעם היסטארישען באשלוס פון די „יונייטעד נײשאנס" וועגען דורכפירן די חלוק הפון ארץ ישראל און דער שאפונג פון א אידישען און אראבישען שטאט. דער דאזיגער באשלוס, וואס איז געווען א ווענדע־פונקט אין דער געשיכטע פון דעם אידישען פאלק און פון דער ציון־באוועגונג, וועט געפייערט ווערען פון אלע אידען איבער גאר דער וועלט.

פירער פון ציון-פארטייען אין אמעריקע רופען אידען צו ווירדיגע ואמען פאר ישראל אין דעם יארטאג פון „יו-ען" באשלוס וועגען חלוקה

29טער נאוועמבער איז די גרעסטע דאטע אין דער אידישער געשיכטע זאגט דר. סילווער

(שלום אויף זייט 3)

ישראל וועט דורכפירן וועלט-קאנקורס פאר פלאן פון הויפטשטאט

תל אביב, ישראל, נאוו. 27 (איטא).— ישראל וועט דורכפירען א וועלט־קאנקורס צווישען ארכיטעקטען פאר א פלאן פון דער אידישער הויפטשטאט, האט דא נעכטען ערקלערט אינזשעניר שלמה אראזי.

קיפערס פון ׳מודיעין׳ וועלען ברענגען מכבי-פאקעל צו דער קאנפערענץ אין תל-אביב

תל אביב, ישראל, נאוו. 27 (איטא).— די וועלט־קאנפערענץ פון דער ספארט־ארגאניזאציע „מכבי", וועט זיך דא עפענען ערב חנוכה, דעם 26טען דעצעמבער.

פילאדעלפיער דאק-סטרייקערס שטימען גוטצוהייסען נייעם אגרימענט; שטימען פון היגע סטרייקערס ווערען נאך געצעהלט

די יו-ען אסעמבלי רופט די לענדער פון באלקאן, אז זיי זאלן איינשטעלען דיפלאמאטישע באציאונגען

פאריז, נאוו. 27 (רויטערס) — די גענעראל אסעמבלי פון דער יו־ען האט פארדאמט די צפון׳דיגע שכנים פון גריכענלאנד, יוגאסלאוויע, בולגאריע און אלבאניע, פאר העלפען די גריכישע גערילאס פון גענעראל מארקאס.

קאמוניסטישע ארמייען בלויז 35 מייל פון כינעזישער הויפטשטאט; מאדאם טשיאנג פליט היינט אהער נאך הילף

נאנקינג, כינע, נאוו. 27 (יונ. פר.) — קאמוניסטישע טרופען, ארום צוואנציג טויזענט אין צאל, האבען היינט דערגרייכט א פונקט, וואס איז בלויז 35 מייל ווייט פון נאנקינג, הויפט־שטאט פון דער טשיאנג־קאי־שעק רעגירונג.

געווערקשאפטען-קאמפיין יובל קאנווענשאן פייערליך דערעפנט

ישראל־רעדנער פאררוקען פולשטענדיגען זיג. — אראבער־פירער שטרייכן אונטער ראל פון הסתדרות אין אנטוויקלונג פון מדינת ישראל.— הספד נאך די געפאלענע

ספעציעל פאר׳ן „טאג"
פון ה. יאטע

3 דייטשען, פויליש פארל קריגן טויט-שטראף אלס קריגס-פארברעכער

אירלאנד באשליסט צו דערקלערן זיך אלס רעפובליק

דאבלין, נאוו. 2. — דער אירלענדישער פארלאמענט האט נעכטען אנגענומען דעם „ביל פון דער אירלאנד רעפובליק"

הויבט אן לייענען היינט אין „טאג" דעם נייעם ראמאן „די פרוי וואס האט געזינדיגט"

News and Views

(Continued from page 1)

America on this, the first anniversary of the passage of the UN resolution calling for the establishment of the Jewish State, let us not forget the role played by American Jewry in the difficult months preceding the United Nations decision on Palestine as well as the crucial period immediately following it. Never in its history has American Jewry been as united in its stand on Palestine as it was when the future of the Jewish state hung in the balance. Groups, parties, associations and committees, which for years have either been lukewarm to Zionism or opposed to it, took their stand resolutely with the Zionist forces in America, in support of the UN resolution, calling for a Jewish state. It may be said without fear of contradiction that, with very few and negligible exceptions, notably the American Council For Judaism to the extreme right and the Jewish Socialist Bund to the left, the five million Jews of the United States were as one, anxious to throw their influence on the scales for a Jewish State in Palestine. The way American Jewry has been pouring out its resources in an unending and ever swelling stream since the adoption of the UN resolution and particularly since the establishment of the Jewish State, has been a notable demonstration of the depth and the sincerity of American Jewry's urge to be instrumental in the defense and the reconstruction of the Jewish State on its ancestral soil.

And a word about the role played by American Zionism. Time and time again the leaders of American Zionism have paid tribute to the Yishuv in Palestine and its heroic exploits as to the chief factor which brought about the great historic Jewish victory of November 29th, 1947 at Lake Success. And there can be no doubt that save for the intrepidity of the pioneers who reclaimed the land from the desert and the swamp, and save for the sweat and the blood of those who came after them, working and defending the land, there would have been no occasion for controversy over Jewish Palestine and no opportunity for the United Nations for the passage of a resolution calling for the establishment of a Jewish State. Nor can there be any doubt that save for the heroism of the embattled Jewish farmers and workers, who formed into a Jewish army, and defended the Jewish land against the Arab invaders, there would have been no Jewish State today. These are all things to remember, and by all means let us give all the honors to the heroic sons and daughters of Israel who deserve them. Their deeds shall never be forgotten by a grateful Jewish people.

Yet, who will doubt that if America was a vital factor in the historic decisions of the United Nations calling the State of Israel into life, and if American Jewry was of decisive import in moving the American government to action in behalf of Israel, that American Zionism, notably the Zionist Organization of America, constantly and consistently and persistently, ceaselessly and courageously activating the Jews of America to play their role in behalf of Zion,— had a stellar part in the great drama of winning Jewish Statehood for the Jewish people? Dr. Abba Hillel Silver and Dr. Emanuel Neumann, speaking for American Zionism, have spoken out of the heart of the whole of American Jewry; that's why their voices rang with clarion tones through the council chambers of the United Nations at Lake Success. Those who, like I, were privileged to watch them at close range and hear them speak will never forget them as long as they live. In a wider sense the UN resolution of November 29th, 1947, calling for the immediate establishment of a Jewish State in Palestine, was a triumph for the conscience of mankind. In another sense it was a victory for the whole Jewish people. But in a special sense it was a triumph for the leaders of American Zionism. Of them it historically will record that they were the architects of the Jewish victory at Lake Success.

3 באַנדיטען באַרויבען אידיש פּאָר פּאָלק אין גרעניטש ווילעדזש אויף 16,500 דאָל.

סאָוועט - געזאַנדשאַפט אין תל-אביב באַשטעלט שטאָל-טירען

תל-אביב, ישראל, נאָוו. 28. — די סאָוועטיש געזאַנדשאַפט אין תל-אביב האָט אין דער היגער פאַבריק באַשטעלט דריי געפּאַנצערטע טירען, וואָס האָבען אויף זיך שטאָלערנע פּלאַטען, וואָס זענען צוזאַמענגעזעצט דריי צאָל דיק.

1.14 פּערזאָן געטויט אין טענקסגיווינג-דעי

114 פּערזאָן זענען האַריגען טענקסגיווינג דעי אומגעקומען אין פאַר-יידענע אומגליקספעלען איבער'ן לאַנד. 86 מענשען זענען געטויט געוואָרען אויף די האַיוועיס. לויט אַן איבערזיכט, איז די צאָל טויטע האַיאָר געווען קלענער ווי פאַראַיאָרען.

נייע מיטגלידער פון רענט קאָנטראָל באָרד אײַנגעשוואוירען

די נייע באַאַמטע, וואָס מעיאָר אָ'דוואַיער האָט באַשטימט צו דער שטאָטישער רענט קאָמיסיע, האָבען שוין פאַרנומען זייערע פּלעצער.

זיי זיינען: פּראָפעסאָר הערבערט ט. וועקסלער, פּראָפעסאָר פון געזעץ אין קאָלאָמביא אוניווערזיטעט און נאַטאַניעל סאַרקין, דעפּיוטי אינוועסטיגיישאַן קאָמישאָנער. זיי פאַרנעמען די פּלעצער פון די צוויי אַנדערע באַאַמטע, וועלכע האָבען רעזיגנירט צוליב קריטיק אין פאַרבינדונג מיט דער אַרבייט פון דער רענט קאָמיסיע.

פראַנקרייך, קאַנאַדע גרייט צושטיין צו אַמעריקע, סאָוועט, קאָלאָמביאַ און צו שטימען פאַר ישראל

(שלוס פון דער ערשטער זייט)

פּרעזידענט דערלויבט אויסצוגעבען שנעלער מאַרשאַל פּלאַן געלט

וואַשינגטאָן, נאָוו. 27 (יונ. פּרעס). — פּרעזידענט טרומאַן האָט אויטאָריזירט די „עקאָנאָמיק קאָאָפּעריישאַן אַדמיניסטרעישאַן", וועלכע פאַרוואַלטעט די מאַרשאַל פּלאַן געלדער, אויסצוגעבען די פולע סומע פון 5 ביליאָן, 300 מיליאָן דאָלאַר...

דאָק-סטרייק, וואָס האָט געדראָהט פראַנקרייך, וועט ווערן אויסגעמידן

פּאַריז, נאָוו. 27 (יונ. פּרעס). — די פראַנצויזישע רעגירונג און די קאָמוניסטיש געפירטע יוניאָן פון די האַפען אַרבעטער האָבען זיך געאייניגט וועגען די פאַרערונגען פון די האַפען אַרבעטער. און אַ סטרייק וועט אַזוי אַרום אויסגעמידן ווערען.

די יוניאָן האָט געהאַט געמאַכט פאַרבאַרייטונגען צו אַ סטרייק.

די קאָמוניסטיש געפירטע מאַטראָסען פעדעראַציע האָט היינט אַרויסגעלאָזען אַ רוף, צו די אַרום, הונדערט טויזענט מיינערס וועלכע זיינען אין סטרייק פאַר די לעצטע אַכט וואָכען, צוריקצוגיין צו דער אַרבעט דעם מאָנטאָג.

איוואַן זאַאיקין, וועלט-באַרימטער אַטלעט און שטאַרקסטער מאַן, טויט

איוואַן זאַאיקין, דער „מאָדערנער הערקולעס" פון סאָוועט-רוסלאַנד און געוועזענער טשעמפּיאָן-אַטלעט פון דער וועלט, איז געשטאָרבען אין קישינעוו אין עלטער פון 66 יאָר.

דער פּרייז פון פּוטער איז געפאַלען אויף זעקס סענט

שיקאַגאָ, נאָוו. 27 (יונ. פּרעס). — די פּרייזען פון פּוטער אין איינצעל-פאַרקויף זענען אין משך פון די לעצטע צוויי חדשים שטאַרק געפאַלען איבער'ן לאַנד. דער פּרייז פון פּוטער איז געפאַלען 6 און איין דריטעל פון אַ סענט אויף אַ פונט.

8,000 בולגאַרישע אידן פאָרן קיין ישראל

סאָפיע, נאָוו. 27 (יונ. פּרעס). — 8,000 אידישע מענער, פרויען און קינדער פון בולגאַריע גרייטן זיך אָפּ-צופאָרן קיין ישראל קומענדיגן חודש. די מעלדונג האָט אַרויסגעגעבען דער אידישער עמיגראַציע-קאָמיטעט. ביז איצט האָבען שוין 17,000 בולגאַרישע אידען עמיגרירט קיין ישראל און די עמיגראַציע וועט אָנהאַלטען אַזוי לאַנג, ביז ס'וועלען אויסגעשעפּט ווערען אַלע קאַנדידאַטען וואָס ווילען אָפּפאָרן אין אידישען היימלאַנד.

7-סענטיגע פייער שיין אין קראָפּט אויף 56 שטאָטישע באָס ליניעס

די 7-סענטיגע פייער איז נעכטען, 5 מינוט נאָך צוועלף, אַריין אין קראַפט אויף די 56 באָס-ליניעס פון דער סוירפעס טראַנספּאָרטיישאַן קאָרפּאָ-ריישאַן, וואָס אָפּערירט אין מאַנהעטען און אין די בראָנקס.

מערב-וואַליוטע וועט צוריקגעצויגן ווערען פון בערלין, ערשט נאָכדעם ווי סאָוועט וועט אַראָפּנעמען בלאָקאַדע

די בריטיש - אַמעריקאַנער פּאַטאַש קאָמפּאַני שליסט געהיימען אָפּמאַך מיט ישראל וועגן פּאַטאַש עקספּאָרט

ריכטער וויל ניט בטל מאַכן דערוויילונג פון פראַנקענטאַלער

סופּרים-קאָורט ריכטער פיליקס ס. בענוועגנאַ האָט אָנטזאָגט די פאָדערונג פון טעמעני האָל, בטל צו מאַכען די דערוויילונג פון דזשאָרדזש פראַנ-קענטאַלער'ן, וועלכער איז דערוויילט געוואָרען צום אַמט פון סאָראָגעיט ריכטער, קעגען זיין געגען קאַנדידאַט, ריכטער דזשאָהן א. מאַלען.

טעמעני האָט באַהויפּטעט, אַז אומ-רעגעלמעסיגקייטען זיינען פאָרגעקו-מען בעת די וואַלען.

טעמעני וועט אַפּעלירען צו אַ העכערען געריכט.

מאָרעי וויל קאָאָפּעראַציע צווישן סי-אײַ-אָ און אַ. פ. אָוו ל.

פּאָרטלאַנד, אָרעגאָן, נאָוו. 27 (יונ. פּרעס). — פיליפּ מאָרעי, וועלכער איז ווידער דערוויילט געוואָרען פּרעזידענט פון דער סי-אײַ-אָ, האָט ביים שלוס פון דער קאָנווענשאָן אויפגעפאָדערט די א. פ. אָוו ל. צו קאָאָפּערירען מיט דער סי-אײַ-אָ, אויפ'ן פּאָליטישען און סאָ-ציאַלען געביט.

אין דער זעלבער צייט האָט מאָרעי ביי דער שלוס פון דער קאָנווענשאָן פאַרזיכערט, אַז זיין אויפגאַבע וועט זיין צו זיכערן, אַז קאָמוניסטישע עלע-מענטען זאָלען ניט קריגען קיין קאָנ-טראָל אין דער סי-אײַ-אָ.

מאָרעי האָט ניט דערמאָנט וועגען פאַראייניגען די סי-אײַ-אָ און די א. פ. אָוו ל. אָרגאַניזאַציאָנען.

ספּאַאַק פאָרמירט אַ נייעם בעלגישען קאַבינעט

ברוסל, בעלגיע, נאָוו. 27.— פּאָול אַנרי ספּאַאַק האָט נעכטען געשליכ-טעט דעם פּאָליטישען קריזיס אין בעל-גיע און געשאַפען אַ סאָציאַליסטיש-קאַטוילישען רעגירונגס-קאַבינעט, פון וועלכען ער איז ווידער פּרעמיער.

דער צוזאַמענשטעל פון קאַבינעט איז כמעט דער זעלבער וואָס דער פרי-ערדיגער. מען רעכענט, אַז די איצ-טיגע רעגירונג זאָל זיך קאָנען האַלטען ביז די וואַלען, וואָס דאַרפען פאָרקו-מען ערשט אין האַרבסט, 1949.

הקמת מצבה אויף ר' ישראל שטאַרקמאַנ'ס קבר היינט, זונטאָג

היינט, זונטאָג, כ"ו חשון, דעם 28טן נאָוועמבער, 12 ביי טאָג, וועט פאָרקומען די מצבה-אויפדעקונג אויפ'ן קבר פון ר' ישראל שטאַרקמאַן, וועל-כער איז נפטר געוואָרען דעם פאַרגאַנ-גענעם ה' חנוכה. דער פאַרשטאָרבענער איז געווען דער פאָטער פון „טאָג"-מיטאַרבעטער משה שטאַרקמאַן. די הקמת המצבה וועט פאָרקומען אויף מאָונט הברון סעמעטערי, פלאַשינג, לאָנג אײַלאַנד, בלאָק 69, אויפ'ן בית עולם פון די גרויס-מאָסטער (מאָסטי-וויעלקיע) לאַנדסלייט. דער סיקאָלער רב וועט זיך באַטייליגען. ר' ישראל שטאַרקמאַן האָט איבערגעלאָזט אַ פרוי, צוויי זין, אַ טאָכטער און פיר אייניקלעך. קרובים, לאַנדסלייט און פריינד פון דער פאַמיליע זיינען גע-בעטען צו קומען.

מנחם בעגין ווערט אויפגענומען פון מעיאָר אָ'דווייער אין סיטי-האָל.

יוגאָסלאַוויע וויל קריגען קוילען פון מערב-לענדער, ווייל „קאָמינפאָרם"-לענדער באָיקאָטירען זי

זשענעווע, שווייצאַריע, נאָוו. 27.— יוגאָסלאַוויע זוכט איצט קריגען ספּע-ציעלע קוילען, וואָס מען נוצט ביים שמעלצען מעטאַלען, פון די מערב-לענדער, ווייל פּוילען האָט אָפּגע-שטעלט דעם עקספּאָרט פון אַזעלכע קוילען צו יוגאָסלאַוויע. דאָס איז דאָס ערשטע מאָל, אַז יוגאָסלאַוויע זוכט קריגען אַזעלכע קוילען פון די מערב-לענדער.

רומענישע רעגירונג וועט גרינדען פינף סעמינאַרען צוצוגרייטען רבנים און אַנדערע כלי-קודש

בוקאַרעסט, נאָוו. 27 (איטאַ).— די רומענישע רעגירונג וועט גרינדען פינף סעמינאַרען צוצוגרייטען רבנים און אַנ-דערע כלי-קודש, זאָגט אַ דעקרעט [illegible] דערשינען אין דער אָפיציע-לער גאַזעט.

די דאָזיגע סעמינאַרען וועלען גע-גרינדעט ווערען אין איינקלאַנג מיט דעם געזעץ וועגען דער רעגולירען פון רעליגיעזע אַנגעלעגענהייטען. דאָס פּראָגראַם פון די סעמינאַרען וועט אויסגעאַרבעט ווערען פון דעם העכסטען רבנ'ישן ראַט, וועט עטאַבלירט ווערען אין איינקלאַנג מיט די רעגולאַציעס וועגען צענטראַליזירען די טעטיגקייטען פון די אידישע קהילות אין רו-מעניע.

קויפט ניט קיין פאַר קאָוטס
ביז איר זעט בײַ אונז נעמען
60% איר שפּאָרט
PERSIAN LAMB & PERSIAN COATS
RAPAPORT FURS
Manufacturing Furrier
174 Fifth Ave., N. Y. City
Bet. 22nd & 23rd Sts.
Room 505. Tel. OR. 5-0048
שבת געשלאָסען. זונטאָג אָפען.

מאָונט=מוריה סעמעטערי
וואו די פיינסטע פאַמיליעס האָבען זייערע פּריוואַטע פּלאַטס
$150 און העכער — אַ פּלאַט (4 קברים)
האַלט זיך אַלע צוזאַמען
מיין געוויסען איז ריין! איך האָב באַזאָרגט מיין פאַמיליע מיט אַן אייגענע אייביגע היים.
מיר האָבען ערעפענט אַ נייעם סעקשאָן לעבען אַריינגאַנג פאַר סאָסייעטיס און חברות
8 באָס לאַינס, יעדע 10 מינוט, לויפען טעגליך פון טאיימס סקווער צו דער סעמעטערי.
MT. MORIAH CEMETERY
Close to New York — Beautifully Kept — Inspection Invited
Fairview Heights Cemetery Corporation
501 Fairview Avenue, Fairview, N. J.
Telephone, CLiffside 6-6163

Dr. Friedman's Convalescent Home
COLCHESTER, CONN.
דאָקטוירים באַטראַכטען די האָום פאַר דער פיינסטער אין ניו ענגלאַנד.
Phone Colchester 2033 or Write
Dr. I. Friedman, Colchester, Conn.

געבריכטע געפינען ברוך הילף; לויבען פּאָרטנאָוו, טראָס עקספּערט
Portnow Patent U. S. Patent Office

קרובים געזוכט
ROSA TAUBER
P.O.B. 35
Managua Nicaragua, C. A.

שיקט אייערע מתנה פּעקלאַך קיין ארץ ישראל דורך אונז
SHIPRITE FORWARDERS
15 WHITEHALL STREET NEW YORK CITY
(opposite U. S. Customs House)
DIgby 4-7757

Florida Rentals
פאַרלאַנגט בכבוד'ע פאַמיליעס
Max Gordon, 1754 S. W. 22nd Av. MIAMI, FLA.
Nov. 27-28 - Dec. 4-5

Furnished Room—Scranton, Pa.

צו פאַרדינגען רומס
$350—$400
MRS. L. TRACHTENBERG
240 Sunset Avenue
Palm Beach, Fla.

אַ געשמאַקע גלאָז טהעע
צוועטשאַטשני טהעע

CONSOLIDATED TEA CO.
New York

ווערט אַ מיטגליד

אין דעם

אידיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער פאַרבאַנד

בענעפיטן וואָס דער פאַרבאַנד גיט צו זיינע מיטגלידער און זייערע משפחות

לעבענס־פאַרזיכערונג —
פון $250 ביז 10 טויזענט דאָלער פאַר'ן גאַנצן לעבען, פאַר 20 יאָר (טווענטי פעימענט לאַיף) ענדאָומענט פאַרזיכערונג ביז 65 יאָר, און ענדאָומענט נאָך 20 יאָר. די צאָלונגען זיינען בעזיס אויף אַ מאָדערנעם וויסענשאַפטליכען סיסטעם.

קראַנקען־בענעפיט —
$6, $10, $15, $20 און $25 אַ וואָך, געצאָלט 24 וואָכען אין יאָר, מיט עקסטראַ $100 קאָנסאַמפשאַן בענעפיט.

האָספּיטאַליזאַציע פאַרזיכערונג —
(פאַר דעם מאַן, די פרוי און די קינדער) — פאַר $3.50, $4.00, $5.00 און $7.50 אַ טאָג, געצאָלט 28 טעג אין יאָר פאַר האָספּיטאַליזאַציע אין יעדען אָנערקענטען האָספּיטאַל. אויך סוירדזשיקאַל (אָפּעראַציע) בענעפיט ביז $150.

קינדער פאַרזיכערונג —
וואָס דערמעגליכט אויך אָפּצושפּאָרען פון $1,000 ביז $5,000 פאַר אייער קינד וואָס ווערט אויסגעצאָלט צום קינד נאָך 20 יאָר צאָלען, אויך $400 ענדאָומענט, אויסגעצאָלט נאָכ'ן 18טען געבורטסטאָג פון קינד.

ספּעציעלע פרויען פּאָליסי —
וואָס שליסט איין $100 לעבענס־פאַרזיכערונג (אינשורענס), $3.50 אַ טאָג האָספּיטאַליזאַציע און $7.00 אַ וואָך קאָנוועלעסענס בענעפיט.

הילף אין צייט פון נויט —
פון אַ פאָנד וואָס ווערט פאַרוואַלטעט פון דער הויפּט־לייטונג פון פאַרבאַנד און אויך פון לאָקאַלע הילפס־פאָנדען אין די ברענטשעס.

מעדיצינישע באַהאַנדלונג —
פאַר די מיטגלידער אין ניו יאָרק און אין די מערסטע שטעט איבער'ן לאַנד, דורך די בעסטע דאָקטוירים און ספּעציאַליסטען פאַר די מינימאַלסטע קאָסטען.

די בעסטע סאַניטאַריום פאַרבינדונגען —
ווען אַ מיטגליד ווערט קראַנק. די באַהאַנדלונג ווערט געגעבען אינגאַנצען פריי.

סעמעטערי און פיונעראַל —
אין ניו יאָרק און אין די גרעסטע שטעט איבער'ן לאַנד, וואָס דינט די מיטגלידער אין אַ צייט פון אַן אומגליק.

קעמפּס פאַר קינדער און דערוואַקסענע —
אין ניו יאָרק און אין אַ צאָל אַנדערע שטעט איבער'ן לאַנד. די קאָסטען זיינען צוגענגליך פאַר יעדען חבר.

דער פאַרבאַנד
פירט אָן אַ סיסטעמאַטישע טעטיגקייט פאַר די אידישע פאָלקס־שולען, מיטעל־שולען, קינדער גאָרטענס, גאַנצע טאָג־שולען און העברעאישע קורסען, אין ניו יאָרק און אין אַ גרויסער צאָל שטעט אין די פאַראייניגטע שטאַטען און קאַנאַדע.

דער פאַרבאַנד
פירט אויך אָן אַ פאַרצווייגטע קולטור און געזעלשאַפטליכע טעטיגקייט, ווי לעקציעס, קאָנצערטען, פייערונג פון יום־טובים, פאַרשפּרייטן דאָס אידישע און העברעאישע בוך, גרינדעט כאָרען, אָרקעסטערס און פילע אַנדערע קולטור־אַקטיוויטעטען.

דער פאַרבאַנד
איז שטענדיג אין די ערשטע רייען צו העלפען אין אַלע טעטיגקייטען, וואָס זיינען פאַרבונדען מיט'ן אידישען לעבען איבעראַל, מיט'ן אויפבוי פון מדינת ישראל און מיט דער פאַרשטאַרקונג פון דער אַרבייטער באַוועגונג, אָרגאַניזירט אין דער הסתדרות.

פרעגט פאַר אינפאָרמאַציע וועגען פאַרבאַנד, זיינע בענעפיטען און טעטיגקייט אין הויפּט אָפיס. אויפ'ן פאָלגענדען אַדרעס:

Jewish National Workers Alliance
45 East 17th Street, New York 3, N. Y.
Tel. GRamercy 3-4676

די ברענטשעס און פרויען קלובען, די שטאָט־ און דיסטריקט־קאָמיטעטען פון **אידיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער פאַרבאַנד** אין ניו יאָרק און איבער'ן גאַנצען לאַנד (אויך אין קאַנאַדע), פירען איצט אָן אן אָרגאַניזאַציאָנס־קאַמפּיין פאַר נייע מיטגלידער, צו פאַרגרעסערען און פאַרשטאַרקערען דעם פאַרבאַנד מיט נאָך טויזענטער אידישע אַרבייטער און פאָלקס־מענשען, וואָס זיינען גרייט זיך אָנצושליסען אין דעם פּראָגרעסיווען, אַרבייטער־ און פאָלקס־אָרדען — **דער אידיש-נאַציאָנאַלער אַרבייטער פאַרבאַנד.**

די איצטיגע אַקציע פאַר נייע מיטגלידער ווערט געפירט מיט'ן ציל צו דערגרייכען **35 טויזענט מיטגלידער אין פאַרבאַנד** ביז דער 17טער קאָנווענשאָן, וואָס וועט אָפּגעהאַלטען ווערען אין חודש דעצעמבער, 1949, אין טאָראָנטאָ, קאַנאַדע.

גלייכצייטיג מיט דער אָרגאַניזאַציאָנס־אַקציע פאַר נייע מיטגלידער ווערען איצט אויך אָרגאַניזירט אין פילע שטעט איבער'ן לאַנד, אויך אין ניו יאָרק, נייע ברענטשעס פון יוגענטליכע ענגליש־רייקענדע עלעמענטען, די זין און טעכטער פון די פאַרבאַנד מיטגלידער.

יעדער ברענטש און קלוב, יעדער שטאָט און דיסטריקט קאָמיטעט און די אַקטיווע טוער פון פאַרבאַנד מאַכען ספּעציעלע אָנשטרענגונגען צו דערגרייכען אַ גרעסערע צאָל נייע מיטגלידער אין פאַרבאַנד ביז דער קאָנווענשאָן.

ווערט אַ טייל פון דער נאַציאָנאַל־פּראָגרעסיווער מחנה! שליסט זיך אָן אין אידיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער פאַרבאַנד!

איר, אייער פרוי, אייערע קינדער און אייער גאַנצע משפּחה!

דער פאַרבאַנד אַלס פראַטערנאַלער אָרדען זוכט אָנטקעגנצושטעלען די נויטען און אינטערעסען פון יחיד, פונקט אַזוי ווי דער פאַרבאַנד ווידמעט זיך צו אידישע קולטור און געזעלשאַפטליכע אַקטיוויטעטען, און ספּעציעל צו טעטיגקייטען, וואָס האָבען אַ פאַרבינדונג מיט'ן אויפבוי פון מדינת ישראל און מיט דער פאַרשטאַרקונג פון דער הסתדרות.

יעדער אידישער אַרבייטער און פאָלקס־מענש דאַרף זיין אַ מיטגליד אין אידיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער פאַרבאַנד!

העלפט שמידען דעם מאָרגען פון אונזער פאָלק און לאַנד, און העלפט זיך און אייער פאַמיליע!

שטיצט דעם קאַמפּיין פאַר 100 טויזענט דאָלער פאַר די ניו יאָרקער אידישע פאָלקס־שולען

אין דער איצטיגער היסטאָרישער עפּאָכע פון מדינת-ישראל, מוזען אייערע קינדער פאַרשטיין דעם תוך פון אונזער צווייטויזענט-יעריגען קאַמף און דעם אינהאַלט פון אונזער קולטור. אַן אַ אידישע דערציאונג פאַר אייער קינד, שוואַכט איר אָפּ דעם נאַציאָנאַלן אידישן לעבן. העלפט דעם קאַמפּיין פון די ניו יאָרקער אידישע פאָלקס-שולן, שיקט צו אייער ביישטייער אויף דעם פאָלגענדען אַדרעס:

Jewish Folks Schools of New York
45 East 17th Street, New York 3, N. Y.

ניט אייער קינד אַ נאַציאָנאַלע, פּראָגרעסיווע אידישע דערציאונג! שיקט זיי אין די אידישע פאָלקס־שולען.

שיקט דעם קופּאָן צום הויפּט אָפיס פון אידיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער פאַרבאַנד

פאַר מער אינפאָרמאַציע וועגען פאַרבאַנד, זיינע בענעפיטס און טעטיגקייטען—פילט אויס דעם קופּאָן און שיקט אים צום הויפּט אָפיס אויפ'ן פאָלגענדען אַדרעס:

Jewish National Workers' Alliance
45 East 17th Street, New York 3, N. Y.

Name ____________________

Address ____________________

City ____________ State ____________

Telephone No. ____________________

Age ________ Occupation ____________

אַ וויכטיגע פּריווילעגיע פאַר נייע מיטגלידער

די לייטונג פון פאַרבאַנד איז גרייט צו געבן אַ פּריווילעגיע פאַר נייע מיטגלידער וואָס שליסען זיך איצט אָן אין פאַרבאַנד (אָן אונטערשייד פון עלטער)

אַ פאַמיליע פּלאַט (4 קברים)

אויף דער פּרעכטיגער

פאַרבאַנד בית אברהם סעמעטערי

פאַר דעם מינימאַלען פּרייז פון 65 דאָלאַר. דאָס איז אַ פערטעל פון די קאָסטען וואָס דער דער פּלאַט איז ווערט. עס איז אַ ספּעציעלע פּריווילעגיע פאַר נייע מיטגלידער וואָס שליסען זיך איצט אָן אין פאַרבאַנד.

באַנוצט זיך מיט דער פּריווילעגיע! ווערט אַ מיטגליד אין אידיש־נאַציאָנאַלען אַרבייטער פאַרבאַנד.

מאַסמיטינגען אין ניו יאָרק צום יאָרטאָג פון היסטאָרישען יו"ען באַשלוס פון 29טען נאָוו., 1947

דער אַמעריקאַנער אידישער קאָנגרעס, וועלכער האָט אַרויסגעגעבען אַ ספּעציעלע פּראָקלאַמאַציע צו פייערען דעם יאָרטאָג פון דעם היסטאָרישען יו"ען באַשלוס פון 29טען נאָוועמבער, 1947, וועגען דער גרינדונג פון דער אידישער מלוכה, דורך אַ ספּעציעלער פּאָליטישער אַקציע פאַר ישראל.—אָרדענט־איין זונטאָג, מאָנטאָג און דינסטאָג אַ רייע מאַסען־מיטינגען אין מאַנהעטען, ברוקלין, בראָנקס און קווינס, מיט'ן אָנטייל פון באַוואוסטע רעדנער.

אויף דעם מאַסען־מיטינג, וואָס קומט־פאָר דינסטאָג אָווענט, דעם 30טען נאָוועמבער, אין מאַנהעטען־...

...

אין אַ גאַנצער רייע שולען און סינאַגאָגעס אין ניו יאָרק און איבער'ן לאַנד, איז שבת געלייענט געוואָרען דער רוף, וועלכען דר. סטיפען ס. ווייז, פּרעזידענט פון אַמעריקאַנער אידישען קאָנגרעס, האָט אַרויסגעגעבען וועגען דער פּאָליטישער אַקציע פאַר ישראל צו דעם יאָרטאָג פון היסטאָרישען יו"ען באַשלוס.

ישראל'ס דעקלאַראַציע וועגען אומאָפּהענגיגקייט האָט ניט באַטייט פאַר'ן אַמעריקאַנער אידענטום, אַז עס דאַרף אָפּשוואַכען די טעטיגקייטען פאַר ישראל, נאָר פאַרקערט. דאָס אַמעריקאַנער אידענטום דאַרף פאַרשטאַרקען און פאַרפילפאַכען די אָנשטרענגונגען און טעטיגקייטען פאַר מדינת־ישראל, כדי די מלוכה זאָל וואַקסען און האַלטען אָפען די טירען פאַר טויזענטער היימלאָזע אידן, וואָס זוכען אַ מקום מקלט און אַ פּלאַץ וואו צו בויען אַ נייע לעבען.

סטייטמענט פון ברוך צוקערמאַן, פּרעז. פון דער פּועלי־ציון פּאַרטיי אין אַמעריקע

אַ נייע דאַטע איז'ם רייכען אידישען לוח איז פאַראָרען אַריינגעשריבען געוואָרען: דער 29טער נאָוועמבער, 1947, און וועט זי פירען צו יענע רעזולטאַטען, וועלכע מען קען שוין איצט מיט זיכערקייט אָנצייכענען — צו דער עטאַבלירונג פון אַ פרייער, זעלבסטשטענדיגער אידישער מדינה. וועט עס זיין אַ וויכטיגע דאַטע אין דעם לוח פון דער גאַנצער מענטש־...

...

דיטונג פון 29טען נאָוועמבער. הייגט ווילען מיר נאָר אונטערשטרייכען דעם פאַקט, אַז פּונקט ווי די פעלקער האָבען ניט אָנגעהויבען אונזער באַפרייאונגס־פּראָצעס, אַזוי האָבען זיי אים אויך...

די געווערקשאַפטען קאַמפּיין יובל־קאָנווענשאַן פייערליך דערעפענט

(שלוס פון דער ערשטער זייט)

...

אין דער אַרבעטער וועלט

נייעס און אינפאָרמאַציע וועגען אַלערליי אַרבעטער געשעהענישען און אַרבעטער אינטערעסען.

זימערמאַן אָפּגעפלויגען אויף אַ מיסיע אין ישראל

פּראָמינענטע פירער אין דער היגער אַרבעטער־באַוועגונג האָבען פרייטאָג ביי אַ לאָנטשאָן אין האָטעל פּעקעלפּין, באַגריסט טשאַרלס ס. זימערמאַן, וויים־פּרעזידענט פון דער אינטערנעשאַנאַל לידיס גאַרמענט וואָירקערס יוניאָן, ערב זיין אָפּפאָר אויף אַ וויכטיגער מיסיע קיין ישראל.

דער לאָנטשעאָן איז געווען אַראַנזשירט פון דעם טרייד־יוניאָן קאָונסיל פאַר דער הסתדרות, און דער ערען־גאַסט איז טאַקע גלייך פון האָטעל געפאָרען צום לופט־פעלד, וואו ער איז אָפּגעפלויגען קיין פּאַריז, פון דאָרט...

...

א. הערשקאָוויץ פון דער קאַפּענמאַכער יוניאָן; מאַרטין ראַרבאַך, סעקרעטאַר פון פעינטערס דיסטריקט קאָונסיל 9 און נייטען עהרליך, מענעדזשער פון דער קעיק בעקער יוניאָן לאָקאַל 51.

ענטפערענדיג אויף די באַגריסונגען האָט זימערמאַן אָנגעוויזען, אַז די אינטערנעשאַנאַל איז שוין לאַנג ניט קיין קערפּערשאַפט, וואָס גיט זיך אָפּ אויסשליסליך מיט לאָקאַלער טרייד־יוניאָניסטישער טעטיגקייט. זי האָט הייזען פאַר קינדער און סקולס פאַר עלטערע אין פאַרשיידענע לענדער, און זי האָט געהאָט אַ פערטעל מיליאָן דאָ־...

...

דער אינטערנעשאַנאַל; אברהם האָפּס, מיטגליד פון אַ הסתדרות דעלעגאַציע, וואָס געפינט זיך איצט דאָ; דזשאָזעף דאָרפמאַן, דער אַמאַלגאַמעיטעד־טוער, וועלכער האָט גערעדט אין נאָמען פון דער גרויסער יוניאָן אין דער מענער־קליידער אינדוסטריע; אָסיפּ וואָלינסקי, עקזעקוטיוו־דירעקטאָר פון דער פּאָקעטבוק אַרבייטער יוניאָן;

ענגערע באַציאונגען צווישען די היגע אַרבייטער און ישראל, און ער האָט וואַרים געדאַנקט דער עקזעקוטיווע פון דער אינטערנעשאַנאַל פאַר שיקען אים אַ באַגאַבטען פאַרשער און באַאָבאַכטער.

פיינבערג האָט אונטערשטראָכען ווי וויכטיג עס איז, אַז ישראל זאָל האָבען אַן אמת־דעמאָקראַטישע רעגירונג.

ערשטער יאָרטאָג פון היסטאָרישען יו"ען באַשלוס געפייערט איבער וועלט

(שלוס פון דער ערשטער זייט)

אַמעריקאַנער סעקציע פון דער אידישער אַגענטור, האָט אַרויסגעגעבען צום ערשטען יאָרטאָג פון דער רעזאָלוציע פון די פאַראייניגטע פעלקער פון דעם 29טען נאָוועמבער, 1947. שאַפענדיג אַ אידישע מלוכה אין ארץ ישראל, האָט ער באַצייכענט דעם טאָג. ווען די העכסטע אינטערנאַציאָנאַלע אינסטאַנץ האָט אַרויסגעגעבען אַ...

אַ דאַנק דער העלדישקייט און דער קרבנות־גרייטקייט פון אונזער פאָלק, איז אַ סך דערגרייכט געוואָרען, וואָס קיין כוח אין דער וועלט קען פון איז ניט צונעמען. עס איז אויך קלאָר, אַז גרויסע פּאָליטישע שוועריגקייטען זיינען באַזייטיגט געוואָרען. די אידישע מלוכה און אירע אָרגאַנען זיינען באַפעסטיגט געוואָרען. אָבער עס איז אויך קלאָר, אַז אַ סך שוועריגקייטען...

...

זיינען צוויי אויסערסט וויכטיגע און היסטאָרישע דאַטעס אין דער מאָדערנער געשיכטע פון ציוניזם. די ערשטע דאַטע באַצייכענט דעם 31טן יאָרטאָג פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע, די...

פעלקער, וועט געדענקט ווערען צוליב דער־שטאַרקייט, פעסטקייט און אָנטשלאָסענקייט פון דער אידישער מדינה און פון אידישען פאָלק.

עס איז שוין איצטער זיכער, אַז פון...

צו דעם שווער!

געדענקט איר אים?

- פאַרגעסען איז ער אַפילו ביי די קאָמעדיאַנטען, וועלכע זיינען שטענדיג ביז'זי אויסצואַרבעטן נייע וויצען וועגען זיין פרוי; און ער דער פאַרגעסענער נעבעכדיגער שווער.
- ער איז דער איינזאַמסטער מענש דאָרט אין ווינקעל ביי די פּאַרטיס — ביז עס קומט צו באַצאָלען דעם ביל. גאַנץ אַנדערש איז אָבער, ווען דער שווער באַשטייט אויף זיינס, און זאָגט דאָס ער וויל די חתונה זאָל זיין פּולקאָם און קלייבט אויס **פהיל גליקשטערנ'ס 48טע סטריט** אַלס דעם פּלאַץ מיט אַן אידעאַלער אומגעבונג.
- ער, דער שווער, וועט דאַן ניט דאַרפען שטיין אין לאַין צו קושען דער כלה.
- זי וועט פאַרגעסען דעם חתן און וועט זינגען: „פּאַפּאַ, ס'האָט ניט געקאָנט זיין קיין שענערע חתונה! קום, טאַנץ מיט מיר!"
- דער קלוגער שווער שמייכעלט און זאָגט: — **פהיל גליקשטערן!** דאָס מיינט די פיינסטע כשר קייטערינג אין אַן אמת לוקסוסבאַרער אומגעבונג, אין אונזערע **גאָטהאַם** און **שעמפּיין** באַל־רומס, מיט אַ דערפאַרענעם סטעף צו אַראַנזשירען אַלע אייגצעלהייטען.
- מיר זיינען שטאָלץ צו זיין דער ליבלינג פון דעם אָפּגעפאַרגעסענעם שווער!
- מיר לאַדען העפליכסט פאַר אָנפראַגען אָדער אינספּעקטירונגען — און פאַר אייער טעגליכען עסען פאַרמעגליכען באַזוכט אונז ווען איר זייט אין אונזער געגענט.

Phil GLÜCKSTERN'S
Famous Kosher Cuisine
209 West 48th Street — CI 6-9206

אידישע עלטערן

נעמט אַהיים אייער ניי־געבוירענעם קינד פון אַ האָספּיטאַל, וואָס שטעלט אייך שוועריגקייטען אין וועג און רופט אייער באַקאַנטען מוהל דורכצופירען די מצות ברית מילה כדת וכדין.

אגודת המוהלים דארצות הברית
110 West 48th St., New York. Telephone, LOngacre 5-8900
הרב מרדכי משה פעלשין, פּרעזידענט.

אונזער הילף

שיקט אייער בײשטײערונג פאר דער פארטײדיגונג פון ארץ ישראל און פאר הילף צו די נויטלײדענדע אידען אין אלע עקען וועלט!

250,000,000 דאלער
איז די מינימום קוואטע פאר׳ן 1948 קאמפײן פון „יונייטעד דזשואיש אפיל״

א וועכענטליכע בײלאגע פאר די קאמפײן טעטיגקײטען פון „יונאיטעד דזשואיש אפיל״

חנוכה אונטערנעהמונגען!

דער הײנטיגער חנוכה וועט מיט זיך פארשטעלן א טאפעלטע פײערונג פון אידישען נצחון — צום אנדענק פון די העלדישע חשמונאים אין די אמאליגע צייטען און לכבוד די וואונדערליכע קעמפער פון מדינת ישראל.

דער דאזיגער חנוכה דארף דאריבער פארוואנדעלט ווערען אין א נאציאנאלער אנשטרענגונג פון הילף פאר די אידישע קינדער אויף יענער זייט ים, וועלכע לעבען נאך אלץ אויף דער פארבלוטיגטער דײטשער ערד, און פאר שטיצע צו די יתומים אין ישראל, וועמענס עלטערן זיינען אומגעקומען בײם פארטיידיגען די יונגע אידישע מלוכה.

אין יעדער קאנגרעגיישאן און סאסייעטי דארף הײנטיגען חנוכה דורכגעפיהרט ווערען א ספעציעלע אונטערנעהמונג פאר׳ן קינדער און ישראל עמוירדזשענסי פאנד. אין די דאזיגע אונטערנעהמונגען דארפען ארײנגעצויגען ווערען די קינדער, כדי דער דאזיגער קאמפײן זאל אויך האבען אן ערציהערישע באדײטונג פאר אונזער אידישער יוגענט אין אמעריקא.

די אכט טעג פון חנוכה דארפען פולשטענדיג געווידמעט זיין דער הילפס־מאביליזאציע פאר די אידישע קינדער אויף יענער זייט ים. דער טאפעלטער נס חנוכה, וואס מיר וועלען היי־יאהר פײערען, דארף ווערען אויסגענוצט ווי א מיטעל צו העלפען פארזיכערען די צוקונפט פון יונגען אידישען דור אויף יענער זייט ים.

טויזענטער אידישע קינדער ווארטען מיט אומגעדולד אויפ׳ן מאמענט, צו קענען ענדליך אוועקפאהרען קיין ישראל, דאס איינציגע לאנד, וואו זייער צוקונפט איז פארזיכערט. זאל דאריבער דער הײנטיגער חנוכה ווערען אויסגענוצט פאר׳ן דאזיגען הייליגען ... צוועק.

מיר דערמאנען באצייטענס די פיהרער פון די קאנגרעגיישאנס און סאסייעטיס, אז די חנוכה־אונטערנעהמונגען דארפען אויסשליסליך געווידמעט זיין פאר דעם קינדער און ישראל פאנד, וואס די אידישע פרעסע פיהרט אן, אין צוזאמענארבייט מיט׳ן „יונייטעד דזשואיש אפיל״.

הלוואות פאר אידישע פליטים

נישט אלע אידישע פליטים, וואס קומען קיין אמעריקא, זיינען פאכלייט אדער ארבייטער. צווישען די איינגעוואנדערטע פליטים געפינען זיך געוועזענע סוחרים, געוועזענע פאבריקאנטען, אדער סתם הענדלער. א טייל פון זיי, די אינגערע, לערנען זיך דא אויס נייע מלאכות און זיי ווערען אזוי ארום עקאנאמיש זעלבסטשטענדיג. פאראן אבער אזעלכע, וואס האבען טיף־איינגעווארצעלטע געשעפטליכע פעהיגקייטען און זיי קאנען צו קיין אנדער באשעפטיגונג זיך נישט נעהמען.

די יונייטעד סוירוויס פאר ניו אמעריקאנס, וואס זארגט פאר די היגע אידישע פליטים, האט דאריבער איינגעפיהרט א ספעציעלע אפטיילונג, וואס רופט זיך „ביזנעס און לאון דיוויזיע״. א היבשע צאהל אידישע פליטים וואס ווילען זיך נעהמען צו האנדעל אין זייער נייעם היימלאנד אמעריקא, ווענדען זיך צו דער דאזיגער דיוויזיע נאך הלוואות. ווען די יונייטעד סוירוויס איבערצייגט זיך, אז דאס איז דער איינציגער פראקטישער דרך פאר דעם פליכטלינג, דאן באוויליגט זי איהם הלוואות און העלפט איהם אויפצושטעלען א שטיקעל געשעפט.

אין משך פון יאהר 1947 האט די יונייטעד סוירוויס ארויסגעגעבען אזעלכע הלוואות צו 206 איינגעוואנדערטע אידישע פאמיליעס און יחידים. די הלוואות האבען באטראפען די סומע פון איבער הונדערט און ניין טויזענט דאלער. 29 פליטים האבען באקומען הלוואות צו קויפען קליינע געשעפטען, ווי גראסעריס, רעסטאראנען אדער קליידער סטארס, אויך קליינע שניידער סטארס, שיך סטארס, א. ז. וו., 75 דענטיסטען האבען פון די „יונייטעד סוירוויס״ באקומען הלוואות פאר איינשטעלען זייערע אפיסעס, אדער קויפען נויטיגע אינסטרומענטען. 36 פליטים זיינען געהאלפען געווארען מיט הלוואות פאר פארשידענע קאמערציעלע און אינדוסטריעלע צוועקען, פאר פראפעסיאנעלע באדערפענישען, ווי אויך פאר איינשאפען זיך נויטיגע געצייג און אויסשטאטונג פאר זייערע פרנסות. 14 אידישע פליטים האבען באקומען הלוואות צו קויפען פארמס. דאס איז בלויז א טייל פון דער גרויסער הילף־ארבייט וואס די יונייטעד סוירוויס פיהרט אן לטובת אידישע פליטים מיט די פאנדען וואס זי באקומט פון יונייטעד דזשואיש אפיעל.

„העלפט מיר געפינען מיין מאמע״

צונויפפיהרען אידישע פאמיליעס איז אן אמאָל־פארכאפענדיגע ארבייט, — דאס איז א וויכטיגער טייל פון אויפבוי פון אידישען לעבען וואס דער דזשאינט פיהרט אן.

פון ריטא שטיין

דירעקטארין פון „פערזענאל סערוויס ביוראָ״ פון „דזשאינט״.

„קענט איהר מיר העלפען געפינען מיין מאמע?״

מיר האלטען שוין מעהר ווי דריי יאהר נאך דער מלחמה און נאך אלץ קומען יעדען מאנאט מעהר ווי 1600 אזוינע הארצרייסענדע אנפראגען צום אפיס פון דזשאינט אין מינכען. די בקשות צו העלפען געפינען מאמעס, טאטעס, קינדער, נאהענטע און ווייטע קרובים, אדער סתם פריינט, קומען סיי פון אמעריקא און סיי פון אנדערע לענדער, וואו אידען געפינען זיך.

שוין העכער 44 חדשים פיהרט דער דזשאינט אין דייטשלאנד אן אפטיילונג וואס זוכט קרובים. די צאהל אנפראגען האט ביז איצט דערגרייכט נאהענט צו 214 טויזענט און ענטפערס זיינען ביז איצט געגעבען געווארען צו אן ערך א העלפט פון זיי. די דזשאינט ביוראָ וואס גיט זיך אפ מיט אט דער ארבייט, האט ביז איצט אויסגעזוכט 36 טויזענט 750 קרובים און 83 טויזענט אנפראגען האט זי איבערגעגעבען צו אנדערע אגענטורען, וואס יקענען מיטהעלפען אין דער זאך.

פון דעם בערלינער ביוראָ פון דזשאינט, ווערט אלס אילוסטראציע באריכטעט וועגען דעם „לייכטסטען דזשאב״ וואס זיי האבען ווען־מיט־איז געהאט צו געפינען א פארלוירענעם קרוב. דאס איז געווען דער פאל פון פרוי אוירמא פאדהאלצער. זי האט מיט טרעהרען אין די אויגען געבעטען אז מ׳זאל איהר העלפען געפינען א ברודער אין אמעריקא. בשעת זי איז אזוי געזעסען און אויסגעפילט די פראגע־בויגענס, איז אנגעקומען א בריף פון ניו יארק, אין וועלכען די ביוראָ איז געבעטען געווארען צו געפינען א שוועסטער פון וואלטער לעדהיים וואס הייסט פאדהאלצער. פרוי פאדהאלצער איז געווען שטארק איבערראשט ווען מ׳האט בײ איהר צוגענומען די פראגע־בויגענס, זי צורייסען און איהר דערלאנגט דעם בריף פון איהר ברודער.

די בעאמטע פון דזשאינט ביוראָ אין בערלין, ווען זיי ריידען וועגען אט דער וואונדערליכער פאסירונג, ווינשען זיך אז זיי זאלען אויף אזא לייכטען אופן קענען העלפען אנדערע, וואס קומען אין דער ביוראָ נאך עהנליכער הילף.

לײדער פאסירט דאס אפט. דורכשניטליך איז דאס געפינען פון קרובים א שווערער ענין. איידער דער דזשאינט שרייבט אויף דאס טרויעריגע ווארט „געשלאסען״, (וואס מיינט אז ס׳איז ניטאָ מעהר וואס צו זוכען) ווערט דורכגענישטערט א ליסט פון אן ערך א האלבען מיליאן נעמען. אנפראגען ווערען אויך געשיקט צו „איראָ״, צו לאקאלע אידישע קהלות און צו פארשידענע לאגערן. אמאל נעהמט די אנפראגע אוש קיין שאנכאי, קעיפטאון, אדער די פיליפינען. די נעמען פון די פערזאנען וואס ווערען געזוכט, ווערען אויך פארעפענטליכט אין די צייטונגען, געוויזען אין קינא טעאטערס, אדער דערמאנט אין ראדיא־בראדקעסטס וואס דערגרייכען די „די פי״ לאגערן.

מיט דער הילף פון אט דער זוך־סיסטעם איז דעם דזשאינט געלונגען צו פאראייניגען טויזענטער אמעריקאנער אידען מיט זייערע פארלוירענע קרובים. איין קליוולאנדער איד האט געזוכט דריי פארלוירענע קרובים, וואס זיינען געווען פארשיקט אין בערגען־בעלזען און האט ענדליך געקראגען א ידיעה אז ניט דריי, נאר זעקס פון זיינע קרובים האבען זיך אפגעזוכט. זיי זיינען געפונען געווארען נאך א שווערען זוכעניש אין זייער אייגענער שטאט, ערגעץ אין אונגארן.

אמאל פאסירט אז צו פאראייניגען פאמיליעס אין די לאגערן איז נויטיג ריזעלבע אנשטרענגונג, ווי זיי צו זוכען אויף צוויי פארשידענע קאנטינענטען. אט איז א ביישפיעל. א איד אין באמבערג, דייטשלאנד, בעט דעם דזשאינט איהם העלפען געפינען א לעבענס־געבליבענעם מיטגליד פון זיין פאמיליע ערגעץ אין א קליין שטעטעל אין פוילען. א סך אידען פון יענעם שטעטעל זיינען אבער אנטלאפען פון פוילען און געפינען זיך אין דעם דיפי לאגער בײ פעהרענוואלד. האט דער דזשאינט ארויסגעשיקט אן אנפראגע סיי קיין פעהרענוואלד, סיי קיין פוילען. צום גליק האבען זיך אפגעזוכט עטליכע קרובים טאקע אין פעהרענוואלד, בלויז עטליכע מייל פון באמבערג, וואו דער אנפרעגער האט זיך געפונען.

די געלדער פאר זייטע פראגראמען פון הילף, איבערוואנדערונג און רעהאביליטאציע, באקומט דער דזשאינט פון דעם 250 מיליאן דאלער קאמפײן פון פאראייניגטען אידישען אפיעל.

קאונסיל פון ארגאניזאציעס בײם יונייטעד דזשואיש אפיל טרויערט אויף׳ן טויט פון לואיס ראָזענשטיין ע״ה

דער קאונסיל פון ארגאניזאציעס בײם „יונייטעד דזשואיש אפיעל״ טרויערט אויפ׳ן טויט פון דעם אקטיוועם טוער פון די „סטושיינער יאנג מענס בענ. אסס׳ן״, און מיטגליד פון דעם קאונסיל, לואיס ראָזענשטיין. דער פארשטארבענער איז אלע מאל געווען אקטיוו פאר׳ן „יונייטעד דזשואיש אפיעל״ און האט אפגעגעבען פיעל צייט און מיה לטובת הכלל. דער טויט פון לואי ראָזענשטיין איז א גרויסער פארלוסט פאר די סטושינער לאנדסלייט, פאר דער סטושינער סאסייעטי און פאר אלע וועלכע האבען מיט איהם געארבייט לטובת הכלל.

מיטגלידער פון דעלעגאציע קיין ישראל

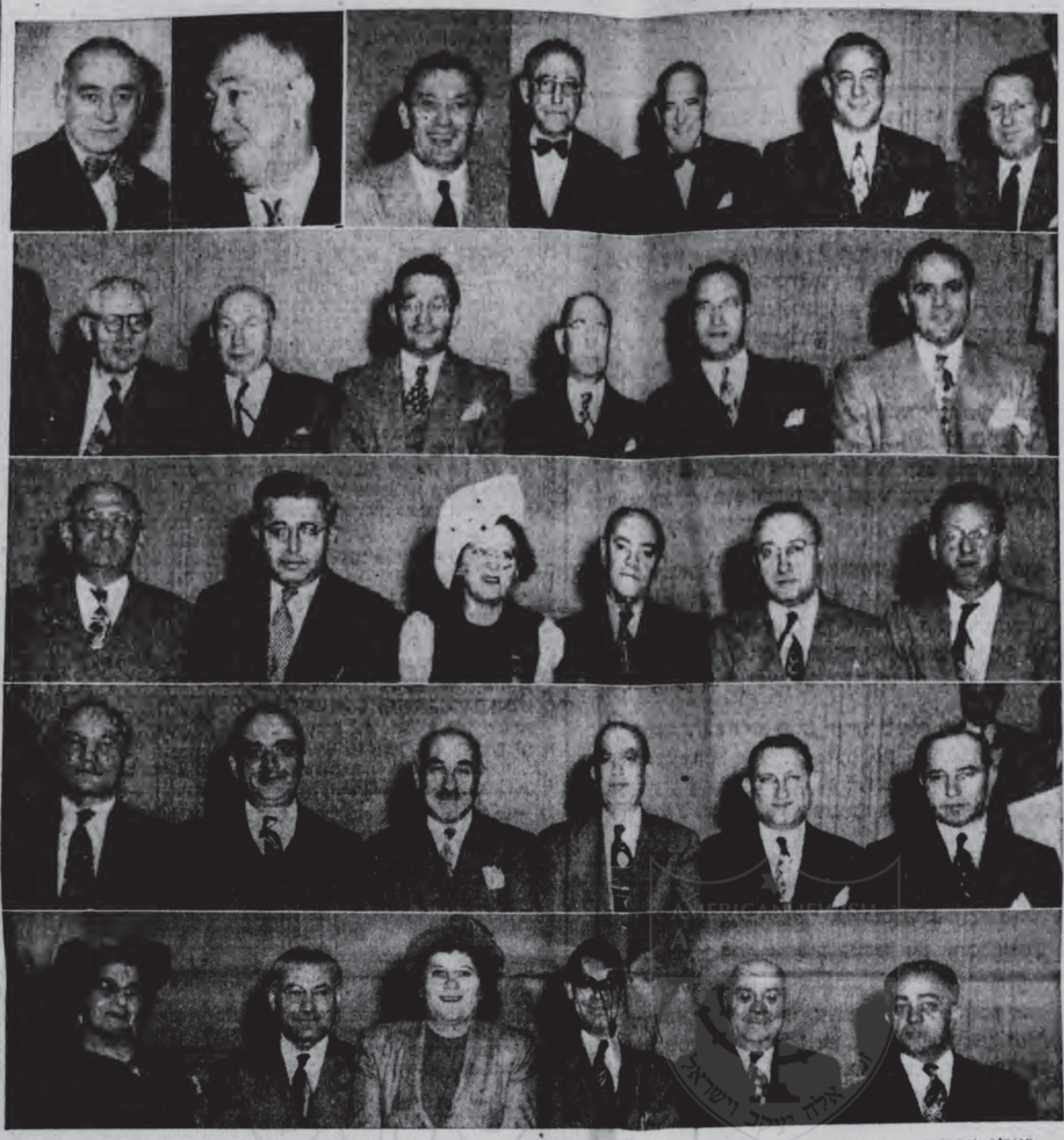

פאר׳ן אפפאהר קיין אייראפע און ישראל איז פארגעקומען א פייערליכער צוזאמענקונפט פון די מיטגלידער פון דער דעלעגאציע. דער פרעזידענט פון „יונייטעד דזשואיש אפיעל און גרעיטער ניו־יארק״, ראביי דזשאנא ב. וויז, האט צו די פארזאמעלטע פארטרעטער פון די פאלקס־ארגאניזאציעס גערעדט וועגען דער גרויסער מיסיע, וואס זיי האבען דורכצופיהרען, אלס די פארטרעטער פון די ארגאניזירטע אידישע פאלקס־מאסען אין ניו־יארק.

ערשטע רייה: (פון רעכטס צו לינקס) — סידני פרענקל, יאנג מענס פילאנטראפיק ליעג, מארטין גראס, יאנג מעןס פילאנטראפיק ליעג, דאוד בענדזשאמין שאלעק, יאנג מענס פילאנטראפיק ליעג, ראביי דזשאנאה ב. וויז, פרעזידענט פון „יונייטעד דזשואיש אפיל״, ליפע אייזענבערג, נייטס אוו פיטיעס, מקס אגוסט, קאָ־קוסיטשערמאן פון „אפיל״, נחמיה גילמאווסקי, דירעקטאר פון קונסיל פון ארגאניזאציעס ביים „אפיל״.

צווייטע רייה: — מילטאן ד. גאלדמאן, מייסאנס ארדער טשארלס קאלער, מייסאנס ארדער, יוסף אמיגא, פארבאנד פון אונגארישע אידען, הערבערט ב. זוסמאן, פרעזידענט פון גאליציאנער פארבאנד, סעמיועל ס. רייס, פעדעראציע פון פוילישע אידען, דזשוליוס פייט, גאליציאנער פארבאנד.

דריטע רייה: — אברהם האכבערגער, אינד. אד סעלאוס, אוירווינג בלענקין, אינד. אד סעלאָוס, יעפים ישורין, ארבייטער רינג, לוסיל סטענג, תקוה און אנדערע פרויען ארגאניזאציעס, הילארי קראסט, אסטראָווער רעליף, מאקס סטוטשין, ארב. רינג.

פערטע רייה: — ראביי אברהם שאפירא, גאליציאנער לאנדסמאנשאפטען, מאקס גאלדפעדער, װארשעװער דאושינסקער, מאָריס גארמאן, אינד. ארדער אד סעלאָוס, לואי קאסאָווסקי, בריסקער רעליף, סעם באסין, אשמאנער דרויער דרויסקער, מאיר סעלצער ליטווישע ארגאניזאציעס.

פינפטע רייה: דזשוליוס פאקס, בושעזשינער יאנג מענס בענ. אסס׳ן, דר. א. בונין, סלוצקער און אנדערע הייס־רוסישע ארגאניזאציעס, דזשעק קופער, רעזשניפקער בענ. אסס׳ן, פעני גוסאק, רעזשניפקער ווינאגראדער אסס׳ן, נייטען גוסאק, ווינאגראדער רעזניפקער, שרה ליבערט, שלום עליכם פרויען ארגאניזאציע.

ארגאניזאציעס ענטפערן אויפ׳ן רוף פאר אידישער הילף

$5000 געשיקט פון לאמזשער אייד סאסייעטי

די „לאמזשער אייד סאסייעטי״ האט געשיקט א ברייטהארציגע בײשטײערונג פון $5000 פאר די בויער און באשיצער פון ישראל און פאר די נויטלײדענדע אידען אין אלע עקען וועלט. דער חשוב׳ער געזעלשאפטליכער טוער און סעקרעטאר, מילטאן שעכטער, האט דערביי ערקלערט, אז מיט די $5000 וואס די „לאמזשער אייד סאסייעטי״ האט שוין איבערגעגעבען צום „יונייטעד דזשואיש אפיל״ אין 1948, ענדיקט זיך נאך ניט זייער קאמפײן. די סאסייעטי מאכט אלע אנשטרענגונגען צו שאפען א פיעל גרעסערע סומע פאר׳ן 250 מיליאן דאלער קאמפײן פון יונייטעד דזשואיש אפיעל. בראש פון דער סאסייעטי שטעהען די איבערגעבענע כלל־טוער: סעם גראסמאן, פרעזידענט; בארנעט ראזענבערג, וויים־פרעזידענט און סעם האלפערין, טרעזשורער.

$2655 געשיקט פון צעירי ציון בראנטש 276 א. נ. א. פ.

א ברייטהארציגע בײשטײערונג פון 2655 דאלער פאר די בויער און באשיצער פון ישראל און פאר די נויטלײדענדע אידען אין אלע עקען וועלט איז געשיקט געווארען פון „צעירי ציון בראנטש 276 איד. נאצ. ארב. פארבאנד״. דער דאזיגער בראנטש קען דינען אלס ביישפיעל פאר אנדערע פראטערנאלע ארגאניזאציעס און בראנטשעס אין ניו יארק מיט זיין טיפער פארשטענדיגונג פאר די קאמפײנס פון „יונייטעד דזשואיש אפיעל״. דער „צעירי ציון בראנטש 276 איד. נאצ. ארב. פארבאנד״ האט באשלאסען צו שאפען גרעסערע פאנדען פאר די בויער און באשיצער פון ישראל.

בערעזינער אונטערשטיצונג בכערעזינער אונטערשטיצונג פאראיין

שבת אווענט, דעם 11טען דעצעמבער, וועט אין „בעטהאווען האל״, 210 וועסט 85טע סטריט, ניו יארק, פארקומען א פייערליכער צוזאמענקונפט פון דעם „בערעזינער אונטערשטיצונגס פאראיין״. עס וועט דורכגעפירט ווערען א רייכער פראגראם פון טאנץ און מוזיק. די גאנצע הכנסה פון דעם צוזאמענקונפט איז באשטימט פאר׳ן „יונייטעד דזשואיש אפיל״.

$3000 שאפט ליסאנקער פראגרעסיוו אסס׳ן

די „ליסאנקער פראגרעסיוו אסס׳ן״ האט באשלאסען צו שאפען $3000 פאר׳ן 1948 קאמפײן פון „יונייטעד דזשואיש אפיל״ און האט אויף דעם חשבון געשיקט די סומע פון $2000. די דאזיגע ארגאניזאציע איז אלע מאל אין פאדערגרונט מיט איהרע בײשטײערונגען פאר די קאמפײנס פון „אפיעל״. די „ליסאנקער פראגרעסיוו אסס׳ן״ האט זיך געשטעלט אלס ציעל צו שאפען פאנדען פאר די בויער און באשיצער פון ישראל און פאר די נויטלײדענדע אידען אין אלע עקען וועלט. בראש פון דער אסס׳ן שטעהען די חשוב׳ע געזעלשאפטליכע טוער: סעם ליטווינין, פרעזידענט; מר. ע. טאמבאק, וויים־פרעזידענט; רעוו. מ. טולטשינסקי, סעקרעטאר; מר. י. בעל, פראטאקאל סעקרעטאר און מ. טיילאר, טרעזשורער.

$1900 געשיקט פון ערשטע טוראווער אונט. פאראיין

א בײשטײערונג פון 1900 דאלער פאר די בויער און באשיצער פון ישראל און פאר די נויטלײדענדע אידען אין אלע עקען וועלט איז געשיקט געווארען צום „יונייטעד דזשואיש אפיעל״ פון דעם „ערשטען טוראווער אונט. פאראיין״. די דאזיגע ארגאניזאציע צייכענט זיך אלע מאל אויס פאר די קאמפײנס פון „אפיעל״ און מאכט אלע אנשטרענגונגען צו שאפען פאנדען פאר הײ־יאהריגען קאמפײן.

$700 געשיקט פון פרענדס וועלפעיר אסאסיאיישאן

א בײשטײערונג פון 700 דאלער פאר׳ן „יונייטעד דזשואיש אפיעל״ איז געשיקט געווארען פון די „פרענדס וועלפעיר אסס׳ן״. די דאזיגע ארגאניזאציע וואס רופט זיך אלע מאל אפ אויף די קאמפײנס פון „אפיעל״, האט באשלאסען צו שאפען א גרעסערע סומע פאר די בויער און באשיצער פון ישראל. בראש פון די „פרענדס וועלפעיר אסס׳ן״ שטעהען די חשוב׳ע כלל טוער: מר. וואלף, פרעזידענט; מר. אלטערמאן, סעקרעטאר, און מר. מאסקאוויץ, טרעזשורער.

700 דאלער געשיקט פון קוזמינערפאראלער יאנג מענס ב. סאסייעטי

א בײשטײערונג פון 700 דאלער איז געשיקט געווארען צום „יונייטעד דזשואיש אפיעל פון דער „קוזמינער־פאראלער יאנג מענס בענ. סאסייעטי״. פון דער סומע זיינען 300 דאלער געשאפען געווארען אויף אן אזכרה מיטינג, געווידמעט דעם אנדענק פון פארשטארבענעם כלל־טוער אייזיק שווארצמאן און אלע קוזמינער קדושים. אויף דעם אזכרה אווענט איז מיט אן איינדרוקספולע רעדע ארויסגעטראפען דער חשוב׳ער כלל־טוער איזי פאלאק פון קאונסיל פון ארגאניזאציעס בײם „אפיעל״ און אקטיווע טוער פון פארשידענע לאנדסמאנשאפטען־ארגאניזאציעס. בראש פון דער „קוזמינער פאראלער יאנג מענס בענ. סאסייעטי״ שטעהען די חשוב׳ע כלל־טוער סעם קליין, פרעזידענט און אייב שווארצמאן, סעקרעטאר.

פייערליכער אווענט פון איסט ניו יארק פראגרעסיוו סאסייעטי

שבת אווענט, דעם 27טען נאוועמבער, וועט אין 1840 פיטקין עוועניו, ברוקלין, פארקומען א גרויסער אווענט איינגעארדנט דורך די „איסט ניו יארק פראגרעסיוו סאסייעטי״. די גאנצע הכנסה איז באשטימט פאר׳ן „יונייטעד דזשואיש אפיעל״. עס וועט דורכגעפירט ווערען א רייכער קינסטלערישער פראגראם. עס וועלען אויפטרעטען באקאנטע קינסטלער און א פראמינענטער רעדנער וועט אדרעסירען די פארזאמלונג.

פון אייביגען קוואל

פון הרב נפתלי האראוויץ

א קליינע, אבער דאך גרויסע בקשה

יעקב אבינו האט געבעטען דעם רבונו של עולם, אז ער זאל איהם געבען „לחם לאכול ובגד ללבוש״ (ברויט צום עסען און א קלייד אנצוטאן). דאכט זיך, א קליינע בקשה, א ברויט און א קלייד, דאס אלץ און מעהר נישט?

דער זין דערפון איז, אז אין משיח׳ס צייטען ווען אידען וועלען לײדען שרעקליכע נויט, וועט א ברויט און א קלייד זיין ממש א טרוים.

(רבי ר׳ בונם פשיסטער).

צוויי הערצער

אין ספר „כנסת ישראל״ איז פאראן א דייטליכע ערקלעהרונג וועגען דער אומפארשטענדליכער גמרא: „קודם שאכל אדם ושתה, יש לו שני לבבות; לאחר שאכל ושתה, יש לו לב אחר״ (ב״ב) — איידער דער מענש האט געגעסען און געטרונקען פארמאגט ער צוויי הערצער, אבער נאכדעם ווי ער האט שוין געגעסען און געטרונקען האט ער בלויז איין הארץ.

דער טייטש דערפון איז: דער, וואס איז אליין הונגעריג, האט צוויי הערצער, ווייל ער פיהלט דאס הארץ פון דעם אנדערען הונגעריגען. דאנגעגען, דער זאטער האט בלויז איין הארץ, זיין אייגענעם הארץ, ווייל ער פיהלט שוין ניט מעהר דאס הונגעריגע הארץ פון דעם וואס האט נישט קיין עסען.

(דרוש־ווארט).

א הויכע מדרגה

„כל זמן איך פיהל א שטארקערע ליבע צו מיינע אייגענע קינדער און פאמיליע־מיטגלידער, ווי צו א פרעמדען איד פון גאס, וועלכער לײדט נויט, בין איך נאך נישט קיין עהרליכער איד״... (רבי ר׳ דוד׳ל לעלעווער).

ניט געקלערט, נאר געטאן

„שמרו משפט ועשו צדקה״ (ישעיה נ״ו). איר זאלט היטען דעם משפט און טאן צדקה. ווען עס האנדעלט זיך בײם ארויסגעבען אן אורטייל וועגען א געוויסען ענין איז וויכטיג צו האבען ישוב הדעת, גוט נאכטראכטען און „אפווארטען״ (פון לשון ואביו „שמר״ את הדבר), דאגעגען אבער בײ צדקה, ווען יענער שטרעקט אויס די האנט נאך הילף — איז „ועשו צדקה״, זאל באלד געטאן ווערען. וואס ווייניגער טראכטען און וואס שנעלער טאן... (אלשיך)

קאמפײן אקטיוויטעטן

גרויסער ישראל אווענט פון ראדאמער קולטור צענטער, פוירסט ראדאמער קאנגרעגיישאן און אנדערע ראדאמער ארגאניזאציעס

שבת אווענט, דעם 27טען נאוועמבער, וועט אין זאל פון 40 איסט 7טע עוועניו, ניו יארק, פארקומען א פייערליכער ישראל אווענט, איינגעארדענט פון דעם „ראדאמער קולטור צענטער״ מיט דער הילף פון דער „פוירסט ראדאמער קאנגרעגיישאן״, שידלאווצער סאסייעטי״ און אנדערע ראדאמער ארגאניזאציעס אין ניו יארק. עס וועט דורכגעפיהרט ווערען א רייכער קינסטלערישער פראגראם מיט דער באטייליגונג פון באקאנטע ארטיסטען און זינגער. די גאנצע הכנסה פון דעם אווענט איז באשטימט פאר די בויער און באשיצער פון ישראל און פאר די נויטלײדענדע אידען אין אלע עקען וועלט. אלע ראדאמער לאנדסלייט ווערען געבעטען צו רעזערווירען דעם אווענט פון שבת דעם 27טען נאוועמבער. פרעזידענט פון „ראדאמער קולטור סענטער״ איז דער חשוב׳ער כלל־טוער טשארלס שטיינבערג.

גרויסער באל פון אדעסער יאנג מענס בענ. אסס׳ן

שבת אווענט, דעם 4טען דעצעמבער, וועט אין „מאנהעטען־פלאזא״ האל (66 איסט 4טע סטריט, ניו יארק) פארקובען א גרויסער פייערליכער באל, אראנזשירט פון דער „אדעסער יאנג מענס בענ. אסס׳ן״. עס וועט דורכגעפירט ווערען א רייכער קינסטלערישער פראגראם און עס וועלען ארויסטרעטען באקאנטע ווארט־קינסטלער און זינגער. די גאנצע הכנסה פון דעם אימפאזאנטען באל איז באשטימט פאר די בויער און באשיצער פון ישראל. אלע אדעסער לאנדסלייט ווערען געבעטען צו רעזערווירען די דאזיגע וויכטיגע דאטע, כדי אינאיינעם צו פארברענגען אן אווענט, וואס האט א וויכטיגען און הייליגען ציל.

אלע כארקאווער לאנדסלייט טרעפען זיך אויף פייערליכען באל

שבת, דעם 4טען דעצעמבער, 8 אווענט, וועט אין „קלאב־הויז״ (150 וועסט 85טע סטריט, ניו יארק) פארקומען א גראנדיעזער קאנצערט און טאנץ־פארוויילונג, איינגעארדענט פון „כארקאווער יאנג מענס אסס׳ן״. אין׳ם פראגראם נעמען אנטייל די באקאנטע אויסטייטשערין פון רוסישע און ציגײנער לידער, מארישא סלאווא, די יונגע באלעט־טענצערין ליא בעקער און דער בארימטער באריטאן, סטעפאן סאנטא, וועלכער וועט ארויסטרעטען אין א רייכען רעפערטואר פון נאציאנאלע און אידישע פאלקס־לידער, אקאמפאנירט פון דער פיאנים־טין מרים טשערנאווסקא. דער ארקעסטער ווערט אנגעפירט פון סאני לודוויק.

דער באל וועט דויערן א גאנצע נאכט. עס וועט אויך זיין א רייכער בופעט מיט געשמאקע רעפרעשמענטס. די גאנצע הכנסה פון דעם באל איז באשטימט פאר די בויער און באשיצער פון ישראל. טיקעטס קען מען באקומען צו 1.25 דאלאר בײם טרעזשורער פון דער סאסייעטי, מר. בענסאן קיעטס, 446 ווילים עוועניו, בראנקס. טעלעפאן: כא 9־1512 און אין טאג פון קאנצערט בײ דער קאסע. אלע כארקאווער לאנדסלייט און פריינט ווערען געבעטען צו רעזערווירען דעם אווענט פון שבת, דעם 4טען דעצעמבער, כדי אינאיינעם צו פארברענגען אין א היימישער סביבה.

פייערליכער טעסטימאניעל דינער פון קריוואזער פראטווירנאל סאסייעטי

זונטאג, דעם 12טען דעצעמבער, 6:30 אווענט, וועט אין פארק פלאזא, 1530 פיטקין עוועניו, ברוקלין, פארקומען א פייערליכער טעסטימאניעל דינער פון דער קריוואזער פראטערנאל סאסייעטי לכבוד די מיטגלידער פון באארד אוו דירעקטארס און פון ארוויזארי באארד. איינלאדונגען צו דער דאזיגער פייערליכער אונטערנעהמונג זיינען שוין באצייטענס ארויסגעשיקט געווארען צו די מיטגלידער. צוזאמען מיט די איינלאדונגען האבען די פיהרער פון דער ארגאניזאציע, בארנעט קאטקאפסקי, פרעזידענט און דזשעק קליימאן, טשערמאן פון ארוויזארי באארד, אויך מיטגעטיילט די מיטגלידער וועגען די אקטיוויטעטען פון דער סאסייעטי לטובת דעם „יונייטעד דזשואיש אפיעל״.

אויף דעם דינער וועט דורכגעפיהרט ווערען א רייכער קינסטלערישער פראגראם מיט׳ן אנטייל פון באקאנטע קינסטלער. א פראמינענטער רעדנער וועט אדרעסירען די פארזאמלונג, און געשמאקע מאכלים וועלען סערווירט ווערען.

אלע קריוואזער לאנדסלייט ווערען געבעטען צו רעזערווירען דעם אווענט פון דעם 12טען דעצעמבער.

דייוויד האראדאקער „ווימענס סוירקל״ שיקט בײשטײערונג

דער „דייוויד האראדעקער ווימענס סוירקל״ האט געשיקט ווייטערדיגע 500 דאלער פאר׳ן „יונייטעד דזשואיש אפיעל״. די דאזיגע סומע איז געזאמעלט געווארען אויף אן אינסטאליישאן מיטינג, בעת וועלכען עס זיינען אויסגעוועהלט געווארען די נייע בעאמטע. דאס זיינען די חשוב׳ע געזעלשאפטליכע טוערינס: עטל דזשובינסקי, פרעזידענטין; סיידי טאוב, טרעזשורערין; יעטא וויניק, וויס־פרעזידענטין; ציליע קיטאי, פינאנס סעקרעטארין; אנא גאטליב, רעקארדינג סעקרעטארין; סאפיע קאהען, עהרען־פרעזידענטין; מר. און מרס. עפשטיין; מר. און מרס. קאהען און מר. און מרס. דזשובינסקי. דער „דייוויד האראדאקער ווימענס סוירקל״ צייכענט זיך אלע מאל אויס פאר די קאמפײנס פון „יונייטעד דזשואיש אפיעל״.

אידישע טעכטער

פון עליאש

די ראלע, וואס די אידישע פרוי האט געשפיעלט אין דער געשיכטע פון אידישען פאלק, איז גרויס, רייך און פיעלפארביג. שוין אין סאמע אנהויב פון אונזער געשיכטע באגעגענען מיר די אידישע פרוי שפאנען ווייטער ביי־זייט פון מאן אויף די שליאכען פון תנ״ך: די אמהות, שרה, רבקה, רחל און לאה.

אין יעדער עפאכע פון דער אידישער געשיכטע געפינען מיר די נעמען פון וואונדערליכע אידישע נעמען — פריהער אין יהודה און ישראל, דערנאך אין גלות בבל; דאן אין שפאניע, דייטשלאנד, פוילען און אין די אנדערע לענדער פון לעצטען גלות, נאבעלע און העלדישע אידישע פרויען.

דעם וואונדערליכען קאמף וואס די אידישע טעכטער האבען געפיהרט פאר אונזערע אויגען, אין די פארשידענע געטאס בעת די פינסטערע און בלוטיגע היטלער־יאהרען — ווער קען דאס פארגעסען? הייליגע אידישע טעכטער, וועלכע זיינען אומגעקומען על קידוש השם, פאר׳ן אידישען נאמען און פאר דעם אידישען כבוד.

און איצט אין ישראל — זייט־ביי־זייט מיט די מענער קעמפען זיי, די העלדישע אידישע טעכטער, נעגען די אראבישע שונאים, וועלכע זיינען איינגעפירדט און ארויסגעהאלפען פון ענגלאנד. א הר געפינט זיי, די וואונדערליכע אידישע טעכטער ניט בלויז אין דער ספעציעלער פרויען־בריגאדע „חן״ (חיל נשים), נאר אין אלע אפטיילונגען פון דער פארטיידיגונג, וואס ישראל פיהרט אן נעגען די אנפאלער.

עס איז דעריבער לעבערליך, ווען שונאים ווארפען אונז פאר דעם „שלא עשני אשה״. זיי באנרייפען ניט, אז אט־דעם לויב צום בורא, וואס ער האט איהם ניט באשאפען אלס פרוי, ניט דער אידישער מאן ניט אויס ביטול צו דער פרוי, נאר צוליב דעם, וואס דער בורא האט דעם מאן באשערט מעהר מצוות, מעהר פליכטען מקיים צו זיין, פליכטען און מצוות, פון וועלכע די פרויען זיינען פריי. דאס איז היסט עס, א דאנק און א לויב פון דעם מאנסביל, וואס ער האט מעהר געבאטען מקיים צו זיין.

אבער די אידישע פרוי האט אלע מאל אויף זיך גענומען מעהר פליכטען, ווי עס איז איהר פארגעשריבען געווארען. זי צייכענט זיך אויס אויף אלע געביטען פון אידישען לעבען מיט איהר אידעאליזם, מוט, קלוגשאפט און העלדישקייט.

בעת די אידישע טעכטער אין ישראל קעמפען פאר דער אידישער מלוכה און זיינען אין יעדען מאמענט גרייט אפצוגעבען זייערע לעבענס פאר אידישער פרייהייט און פאר דעם אידישען כבוד, טוען די אידישע טעכטער ביי אונז, אין אמעריקא, אלץ אין זייערע כחות צו העלפען מיט אלע מיטלען אין דעם קאמף און אויפבוי, וואס נעהט אן אין ישראל.

ערשט די טעג האט מרס. ערנסט ג. וואדעל, נאציאנאלע פארזיצערין פון דער פרויען דיוויזיע פאר 250 מיליאן דאלער קאמפײן פון יונייטעד דזשואיש אפיעל, באקאנט געמאכט, אז די פרויען דיוויזיע אין פארשידענע קהלות פון לאנד האבען געשאפען אין משך פון הײנטיגען יאהר איבער $16,500,000 (זעכצעהן און האלב מיליאן דאלער) פאר׳ן יונייטעד דזשואיש אפיעל.

די סומע איז אריינגעקומען פון אידישע פרויען דיוויזיעס אין 287 קהלות. אבער אזעלכע דיוויזיעס פון אידישע פרויען געפינען זיך אין 378 אידישע געמיינדעס. די געלד־סומען, וואס די איבעריגע פרויען דיוויזיעס האבען געשאפען, ווערען דערוואַרט אין די נאהענטע טעג, אדער וואכען — און דער סך הכל פון די געלדער וואס אונזערע אידישע טעכטער פון אמעריקא האבען געשאפען היינטיגען יאהר, וועט אויסוואקסען נאך א סך גרעסער.

די עהרען־פארזיצערין פון דער נאציאנאלער פרויען דיוויזיע איז מרס. דייוויד מ. לעווי. גרויסארטיגע ארבייט ווערט געטאן דורך דער ניו יארקער פרויען דיוויזיע בײם יונייטעד דזשואיש אפיעל. די פארזיצערין פון דער דאזיגער דיוויזיע איז מרס. רוזשעראס י. יורעל.

אין א דערקלערונג פון מרס. יודעל ווערט צווישען אנדערער געזאגט דאס פאלגענדע:

„די געלד־סומען וועלכע אונזערע אידישע טעכטער פון אמעריקא האבען אזוי גרויסארטיג בײגעשטייערט, וועלען דערמעגליכען פארגרעסערטע הילף פאר אונזער פאלק אין אייראפא און אין ישראל, — האט מרס. וואדעל ערקלערט. עטליכע טויזענט אידישע פרויען מיט קליינע קינדער און הונדערטער שוואנגערע אידישע פרויען זיינען לעצטענס אנגעקומען קיין ישראל פון אינזעל ציפערן, וואו זייערע מענער זיינען נאך אלץ אין בריטישע לאגערן, ווערט דערציהלט אין דעם זעלבען באריכט.

„די געלד־סומען פון יונייטעד דזשואיש אפיעל באזארגען מעדיצינישע הילף, האלטען אויס געזונטהייטס־צענטערס, נעהען פאר היימען, אינסטיטוציעס און אויפהאלט פאר פרויען און קינדער, בעת זיי ווארטען אויף זייערע מענער, ביז זיי וועלען קריגען די מעגליכקייט זיך ווידער צו פאראייניגען מיט זיי און צוזאמען אנהויבען א נייע לעבען אין ישראל.

„די געלדער, וואס די פרויען אין אמעריקא שאפען פאר׳ן יונייטעד דזשואיש אפיעל, העלפען אויך די פרויען וועלכע געפינען זיך אין די לאגערן אין אייראפא, וואו זיי וועלען מוזען פארברענגען אין פארלויף פון די שווערע ווינטער־חדשים, ביז זיי וועלען קריגען די מעגליכקייט אויסצוואנדערן צו א נייעם לעבען״.

בר־כוכבא

היסטארישער ראמאן וועגן קאמף פאר דער פרייהייט פון ישראל

פון שלמה ראזענבערג

(פארזעצונג)

א ווײַלע זיינען זיי ביידע געשטאנען איינער נעגענאיבער דעם אנדערן און קיין ווארט נישט ארויסגערעדט. ענדליך האט רבי עקיבא א שמייכעל געטאן און זיין שמייכעל איז צעגאנגען איבער זיין ווייסער בארד, איבער'ן פנים און די ליפען, און אין די אויגען האט אויפגעלויכטען א פלעמל, וואס האט בר־כוזיבא'ן אינגאנצע בארוהיגט און ער האט שוין גלייך געקוקט דעם רבי'ן אין פנים אריין.

— ווער ביזטו? — האט רבי עקיבא געפרעגט, ארויפלייגענדיג די האנט אויף זיינע אקסעל.

א ווארימקייט איז זיך פונאנדערגעגאנגען בר־כוזיבא'ן איבער אלע גלידער און ער האט דערפילט מיטאמאל צום אלטען רבי'ן א מין ליבע ווי פון א זון צו זיין פאטער.

— איך בין שמעון פון דער שטאט כזיב, אבער איך בין דארט נישט געבוירען געווארען. איך בין, לויט ווי מ'האט מיר שפעטער דערציילט, געבוירען געווארען אין בית־לחם. מיין טאטע האט געהייסען חזקיהו און ער שטאמט אפ פון מלכות בית־דוד...

— פון מלכות בית־דוד? ... — האט רבי עקיבא איבערגעפרעגט מיט אומזיכערקייט, צי ער האט גוט געהערט. און זיינע לאנגע ווייסע ברעמען האבען זיך אויפגעשטעלט — צי האט מען דיך אמאל נישט אפגענארט אדער דו רעדסט דיר אליין איין אזא זאך? ...

שמעון איז רויט געווארען ביז איבער די אויערן. ער האט זיך געפילט געקרענקט פון דעם רבי'נ'ס רייד, פארוואס ער גלויבט אים נישט, און ער האט געענטפערט:

— אזוי האבען מיר דערציילט די מענשען, וועלכע האבען מיך געפונען נאכדעם ווי מיין מאמע האט מיך געהאט פארלוירען, און זיי האבען מיך אויפגעהויבען און דערצויגען און איך רוף זיי טאטע־מאמע... זיי האבען געפונען אויף מיין האלז אנגעהאנגען א מטבע פון די חשמונאים'ס צייטען. אויף איין זייט פון דער מטבע איז געווען אויסגעקריצט א טייטעלבוים און אויף דער צווייטער זייט — א העגעל ווייַנטרויבען.

רבי עקיבא האט זיך פארטראכט און זיין פנים איז געווארען זעהר ערנסט.

— דו האסט גרויסען מוט, מיין זון און זאל דיר גאט העלפען און מקיים זיין דיינע פארלאנגען... — האט ער אים געזאגט, א גלעט געטאן איבער'ן אקסעל און אוועקגעגאנגען.

דאס האבען צוגעזעהן הונדערטער מענשען, וועלכע זיינען געווען אין בית־המדרש און זיי האבען אויפגעכאפט דעם פריערדיגען רוף פון רבי עקיבא'ן: דרך כוכב מיעקב... און איינער האט באלד אויפ'ן ארט איבערגע'חזר'ט: „בר־כוכבא"...

דער דאזיגער נאמען איז געווארען אין א קורצער צייט אזוי באקאנט, אז מ'האט אים אנגעהויבען שוין רופען אנשטאט „בר־כוזיבא" — בר־כוכבא.

דער דאזיגער נייער נאמען האט אים שפעטער געראטעוועט פון נישט געוואלט צו ווערען אין תפיסה. ווען אדרינוס־קייסער האט אריינגעשיקט אויפ'ן ארט פון דערמארדעטען לוציוס קוויעטוס א נייעם פראקוראטאר קיין יהודה, מיט'ן נאמען טורנוס רופוס, האט ער אים אויך באפוילען אויפצוזוכען איינעם א יונגענמאן מיט'ן נאמען בר־כוזיבא און אים גוט האלטען אויפ'ן אויג, ווייל ער איז זעהר געפערליך פאר דער רוימישער מלוכה.

טורנוס רופוס האט אים באלד אנגעהויבען זוכען, אויספרעגען ביי זיינע סאלדאטען און שטייערן־איינמאנער און געהיימע מוסרים, אבער קיינער האט שוין דעם נאמען בר־כוזיבא נישט געוואוסט. דער דאזיגער נאמען איז פארגעסען געווארען און אנשטאט דעם האט מען דעם „געפערליכען" אידישען יונגנמאן גאר גערופען בר־כוכבא...

איינמאל ווען בר־כוכבא איז געגאנגען פארטראכט אויף די גאסען פון ירושלים, וואוהין ער איז געקומען אין די אנגעלעגענהייטען פון דער געהיימער פארשווערונגס־פארטיי, האט אים עמיצער ארויפגעלייגט די האנט אויפ'ן אקסעל. ווען ער האט זיך אומגעקוקט, איז ער געבליבען שטיין א פארגאפטער און ער האט אויסגעשריגען האלב מיט פרייד און האלב פארוואונדערונג:

—וויניציוס!...

—בר־כוזיבא!... — האט וויניציוס פון זיין זייט אויך אויסגערופען אן איבערראשטער. און ער האט אים ארומגעכאפט און צוגעדריקט צו זיך מיט גרויס ליבשאפט.

ער האט אים אריינגעשלעפט אין א ווײַן־הויז און געבעטען שמעון'ען, ער זאל מיט אים אויסטרינקען א גלאז ווײַן, אבער בר־כוכבא האט אים אפגעזאגט, דערמאנענדיג אים:

— געדענקסטו דען נישט, וויפיל מאל איך האב דיר געזאגט, אז איך טרינק נישט קיין ווײַן.

— יא, איך ווייס, אז דו טרינקסט נישט קיין ווײַן מיט א געצענדינער, ווייל ער הייליגט אפשר דעם ווײַן צו זיין אפגאט, אבער איך בין דאך נישט קיין געצענדינער, נאר א קריסט!...

— פונוואנען ווייסטו דאס, אז איך טרינק דערפאר נישט קיין ווײַן, ווייל עס איז אלס איך פארבאטען צו טרינקען מיט א געצענדינער?... — האט פארוואונדערט בר־כוכבא געפרעגט.

— דאס האט מיר א היגער יודעער איבערגעגעבען, און דו האסט מיך אין רוים די גאנצע צייט גענארט, זאגענדיג, אז דו טרינקסט בכלל קיין ווײַן נישט... ביסט טאקע א בר־כוזיבא...

— א ליגנער־זון!...

— אמת, איך האב מיט דיר נישט געוואלט טרינקען, ווייל עס איז אונז אידען פארבאטען צו טרינקען מיט געצענדינער—האט זיך שמעון מודה געווען, אביסעל פארדרויטלענדיג זיך.

— אבער דו ווייסט דאך, אז איך בין א קריסט, וועלכער ווערט דורך די רוימער פונקט אזוי גע'רודפ'ט ווי א יודעער...

— נו, דינט איר צו א מענשליכען גאט... צו א שטערבליכען מענש. אויף דעם אידישען גאט זאגט זיך: ער האט נישט קיין גוף און קיין שום געשטאלט פון א גוף. אונזער גאט איז פון אזא גייסטיגער מאטעריע, וואס א געצענדינער קען דאס גארנישט פארשטיין. קענט איר פארשטיין די רייד פון אונזער נביא זכריה: „לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי..." — נישט מיט חיל און נישט מיט כוח, נאר מיט מיין גייסט, זאגט גאט פון צבאות...

(פארזעצונג מארגען)

געשענקטע יאָרן

שפאנענדער ראמאן פון אמעריקאנער אידישען לעבען

פון סאַרא ב. סמיט

(פארזעצונג מארגען)

איצט האט סיביל ארויסגעלאזט א טיף, צעוויינטן געלעכטער פון זיך, זאגענדיג אין א ריקער שטימע:

„אך, מיין זוהן, ווי ווייניג דו ווייסט ע'ן וועגען לעבען! און ווער ביזטו עס צו קאנען פארשטיין, וואס עס איז זינדיג און וואס נישט! דו וועסט דארפען לעבען פיל לענגער און וויסען פיל מער, איידער דו וועסט קאנען פארשטיין, וואס מיט מיר איז פארגעקומען! פריער, ווען איך בין אין דעם צימער אריינגעטראטען האב איך זיך גערוכט דיך צו דערציילען דעם אנהויב, דעם סוף און די באגעגעגונג פון מיין איינציגער ליבע... איך האב דיר געוואלט דערציילען וויפיל מאל און פארוואס איך האב זיך אין מיינע אייגענע מקריב געווען... אבער דו — ניין, מיין זוהן דו וועסט עס איצט ניט פארשטיין! אפשר וועסטו אזוינס קיינמאל נישט פארשטיין... מיר לעבען צווישן צווייערליי מענשען... די, וואס זיינען אלעמאל גרייט צו ווארפען א שטיין, און די, וואס ווילען און קאנען מיטפילען מיט א צווייטען... דו באלאנגסט צו די ערשטע. אבער איידער דו ווארפסט נאך איין שטיין אויף מיר, גיי דו בעסער און מאך גוט פאר דיינע אייגענע זינד..."

„מיינע זינד?"

„יא... ביז היינט אווענט וואלט איך דאס נישט געווען אנגערופען זינד..

איך בין פון די, וואס פארשטייען... מענשען ליבען זיך, און געוויסע זאכען פאסירען אמאל... אבער היינט אווענט — איצט דערהערענדיג אויף וואס פאר א שמאלען אופן דו פאסטס עס אויף דאס לעבען—איצט, רעד איך אנדערש.. איצט באצייכען איך אויך דיין יונגע ליבע, מיט דעם עקעלהאפטען שטעמפעל פון זינד..."

„וועגען וואס רעדסטו דא?"

„וועגן דיר מיט פלארענס'ן. האסט זיך געליבט מיט איר, יא? ביזט אוועק אין מלחמה און איבערגעלאזט דיינע זינד אין איר לייב און"—

„אך, מוטער! פלארענס שוואנגערט?" ערשט איצט האט סיביל דערזען די ערשטע פרייד אין זיין פנים..

„יא, מיין זוהן, פלארענס שוואנגערט—אייל זיך צו איר.. הייראט מיט איר.. מיין איין שטיקעל געזעצליך פאפיר קאנסטו אפווישען אלע דיינע זינד!..."

„זינד, מוטער?"

„יא, אז דו רופסט ליבע זינד אין אן אנדערן, מעגסטו עס אויך אנרופען אין זיך אליין.."

„ניין, מוטער—אונזער ליבע איז אלעמאל געווען אנדערש..."

„אזוי זאגט עס כמעט יעדער איינער וועגען זיך און זיין ליבע.. אנדערש!... יענעמ'ס זינד זיינען יענעמ'ס זינד, אייגענע ליבע איז אייער גענע פרייד. גיי, און מאך גוט דיינע זינד געגען דיין מיידעל!"

79

זיבער איז נאלדי יענעם אווענט געפאלען צו זיין מוטער'ס פיס. זיבער האט ער זי ווידער און ווידער אמאל איבערגעבעטען. און איידער דער היסטערישער אווענט האט זיך געענדיגט, האט אים סיביל צוגעזאגט, אז זי וועט אים פרובירן צו פארצייען.

און נאך יענעם אווענט, ווי שפעט עס איז שוין געווען, איז העגרי בעגיכאן דאך געפארען קיין ניו יארק, כדי צוריקצוברענגען מאריעטע'ן און פלארענס'ען.

אויף מארגען האט מען זיך שוין גערוכט צו א חתונה—אבער סיביל אליין האט ך איצט געפילט, ווי עפעס א פרעמדער שטאן אין איר אייגענער שטוב...

אז איר איינציגער זוהן זאל זיך עס האבען "רומגעטראגן מיט אזא מורא'דיגען פארראכט! אז ער זאל זיך האבען באטראכט אלס קאמפאניס זוהן!... וועגער איך דענקט דאס?

אפשר פלארענס?

אפשר איר אייגענע מוטער אויך. יא, מאריעטע אין גענוג פריוואל צו האבען אזעלכע געדאנקען וועגען איר טאכטער. אבער מיט איר אייגענער מוטער קאן זי זיך נישט אזוי דורכריידן, ווי זי האט זיך דורכגערעדט מיט איר זוהן... ניין, נאלדי, מיט זיין נידערטרעכטיגער אויפפירונג האט עס אליין ארפגעבראכט אויף זיין קאפ אזעלכע רייד, ווי ער הוט ערשט געהערט פון איר.

אפשר וועט ער דאס געדענקען זיין גאנץ לעבען? אפשר וועט ער איצט ווערען א בעסערער מענש? זי, זיין מוטער, וועט דאס נישט אזוי לייכט פארגעסען.

פונדעסטוועגען איז די אטמאספערע אין דעם גרויסען הויז געווען א געביטענע. די פרייד, אז נאלדי האט זיך אפגערופען א לעבעדיגער, האט געשיינט אין יעדען ווינקעל און אין יעדען פנים.

אמת, מיט פלארענס'ן איז נישט געווען אזוי לייכט דורכצוקומען... איר וואונד און באליידיגונג האט זי גע־פילט נאר טיף. און איידער זי האט זיך נאך געווען מיט נאלדי'ן, האט זי געזאגט צו סיביל'ן:

„איך פארשטיי ווי איר פילט—איר זענט זיין מוטער—און א מוטער פארצייט אלץ! יעדענפאלס זענט איר פון די מוטער'ס וואס קאנען פארצייען —אבער איך"—

מיט א פארביטערטן שמייכעל האט סיביל איבערגעריסען אירע רייד און אין א פלאך קול געזאגט:

„זיי נאר נישט צו זיכער וועגען מיין פארצייען.. ווי קאנסטו וויסען, וואס אין מיין הארץ קומט פאר? ווארט ביז דו וועסט אליין זיין א מוטער פון דערוואקסענע קינדער—אך, דאן וועסטו פיל בעסער קאנען פארשטיין ווי אזוי איך פיל... און וויפיל א מאמע דארף זיך איינלערנען פארבויגען צו פארצייען..

און אז פלארענס האט איר אויף דעם נישט געענטפערט, האט זי סיביל געפרעגט!

„האסטו שוין פארגעסען ווי אזוי מיר אלע האבען ערשט מיט עטליכע טעג צוריק געפילט?"

„ניין."

„איך האב מורא, אז יא, פלארענס. איך מוז דערפרישען דיין זכרון — ערשט מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר נאלדי'ן באוויינט אלס טויט. יא?"

„יא."

„איצט איז ער דא ווידער מיט אונז! טו נאר א טראכט וויפיל סאלדאטען וועלען זיך מער קיינמאל נישט צוריקקערען צו זייערע מוטערס און זייערע געליבטע! מיר זיינען די גליקליכע, אונזער סאלדאט איז צוריקגעקומען. ווער זיינען מיר עס זיך צופיל איבערצונעמען? ווי וואגען מיר עס איצט צו פרעגען צו פיל פראגעס?"

אבער פלארענס, מיט איר יונגער פיליזאפישקייט, האט אויף דעם אויך געהאט אן ענטפער פאר סיביל'ן:

„איר זענט זיין מוטער. איר, זיין פאמיליע, דארפט אים צוריק אריינגעמען אין אייערע ארימס אזוי ווי ער איז... ער האט זיך זיינע פעלערן.. איר ווייסט וועגען זיי און איר וועט מיט זיי און מיט אים ווייטער לעבען.. פון אייך איז ער נישט אנטלאפען... אייך האט ער נישט איבערגעלאזען א שוואנגערדיגע.. און איך האט ער נישט אפגעלייקענט, ווען ער איז צוריקגעקומען פון דער מלחמה. איר דארפט זיך נישט אײַלען, איך דארפסט מיט אים נישט הייראטען— איך קאנט אים נעמען ווי אזוי ער איז!..."

סיביל איז געווען די ערשטע צו זען די גערעכטיגקייט אין דער מיידעל'ס רייד. זי האט צו גוט פארשטאנען יענער'ס ווייטיג אפילו איר שרעק. פונדעסטוועגען האט זי איצט באזייטיגט אירע אייגענע געפילען און געזוכט ווידער צו פארטיידיגן איר זון.

„ער האט דיך נישט אפגעלייקענט. ער איז פון דיך נישט אנטלאפען; דו האסט דאך מיר אליין דערציילט, אז דו האסט פארשלאסען דיין טיר אין זיין פנים."

„אמת, אבער דאס איז געווען דאס לייכטע קריגערייַ פון געליבטע! ווען איינער פארשרייבט זיך אין דער ארמיי, ווען ער גייט אוועק אין מלחמה, דאן דארף ער פארמאגען די אנשטענדיגקייט צו קומען און פרעגען זיין געליבטע, ווי האלט עס מיט דיר? נאלדי האט עס נישט געטאן, ווייל נאלדי איז אזעלכער! דאך האב איך אים אויך געוואלט פארצייען, אבער איצט, אז ער איז געקומען צוריק—איצט, אז ער איז שוין דא עטליכע טעג און ער קימערט זיך אפילו נישט אויב איך לעב אדער איך בין געשטארבען — פארוואס זאל איך עס היינט אריינפאלען אין זיינע ארימס און מיט אים הייראטען? פארוואס?"

„ערשטענס, ווייל דו וועסט באלד ווערען די מוטער פון זיין קינד, און צווייטענס:

„ניין! דאס איז נישט גענוג! איך קוק אויף אייך און איך פרעג זיך— וויפיל דארף עס א פרוי מקריב זיין צוליב איר קינד?"

„וואס מיינסטו, ווען דו זאגסט, אז דו קוקסט אויף מיר?"

(פארזעצונג)

ישראל'ס 4,000 קראַנקען־שוועסטער האבען געהאָלפען צו דעם גרויסען זיג

(שלוס פון דער זיבעטער זייט)

זיך צו דער פראפעסיע. אבער—ארום און ארום קאנען זיך די ישראל־שוועסטערס פארעסטען מיט שוועסטערס אין די מאדערנסטע, רייכסטע לענדער."

איך האב זיך באקענט מיט יהודית גינזבורג בעת מיין באזוך אין ארץ ישראל פאר דער מלחמה. איך האב איך געקענט איר פארשטארבענעם פאטער, צו וועמען זיין פלימעניק, דער רעדאקטאר פון „דבר" זלמן רובאשאוו האט מיך געגנומען עטליכע שבתים. איך קען איר שוועסטער זשעניא טווערסקי, איינע פון די פארנעמסטע סאציאלע טיערינס אין לאנד. טאקע ביי דעם פאטער אין שטיב, אין תל־אביב, האב איך געהערט א סך מעשות ווי אזוי די גרויסע ציוניסטישע געסט פלעגען איינשטיין ביי זיי אין בארנאוויטש פאר דער ערשטער וועלט־מלחמה, און ווי אזוי די דריי טעכטער האבען זיך געגרייט צו „עליה" פון קינדהייט אן.

ווען די דייטשען זענען אריין אין באראנאוויטש, האט די פאמיליע אויסגעוואנדערט קיין סאראטאוו.

און דא דערמאנט זיך יהודית א פיינעם מאמענט.

אין דער גימנאזיע אין סאראטאוו זענען געגאנגען נאך אידישע מיידלעך, אבער—צו די תפילות יערען פרימארגען פאר די פארטרעטען פון דעם צאר און דער צארינא האבען זיך אלע פארנייגט, נאר יהודית און אירע צוויי שוועסטערס זענען געבליבען שטיין.

א לענגערע צייט זענען די דריי שוועסטערס געווען די איינציגע, וואס האבען זיך ניט פארנייגט. אבער מיט דער צייט, נאכדעם ווי אידישע קאלעגינס האבען זיך מיט זיי אויפגעגערעדט, האבען זיי זיך אויך אנגעשעפט מיט מוט—אזוי, אז יערען טאג פלעגט מען אנטדעקען א נייע אידישע קאלעגין אין גימנאזיע.

דער פאטער האט פרובירט אויך אין טיף־רוסלאנד, צווישען די פליכטלינגען, פארזעצען די ציוניסטישע ארבייט.

נאך דער מלחמה, צוריק אין דער היים, איז יהודית אוועק אין א העברעישער גימנאזיע אין ווילנע. זי איז שפעטער געווען די לעצטע פון די דריי שוועסטערס „עולה" צו זיין.

טאקע דער קוזין, זלמן רובאשאוו, האט זי געפירט צו א לערערין אויף העברעאיש. די לערערין איז געווען די גרויסע דיכטערין רחל בלובשטיין, וועלכע איז שוין געלעגען אויף איר קראנקבעט, פון וועלכען זי איז מער ניט אויפגעשטאנען...

רחל האט געלעבט אין גרויס ארימקייט, אויף א שטיקעל ברויט, רפואות אין דירה־געלט האט די דיכטערין פארדינט פון צוויי תלמידות: יהודית און דער פארשטארבענער שריפטשטעלער אשר ביילענסאן, וועלכער איז נאר וואס געהאט געקומען פון איטאליע.

פון וואס האט יהודית געצאלט רחל'ען פאר די לעקציעס? פון איר געהאלט אלס ארבייטערין אין א פאבריק, וואו זי האט פארדינט 12 פיאסטער א טאג. און פאר דעם שכר־לימוד האט זי באקומען לעקציעס, וואס האבען זיך געצויגען פון פארנאכט ביז אינמיטען דער נאכט—שעה'ן אומפארגעסליכע מיט איינעם פון די פיינסטע גייסטער, וואס דער ישוב האט פארמאגט. ווען זי האט פארלאזט איר לערערין מיט א האלב יאר שפעטער, האט זי זיך געהאט אנגעזאפט מיט'ן אטעם פון רחל'ס קינסטלער־נשמה און מיט א גלענצענדער אריענטאציע אין דער שפראך.

יהודית גינזבורג'ס מאן איז בן־ציון לוריע, פון דעם דערציאונג־ראט אין ירושלים און א באקאנטער ארכעאלאג. דאס עלטסטע פון זייערע דריי קינדער, א 16־יעריגע טאכטער, דינט שוין אין דער ארמיי.

פרעזידענט טרומאן'ס צוזאגען און ענגלאנד'ס שפיל ארום ישראל

(שלוס פון דער עדיטאריעל זייט)

פארצייכענט ווערען. יעיל און הארווארד, אונזערע צוויי בארימטסטע דערציאונגס אינסטיטוציעס, האבען די וואך איינגעוויילט צוויי נעגער סטודענטען צו העכסט־ווייכטיגע אמטען אין זייערע פוטבאל טיעמס. לעווי דזשעקסאן, איז צום ערשטען מאל אין יעיל'ס געשיכטע באשטימט געווארען אלס קאפיטאן פון איר בארימטען פוטבאל טיעם, און פרענק דזשאונס, איז באשטימט געווארען סטודענט־מענעדזשער פון דעם פוטבאל טיעם אין הארוואד אוניווערזיטעט. דאס שאפט אויך א נייעם רעקארד אין הארווארד. ביידע פאלען צוזאמען זיינען א וויכטיגער געווינס אין דעם קאמף קעגען אומטאלעראנץ.

.

דער סטרייק פון די האפען־ארבייטער, איינער פון די קאסטבארסטע, וואס מיר האבען געהאט אין יארען, וועט ווארשיינליך זיין פארענדיגט איידער איר וועט די שורות לעזען אין ציימונג. די פארשטייער פון ביידע צדדים האבען דערגרייכט א סעטלמענט, וואס דארף גוטגעהייסען ווערען פון דער מיטגלידערשאפט. וויכטיג אין צוזאמענהאנג מיט דעם סטרייק איז דאס, וואס פרעזידענט טרומאן, דער איינציגער, וואס האט געקענט נעמען שריט דעם סטרייק צו ברעכען, האט זיך ניט געמישט, טראץ דעם, וואס דער פאראליץ פון א צאל האפענס, צווישען זיי די ניו יארקער וואסער ברעגען, האט אנגעגריפען א גרויסען טייל פון אונזער עקאנאמיע. דעם פרעזידענט'ס האנדלונג, איז אן צווייפעל, אן אפשפיגלונג פון דער נעענדערטער באציאונג מצד אלע רעגירונגס אגענטורען צו די טרייד יוניאנס און זייערע פראבלעמען, טראץ דעם, וואס דער טעפט־הארטלי געזעץ איז נאך אין פולער קראפט.

די נעענדערטע לאגע אויפ'ן ארבייטער פראנט, ווערט אפשר נאך שטארקער אפגעשפיגעלט אין דעם סעטעלמענט פון דעם שיף און האפען ארבייטער סטרייק ביי די ברעגען פון וועסט קאוסט, דער פאציפיק קאמף דארט: איז הויפטזעכליך געווען דער רעזולטאט פון דעם, וואס די שיף־מאגנאטען האבען געהאט באשלאסען אפצושאפען דאס „האירינג האל" סיסטעם, וואס האט דער יוניאן געגעבען די נויטיגע מאס קאנטראל איבער די ארבייטער. וואס ווערען באנוצט און א מעגליכקייט אנצוהאלטען סטאביליזאציע אין דער אינדוסטריע. דער פאקט, וואס דער דערוואַרטעטער זיג פון די רעפובליקאנער איז צערונען געווארען, האט געווירקט אויף די באלעבאטים, און ארבייטער וועלען אויך ווייטער גענומען ווערען פאר ארבייט דורך דעם „האירינג האל" מיט א נויטיגען קאנטראל פון דער יוניאן.

איד איז איצט דירינגענט פון ראדיא סיטי

(שלוס פון זייט 4—2טער סעקשאן)

גאנצע מוזיקאלישע וועלט אין אמעריקע.

דער פילאדעלפיער סימפאנישער ארקעסטער האט דעמאלט פארנומען דעם אויבענאן צווישען די סימפאנישע ארקעסטערס פון לאנד, און אפשר טאקע אויך פון דער גאנצער וועלט. אזעלכע סובטילע טענער האט קיין שום אנדער סימפאנישער ארקעסטער נישט געקענט ארויסשפילען. די גאנצע שיינקייט פון סימפאנישער מוזיק איז געווען פארוועבט אינ'ם שפילען פון דעם פילאדעלפיער סימפאנישען ארקעסטער. דער הארמאנישער צוזאמענגוס פון די שפילער פון ארקעסטער האט נאך אפילו היינט ניט זיין גלייכען. איך זאג היינט, ווייל מען דארף אין זינען האבען, אז ס'איז פאראן א באסטאן סימפאנישער ארקעסטער, א ניו יארק פילהארמאנישער ארקעסטער, און נאך אנדערע בארימטע סימפאנישע ארקעסטערס איבער'ן לאנד.

נאך די אייפטריטען זיינע אין פילאדעלפיע, האט דעם יונגען דירינגענט אנגעהויבען צו גיין מיט דער „פוטער" ארויף. דער נאמען אלעקסאנדער סמאלענס האט זיך אלץ מער גענומען ווארפען אין די אויגען און עס האבען אנגעהויבען נאכפאלגען אין אייפטריטס נאכ'ן צווייטען מיט גרויסע סימפאנישע ארקעסטערס אין בער פארשיידענע שטעט אין אמעריקע און אויך אין אייראפע. ער איז אויך איינער פון די גאסט־דירינגענטען, וועלכע טרעטען אויף זומער אויף די קאנצערטען מיט דעם ניו יארק פילהארמאנישען ארקעסטער אין לואיסאן סטאדיום. זיין נאמען און אויך די פראגראמען, וועלכע ער דירינירט, ברענגען אלע מאל א גרויסען עולם. אמבעסטען צייכענט ער זיך אויס ווען ער דירינירט די ווערק פון רוסישע קאמפאזיטארס. דער רוסישער גייסט איז אים נענטער—און ניט אומזיסט.

אלעקסאנדער סמאלענס איז געבארען געווארען אין דער אמאליגער פעטערבורג. און כאטש ער איז געקומען קיין אמעריקע אלס קינד, אבער דער רוסישער גייסט ווארצעלט טיף אין איס. די עלטערען זיינען געווען רוסיש־אידישע אינטעליגענטען, ביי וועמען די רוסישע קולטור איז געווען שטארק איינגעבאקען אין הארצען. איך ווייס ניט פון וועמען ער האט גע'ירש'ענט זיין מוזיקאלישקייט אין זיין טאלאנט, אבער אז די ביידע זאלען האבען אים געפירט צו זיין הויכען פאסטען, וועלכען ער פארנעמט איצט אין דעם גרעסטען און רייכסטען טעאטער אין דער וועלט, דאס איז קלאר!

געוואלדיג רעדוצירט!

א באגרעניצטע צאהל
אבסאלוט ברענד נייע
אידישע און העברעאישע טייפרייטערס
פארטייבעל און אפיס
אריגינעל געמאכט פאר א ארץ ישראל אָרדער וועלכען מיר האבען ניט געקאנט שיקען.
רופט מר. טייטעל יעצט!
ווען דער ארדער וועט אויספארקויפט ווערען וועלען די פרייזען זיין העכער!
מאדערנסטע, בעסט אויסגעשטאטעטע איינריכטונג פאר איבערארבייטען און פאררייכטען.
Call CO 7-2388
רופט אדער שרייבט.
Tytell TYPEWRITER CO. INC. 123 Fulton St. N.Y. 7

וועגן אידהר דארפט אן אפפיהר־מיטעל

נעהמט עקס־לאקס, דעם אפפיהר־מיטעל וואס 40 מיליאן מענשען קויפען יעהרליך. עקס־לאקס ווירקט גרינטליך, מילד, געלאסען, איז געשמאק ווי א גוט שטיקעל טשאקאלאד, און איז גוט פאר דער גאנצער פאמיליע — קליין און גרויס.

EX-LAX

(עקס־לאקס)

דער טשאקאלאדנער אפפיהר־מיטעל

10 און 25 סענט א באקס אין אלע דראג סטארס.

אייער קאנגרעגיישאן שטייט ניט אויף דער געהעריגער הויך, אויב איר האט ניט דורכגעפירט קיין אפיל פאר דעם קינדער און ישראל עמוירדזשענסי פאנד!

רבנים און פרעזידענטן פון קאנגרעגיישאנס, וועלכע האבן ניט דורכגעפירט קיין אפילס פאר'ן קינדער און ישראל עמוירדזשענסי פאנד, האבן ניט ערפילט די פליכט פון פירער.

מיר אפעלירן צו די דאזיגע קאנגרעגיישאנס גלייך דורכצופירן א זאמלונג צווישען זייערע מיטגלידער און אזוי ארום זיך אנשליסען אין דער אנשטרענגונג פון די טויזענטער קאנגרעגיישאנס איבער'ן גאנצן לאנד, וועלכע האבן דורכגעפירט זאמלונגען פארן קינדער און ישראל עמוירדזשענסי פאנד.

אזעלכע קאנגרעגיישאנס נעמען אויף זיך די פאראנטווארטליכקייט פאר די לעבענס פון פאראטעוועטע אידישע קינדער, וועלכע גראטעוועטע ארויסגענומענע ווערן פון די וואלטען געקענט אין דייטשלאנד און אריבערגעפירט לאגערן אין דייטשלאנד, אמעריקע און ישראל, — קיין ישראל, ווייטער היימען. אין זיכערע היימען. און אנדערע זיכערע היימען.

שיקט גלייך אייערביישטייערונג צום:

CHILDREN'S & ISRAEL EMERGENCY CAMPAIGN

THE DAY, 183 E. BROADWAY, NEW YORK 2, N. Y.

די נעמען פון אלע ביישטייערער וועלען געדרוקט ווערן אין אונזער צייטונג לויט דער ריי, ווי די געלטער וועלען אריינקומען. זייט צווישען די ערשטע און נישט צווישען די לעצטע!

פרעזידענט טרומאַנ'ס צוזאָגן און ענגלאַנד'ס שפּיל אַרום ישראל

פּראָדערונג פאַר אַרבייטער־דיפּלאָמאַטען רופט אַרויס אומרויִקייט, זיסטע שרעק אין רעאַקציאָנערע קרייזן. — אַרבייטער גרופּעס גרייט אויסצונוצן זייער פּאָליטישען איינפלוס אין קומענדיגע צוויי יאָר. — אַ גרויסער געווינס אינ'ם קאַמף געגען אומטאָלעראַנץ.

פון ש. ז. צוקערמאַן

פּרעזידענט טרומאַנ'ס קאַמפּיין צוזאָגען זיינען אין דער היינטיגער וואָך געווען אַ הויפּט טעמע פאַר דיסקוסיעס אין אַלע ווינקלען פון אמעריקע. צייטונגען, זשורנאַלען, ראַדיאָ קאָמענטאַטאָרס און עפענטליכע רעדנער ביי אַ צאָל פאַרזאַמלונגען האָבען אַלע אויפגעהויבען די פראַגע: וועט דער פּרעזידענט קענען האַלטען זיינע צוזאָגען.

די פראַגע פון פּרעזידענט טרומאַנ'ס קאַמפּיין צוזאָגען איז און אויך אויסער אַמעריקע, איז אַרויסגעשטויסען געוואָרן צום ערשטען פּלאַן דורך די אויסוואַלונגען...

ריידען פאַר זיך אַליין. עס איז אָבער דורכאויס וויכטיג, אַז דאָס מאָל אין די יאָרען, וואָס דער 81טער קאָנגרעס וועט פונקציאָנירען, זאָלען די אַרבייטער אויסאיבען זייער פולען איינפלוס אָפּצושלאָגען די פּלענער פון די רעאַקציאָנערען. די אַרבייטער, פאַרמערס און ליבעראַלען, וועלכע האָבען צוזאַמען געשאַפען די מעגליכקייט צו ברענגען אין קאָנגרעס נייע פּראָגרעסיווע מיטגלידער, דאַרפען העלפען די דעמאָקראַטען צוזיצען אַ נויטיגע צאָל פּראָגרעסיווע רעפּובליקאַנער, וואָס זאָלען אַרבייטען מיט די דעמאָקראַטען...

נאָך צוויי טויזענט יאָר וואַנדערונג . . .

פון י. פּאַשקאַ

אַ יאָר נאָכ'ן 29טען נאָוועמבער, 1947

די יו־ען רעזאָלוציע פון 29טען נאָוועמבער, 1947, איז געווען אַ היסטאָרישער וואָנקט אין דער מאָראַל פון דער ציוויליזירטער וועלט. אין משך פון דעם יאָר האָט די וועלט, אונטער'ן דרוק פון איין גרויסמאַכט — ענגלאַנד, מיט כל'ערליי מיטלען געזוכט אָפּצוענדערן פון יענעם הויפּפונקט. דער איינציגער, וואָס האָט עס נישט דערלאָזט, איז געווען דער ישוב אין ארץ ישראל, וואָס איז אין משך פונ'ם יאָר פאַרוואַנדעלט געוואָרען אין מדינת ישראל. און היינט, אַ יאָר נאָך דער היסטאָרישער רעזאָלוציע, שטייט די וועלט מיט איר יושר נידעריגער, געזונקענער ווי מיט אַ יאָר צוריק, און דאָס לאַנד ישראל שטייט פאַר דער וועלט ווי אַ מוסטער אַן פון ...

נייע טענדענצען

אַרום אידישען ביכער־חודש

פון א. גלאַנץ

1

דעם 26טען נאָוועמבער האָט זיך אָנגעהויבען דער „חודש פאַר דעם אידישען בוך". דער „חודש" איז געוואָרען אַ יערליכע אינסטיטוציע, וואָס דער אידישער ביכער־ראַט און בשותּפות מיט דער „דזשואיש וועלפעיר באָרד" אָרדענט איין איבער'ן גאַנצען לאַנד. מיט יעדען יאָר וואַקסט די אינסטיטוציע. עס ווערען אַריינגעצויגען אַלץ מער און מער אָרגאַניזאַציעס...

סייעטי אָוו אַמעריקע" און פּרעזידענט פון דעם אידישען ביכער־ראַט, האָט צוגעגרייט אַ באַזונדערע פּראָפּאַגאַנדע־בראָשור צום אידישען ביכער־חודש. אין אָט דער בראָשור (אויף ענגליש) האָט דר. גרייזעל אַזאַ שטעלע:

„דאָס אַמעריקאַנישע אידענטום געפינט זיך איצט אין דעם פּראָצעס פון אַנטוויקלען אַ פּערזענליכקייט און אַן אייגענע קולטור. מיר קאָנען, אונטער די עקזיסטירענדיגע אומשטענדען, אָנהויבען אַ ...

אידישער דערציאונג און אידישער קולטור אויף זייערע אייגענע פּליי־צעס. די אָנהויבען זיינען נאָך ווינציג, די סימנים נאָך דין. אָבער זיי זיינען דאָ. אונזער אויפגאַבע, דער חוב פון אונז, וואָס האָבען מיט מסירת נפש אויסגעטראָגען די אידיש־לאַסט ביז אַהער, איז צו דערמוטיגען די אָנהויבען, צו שטאַרקען דעם ווילען, וואָס ברענגט אַרויס פון זיך די ערשטע סימנים.

אין גאַנג פון טאָג

פון ב. צ. גאָלדבערג

וועגען נאָך אַ בריוו

אין היינטיגען קאָלום וויל איך ענטפערען אַ לעזער, נייטען סאַל פון פילאַדעלפיע, וואָס פאַרענדיגט זיין שרייבען מיט די ווערטער: „איך האָף, אַז איר וועט איינזען דעם גרויסען טעות, וואָס איר באַגייט מיט'ן אָפּטיילען זיך פון די לעזער פון „טאָג" און איר וועט ווערען צוריק דער פריערדיגער ב. צ. גאָלדבערג"...

נייטען סאַל'ס בריוו באַציט זיך אויף מיין שטעלונג צו טרומאַנ'ען פאַר די וואַלען און נאָך די וואַלען. וועגען פאַר די וואַלען, שרייבט ער:

„אין יעדען קאָלום אייערען האָט איר אַטאַקירט פּרעזידענט טרומאַנ'ען, איך אַלס טרייד יוניאָן מאַן האָב געוואַרט דערויף ווי איר העלפט, דירעקט צי אומדירעקט, די פיינט פון אַרבייטער. איך האָב געפילט, אַז מיט טרומאַנ'ען בין איך מער געזיכערט ווי מיט דיואַי'ן"...

וועגען מיין שטעלונג נאָך די וואַלען, שרייבט נייטען סאַל, „אַז איך האָב אָנגעהויבען צו דערוואַרטען גרויסע זאַכען פון דעם, וועמען איך האָב גערופען „קליין מענטשעלע" און דערוואַרטען „גרויסע אויפטואונגען פאַר'ן לאַנד און אַרבייטער קלאַס", געגומען אים געבען עצות, און אַצינד, אַ פאַר וואָכען נאָך די וואַלען, האָב איך ווידער...

סאַל האָט צו אים טענות, וואָס דער מענשהייט ענטפערען: איך בין אייך אַ שלים־מזל? אַלץ בעסער פון דעם און דעם מאַן — יענער איז דאָך גאָר אַ קאַליקע!

מיט אַזאַ צוגאַנג, גרייט סאַל צו אַן „אַליבאַי" אַ תירוץ פאַר טרומאַנ'ען ניט דורכצופירען זיין פּראָגראַם.

מען האָט אויסגעקליבען טרומאַנ'ען ווייל ער האָט צוגעזאָגט צו זיין גאָר אַן אַנדער פּרעזידענט ווי ער איז געווען פריער. ער האָט צוגעזאָגט דורכצופירען אַ דורכוועלט פּראָגראַם.

יעדער איינער פון אונז האָט אַ רעכט צו קומען און צו קלאַפען אין טיש אין ווייסען הויז: הערי טרומאַן, דו האָסט צוגעזאָגט אַזוי און אַזוי, און דו מוזט האַלטען וואָרט!

ווי איך האָב שוין אַ פאַר מאָל געשריבען נאָך די וואַלען. איך האַלט, אַז נאָר דער קאַמפּיין פון דער פּראָגרעסיווער פּאַרטיי האָט געצוואונגען טרומאַנ'ען אַרויסצוקומען מיט זיין פּראָגרעסיווער פּראָגראַם.

אויב מיר האָבען היינט אַ טרומאַן מיט אַ פּראָגרעסיווער פּאַרפּליכטונג, און אויב מיר האָבען היינט מער ליבעראַלען אין קאָנגרעס איז עס צו פאַרדאַנקען די פּראָגרעסיווע עלעמענטען אין אַמעריקע.

באַלד נאָך די וואַלען, האָב איך גענומען דערוואַרטען פון טרומאַנ'ען גרויסע זאַכען, ווייל איך האָב אים ...

ישראל׳ס 4,000 קראנקען־שוועסטער האבען געהאלפען צו דעם גרויסען זיג

• • •

יהודית גינזבורג, אנפירערין פון דער „נוירסעס יוניאן" פון „הסתדרות", דערציילט וועגען דער וואונדערליכער רעטונגס־ארבייט פון די קראנקען־שוועסטער אין דער זיגרייכער מלחמה פון ישראל קעגען די אראבישע אנפאלער. — יהודית גינזבורג איז א דעלעגירטע צו דער קאנווענשאן פון נעוויערקשאפטן־קאמפעין, וואס קומט איצט פאר אין ניו יארק. — פון ה. יאפע

יהודית גינזבורג

ליבע

דערציילונג — פון י. אפאטאשו

(שלוס אויף דער ראמאן־זייט)

אין די לעצטע מינוטען ערב דעם היסטארישען „יו־ען" באשלוס

• • •

דעם 28טען נאוועמבער, 1947, האט מען אין דער יו־ען עדוארט, אז דער באשלוס פאר א אידישער מלוכה זאל דורכגיין. — דער אידישער צד איז געווען האפנונגספול און דער אראבישער — דערשלאגען. — וואס עס האט פאסירט אין דער לעצטער מינוט. — זכרונות פון דעם היסטארישען טאג.

פון אשר פען

ווי פארהיט מען זיך פון א ווענערישער קראנקהייט

• • •

גאנארעא ביי פרויען. — פרי אנהויבען צו היילען איז דער בעסטער גאראנטיע פאר אויסמיידען שווערע פאלגען פון טריפער קראנקהייט. — די נייע מיטלען צו היילען גאנארעא און אנווייזונגען ווי צו פארהיטען די אויסשפרייטונג פון דער קראנקהייט.

פון דר. מ. סודארסקי

(שלוס אויף דער לעצטער זייט)

ENGLISH MAGAZINE
Something New in Jewish Journalism

דער טאג
The Day
"THE NATIONAL JEWISH DAILY"

ENGLISH MAGAZINE
For the Entire Family—Every Sunday

Office: 183 East Broadway — NEW YORK 2 — SUNDAY, NOVEMBER 28, 1948 — Telephone: ORchard 4-3300

Jerusalem Examinations

By ALEXANDER M. DUSHKIN

The glorious task of our generation is to help implement **Geulah.** We enter cheerfully into this great partnership with the **Kedosh Yisrael,** with the new Israel and with world Jewry. The **miracle of Geulah** is taking manifold forms both in the Homeland and in the Diaspora. **The dreams of yesterday are becoming reality** today; the fancies **of Agadah** are beginning to fulfill themselves in the details of **Halachah.**

Hebrew, the language of **Geulah,** is now to receive anew the **redeeming** impulse in the Diaspora. **And** the first practical pedagogic device in that direction **is a** standard worldwide examination in Hebrew language and **literature** that is to be given annually by the Hebrew University in Jerusalem and its affiliated World Union for Jewish Education. The "Jerusalem Examination" is not intended to impose any curriculum of studies, nor to **replace** any existing examinations of local institutions, for teacher training or for higher **learning.** Its purpose is rather to **set a general** universal standard **for** minimal Hebraic knowledge **required** of cultured Jews everywhere. It is to raise the sights of **lovers** of Hebrew. Its aim is to **promote** an honorable fellowship **of** Hebraically cultured Jews.

The National Council and the American Association for Jewish **Education** have undertaken to **give** their fullest cooperation to **implementing** this historically **significant** project. The first "Jerusalem Examination" in Hebrew language and literature is **set** for this Hanukkah 1948, in the first year of the new Israel. It is open to everyone qualified—**students** in teachers' institutes, in rabbinic seminaries and in yeshivoth; teachers, community leaders, and just lovers of Hebrew—old and young, Jews and non-Jews alike.

We urge all heads of educational institutions, all directors of bureaus of Jewish education, to publicize these examinations between now and Hanukkah. We urge them to communicate with us at the New York office of the World Union, 1776 Broadway, to receive from us copies of the circular printed herewith for wide distribution. In due time, not later than November 1948, they are to notify us of the number of applications in their community or in their institution. Individuals too may write to us directly. The questions in the examination papers will be determined in Jerusalem and sent to the applicants via the New York office. The charge of $4.00 per applicant is intended to cover the cost involved.

The local authorities are asked to arrange for the proper academic conduct of the examination in their particular community and to send the papers on to New York, from whence they will be forwarded to Jerusalem for final marking and accrediting. Certificates to successful candidates will be sent from Jerusalem, possibly containing some title like **Amit** עמית or **Haver** חבר. A public ceremony should then be arranged locally to distribute these certificates in a festive mood.

From our experiences with this first "Jerusalem Examination," we shall doubtless learn much, for improving the character and the conduct of the examination and for extending its possibilities.

Jewish educators, rabbis, teachers! We call upon you to join in this new mitzvah of our Redemption with all your heart and with all your might. Its values for us in American Jewish education are incalculable. "Its beginnings are small; but its latter end, who can foretell?"

—ALEXANDER M. DUSHKIN
Vice-President, World Union for Jewish Education.

SCHOLARLY STUFF

The Constant Reader

HEBREW UNION COLLEGE ANNUAL. Volume XX, Cincinnati, 1947, 674 pp., $3.00.

YIVO ANNUAL OF JEWISH SOCIAL SCIENCE, Vol. II-III, 1947/48. New York, Yiddish Scientific Institute, YIVO, (535 W. 123rd St., N. Y. C. 27) 329 pp., $4.00

The most current issue of the learned **Hebrew Union College Annual** devotes much space to the arts and Americana. We hope that this is a harbinger of future trends. Dr. Julian Morgenstern applies his critical faculty to the "Chanukah Festival and the Calendar of Ancient Israel," in which the date and manner of celebrating the festival are compared to pagan and ancient Christian customs, with conclusions guaranteed to shock traditionalists. Other articles dealing with traditional subjects are "Cushan-Rishataim" by Eugen Taeubler, "The Significance of Miracles for Talmudic Judaism," by Michael Guttman and "Reason and Revelation in the Theology of Maimonides," by Ben Zion Bokser. Modern anthropology is applied by Raphael Patai in his "Hebrew Installation Rites." Franz Landsberger traces the "Origin of the Winged Angel in Jewish Art," while the indefatigable Isiah Sonne presents a new approach to the paintings of the Dura synagogue (Third century, discovered in 1932-33) that will be challenged by other scholars in this much studied area. Eric Werner continues his comparative music studies in his "Conflict between Hellenim and Juraism in the Music of the Early Christian Church." Dr. Abraham Cronbach, whose summary of the **Meil Tsedakah,** miscellany on philanthropy, will be remembered by those interested in social work, continues his pursuit of Jewish philanthropic history with his study of "The Maimonidean Code of Benevolence."

The Americana section contains Jacob R. Marcus' "The Modern Religion of Moses Hart," an examination of a proposal for a universal religion published in 1818 by a Jewish deist, and a most useful source for the study of the impact of emancipation on Jewish thinking. Joseph L. Blau studies Rabbi Krauskopf's views of the evolution controversy.

Bertram W. Korn brings out Rabbi Isaac M. Wise's stand during the Civil War. This Reform leader was a "peace Democrat" who had greater objections against war than against slavery. The article sheds much light on antisemitism during that period.

The Yiddish Scientific Institute continues to bring its work and interests before the non-Yiddish reading public. We view this as a necessary policy, because, regardless of how good a scholarly work may be, the linguistic barrier of Hebrew and Yiddish limits its perusal and enjoyment only to the cognoscenti. Such works should be available to the general scholarly world, not to speak of the general public. The continuation of the **YIVO Annual of Jewish Social Science** is therefore a welcome contribution to Jewish learning.

This year's issue shows an increasing concentration on Americana with six items (one dealing with psychological adjustment) as contrasted to three in the first issue, all in that area. In contrast to five articles on Eastern Europe in the earlier issue, there are only two in the present volume. Adjustment to Emancipation has shown a rise from one to five items. Other areas do not indicate sufficient changes to mark trends.

On the whole, the editorial selection has been of high order. However, we would not have included the articles by the three Yivo **aspirants** (a most unnecessary carry over of the European term for 'fellows') on "American Jews and the Paris Peace Conference," based as they are on printed sources, particularly in view of the opening of the government archives of that period. Similarly, David Rodnick's study of the Indians cannot be called Jewish Social Science. Josef Guttmann's analysis of the Nuremberg Trials Documents is an important and revealing study. It should have been published next year in order to give the author the opportunity to investigate the recently published two supplementary volumes.

Space permits but a listing of topics and authors, with occasional brief comments. Rudolf Glanz, the outstanding student of American Jewish history, discusses the immigration of the German Jews. It is too bad that Elmer Berger failed to read Kissman's study of Roumanian immigration. He would not have misrepresented the "wayfayrers" as a Zionist conspiracy. Judith Greenfeld discusses the Jews in the clothing industry. Henry Lennards' revealing appraisal of a students' questionaire on Jewish adjustment, Koenig's suggestions for the study of Jewish life in America and Tovye Meisel's "The Jews of Mexico" complete the American section. Emancipation adjustment is represented by Max Wiener's study of the Mission concept, an analysis of the deadly combination of political emancipation and religious liberalism. Sol Liptzin's "Attitudes Toward Heine in England and America" reveals a non-antisemitic position in contrast to continental hostility; Joseph Davidsohn's and Max Weinreich's treatment of Brandeis' attitude to Judaism, which mellowed with age and antisemitism and S. Frydman's study of French Jewry in 1848, a year which has not brought it any essential changes, are other items in this field. Hirsch Abramovitch describes "Rural Jewish Occupations in Lithuania," and Max Weinreich sheds light on "Lantukh, a Jewish Hobgoblin" of Eastern Europe. Rachel Wischnitzer discusses Synagogue architecture in Eastern and Western Europe from the 12th to the 18th century. M. Kossover tells of artisans in Palestine.

While many of the works in these volumes are meant for the specialist, the intelligent lay reader will gain much from delving into these products of scholarship.

Abraham G. Duker.

PEOPLE

Died. Samuel P. Abelow; Veteran Zionist; author of history of the Jewish community of Brooklyn; in Brooklyn.

This Tuesday, first Yartseit of William Edlin, editor of THE DAY.

REVIEW OF THE WEEK

U.S. Amendments . . .

Last week's political developments around Palestine centered in the proposals made by Australia, Canada and the U. S. before the General Assembly's Political Committee.

Telling the UN on Nov. 20 that "no changes must be made in Israel's borders without that state's consent, while insisting that any territorial additions Israel demanded over last year's partition boundaries must be offset by giving up land elsewhere, Dr. Philip C. Jessup, U.S. delegate, proposed on Tuesday that Israel's boundaries be determined on the dual basis of the original partition resolution and the Bernadotte Plan, which was accepted by the U. S. as a "negotiation basis" for a peaceful settlement.

Presented in ten amendments to the British resolution, which asked for a settlement based only on the Bernadotte Plan, the U.S. proposal contained no word about Dr. Jessup's repeated pledge that, in accordance with President Truman's pre-election statement in Madison Square Garden, the "U. S. will not support boundary changes unless they are acceptable to Israel."

The amendments did not mention Dr. Jessup's orally repeated statement that the U. S. looked forward to Israel's admission to the UN, and that the U. S. would support Israel's long-impending membership application.

On Saturday, Dr. Jessup had voiced his hope that the Security Council would be able in the near future to recommend Israel as fully qualified for membership.

Israel Objects

On Thursday, an Israeli spokesman attacked the U. S. position as divergent from Truman and platform policies. The U.S.S.R. offered resolution calling for withdrawal of all foreign troops and immediate peace with Partition frontiers. Poland's resolution also called for a conciliation committee. Britain submitted new amendments favoring less blatantly an Arab Negev.

New Conciliation Board

According to the U. S. amendment a new Conciliation Board, consisting of three UN member states is to be set up to assist in Arab-Israeli peace negotiations to replace the mediator's office, and carry out specific functions and directives given to it by the proposed resolution and such additional functions and directives as may be given to it by the General Assembly or the Security Council.

"Adequate Compensation To Arabs . . ."

Regarding the Arab refugees, Dr. Jessup's "amendments" give full support to the British resolution on that point by saying that "Arab refugees wishing to return to their homes and live at peace with their neighbors should be permitted to do so at the earliest possible date and adequate compensation should be paid for the property of those choosing not to return.

The U. S. delegation supports also the part of the British resolution calling for Jerusalem's internationalization.

Bunche Urges UN Admission

Acting Mediator Bunche asked UN on Thursday to affirm Israel's right to UN membership and to call for peace negotiations. He protested against accusations that the Bernadotte Plan was dictated by U. S.-British interests.

The Australian Proposal

In a separate proposal on Tuesday, which disagreed with the British completely, Australia pleaded for the original partition resolution as the "basic starting point" of a settlement and taking into account the Bernadotte plan "in conformity" with the principles in the partition resolution." Australia's resolution provided also for the Assembly's recommendation and approval to the Security Council of Israel's UN membership application.

Russia Accuses

On Monday, Russia asked the UN to order all foreign military forces out of Palestine and thus end the Israeli-Arab war which the Soviet blamed on Anglo-American military and oil interests.

The Canadian Proposal

Lester B. Pearson, of Canada, who had played a leading role in last year's partition resolution, suggested a conciliation agency that would take as a basis of negotiations, first, the partition resolution, second, the Bernadotte plan, third, "the situation which exists in Palestine now under the truce."

Would "Disrupt Harmony"

On Tuesday, immediately after the Australian resolution had mentioned Israel's UN membership, Egypt served warning that "Egypt might quit the UN if Israel was admitted to membership."

Weapons?

A truck load of weapons and ammunition was discovered following a tip-off in the Bronx. Five youths were arrested on suspicion of collecting arms for Israel.

In California, investigation continued concerning shipment of airplanes to Israel, while in Detroit two nameless American Israeli flyers, disgruntled with pay, told of a recruiting chain of flyers for Israeli army.

Menahem Beigin In New York

On Tuesday, several hundred men and women gave a "hectic welcome" to Menahem Beigin, former Irgun chief and now head of the Herouth (Freedom) Party in Israel, on his arrival at the La Guardia Airfield in New York.

Sternists

On Tuesday, the Israeli High Court reserved judgment on an application for an order against the Government to show cause why its decree outlawing the Sternists should not be revoked.

While the court was in session, fourteen Sternists escaped from a prison near Tel Aviv.

Occupy New Positions

Sunday dispatches from Tel Aviv said that Egyptian forces had occupied a series of new positions in the Negev in an action of which Israel's army took an "extremely serious view."

Israel immediately lodged a strong protest with the UN.

Montor Resignation

Conflicting reports had it that peace will soon be attained with 40% of UPA board coming from federations and welfare funds.

Partition's First Anniversary

The first anniversary of the UN Partition decision will be celebrated under the shadow of the continued warfare against Israel by members of the UN, and, what is even more regrettable, the continued indefiniteness of American policy.

Looking over the headlines of the fateful year we are reminded of the war that began with Partition's decision; of Bevin's UN sabotage decision to leave Palestine a no man's land upon the temporary withdrawal of his soldiery, a policy that backfired; of the Arab Legion's invasion even before that forced departure. We think back of the Black Friday of March 19, when the U. S. reversed its policy on Partition. We reflect on the Zionist leadership's decision to declare Israel's independence, of the open Arab invasion, and the actions of Israel's brave warriors which have changed the history of the Jewish people. We also will remember President Truman's battle against his own State Department. Our thanks will also go to those states that supported Israel.

We hope that the anniversary of May 14, will be celebrated under conditions of peace. The continued effort of those Americans who believed in democracy and decency will help to bring this about.

JEWISH BOOK MONTH
Nov. 26—Dec. 26

A SOVIET VIEW ON ZIONISM

By ILYA EHRENBURG

(Concluded from last week)

Jews live in many lands. Many live on the same soil whither their predecessors came in immemorial times past. Jewish monuments in Tunisia, Georgia, Italy, date back to great antiquity. The forces of darkness say that there exists a certain mystic bond between all the Jews of the world. But in fact there is little in common between a Jew of Tunisia and a Jew living in Chicago who speaks the language of America and thinks in American terms. If a bond does exist between them, it is not of a mystical nature but one resulting from antisemitism. Were a madman to declare tomorrow that all red-haired people, or all those with flat noses should be persecuted and exterminated, we would witness a natural solidarity among red heads or flat nosed persons. The unheard-of bestiality of the German fascists, the principle of exterminating the Jews which they widely announced and put into effect in many countries, the racist propaganda beginning with the crematoria of Maidanek—these aroused within the hearts of Jews of different countries a sense of deep affinity. This is the solidarity of the humiliated and aroused . . .

Of course there are nationalists and mystics among the Jews. They have created the program of Zionism, but it was not they who settled Palestine with Jews. Palestine was settled with Jews by the ideologists of hatred among people, by the adepts of racism, by the antisemites who drove people from their homes and compelled them to seek beyond the seven seas, not happiness but the right to human dignity. We all recall the epic of the ship Exodus which carried refugees from Western Europe to Palestine, people who by chance escaped the crematoria of Oswiecim and came under the fire of British soldiers. The State of Israel reminds us of this ship, an ark, a raft bearing people who had been caught in the bloody deluge of racism and fascism.

Why is my correspondent, Alexander R., inclined to see salvation in Israel? Because those people who had deprived him of his homeland continue to rule in Bavaria, because the German racists have found dependable protectors—the racists of New Jersey and Alabama; because for the Jew of Bavaria, Hitlerism is not merely a horrible memory but something alive, guarded and cultivated. It is possible that under these circumstances Alexander R. has no choice but to hurdle the obstacles set up by the various "observers" and to make his way to Israel. But if that should be a solution to the personal drama of Alexander R., it cannot be a solution to the drama of the Jews who live in various countries where money, falsehood, and prejudices rule . . .

The greatest number of Jews live in the United States. When I was in America I saw how the trans-Atlantic racists insult the dignity of Jews, Negroes, Chinese, and Italians. Everyone understands that American Jews are threatened with the growing racism in the U.S. and everyone understands that the salvation of American Jews lies not in the State of Israel, which could not absorb even a small part of them, but in the victory of progressive America over racist America.

The Zionists say that the recent tragedy experienced by the Jews of Europe is explainable by the fact that the Jews lived scattered among other nations. Let us recall that in 1942 the armies of Hitler penetrated Egypt and were close to Palestine. Even had a sovereign Jewish State existed at that time it could not have opposed the armored divisions of Rommel. What saved the Jews of Palestine? Stalingrad, the victory of the Soviet people over the fascists, for Hitler was compelled to look to his defenses instead of undertaking a campaign against Jerusalem.

In a fateful encounter the Soviet people defeated the enemy of all the nations—the bloody German fascism. The same Soviet people which saved Europe also saved the lives of millions of Jews. Not long ago I was in Wroclaw. The new Jewish settlers there invited the participants in the World Congress of Intellectuals to visit them. Polish scholars, Negro authors, Brazilians, Czechs came. A little girl pioneer addressed the Soviet delegate with the following words: "Tell the Soviet people that we, Jewish children of Wroclaw, offer flowers to your countrymen who lie in the mass grave. Tell the Soviet people that we know who saved us from perishing."

There exists only one solution to the "Jewish Question"—the victory of the progressive forces of mankind. Should we for a moment visualize the terrible picture of a victory of world reaction, then we could declare with certainty that the State of Israel would be turned into a new Oswiecim or Maidanek.

There was fascism in a number of countries in Eastern and South Eastern Europe before the war. There Jews were subject to persecution. Suffice it to recall the Iron Guard and the pogroms in Poland of that day. Then came the Hitlerites. They encouraged gangsters from the dregs of society and organized the mass extermination of the Jews. But under pressure of the peoples, and with the aid of the Soviet Army, the fascist rulers fell. The gentlemen who dreamed of the rebirth of the pre-war regimes, half liberals, half pogromists, fled overseas. The toilers took the government into their hands. And I saw with what devotion and patriotism the Jews of the various countries of the peoples' democracies are rebuilding the destroyed cities, working, studying, writing books, planting trees. In Poland, where the Pilsudskyites tormented the Jews before the war, there is scarcely a city that does not have a street named after the heroes of the Ghetto. The heroic struggle of the Jews of Warsaw against the German invaders is the pride of the entire Polish people. When some years ago the fascist dregs tried to stage a pogrom in Kielce, the people's government punished them as enemies of Poland. The people of Bulgaria succeeded in saving the Jews of Bulgaria from mass shipment to the death camps. After September 9, People's Courts convicted the Bulgarian fascists who stained their hands with Jewish blood. Now the Jews of Bulgaria, among whom are numerous partisans, together with the entire Bulgarian people, are building their new democratic government. Their future is not overseas but in Sofia, Plovdiv, and Russia...

More than once the founder of our government, V. I. Lenin, flayed anti-Semitism and stamped it as shameful in wrathful essays and speeches. The October Revolution brought freedom and equal rights to all the citizens of the Soviet country, including the Jews. Some of the Jews count Russian as their native tongue, others Ukrainian, still others Yiddish, but all of them consider the Soviet country their homeland and are proud that they are citizens of the land where exploitation of man by man has been done away with. In 1931, when the terrible cloud was spreading over Europe, and foreseeing the evil deeds of the cannibals, J. V. Stalin said:

"National and racial chauvinism is a remnant of a man-hating morality characteristic of the period of cannibalism. Anti-Semitism, as the most extreme expression of racial chauvinism is the most dangerous survival of cannibalism." When cannibalism tried to consume Europe, the Soviet people under the leadership of Stalin destroyed the cannibals. Soviet Jews, together with the people of other nationalities, defended the great ideas of our society and their native land with self-sacrifice. Girls, boys, and old men went out of the ghettos of Vilno and Minsk to join partisan detachments. The native soil has become still dearer to each Soviet Jew. When he recalls the destruction of the innocent victims of fascism, he remembers the fierce battles and the fallen heroes. He is bound to every other Soviet citizen by bonds of fighting friendship, and to every inch of land by precious graves.

Let my correspondent, Alexander R., think of the events of the past decade and he will understand that the "Jewish Question" can be solved in only one way: the destruction of the "Jewish Question."

We have sympathy for the struggle of the toilers of Israel. They have the sympathy not only of the Soviet Jews but of all Soviet people. There are no partisans of Glubb Pasha in our midst. Nevertheless each Soviet citizen understands that not only the national but also the social character of a State is important. A citizen of the Soviet society considers the people of any burgeois land, including the people of Israel, as wayfarers who have not yet emerged from the dark forest. A citizen of the Soviet society can never envy the fate of people who have to bear the yoke of capitalist exploitation.

The fate of Jewish toilers in all lands is bound up with the progress and the fate of socialism. The Soviet Jews, together with all Soviet people, are building their socialist homeland. They do not look to the Near East; they look to the future. And I think that the toilers of the State of Israel, who look for justice and are far from the mysticism of the Zionist, now look to the North, to the Soviet Union, which is in the vanguard of mankind on the way to a better future.

— SUPERMAN —

Overheard on the Drive — By ABE GORDON

"Your face is just like an open book, Professor. You were smiling while reading the book, but when it came to the clipping, I could see the frown three benches away."

"And I am used to viewing myself in the role of the calm, cool, and collected, almost an Anglo-Saxon, Joe! Nothing like seeing ourselves the way others do!"

"You make me feel like a psychoanalyst's assistant, Professor! But I am not that deep. Tell me, what's behind these facial gestures?"

"I am trying to catch up on current history, Joe! We are approaching November 29."

"That's one date I will never forget, Professor! Didn't we sweat it out at the radio though?"

"One can forget many details in a year, Joe! Granados' book 'The Birth of Israel', tells of the scenes behind the scenes."

"I read a rave review of it in the English Sunday Page of THE DAY some time ago (Advt. Abe Gordon won't mind.—Ed.). Your smile was justified. But why the frown?"

"I was perusing a review of the book in 'The Saturday Review of Literature'. It accuses Granados of not pointing his fingers at the principal causes behind England's tactics. One of them, says the reviewer, is Britain's desire to 'establish for itself a neutral legal position which it no longer enjoyed as a mandatory'."

"The guy must be nuts, if he talks of British neutrality. On second thought, that fellow may be on British pay. And, come to think of it, he could be one of the State Department crowd."

"Your analysis is a penetrating one, Joe. The reviewer did work for the OSS and the State Department as an expert on Palestine. You may not believe it, but he is a Jewish young man."

"A Jewish boy trying too hard to make good in his career. A good reason for frowning!"

"They call it objectivity, Joe. I'd rather have Granados' prophetic subjectivity with its righteous indignation. Isaiah was not a very objective person. Anyway the book is fascinating. I was just reading Granados' description of his meeting with Beigin."

"I've clipped that two page ad for you, Professor. By the description you'd think that Beigin is nothing short of Superman."

"Superman is the right expression, Joe. That ad gives him credit in the Hollywood style. Israel was not created by one man. Besides, the story of the incorporation of the Irgun in the Haganah leaves out more than a few historical data."

"You seem to have changed your mind about the Irgunites, Professor! You always used to defend them."

"Not always, Joe. True enough, I never called them 'terrorists.' And I approved of many of their tactics against the British. But the minute Israel was established I saw no reason for private armies in an independent state."

"The Altalena incident was a lesson for all of us. But aren't you going to the reception?"

"I certainly will try to, Joe. I'd like to see the man. That does not mean that I approve of his stand or of the Holywood style publicity."

"I don't know much about his ideas, Professor. The ad speaks of Bill of Right democracy and a government modeled after the American system."

"If that's what Beigin wants, why does he organized a new party? There are plenty of democratic parties in Israel without his."

"I wonder whether he will follow the Republican or the Democratic line, Professor?"

"Search me, Joe. I'll have to do quite a bit of studying on this subject. The Revisionists who gave rise to the Irgun flirted at one stage with strong men and one party systems which have nothing to do with either the East or democracy. To be precise, the extremists approved of Mussolini and Franco."

"I'll take your word for it, Professor! But I'd like to hear more about it."

"Find out for yourself, Joe. Use that inquiring and quizzical mind, my boy! Superman or superparty?"

"You said it, Professor!"

— ACTIVITIES —

This is Food for Israel Week, devoted to the Drive of the Metropolitan Zionist Fund for $500,000 worth of food for Israel. Give generously!

JOIN THE RED MOGEN DOVID. BE A BLOOD DONOR!

Today, all day the J. N. F. Tag Day. Give generously!

The Kauffman exhibit at the Jewish Museum, 92nd St. and Fifth Ave.

Teachers! Qualified students interested in taking an M.S. in Education at Hunter College will receive free tuition. Three courses will be given by Prof. Efros in the February term. There is a growing demand for teachers of Hebrew in the public schools. Apply to the Department of Education, Hunter College, 695 Park Ave.

Solomon Dingol, editor of THE DAY has left for an extended tour of Europe and Israel.

Time to see Maurice Schwartz's production of THE VOICE OF ISRAEL at the Yiddish Art Theater.

IT'S A DATE

Today, over the Message of Israel Radio Hour, Rabbi Stephen S. Wise and Dr. Samuel L. Hollender.

Today, at the Commodore, sessions of the two day national convention of the Histadrut, National Committee for Labor Palestine. Speakers at the concluding afternoon session will be Edward Corsi, Melech Neistadt and Shoshana Arieli.

Tonight, at the Commodore Hotel, celebration of Partition's Anniversary with Elijahu Epstein, Berl Locker, Isaac Ben Tzvi, Melech Neistat, Rabbi James G. Heller, Sidor Belarsky, Kurt Katch. Dinner at 6:30. Speeches later. Auspices of the Labor Zionist Organization, Poale Zion.

Tomorrow, at the Waldorf Astoria, "Testimonial Dinner" to Menahem Beigin.

Tomorrow evening, at the Community Center, Partition Anniversary Meeting of the Manhattan Zionist Region, with Prof. Selig Brodetsky as chief speaker.

Tomorrow evening, at the Hotel McAlpin, Symposium on Jewish Books in Celebration of the Jewish Book Month, with Marvin Lowenthal, Abraham S. Halkin and Jacob Shatsky as speakers; Abraham H. Cohen, Moderator. Sponsored by the N. Y. Metropolitan Jewish Book Council.

Side Glances

People are excited about David W. Nussbaum's expose of the DP pogromists in the New York Post and other papers serviced by the Overseas News Agency.

Readers of this page remember Abraham G. Duker's articles and editorials on this problem. Mr. Duker says the Jewish organizations are not as yet paying sufficient attention to the matter.

* * *

Rev. Howard J. Carroll, General Secretary of the National Catholic Welfare Conference, repeats accusation of Archbishop Arthur Hayes, Apostolic Internuncio in Egypt, that there is deliberate effort to "decimate the Arabs and destroy Christianity in Palestine."

Both clergymen project ideas according to their own tradition and psyche. Is there any doubt that the Church has been attempting to decimate the Jews and to destroy Judaism all over the world for the past 1,700 years? Just the same, good willers should take notice. Such statements contradict that appeal to the Jews made by Archbishop Cushing only two weeks ago.

* * *

Nobel Peace Prize not given this year.

The Nobel Peace Committee evidently feels that enough has been done for peace by giving the Prize for Literature to the avowed antisemite, T. S. Eliot.

* * *

Hungary's assimilationist Jewish Communists sharpen anti-Zionist campaign.

A hint from Ehrenburg is sufficient.

JEWISH BOOK MONTH EXHIBITS

RABBI ISAAC ELCHANAN THEOLOGICAL SEMINARY LIBRARY
Amsterdam Avenue and 187th Street.
Theme: WORKS OF RABBI ELIJAH GAON OF VILNA
OPEN: Sun....9:30 A.M. to 3 P.M. Mon. thru Thurs....9:30 A.M. to 5 P.M.
Fri.....9:30 A.M. to 1:30 P.M.

HEBREW UNION COLLEGE—JEWISH INST. OF RELIGION LIBRARY
40 West 68th Street.
Theme: THE BRIDGE OF BOOKS FROM ISRAEL
OPEN: Mon., Wed. and Fri. 9 A.M. to 5:30 P.M. Tue. & Thur. 9 A.M. to 9 P.M.

JEWISH CULTURE FOUNDATION LIBRARY (NEW YORK UNIV.)
2 Washington Square North.
Theme: CURRENT TEXT BOOKS AND GAMES USED IN ISRAEL
OPEN: Daily from 12 Noon to 6 P.M. Tues. 12 Noon to 9:30 P.M.

JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY LIBRARY
3080 Broadway at 122nd Street.
Theme: OUTSTANDING JEWISH BOOKS AND MANUSCRIPTS
OPEN: Mon. thru Thurs.....9 A.M. to 10 P.M.
Fri.....9 A.M. to 3 P.M. Sun.....10 A.M. to 5 P.M.

ZIONIST ARCHIVES AND LIBRARY
41 East 42nd Street, N. Y., Room 2100.
Theme: HEBREW LITERATURE FROM ISRAEL
OPEN: Mon. and Wed. 10 A.M. to 6 P.M. Tues. and Thurs. 10 A.M. to 9 P.M.
Fri.....10 A.M. to 1 Hr. Before Sundown Sun. 10 A.M. to 2 P.M.

YIDDISH SCIENTIFIC INSTITUTE (YIVO) LIBRARY
535 West 123rd Street.
Theme: a) BOOKS ON EXTERMINATION OF JEWS IN EUROPE
OPEN: Daily, except Saturdays and Sundays, 11 A.M. to 5 P.M.
b) BOOKS ON JEWS IN SHANGHAI

JEWISH EDUCATION COMMITTEE EXHIBITS
1776 Broadway, at 57th Street.
Theme: a) CHILDREN'S FICTION
b) 8 BOOKS SELECTED FOR BOOK REVIEW CONTEST
Mon. thru Thurs....9:30 A.M. to 5 P.M. Fri....9 A.M. to 3 P.M.
OPEN: Sun., Mon., Wed. 11 A.M. to 5:30 P.M. Tues. & Thur. 9 A.M. to 9 P.M.

SECTION TWO

צווייטע אפטיילונג

אינטערעסאנט באלערנענד

The Day
דער טאָג
"THE NATIONAL JEWISH DAILY"

זונטאָג ביילאגע

SUNDAY, NOVEMBER 28, 1948

Vol. XXXIV. No. 12,360

זונטאג, 28טער נאָוועמבער, 1948

א יאָר נאָך דעם היסטאָרישען באַשלוס פון יו-ען צו גרינדען די אידישע מלוכה

. . .

דאָס גרויסע געשעהעניש פון 29-טען נאָוועמבער 1947. — פון דער באַלפור-דעקלאַראַציע ביז צום יו-ען באַשלוס. — וואָס עס האָט זיך געענדערט אין דעם יאָר. — דער „וואַנדערנדיקער איד" וועט אויפהערען וואַנדערען. — די אינטריגעס קעגען ישראל אין דעם יאָר. — די לאַגע היינט-צו-טאָג.

פון דר. בנימין אַקצין

מארגן ווערט א יאָר זינט דעם היסטאָרישען דאטום פון דעם 29טען נאָוועמבער, 1947, בשעת די אלגע־מיינע אסעמבלי פון די פאראייניגטע פעלקער האט רעקאָמענדירט, אז א אידישע מלוכה זאָל ווידער אויפגע־שטעלט ווערן אין א טייל פון ארץ־ישראל.

דאס איז נישט דער ערשטער וויכ־טיגער דאטום אין נאָוועמבער וואס די אויפשטייענדיגע וועלט האט געגע־בען דער אידישער געשיכטע. געוועזן נאך איין דאטום — דער 2טער נאָ־וועמבער, דער טאָג פון דער באלפור־דעקלאראציע. א סך יארען האבן מיר יענעם טאָג געפייערט מיט התלהבות און אמונה. דערנאך איז געקומען די צייט, ווען מען האט דעם טאָג געפיי־ערט מיט פארביסענע ציינער און מיט א שטילער האָפענונג, אז אפשר וועט דאס לאנד פון דער באל־פור־דעקלאראציע זיך דערמאנען און פארערן. דערנאך איז געקומען די צייט, ווען מען האט דעם טאָג שוין איינגאנצן נישט געפייערט.

מען האט אויפגעהערט צו פייערן דעם באלפור־טאָג, ווייל די זעלביגע [illegible], וואס האט די באלפור־דעקלאראציע געגעבן, האט זי אליין [illegible] און בטל געמאכט. און דער־[illegible] געקוקט אויף דערויף, אז פון היסטאָרישן שטאנדפונקט בלייבט דער טאָג אומגעהויער וויכטיג: ס'איז געוועזן דער ערשטער אינטערנאציאָנא־לער אקט פון אנערקענונג און דערמוטי־גונג, און ער האט אונז געגעבן אזא אימפעט אויף צו גיין פאראויס, אז קיין שפעטערע הרטות פון דער ענג־לישער רעגירונג האבן אים שוין ניט געקאָנט צעשטערן. איצט איז ער אויס יום־טוב. מען פייערט ניט דעם חתונה־טאָג, וואס מען האט אמאָל געפראוועט מיט א רייך ווייבעל, וואס האט דיך נאכדעם אפגענארט און אפגעמוטשעט דיך דרייסיג לאנגע יאר און אוועקגע־טריבן, און מיט וועלכער מען האט זיך אפגעגט, אפילו אויב יענע חתונה איז געוועזן דער ערשטער שריט אין דער גרויסער וועלט.

אָבער דער 29טער נאָוועמבער וועט בלייבן א יום־טוב, ווייל פון דעם באַשלוס, וואס איז דעם טאָג געפאסט געוואָרען, איז עפעס געוואָרען. די וועלט האט יענעם טאָג באשלאָסען, אז אין ווייניגער ווי א יאָר צייט זאָל אין א טייל פון ארץ־ישראל אויפשטיין א אידישע מלוכה — און אזוי איז גע־ווען.

אמת, די מלוכה זעט ניט גענוי אויס אזוי ווי די רעזאָלוציע פון 29טען נאָ־וועמבער האט באשלאָסען — נישט אין פאָרם און נישט אין טעריטאָריע. זי איז נישט אנטשטאנען דעם טאָג, וואס זי האט געזאלט אנטשטיין, נאר אן אנדער טאָג (להכעיס אלע שונאים — נישט שפעטער פאר דעם באשטימ־טען טערמין, נאר גאר פריער). נישט בשלום איז זי אנטשטאנען, נאר אין [...]

[...] טערישע און דיפלאָמאטישע שונאים, נישט געקוקט אויף דעם פאליטישען און עקאנאמישען דרוק, מיט וועלכע ער איז ארומגערינגעלט.

געבליבען אומפארענדערט איז אויך עפעס וויכטיגס — דאס נישט־פארגי־נען, מיט וועלכען די וועלט קוקט אויף אונז.

דער לייענער געדענקט אפשר דעם איינדרוק, אז יענעם 29טען נאָוועמבער איז עס דער וועלט שווער אנגעקומען צו אנערקענען דאס רעכט פון אידישען פאלק אויף דעם, וואס ביי יעדען אנ־דערן פאלק איז מען גרייט צו אנערקע־נען אן שום ספק און טענות—נאציא־נאלע אומאפהענגיגקייט. פון איסלאנד ביז סיאם, פון אלבאניע ביז קארייע—מעג יעדעס פעלקעלע האבן זיין זעלבסטשטענדיגקייט. אז עס קומט צו אידען, גייט א לאנגער ויכוח — צי מען מעג, צי מען טאָר נישט. היינט־צו־טאָג איז די זעלבסטשטענדיגקייט שוין דא, אָבער די קשיא שלאָגט נאך אין א סך מוחות — היתכן? ס'טייטש, פארוואס קומט עס עפעס אידען צו האבן א מלוכה?

איך קען דעם געוויינליכען תירוץ [...]

נישט־ווילענדיג האט די וועלט איינ־געוויליגט אויף א אידישער מלוכה. געוועזן אייניגע רעגירונגען, וואס הא־בען זייער איינוויליגונג געגעבען אויף איינגענער איניציאטיווע, ווער ווייל עס האט געדאכט, אז דאס וועט דינען זייערע אינטערעסען, און ווער מכּ'ש [...]

אזוי נישט־ווילינג געהאלפען געבוירען צו ווערען. כבדהו וחשדהו.

דאס פארגאנגענע יאָר, אויף וויפיל עס איז נישט דערפילט מיט דער גע־שיכטע פון דער מלוכה־בילדונג און פון דעם קאמף פון דעם אידישען פאלק, איז אין א גרויסער מאס די געשיכטע פון [...]

סאוויעטישע דעלעגאטן אין יו-ען, וואס האבן גע-האלפען דורכפירען דעם היסטאָרישען באשלוס

אנדרעי גראמיקא

סעמיאן צאראפקין

אמעריקאנער דעלעגאטן אין יו-ען, וואס האבן גע-האלפען דורכפירען דעם היסטאָרישען באשלוס

הערשעל דזשאנסאן

גענעראל הילדרינג

דר. הערבערט עוואט

דר. גראנאדאס, אמבאסאדאר פון גואטעמאלא

מוטיגער און איבערגעגעבענער קעמפער פאר דורכפירען דעם באשלוס צו גרינדען די אידישע מלוכה.

דר. אסוואלדא אראניא

אנפירער פון דער ספעציעלער יו״ען קאמיסיע פאר ארץ ישראל („אונסקאפ״), וואס האט צוגעשטעלט דער יו״ען אסעמבלי אין 1947 דעם פלאן וועגן גרינדען א אידישע מלוכה. אין צענטער: ריכטער סאנדסטראם, טשערמאן פון דער קאמיסיע; רעכטס: דר. וויקטאר הו, פארשטעהער פון יו״ען סעקרעטאריאט; לינקס: דר. אלפאנסא ראבלעס, דעלעגאט פון מעקסיקא.

פערזענליכקייטען, וואס האבן געהאלפען אין דער גרינדונג פון ישראל

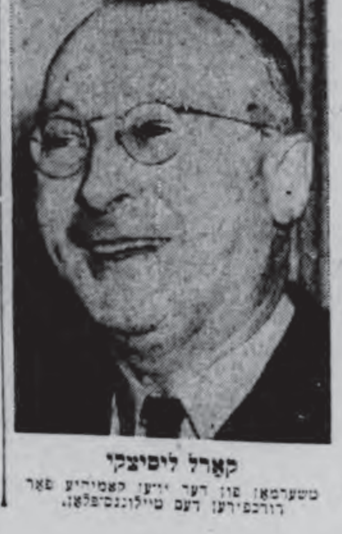
קארל ליסיצקי

לעסטער פּירמאן

קסאוועדי פרזשינסקי

דזשיימס ג. מעקדאנאלד

די זיצונג אין דער ארץ־ישראל־קאמיטע פון יו״ען אסעמבלי, אויף וועלכער דר. אבא הלל סילווער, טשערמאן פון דער אמעריקאנער סעקציע פון דער אידישער אגענטור, האט געמאכט די היסטאָרישע דערקלערונג, פאדערענדיג, אז די יו״ען זאָל באשליסען צו גרינדען א אידישע מלוכה. רעכטס פון דר. סילווער זיצען: דר. עמנואל ניומאן און משה שערטאק; לינקס — הרב זאב גאלד.

דאס יאר פון גרויסע וואונדער אין מדינת ישראל

אידישע מלוכה און די וועלט

פון דר. עמנואל ניומאן, פרעזידענט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע

א.

אין 1897, שטייענדיג אויף דער טריבונע פון ערשטען ציוניסטישען קאנגרעס אין באזעל, האט דר. הערצל געווארפען דעם לאזונג, אז די אידישע פראגע איז א פראגע נישט נאר פאר דעם אדער יענעם לאנד, נאר פאר דער גאנצער וועלט, און דערפאר איז דער אידישער שטאט, וואס דארף קומען ווי די לייזונג פון דער אידען־פראגע, אן ענין, וואס מוז באשעפטיגען די גאנצע וועלט און וואס קען צושטאנד קומען בלויז מיט דער הילף פון די גרויסע מלוכות פון דער וועלט. אין נאוועמבער, 1947, האט די גענעראל אסעמבלי פון די פאראייניגטע פעלקער אין לעיק סוקסעס פולשטענדיג באשטעטיגט דר. הערצל'ס דיאגנאז. דער באשלוס פון דער גענעראל פראקלאמירונג פון די פאראייניגטע פעלקער פון דעם 29טען נאוועמבער צו גרינדען אין ארץ ישראל א אידישען שטאט איז געקומען נאך א לאנגער שקלא וטריא, אין וועלכער עס האבן אנטייל גענומען נישט נאר די דירעקט פאראינטערעסירטע צדדים, ווי, למשל, ענגלאנד, די אידישע אגענטור און אמעריקע, וואו עס וואוינען העכער פון פינף מיליאן אידען, און די אראבישע מדינות, נאר אויך אזעלכע ווייטע לענדער ווי קאסטאריקא און כינע, וואו מ'קאן זאגען, אז אידען האבן דארט נישט אריינגעשטעלט א פוס. אין אנדערע ווערטער, די אויפריכטונג פון דער אידישער מדינה איז נישט געווען א פראצעס, וואס האט אנגערירט בלויז די דאזיגע אידען, וואס האבן שוין אויסגעוואנדערט קיין ארץ ישראל און די רעגירונגס־מאכט, וואס האט געהערשט איבער ארץ ישראל, ווי, למשל, עס איז געווען דער פאל אין דעם אויסבוי, לאמיר זאגען, פון אזעלכע לענדער ווי קאנאדע און אויסטראליע, אין וועלכע עס האבן געשפילט א ראלע בלויז די אימיגראנטען פון איין זייט, און דאס לאנד גופא, וואוהין זיי זיינען געקומען, פון דער אנדערער זייט. אין א געוויסען זין האט די אלגעמיינע פארזאמלונג פון די פאראייניגטע פעלקער באשטעטיגט נישט נאר דר. הערצל'ס אויפפאסונג, נאר אויך א סך אן עלטערע קאנצעפציע וועגן דעם ארט פון ארץ־ישראל אין דער אנטוויקלונג פון דער מענשהייט. יהודה הלוי'ס ווארט־בילד וועגן ארץ־ישראל ווי וועגן דעם הארץ פון דער וועלט האט זיך ארויסגעוויזען צו זיין נאר ניט אזוי ווייט־לויפיג ווי מ'האט זיך געקענט פארשטעלן.

עס האנדלט זיך וועגן [illegible] אלע בלוטן, פונקט ווי אלע אברים, ארבעטן הארמאניש, אדער ס'איז נישטא קיין רפואה. אזוי אויך וועגן ארץ ישראל. מ'האט געמוזט קריגען א הסכם פון אמווייניגסטענס צוויי־דריטעל פון אלע פעלקער כדי צו דערגרייכען א לייזונג פון דער ארץ ישראל פראגע. איך געדענק די טרעוואגע אין לעיק סוקסעס און איבער גאר דער וועלט אין אלע אידישע קרייזען, ווען עס איז באקאנט געווארען, אז גריכענלאנד און די פיליפינען און האיטי זיינען געווארען וואקעלדיג אין זייער שטעלונג צו דעם ארץ ישראל חלוקה פלאן. די קלענסטע שטערונג מצד דעם מינדסטען און ווייטסטען מיטגליד פון דער פעלקער משפחה איז געווען צו ברענגען צו א דיסהארמאניע, וואס זאל נישט דערלאזען צו דער נויטיגער לייזונג פון דעם ארץ ישראל פראבלעם. אויף אזא אופן איז מקוים געווארען דר. הערצל'ס דיאגנאז, אז די גאנצע וועלט מוז זיך באטייליגען אין דער שליכטונג פון יענער פראגע, וואס אירע ווארצלען האבן זיך געשפרייט איבער אלע לענדער, נעמליך, די אידישע פראגע, און אז די איינציגע לייזונג איז א אידען־שטאט, וואס ווערט אויפגעשטעלט מיט א הסכמה און מיט דער הילף ניט פון דער אדער יענער מלוכה, נאר פון אלע מלוכות פון גאר דער וועלט.

ב.

אויב די אידישע מלוכה איז אויפגעקומען מיט דער הילף פון דער גאנצער וועלט, איז דער תחית המתים פון דער אידישער מלוכה זיכער צו פארדאנקען דער אומדערמידליכער און רוהית'דיגער אנשטרענגונג פון'ם אידענטום. ניטא קיין אידישער קיבוץ אויף גאר דער ערד, אדער איין קלאס, אדער אפילו איין פארטיי אין וועלט אידענטום, וואס זאל קענען זאגען אויף זיך, אז זי האט געהאט א מאנאפאל אויף דער ארבעט פאר'ן אידישען שטאט און זיינע דערגרייכונגען. אלע טיילען פונ'ם וועלט אידענטום האבן געהאט זייער חלק אין דער היסטארישער ארבעט און דערגרייכונג. אודאי האבן געוויסע אידישע קיבוצים, צוליב זייער גרויס אדער געאגראפיע, געשפילט א וויכטיגערע ראל ווי אנדערע. אזוי, למשל, האט דאס אמאליגע רוסישע אידענטום, און צווישען די צוויי וועלט־מלחמות—דאס פוילישע אידענטום, געמאכט קאלאסאלע ביישטייערונגען צו דעם בוי פון אידישען ישוב אין ארץ ישראל. אבער אויך אנדערע ישובים, ווי דער דאזיגער פון די פאראייניגטע שטאטען און פון לאטיין אמעריקאנישען קאנטינענט, האבן געגעבען זייער גרויסען צושטייער. אחן זיי, קען מען זיכער זיין, וואלט דאס גאנצע בילד אין ארץ ישראל איצטער געווען אן אנדערס. אפילו די קליינע ישובים פון סקאנדינאוויע און איטאליע און פון תימן, צו דערמאנען בלויז עטליכע פון א גאנצער רייע, וואס נעמען ארום, ווי א פאס, די גאנצע וועלט, האבן אריינגעבראכט זייער באזונדערען קאליר און טעמפ אין דעם גרויסען אויפבוי ווערק אין ארץ ישראל. אויב מיר האבן היינט א אידישע מלוכה, מיט אויסזיכטן פאר א גלענצענדער אנטוויקלונג, איז דאס דער פועל יוצא פון דעם סכום אנשטרענגונגען, וואס איז אריינגעלייגט געווארען אין דער אידישער רענעסאנס באוועגונג פון אלע טיילען פון וועלט אידענטום. מען קען זאגען, אז נישט נאר די וועלט אליין איז געקומען צו דער החלטה, אז די אידישע פראגע איז א וועלט פראגע, נאר אז דאס וועלט־אידענטום גופא האט זיך געשטעלט אויף דעם זעלבען שטאנדפונקט, איינשטימיג דערביי, אז די איינציגע לייזונג פון דער דאזיגער וועלט־פראגע איז די אויפריכטונג פון א אידישער מלוכה אין ארץ ישראל.

ג.

קוקט מען זיך צו נענטער צו דער שפיל פון כחות, וואס האט געפירט דירעקט צו דעם באשלוס פון די פאראייניגטע פעלקער פון 29טען נאוועמבער, 1947, צו גרינדען א אידישע מלוכה אין ארץ ישראל, מוז מען איינזען, אז א גאנצע רייע פאקטארען, וואס זייערע ווארצלען און צווייגען האבן דערגרייכט פארשיידענע טיילען פון דער וועלט, האבן מיטגעשפילט אין דעם היסטארישען הסכם פון די פעלקער. פון שטאנדפונקט פון וועלט־געשיכטליכען גרעסנגעל, וואס שפילט זיך אפ אין אונזער היינטיגען פעריאד, האבן א באזונדערען באדייט צוויי מאמענטען: דער אנהויב פון דעם פאנאנדערפאל פון דער בריטישער אימפעריע נאכ'ן סוף פון דער צווייטער וועלט־מלחמה, און די עקספאנסיע־פאליטיק פון דער סאוועטישער מלוכה. דאס וואס ענגלאנד איז געווען געצוואונגען איבערציגעבן די אנטשיידונג פון ארץ ישראל צו די פאראייניגטע פעלקער און וואס די סאוועטישע פאליטיק האט דיקטירט א נייע ליניע בנוגע דעם אידישען שטאט אין ארץ ישראל, האט צוזאמגעגרייט דעם באדען פאר א לייזונג אי פון דער אידען־פראגע, אי פון דעם ארץ ישראל פראבלעם אויף די יסודות פון אידישער מלוכה'שאפט. אבער געקוקט פון א ריין־אידישען שטאנדפונקט זיינען, אן שום ספק, געווען ניט ווינציגער ווי דריי וויכטיגע פאקטארען, וואס יעדער איינער פון זיי האט געהאט א ריזיגע השפעה אויף דעם אויסגאנג פון די דיסקוסיעס וועגן ארץ ישראל אין לעיק סוקסעס און האט אויף אזא אופן ביינעטראגען צו דער אנערקענונג פון דער אידישער מלוכה'שאפט דורך דער גענעראל פראקלאמירונג פון די פאראייניגטע פעלקער.

דער ערשטער פאקטאר איז, אחן שום ספק, דער אידישער ישוב אין ארץ ישראל, וואס מיט זיין אויפטו אין די לעצטע פופציג יאר, און באזונדערס מיט זיין העלדישקייט און קרבנות־גרייטקייט פון די לעצטע יארען, האט ער געגעבען א מוסטער דער גאנצער וועלט פון דעם וואס מ'קען דערווארטען פון א אידישער מלוכה אין ארץ ישראל. אבער די דאזיגע, וואס דענקען, אז דאס איז געווען דער איינציגער אנטשיידענדיגער פאקטאר אין דער סיטואציע, זיינען זיך פולשטענדיג טועה. עס זיינען געווען נאך צוויי אנדערע פאקטארען פון גרויסען, אויב נישט גלייכען, באדייט.

דער דראנג פון דער אויסגעווארצעלטער אידישער מענטשען־מאסע אין די דייפי לאגערען איבער גאנץ אייראפע צו לאזען זיך קיין ארץ ישראל איבער שטאק און איבער שטיין, טראץ אלע שוועריגקייטען און געפארען, איז געווען אזא וויכטיגער פאקטאר. די וועלט האט זיך צוגעקוקט א פארגאפטע צו דעם אייסטערלישען ספעקטאקעל פון טויזענטער מענטשען, וואס זיינען גרייט צו לאזען זיך איבער ימים אין לעכערדיגע שיפלעך, כדי צו דערגרייכען די ברעגען פון צוגעזאגטען לאנד. פון איין זייט האט די וועלט נישט געוואוסט וואס צו טאן מיט די דאזיגע אויסגעווארצעלטע מענטשען, וואס קיין אנדער לאנד וואלט זיי ניט אריינגעלאזט, און פון דער צווייטער זייט האט זי זיך נישט געקענט באפרייען פון א שולדיגקייטס געפיל פאר דעם גורל פון די דאזיגע אומשולדיגע קרבנות פון היטלעריזם. דער טאפעלטער דרוק, וואס די וועלט האט דערפילט אויף זיך ווי דעם רעזולטאט פון דער וואונדערליכער העפלה קיין ארץ ישראל האט, אחן שום ספק, געהאט א גרויסע ווירקונג אויף דעם באשלוס פון די פאראייניגטע פעלקער בנוגע צו ארץ ישראל.

געווען נאך אן אנדער פאקטאר, וואס זיין ווירקונג איז גאר נישט אפצושאצען, און דאס איז דער אידישער ישוב אין אמעריקע.

מ'רעדט א סך וועגן אמעריקע'ס ראלע אין דער אנטשיידונג וועגן ארץ ישראל, וועגן אירע וואקלענישען און צווייפלדייטיגקייטען. געוויס איז דא א סך אויסצוזעצען נעגען דער אמעריקאנער פאליטישער ליניע נאך פאר נאוועמבער, 1947, ביז דעם היינטיגען טאג. אבער יעדער בר דעת וועט מוזען צוגעבען, אז אחן אמעריקע'ס הילף וואלט דער באשלוס פון 29טען נאוועמבער, 1947, נישט געווען מעגליך און אז אפילו דער אידישער שטאט אין ארץ ישראל, וואס איז פראקלאמירט געווארען אויפ'ן גרונד פון דער רעזאלוציע פון 29טען נאוועמבער, 1947, וואלט איצטער געהאט א גאנץ אנדער פנים. יעדערער, וואס פארשטייט עפעס וועגן וועלט פאליטיק וועט פארשטיין, אז אויב סאוועט רוסלאנד'ס אונטערשטיצונג פון דער אידישער מלוכה'שאפט איז געווען א נויטיגער באדינג פאר דער אנטשיידונג פון די פאראייניגטע פעלקער, איז די אקטיווע הילף פון אמעריקע געווען פונקט אזא נויטווענדיגער באדינג, אויב נאך ניט מער.

אין דעם דאזיגען צוזאמענהאנג מוז אנגעוויזען ווערען אויף דער ראלע פון די פינף מיליאן אידען אין די פאראייניגטע שטאטען. עס איז א גרויסער ספק צי אחן זייער אקטיווען אינטערעס אין דעם גורל פון אידישען ישוב אין ארץ ישראל און אויך אין דער רעטטונג פון דער שארית הפליטה אין אייראפע וואלט די אמעריקאנער רעגירונג נאכגעפאלגט די פאליטישע ליניע בנוגע צו ארץ ישראל, אפילו אזוי וואקעלדיג און צווייזייטיג ווי זי האט דאס געטאן. מער וואַרשיינליך איז, אז אין דעם פרט פון ארץ ישראל וואלט וואשינגטאן נאכגעפאלגט לאנדאן, ווי זי האט געטאן אין א סך אנדערע פאלען אין משך פון דער סטראטעגישער שותפות צווישען אמעריקע און ענגלאנד זינט דעם סוף פון דער צווייטער וועלט מלחמה. די פינאנציעלע הילף, וואס אמעריקאנער אידען האבן געגעבען דעם ארבעטענדיגען און קעמפענדיגען אידישען ישוב אין ארץ ישראל איז זיכער געווען פון גרויס באדייט. אבער איך בין מסופק, צי זי איז געווען גרעסער ווי די השפעה פון אמעריקאנער אידענטום אויפ'ן גאנג פון דער אמעריקאנער פאליטיק בנוגע צו ארץ ישראל.

אין אזוי האבן מיר פאר זיך דעם וואונדערליכען ביישפיל פון הארמאנישער צוזאמענארבעט פון דריי באדייטענדע אידישע פאקטארען, וואס יעדערער אויף זיין אופן האט ביינעטראגען צו דער היסטארישער דערגרייכונג פון 29טען נאוועמבער, 1947, אין לעיק סוקסעס. איך וויל נאר אנווייזען דערויף, אז מיר האבן פאר זיך אויך א גלענצענדע באשטעטיגונג פון דעם אלטען ציוניסטישען דיאגנאז, אז דער ציוניסטישער ענדציל קען דערגרייכט ווערען בלויז דורך דער מיטהילף פון דער גאנצער וועלט און פון דעם גאנצען וועלט־אידענטום.

די אידישע מלוכה איז דאס הארץ פון דער וועלט—זייער און אונזערער.

דר. חיים ווייצמאן, פרעזידענט פון ישראל

נס פון 29טען נאוועמבער

פון מ. דאנציס

דאס איז געווען פרייטאג, א טאג איידער דער נס איז געשעהן. איך האב פינף פארנאכט פארלאזען די זיצונג פון די „יונייטעד ניישאנס" אין לעיקסוקסעס. א גאנצען טאג האב איך אויסגעהערט די לאנג־לאנגע דיסקוסיעס און צוגעזעהן די פיינליכע האר־שפאלטערייען און נאכגעפאלגט די בריטישע אינטריגעס, וואס זיינען אנגעגאנגען אין פארלויף פון וואכען און וואכען.

אריינקומענדיג אין דעם אפרוזאל א מידער, א דערשעפטער, האב איך זיך אנגעשטויסען אויף דעם מיטארבייטער פון דער אמאליגער „פייעס", וואס רופט זיך היינט „ניו יארק סטאר", וויקטאר בערנשטיין, וואס האט פארטראטען זיין צייטונג ביי די „יונייטעד ניישאנס".

בערנשטיין איז איינער פון יענע זשורנאליסטען, וועמען דער ארץ־ישראל־ענין איז שטארק נוגע. ער האט מיר ביי א געלעגענהייט דערציילט, אז ער איז קיינמאל ניט געווען קיין ציוניסט, נאר וואס דען? ער האט שטענדיג פארמאגט דאס, וואס מען רופט ראסענשטאלץ. ער האט עס מיר דערקלערט אויף אזא אופן:

„ווען איינער האט מיך באליידיגט אלס איד, בין איך געווען גרייט צו דערלאנגען אים אין די ציין און ווייזען, אז א איד לאזט זיך ניט שפייען אין דער קאשע. פאר מיר איז געווען קלאר, אז אידען זיינען בארעכטיגט צו אן אייגען לאנד ווי יעדער אנדער פאלק. איך האב באטראכט די קעגנערשאפט צו אידישע רעכט און פארערונגען ווי א באליידיגונג. דאס האט געמיינט פאר מיר, אז מען באטראכט אונז פאר מענשען פון א נידריגער ראסע. קעגען דעם בין איך געווען גרייט צו קעמפען"...

איך דערצייל דאס, ווייל אין דעם פרייטאג פארנאכט, ווען מיר האבן זיך געטראפען, איז בערנשטיין געווען באזונדערס אויפגערעגט. ער האט מיך אנגעכאפט און א זאג געטאן מיט היץ:

„זיי גייען אונז ווידער אפנארען, איר'ט זעהן: די אלע דעבאטעס, וואס זיינען אנגעגאנגען ביים „סעקיוריטי קאונסיל" און ביי דער גרויסער „אסעמבלי" וועגן ארץ־ישראל, וועלען זיך פארענדיגען מיט א פרישען פארראט קעגען אידען; און ווייסט איר פארוואס? ווייל זיי רעכנען, אז זיי קענען טאן מיט אונז וואס זיי ווילען. זיי קוקען אויף אונז ווי דער ווייסער אין דער „סאוט" קוקט אויף דעם שווארצען"...

בערנשטיין איז ניט געווען דער איינציגער צייטונגסמאן, וואס האט זיך געריכט, אז די פארהאנדלונגען ביי די „יונייטעד ניישאנס" וועלען זיך אויסלאזען מיט א פארראט קעגען אידען. איך האב עס געהערט פון ציוניסטען, וואס פלעגען קומען יעדען טאג אין די „יונייטעד ניישאנס" און פלעגן זיצען און ווארטען, — ווארטען ווי אויף דער אשמירה.

און אט איז געקומען דער שבת פון 29טען נאוועמבער, און דער גרויסער נס איז געשעהן.

איך בין גראד ניט געווען ביי דער היסטארישער זיצונג, ווען עס איז גענומען געווארען די אפשטימונג וועגן דער רעזאלוציע פון צעטיילונגס־פלאן. עס האט זיך גראד אזוי געמאכט, אז ווען איך בין געקומען צו דער זיצונג, איז דער זאל געווען איבערגעפאקט און מ'האט מיך פשוט ניט אריינגעלאזט אינעווייניג.

עס האט ניט געהאלפען מיין ספעציעלער בילעט פון די „יונייטעד ניישאנס", אז איך בין א פולבארעכטיגטער קארעספאנדענט.

עס אט ניט געהאלפען מיין אפעלירענדיגע רעדע צום שומר אין מונדיר, וואס איז געשטאנען ביי דער טיר.

ער האט מיר דערקלערט מיט דער ברוטאלער קאלטקייט, וואס די מערסטע מענשען אין מונדירען פארמאגן, אז עס איז מער נישטא קיין פלאץ.

בין איך געשטאנען אין דרויסען, אונטער א קאלטען, אויסגעשטערנטען הימעל, האב געקוקט אויפ'ן ליידיגען פעלד, וואס האט זיך געשפרייט פאר מיר, איינגעהערט זיך אין דעם קלאפען פון די באן־רעדער איבער רעלסען, אין דעם געוויש פון עראפלאן־מאטארען, וואס האבן זיך געטראגען אונטער'ן בלויען, סאמעטענעם געוועלב פון אין צו לאגוארדיע־פעלד.

מיטאמאל איז וויקטאר בערנשטיין ארויסגעלאפען פון דער געביידע. ער האט גענומען שפאנען גיך אין דער ריכטונג צו דער באן־סטאנציע. איך האב אים אנגעיאגט און זיך אויסגעגלייכט מיט אים.

„נו?" האט זיך ביי מיר ארויסגעריסען דאס איינציגע ווארט.

„דער וואונדער איז געשעהן!" האט בערנשטיין אויסגערופען און גענומען גיין שנעלער.

•.•

אין דער וואונדער פון דעם 29טען נאוועמבער האט אנגעהאלטען דאס גאנצע יאר.

דער נס האט זיך פארגרעסערט פון טאג צו טאג.

דער נס האט זיך אנגעהויבען אייגענטליך א סך פריהער, איידער דער באשלוס פון דעם 29טען נאוועמבער וועגן דער שאפונג פון א אידישער מדינה איז געפאסט געווארען.

דער נס פון 29טען נאוועמבער איז

בן-גוריון, פרעמיער פון ישראל פראקלאמירט די אידישע מלוכה

דאס בילד איז גענומען געווארען ביי דער היסטארישער פראקלאמירונג אין תל אביב, דעם 14טען מאי, 1948, ווען בן־גוריון, פרעמיער פון ישראל האט פראקלאמירט די גרינדונג פון דער אידישער מלוכה. איבער בן־גוריון הענגט דאס בילד פון דר. טעאדאר הערצל, גרינדער פון ציוניזם און אויטאר פון „אידנשטאט"

געווען דער אויסגאנג פון די פריהערדיגע נסים ונפלאות, וואס האבן אנגעהאלטען א פאר יאר צייט.

די נסים ונפלאות האבן זיך אנגעהויבען, ווען עטליכע טויזענט אידישע העלדען האבן דערקלערט קריג דער מעכטיגער בריטישער אימפעריע.

די נסים ונפלאות האבן זיך אנגעהויבען, ווען מנחם בעגין האט מיט זיין ארמיי פון עטליכע טויזענט אירגוניסטען אויפגעהויבען א קאמף אויף לעבען און טויט קעגען אן ארמיי פון איבער הונדערט טויזענט ענגלישע סאלדאטען.

די נסים ונפלאות זיינען באשטאנען אין דעם, וואס דאס קליינע הייפעל אידישע העלדען האט געצוואונגען די מעכטיגע ענגלישע ארמיי און דעם ענגלישען פלאט אפצוטראגען זיך פון ארץ־ישראל.

דער נס פון 29טען נאוועמבער איז שוין געווען דער לאגישער ארויסוואוקס פון אט די גרויסע געשעהענישען, וואס האבן זיך אפגעשפילט אין ארץ־ישראל.

דער נס פון 29טען נאוועמבער איז געווען דער שלוס פון איינעם פון די טראגישסטע קאפיטלען אין דער צוויי־טויזענט־יעריגער גלות־געשיכטע פון אונזער פאלק, — א קאפיטעל, וואס איז געשריבען געווארען מיט'ן בלוט פון הונדערטער אידישע מארטירער, וואס זיינען אומגעקומען אויף דער שלאכט און וואס זיינען געגאנגען מיט געזאנג אויף די ליפען צו די ענגלישע תליות.

לאמיר דערפאר אין דעם טאג, ווען מיר פייערן דעם יום־טוב פון גרויסען נס פון 29טען נאוועמבער, בייגען אונזער קאפ פאר דעם אנדענק פון די מארטירער און קעמפער פאר א פרייער ארץ־ישראל, פאר די דוב גרונערס און די אנדערע, שמסרו את נפשם על קדושת האומה.

לאמיר בייגען אונזער קאפ פאר זיי און דערמאנען זייערע נעמען מיט א תפילה אויף אונזערע ליפען.

אחן זיי וואלט דער נס פון 29טען נאוועמבער ניט געשעהן.

משה שערטאק

אויסערן־מיניסטער פון ישראל, [illegible] די אידישע מלוכה

דער פאטער פון טיילונגס-פלאן

פון א. אלפערין

איך ווייס ניט, וויפיל ציוניסטען האבן געטראכט וועגן אים אין יענעם וואונדערליכען אוונט פון שבת, דעם 29טען נאוועמבער, 1947, ווען פאר אונזערע אויגען האט זיך אויפגעמישט א נייע, גרויס קאפיטעל אין אונזער אלטען געשיכטע־בוך. איך ווייס ניט, צי איטיצער פון אונז האט אין דעם יום־טוב'דיגען טומל אין פלאשינג, אויף דעם אינטערנאציאנאלען יאריד פון דעלעגאטען, באאבאכטערס, געסט און אין דער בארוישטער סביבה פון אידישע פארשטייער און טוער—ארויסגעבראכט אויף איין רגע אין זיין זכרון דאס בילד פון יענעם איידעלען, שטילען, באשיידענעם ציוניסטישען דיפלאמאט, וועמעס נאמען האט אין דער גרויסער שעה פון פארווירקליכונג געדארפט דערמאנט ווערען.

וואס איך ווייס איז, אז בעת איך האב דעמאלט פארלאזען די יו־ען געביידע אין פלאשינג, נאך א לאנגען אומפארגעסליכען ארבייטס־טאג, און האב אין דעם געפעל פון דעם ווארמען, ליבען נאוועמבער־אוונט זיך דערנענטערט אין אן אויטא צו מאנהעטען—האט פלוצלינג אויפגעבליצט אין מיין געדעכעניש א דערינערונג פון א קורץ געשפרעך, וועלכען עס איז מיר אויסגעקומען צו האבן מיט א יאר פופצען פריער אויך בעת אן אוויטאריזע, אויף אן אנדער ארט, ביי גאר אן אנדער געלעגענהייט. אבער גאר א גרויסע שייכות איז געווען צווישען יענעם צופעליגען שמועס און דעם היסטארישען געשעהעניש, וועלכען מיר האבן נאר־וואס געהאט ביי־געוואוינט.

איך האב דערזען פאר מיר דאס בילד פון **דר. וויקטאר יאקאבסאן** און האב זיך דערמאנט, ווי פארענדיג אזוי איין טאג מיט אים אין א פאריזער טאקסי פון לאטיינישען קווארטאל (וואו ער האט געוואוינט) אויבען־ארויף אויפ'ן אלטען מאנמארטר,— האט ער מיר אינמיטען פון אונזער ויכוח וועגן די פאליטישע פראבלעמען פון ציוניזם א זאג געטאן „קורץ און בינדיג", ווי עס איז געווען זיין סטיל:

— אדער מיר וועלען קומען צו א טיילונגס־פלאן, אדער מיר וועלען אינגאנצען ניט געפינען קיין לייזונג פון דער ארץ ישראל פראגע.

דאס איז געווען אין 1932, אויפ'ן „פאריזער בריק".

•.•

דר. וויקטאר יאקאבסאן, פון וועמען איך האב דאן די ווערטער געהערט, איז ארויסגעוואקסען פון דער בארימט־געווארענער בערלינער קאלאניע פון די פרע־הערצל ציוניסטען. זיין דור אין ציוניזם איז געווען דער דור פון לעא מאצקין, חיים ווייצמאן, שמריהו לעווין. זיין געביט איז געווען: פאליטישע ארבייט צו באקומען סימפאטיע און שטיצע פאר'ן ציוניזם ביי די רעגירונגען, וואס האבען דאן געהאט אן איינפלוס אויפ'ן גורל פון ארץ ישראל.

וואס דר. וויקטאר יאקאבסאן האט מיר אין יענעם ווייטען טאג, אין 1932, געזאגט—איז ניט געווען קיין עקספראמט, נאר א רעזולטאט פון א לאנגער, טיפער פארשונג, וואס ער האט געהאט דורכגעפירט. איינציגע ציוניסטישע פאליטישע טוער פון זיין צייט האבן געהאט אזא אינטימע און נאענטע קענטשאפט ווי ער, מיט די פארשידענע פאזען, וואנדלונגען און אומוואנדלונגען פון ארץ ישראל־פראבלעם, פון די ערשטע הערצל'ישע צייטען אן.

מיר איז אויסגעקומען צו שטיין אין קאנטאקט מיט אים שוין אין די לעצטע יארען פון זיין אינטערעסאנטער, שיינער און קאליר־פולער קאריערע אלס „ציוניסטישען אמבאסאדאר", וואס איז געשיקט געווארען אויף די פאראנטווארטליכסטע שליחות'ן און אין די וויכטיגסטע אנטשיידונגס־פלעצער. ער האט געהאט זיין ריך קאפיטעל פון פאליטישער ארבייט אין קאנסטאנטינאפאל, אין די צייטן פון דער „יונג־טערקישער" רעוואלוציע (ערב דעם ערשטען וועלט־קריג), אויף וועלכער מ'ך האט אין די ציוניסטישע רייען געלייגט פיל האפענונג פאר דער דערגרייכונג פון דער „עפענטליך־רעכטליך געזיכערטע היים" אין ארץ ישראל (ווי עס איז פראקלאמירט געווארען אין באזעלער פראגראם). ער האט געהאט זיין טייל אין די זעהר קאמפליצירטע, איינער פארשידענע לענדער צעווארפענע פאליטישע אקציעס פאר'ן ציון־אידעאל בעת דער ערשטער וועלט־מלחמה, און דער שווערער תקופה פון ערב דער באלפור־דעקלאראציע.

און דערנאך, ווען די אלטע פעלקער־ליגע האט אנארטרויט ענגלאנד דעם מאנדאט איבער ארץ ישראל, איז דר. וויקטאר יאקאבסאן געווארען דער ערשטער פראפעסיאנעלער ציוניסטישער דיפלאמאט, וואס האט רעפרעזענטירט די אידישע נאציאנאלע היים פאר דער פאראייניגונג פון די פעלקער־פון דער וועלט. משה שערטאק, אבא אבן זיינען זיינע גייסטיגע יורשים—אומפארגלייכליך מער גליקליכע פון זייער פארגענגער און רבי'ן.

אין יענע יארען האב איך אים אפט געטראפען. ער האט געהאט די אומדאנקבארע ביטערע אויפגאבע צו ראנגלען זיך אין דער מאנדאט־קאמיסיע פון דער פעלקער־ליגע קעגען די עוולות, באגרענעצונגען, גזירות פון דער בריטישער רעגירונג און ענגלישער אדמיניסטראציע אין ארץ ישראל. אים איז ניט געגעבען געווארען דאס רעכט און די מעגליכקייט אויפצוטרעטען פערזענליך פאר דער מאנדאט־קאמיסיע און רעדען צו אירע מיטגלידער, אין וועמעס הענט עס איז געלעגען—אין יענער צייט—דער גורל פון דער אידישער נאציאנאלער היים. דר. יאקאבסאן האט זיך געמוזט באנוגענען מיט צושטעלען מעמאראנדומס און פירען „קולוארען" און „אנטי־שאמבער"־געשפרעכען מיט די דעלעגאטען פון די באזונדערע מלוכות.

אבער אויף קעי ווילסאן אין זשענעווע, אין דער אלטער געביידע פון דער פעלקער־ליגע, האט מען געהערט און געשעצט דעם ווירדיגען רעפרעזענטאנט פון דער אלוועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע, דעם דיפלאמאט מיט די גוטע אייראפייאישע מאניערען, דעם שטאטסמאן מיט דער רייכער ערודיציע, דעם פאליטיקער פון פיינעם סטיל דר. וויקטאר יאקאבסאן. אויסערן־מיניסטארען פון דער אלטער שולע האבן געהאט גערן זיין געזעלשאפט, האבן זיך אונטערהאלטען מיט אים וועגן פראבלעמען פון פילאזאפיע און פאליטיק—און אמאל האבן זיי זיך אויך צוגעהערט צו זיינער א דיסערטאציע וועגן דער אידען־פראגע, און אמאל־אמאל אויך געטאן וואס ער האט פון זיי געבעטען און פארלאנגט.

דער שטילער, תמיד פארטראכטער, טיף אין זיך קאנצענטרירטער, באשיידענער, ליטעראריש־געשטימטער דר. וויקטאר יאקאבסאן האט אין יענע לאנג־פארגאנגענע יארען, ווען אין דער וועלט פון פאליטיק איז נאך ניט געווען אויסגעלאשען דער גייסט פון אקאדעמיע — זיך גוט אריינגעפאסט אין דער איינגנארטיגער דאמאנטיש־ווארימער אטמאספערע פון זשענעווע. וואלט אים נאר באשערט געווען צו זיין דער אפיציעלער פארשטייער פון א אידישער מלוכה, מיט א שטול ביים גרינעם פארהאנדלונגס־טיש...

•.•

אבער ער האט געקענט בלויז חלום'ען וועגן דעם און קעמפען דערפאר, אויף זיין אלטען וועג—מיט פארשטען נאך טיפער און נאך גרינטליכער דעם פלאנטער פון דער מאנדאט־פאליטיק און דערגיין צום קערן פון דער פראגע.

עס איז געווען נאך דעם פאספילדשען ווייסען פאפיר, נאך די ערשטע אויספארשונגס־קאמיסיעס, וואס די ענגלישע רעגירונג האט געשיקט און וואס האבן געבראכט די „קלאסיש"־בארימטע רעפארטען פון ארץ ישראל, אז עס איז שוין ניטא דארט מער קיין ארט „אפילו פאר א קאץ". דר. וויקטאר יאקאבסאן האט שוין דעמאלט, אין אנהויב פון די דרייסיגער יארען, אוועקגעשטעלט פאר די ציוניסטישע אינסטאנצען די פראגע פון זוכען א נייע, ראדיקאלע קאנסטרוקטיווע לייזונג, וואס זאל מאכען א סוף צו די צרות און פיין פון ענגלישען מאנדאט.

דר. יאקאבסאן האט צווישען איין פעלקער־ליגע סעסיע און דער צווייטער זיך אפגעשלאגען אויף חדשים אין זיין ארבייטס־צימער אין פאריז, צווישען די פיל־געפאקטע אלטמאדישע שענק מיט די נייעסטע ביכער פון פאליטישער געשיכטע און פעלקער־רעכט, און האט אויפגעשטעלט פראיעקטען. אין אנהויב האט ער געטראכט וועגן א קאנטאנען־פלאן. דערנאך האט ער אים אוועקגעלייגט און זיך דערגרונטעוועט צו א געדאנק וועגן טיילען ארץ ישראל און שאפען א באזונדערע אידישע און א באזונדערע אראבישע אויטאנאמע טעריטאריע, מיט פולער מלוכה'שער סאווערעניטעט פאר יעדער איינער.

•.•

און אזוי איז דר. יאקאבסאן געקומען צו דעם אויספיר, וועלכען ער האט מיר אין קורצע, קלארע ווערטער איבערגעגעבען אין יענעם צופעליגען געשפרעך מיט 15 יאר פריער פאר דעם היסטארישען טאג פון 29טען נאוועמבער, 1947.

ניט באשערט געווען דר. יאקאבסאנ'ען צו דערלעבען אפילו צו דעם ערשטען אויפשיין פון דעם נצחון פון זיין אידייע—צו דעם פיל־חלוקה־פלאן פון 1937. ער איז געשטארבען פריער, אין דער שווייץ, עטליכע טעג נאך א ציוניסטישער קאנפערענץ.

דארפען מיר אים דערמאנען היינט, אין דעם יום־טוב פון דער פארווירקליכונג פון זיין געדאנק. ווען ישראל וועט אויסקעמפען דעם שלום, וועט דער נאמען פון דר. וויקטאר יאקאבסאן, דעם פאטער פון טיילונגס־פלאן, ארויפגעשטעלט ווערען הויך אויבען־אן אויף דער ערען־ליסט פון די פיאנערען און קעמפער פאר דער פרייער, באנייטער אידישער מלוכה.

פרד"ס

צום ערשטען יארטאג פון יו-ען באשלוס

פון משה שטארקמאן

עס טרעפט אפט: א ווארט דרינגט אריין דורכ'ן מוח, בלייבט ליגען אויף דער צונג און לאזט זיך ניט באזייטיגען. איך ווייס ניט פארוואס ס'איז אזוי געשעהן, אבער ווען כ'האב גענומען טראכטען וועגן דעם ערשטען יארטאג פון יו־ען באשלוס, אז ס'זאל צוריק אויפגעשטעלט ווערען די אידישע נאציאנאל־פאליטישע אומאפהענגיגקייט אין ארץ ישראל — איז אין מיר אריינגעדרונגען און געבליבען אין מויל דאס ווארט „פרדס". קען זיין, אז דאס דאזיגע ווארט האט מיך פארכאפט, ווייל אין מיין באוואוסטזיין איז דער ווידער־אויפבוי פון ארץ ישראל טיילווייז פארבונדען מיט „פרדסים", מיט די ציטרוס־פלאנטאציעס, וואס געהערען צו די יסודות פון דער ווירטשאפט אין אידישען היימלאנד; מעגליך, אז דער רעזולטאט פון יו־ען באשלוס האט אין מיין אונטערבאוואוסטזיין זיך פארוועבט מיט דעם טראדיציאנעלען אידישען צוגאנג ביים טייטשען געזעצען און באשלוסען. די אותיות פון ווארט „פרדס" זיינען די אנהויבען, די ראשי־תיבות פון די פיר באגריפען: **פשט, רמז, דרוש און סוד.**

יא, פון פיר באגריפען באשטייט די אידישע טייטש־מעטאדע „פרדס". וואס איז נוגע דעם ארץ ישראל באשלוס פון 29טען נאוועמבער, 1947, האט דאס אידישע פאלק אים געטייטשט בלויז מיט דריי באגריפען: **פשט, רמז און סוד**: אין זינט יענעם היסטארישען שבת־צו־נאכטס פון פאר־א־יארען, האט די פאראייניגטע פעלקער־ארגאניזאציע זיך געפלאנטערט —און פרובירט פארפלאנטערן דאס אידישע פאלק — אין די ספעקולאציעס פון דרוש.

צוריק אויפשטעלען די אידישע אומאפהענגיגקייט אין ארץ ישראל— דאס איז געווען דער פשט־טייטש אין די ציוניסטישע פארענטפערונג פון אידישען וועלט־פראבלעם. צוויי נאוועמבער געשעהענישען — די באלפור־דעקלאראציע פון נאוועמבער, 1917, און דער יו־ען באשלוס פון נאוועמבער 1947, — האבן דעם אידישען פאלק געגעבען אין רמז אן א צווייטען, אז א גרויסער טייל פון דער וועלט איז מסכים, אז נאר ארץ ישראל קען אפשאפען די אידישע היימלאזיגקייט. מיט דעם סוד פון היסטארישער עקשנות און גבורה האט דאס אידישע פאלק גענומען פארווירקליכן דעם פשט פאר דער זיכערקייט פון נאציאנאלען קיום.

פונקט ווי ענגלאנד האט פריער דערטרונקען אין דרויש־פראצעלאגיע די פארפליכטונגען פון דער באלפור־דעקלאראציע, האט די ספעציעלע יו־ען אסעמבלי, אין מאי, 1948, געמאכט א פרואוו צו פארשוועכן אין א ווערטער־פארפלייצונג דעם באשלוס פון נאוועמבער 1947. אבער דאס אידישע פאלק, וואס איז דורך הורות געפרואווט געווארען אין ים'ען פון בלוט און טרערן, איז אויך ביי־געקומען דעם ים פון ווערטער־כוואליעס פון דער יו־ען, ה' אייר, תש"ח —דעם 14טען מאי, 1948 — ווען די שליחים פון אזויפיל מדינות האבן זיך געראנגעלט אין דער רייד־פארפלייצונג, איז אין תל אביב אויסגערופען געווארען די פרייהייט פון מדינת ישראל.

די וועלט האט דאס דערזען און געגאפט; דערשטוינט זיינען געווארען די צווייפלערס, אייגענע און פרעמדע. „ישראל סבא" האט זיך באוויזען ניט ווי אן אלטיטשקער, נאר אינ'ם געשטאלט פון א יונגען גיבור, אנגעגורט בייצוקומען זיינע שונאים, ווי דוד—גלית'ן, ווי אין גיבורים־ספר וועגן די „שופטים".

ניט איין ספר פון די כתבי־הקודש, נייערט גאנץ תנ"ך האט גענומען אויפלעבען פאר אלעמענ'ס אויגען. ישראל האט צום דריטען מאל באנייט זיין יוגענט אויף אייגענער ערד. צום ערשטען מאל איז דאס געשעהן ווען יעקב'ס שבטים האבן פארלאזען מצרים און זיי זענען אריינגעדרונגען צוריק אינ'ם לאנד פון די אבות; צום צווייטען מאל איז דאס געשעהן, ווען נאך זיבעציג יאר גלות בבל, זיינען די פארטריבענע צוריקגעקומען אהיים; און צום דריטען מאל איז דאס געשעהן אין אונזערע טעג, נאך באלד צוויי טויזענט יאר אידישער היימלאזיגקייט.

ישראל'ס שונאים, ווי זייערע פארגייערס ביים ערשטען נס און ביים צווייטען, האבן אויך געוואלט צונישט מאכען דעם דריטען נס. די פיינד זיינען אריינגעדרונגען פון דרויסען; און פעלקער, וואס ישראל האט זיי גערעכנט פאר פריינד, האבן זיך צוריקגעצויגען. אבער די אידישע גיבורים האבן זיך ניט צוריקגעצויגען, זיי האבן זיך אריינגעריסען אין די פעסטונגען פון שונא און צעשמעטערט זיינע באהעלטענישען. גאט האט דורך זיי צוריקגעקערט דעם שטאלץ פון יעקב, און די טויערען פון ישראל האבן זיך אויפגעהויבען פאר די פארטריבענע, וואס קומען צוריק צו זייער געמארק.

עס ווערט מיר איצט קלאר פארוואס דער יארטאג פון יו־ען באשלוס האט אין מיין אונטערבאוואוסטזיין זיך פארבונדען מיט **פרד"ס**: די **פשט**־לייזונג פון אידישען היימלאזיגקייט־פראבלעם, האבן מיר פארענטפערט דורך אויפשטעלען מדינת ישראל נאכדעם ווי אזויפיל פעלקער האבן געגעבען א **רמז** אויף הסכמה; און מיט דער **סוד**־גבורה פון אידישער אייביגקייט האבן מיר אונזער חלום פארווירקליכט ווען די יו־ען האט אין כוואליעס פון **דרוש** געוואלט פארשוועכן איר אייגענעם באשלוס.

פרד"ס — עס הויבען די מאראנצען אין יהודה און ס'הילכט־אויף דאס געזאנג פון ישראל. די **בלויע** פליסיגקייט אין טינטער נעמט זידען, און מיט זיכערקייט קומען שורות אויף ווייסען פאפיר. אויף הויכען און אויף פלוינען שטייען מחנות גבורים; אויף בערג און אין טאלען פלאטערען אידישע פאנען. איך זע קעניג דוד'ס זעקס־שפיציגען פאנצער, און דאס ווארט פרד"ס ווערט זיס צו מיין גומען.

אַ געשיכטע וועגן אַ יתומה, וואָס האָט אַ סך יאָרן געמיינט, אַז איר פאָטער איז טויט און ווי אַזוי זי האָט אים געפונען

אַ וואונדערבאַרע געשיכטע וועגן אַ שטאַרבענדער מוטער, און וואָס זי האָט אָנגעזאָגט אין דער צוואה. — עס קומט אַראָפּ אַ לערער און ער פאַרליבט זיך אין זיין שילערין. — ווער נאָאום איז געווען און פאַרוואָס ער האָט דאָס געטאָן? — אסתר׳קע מיט שרה׳ן קומען קיין אַמעריקע. — איר מומע האָט חתונה צום צווייטען מאָל. — איר חבר׳טע איידא און פאַרוואָס זי איז מיט איר ברוגז געוואָרן און שפּעטער זיך צוריק איבערגעבעטען. — אַ געשיכטע פון אמת׳ן לעבען, וואָס לייענט זיך ווי אַ ראָמאַן.

פון דער סעריע: שטוינענדע געשיכטעס פון אמת׳ן לעבען.

פון ה. אַקערמאַן

זי האָט מיר אפילו געגעבען אַ בילד, וואָס זי האָט אַרויסגענומען פון עפּעס אַ פּעקעלע, וואָס איך האָב עס ביז דאַן קיינמאָל ביי איר נישט געזען, און האָט צו מיר געזאָגט מיט די ווערטער: „אָט דאָס שרה׳ניו, איז דאָס בילד ...

איך מיט זיי מיטגעפאָרען, און בין מיט זיי געשטאַנען ביז די טאַנטע האָט צום צווייטען מאָל חתונה געהאַט.

ווי אַזוי מיין טאַנטע האָט צו מיר געהאַנדעלט, נאָכדעם ווי דער אנקעל איז געשטאָרבען, וואָלט איך וועגן דעם ...

נייע אַנטדעקונג, וואָס האָט אַ גרויסע באַדייטונג פאַר דער מעדיצין

אין וואָס באַשטייט די דאָזיגע אַנטדעקונג און פאַרוואָס זי איז אַזוי וויכטיג. — ווי אַזוי פאַרמערען זיך באַקטעריעס? — ווירוסען זיינען פיל פּרימיטיווער ווי באַקטעריעס. — די ווירקליכקייט איז פאַנטאַסטישער ווי די רייכסטע פאַנטאַזיע אין לעבען. — צו וואָס די סענסאַציאָנעלע אַנטדעקונג קען פירער אין דער וויסענשאַפט.

פון דר. י. ראַזין

ביז אהער האָט מען גערעכענט, אַז געשלעכטליכע פאַרמערונג איז אַ פּרעראָגאַטיוו פון העכערע פאָרמען פון לעבעדיגע באַשעפענישען. די איינפאַכסטע איינצעלנע באַקטעריעס האָבען ניט קיין צוויי פאַרשיידענע געשלעכטער און פאַרמערען זיך דורך שפּאַלטונג פון איין באַקטעריע אויף צוויי טיילען, וועלכע שטעלען מיט זיך פאָר צוויי אינדיווידועלע באַקטעריעס, וואָס וואַקסען און שפּאַלטען זיך ווידער א. אז. וו. עס זיינען דאָ אָבער „באַשעפענישען", וואָס זיינען נאָך פּרימיטיווער ווי די אויבענדערמאָנטע ...

געהערען צו דעם טיפּ פון אַזוי־גערופענע באַקטערישע ווירוסען. ווירוסען זיינען אַ סך קלענער פון באַקטעריעס, און די באַקטערישע ווירוסען לעבען ווי פּאַראַזיטען אין דעם גוף פון די ...

באַקטעריעס. מ׳גיסט אַריין אַהין אויפלייזונג, וואָס אַנטהאַלט באַקטערישע ווירוסען. אין דעם מאָמענט ווען די ווירוסען האָבען איינגעגעסען באַקטעריעס, ווערט די אויפלייזונג ...

די פרוי, וואס האט געזיגט

ראמאן פון אידישען ארבייטער לעבען אין אייראפע און אמעריקע

— פון — ראזע וואלינסקי

קאפיטעל איינס

א איד איז איצט דירינענט פון ראדיא סיטי, גרעסטן מוזיק האל טעאטער אין דער וועלט

אלעקסאנדער סמאלענס, דער נייער אידישער דירינענט, און זיין מערקווירדיגע קאריערע. — זיינע ערשטע קאנצערטען מיט'ן פילאדעלפיער סימפאנישען ארקעסטער. — וואס עס מיינט צו זיין דער דירינענט פון ראדיא סיטי טעאטער

פון מ. ירדני

(שלוס אויף דער האמזו"ייט)

ווי די אידישע מדינה איז געבוירן געווארן

דר. גראנאדאס

אידיש פון ג. ב. לינדער

קאפיטעל נייגצן

באזוכען אין שטעט און שטעטלעך אויפ'ן וועג צווישען ירושלים און חיפה. — די אויפנאמע אין חיפה. — אין אן אראבישער טאַ־באק־פאבריק. — דער באדינג, אז אידען טארן ניט אריין אין דער פאבריק. — קינדער טוען שווערע ארבייט.

ספעציעל פאר'ן „טאג"

פון דר. גארסיא גראנאדאס

געוועזענער אמבאסאדאר אין וואשינגטאן און הויפּט־דעלעגאט צו דער יו־ען פון גוואטעמאלא.

די פייערליכע צערעמאניע פון שווערען אויף דער קאנסטיטיציע פון גוואטעמאלא, דעם 15טען מערץ, 1945. אויפ'ן בילד זעהען מיר מיטגלידער פון דער צייטווייליגער (כונטא) רעגירונג און דר. גראנאדאס

די קרומער שפיגעל

רעדאגירט פון מ. נודעלמאן

הומאר, סאטירע און קיבעץ

א רעוואלוציע אין סאבוועי...

הומאריסטישע פאנטאזיע

—פון מודה-אני—

אז איך פאר אהיים אין סאבוועי אין די טומלדיגע שעה'ן, ווען מען הויבט מיך אין דער לופטען און כ'האב „דעקונג" אין אלע זייטען, — פיל איך מיך היימיש.

די פערציג-פופציג מינוט, וואס די רייזע דויערט, לויפען אדורך שפילעוודיג.

עס פעלט ניט, בוכשעם, וואס צו טאן. איך קוועטש די שכנים, די שכנים קוועטשען מיך און די האנט האלט איך כסדר אינדערלופטען, נישט חלילה דערפאר, כדי זיך אויסצובעסערן די לאגע, נאר פשוט צוליב דעם, אז א צווייטער זאל נישט פארכאפען אין דער הויך דעם אנ-האלטער, און אויף דער האנט טראג איך ספע-ציעל א זייגער, נישט צוליב דעם צו קוקען ווי שפעט ס'איז, נאר—אלס סימן, אז כ'זאל וויסען, אז די האנט איז מיינע און מ'זאל זי מיר נישט פארטוישען.

און אט אזוי גייט אדורך די צייט אין נחת און אין פרייד, אדער ווי א ראדיא-אנאנסער וואלט געזאגט מחיה'דיג! אי, מ'קאן נישט דורך דער צייט פון דער רייזע ציען דעם אטעם און מ'קאן נישט כאפען קיין לופט, — דאס איז בלאטע. וואס דארף מען דען די לופט? וואס, א סאבוועי איז דען א פארק?!

און דערנאך, אז גאט העלפט און מען קומט אן בשלום און מען שטייגט אויס פון סאבוועי, דערפילט מען ערשט דעם אמת'ן טעם. מען גלייכט זיך אויס די ביינער, אויב זיי זיינען נאך געבליבען גאנץ, און מען קאנטראלירט נאך, צי מ'האט ביי זיך אלע פיס און הענט א. אז. וו.

דערפאר אבער פיהל איך מיך זעהר שלעכט, ווען איך פאר אין סאבוועי אין די שטילע שעה'ן, ווען דער עולם איז א קליינער און מ'קאן זיצען אויף די בענק אויף א נאטירליכען אופן. כ'זאל נישט זינדיגען מיט די רייד: עס האט נישט קיין טעם אזא רייזע.

אנומעלט איז מיר טאקע אויסגעקומען דורכ-צומאכען אזא רייזע.

אין גאנצען וואגאן איז צומאל קיין מנין נישט געווען. איך בין געזעסען איינער אליין אויף א לאנגער באנק, כאטש נעם און בעט זיך אויס א בעלעגער.

קעגנאיבער מיר זיינען געזעסען עטליכע פאסאזשירען. איינער האט געלייענט קאמיקס, און אנדערער האט פון לאנגווייליגקייט פארלייגט איין פוס אויפ'ן צווייטען און נאך עטליכע מי-נוט האט ער געענדערט דעם פראגראם און פאר-לייגט דעם צווייטען פוס אויפ'ן ערשטען. די איבעריגע עטליכע פאסאזשירען האבען געקייט גומי.

בין איך געזעסען און געקוקט אויף די שכנים און אז כ'בין מיד געווארען צו קוקען אויף די שכנים, האב איך גענומען לייענען די פארשי-דענפארביגע רעקלאמעס מיט וועלכע די סאבוועי איז אויסגעהאנגען און באצירט.

האב איך געלייענט און געלאפען מיט די אויג-ען פון איין אדווערטייזמענט צום צווייטען.

פון א רעקלאמע פון סיגארעטס בין איך גע-לאפען צו א סטאר פון פידזשאמעס בחצי חנם; נעבען דער דאמע אין די פידזשאמעס, שטייט איין איינער, וואס נעמט א שעיוו און אגיטירט מיך, אז איך זאל נישט נוצען צום ראזירען זיך קיין „בראש"; באלד נעבען אים האב איך שוין איינעם מיט וויסקי; ער טרינקט וויסקי און כ'פנים שיינט אים פון שמחה. נישטא — זאגט ער — קיין בעסערע וויסקי אויף דער וועלט אחוץ די, וואס ער טרינקט. שטייט אבער באלד נישט ווייט פון'ם וויסקי-טרינקער א קאנקורענט, דער קאנקורענט האלט גאר נישט פון וויסקי, — ער טרינקט ביר און קוקט גלייך צו מיר, ער הייסט מיר אויך טרינקען.

האב איך זיך אנגעטרונקען מיט די אויגען מיט וויסקי און מיט ביר, אז כ'בין פשוט פון מישען ביידע געטראנקען פאר'שיכור'ט געווארען און כ'האב געפיהלט, אז איך מוז כאפען א דרימעל כאטש פון דער 59סטער ביז צו דער 125טער גאס . . .

און אז איך בין לייכט איינגעשלאפען, האב איך געזען ווי אלע רעקלאמעס הייבען מיר אן צו טאנצען פאר די אויגען, און נישט נאר געזען, נאר—געהערט אויך. ס'איז געווארען אזא סוף מאטאבע, אז די אדווערטייזמענטס האבען זיך גענומען קריגען צווישען זיך, כ'האב בפירוש געהערט די גאנצע דיסקוסיע:

ביר פירמע: הברה, טראגט אייך אפ מיט אייערע נארישע רעקלאמעס, ווער עס טרינקט מיין ביר מוז פארגעסען אן אלעם!

וויסקי: העי, זיי נישט אזא צערייגער! מ'האט שוין געזען בעסערע זאכען פון ביר. וואס מיינסטו, אז וויסקי האט זיך גע'שמד'ט?

ארענדזש-דזשוס: ליידיס און דזשענטעלמען, לאזט אייך נישט פארפירען פון די אלקאהאל באיעס. א כפרה א פאס מיט ביר און וויסקי פאר איין קען מיט דזשוס!

— אויב שוין יא טרינקען — שרייט א רעסט-טאראן-אייגענטימער אויף אן אדווערטייזמענט — קומט-זשע צו מיר אין רעסטאראן, איר וועט טרינקען און עסען און אן עורב פארגעסען.

— שטילער, פרעסערס און זויפערס — רופט זיך אן די פידזשאמע-פאבריקאנט—מען דארף אייך געדענקען וועגען א מלבוש. קויפט פידזשא-מעס ביי מיר און גייט נישט נאקעט און באר-וועס!

— א פידזשאמע, אויך מיר א מלבוש! — מישט זיך אריין א פארקויפער פון קאוטס. עס גייט צו ווינטער, וועט איר גיין אין פידזשאמעס אין גאס ארויס?! קומט צו אונז און מעסט אן א קאוט!

— שפארט אייער געלט און לייגט עס אריין צו אונז! — קלאפט אריין אין מיטען א באנק פירמע.

— פיליפ מאריס! — הערט זיך אין מיטען א קוויטשעדיג קול'כעל פון א אינגעלע.

— שטיה, דו שייגאץ, — מיש איך זיך שוין אריין! — עלטערע מענטשן פון דיר רעדן איצט!

א שלאנקע דאמע פון א בעקערי רייסט מיר איבער און זאגט: „פארעסט מיך און רעדויסט, מיין ברויט וועט אייך מאכען דאר און שלאנק!" די דאמע האט שעלמיש געלאכט צו מיר און אזוי בשופ'דיג געקוקט, אז כ'בין שוין באלד מסכים געווען צו רעדויסן.

*

דא האב איך מיך אויפגעכאפט און כ'האב מיך ארומגעזען, אז כ'בין ציליב דער דאמע פארפאפן מיט גאנצע צוואנציג בלאקס ווייטער...

נישט—אהער און נישט—אהין...

א מוסטער פון א לעקטשור...

אויפגעכאפט און איבערגעגעבן צום דורך

—פון הוליע-קבצן—

ליידיס און דזשענטעלמען!

מיין היינטיגע לעקציע איז אויף דער טעמע: „כעס און גרימצארן אלס פאקטאר אין מענש-ליכען כאראקטער."

זייט מיר מוחל, וואס כ'בין אויפגערעגט. עס איז נישט מיין שולד. די טעמע איז שולדיג. כ'וועל דאך מיך נישט אוועקשטעלען רעדען וועגען כעס און גרימצארן מיט א שמייכעל אויף די ליפען. כ'בין נאך נישט משוגע געווארען!

און אביסעל—אביסעל איז אויך שולדיג די קאמיטע, וואס האט מיך איינגעלאדען. ווען זיי דערלייגען מיר נאך פינף טאלער, וואס איך האב פארלאנגט, — וואלט איך זיי געגעבען א לעקציע אויף אן אינטערעסאנטערע טעמע. אבער זיי האבען נישט געוואלט! מילא, דארף מען נישט. כ'וועל זיי איצט אזוי אפ'הרג'ענען די לעקציע, אז זיי וועלען מיך האבען צו גע-דענקען.

אלזא, מיר טרעטען-צו צו דער טעמע: וואס איז אזוינס כעס?

זייט נישט, ליבער עולם אין כעס, אבער עס איז מיר זעהר שווער צו ענטפערען אויף אזא אידיאטישער פראגע.

כעס—דאס איז נישט קיין זאך וואס לאזט זיך אנכאפען. ס'איז א באגריף, ס'איז אן אב-סטראקט. ס'איז „קוק מיך אן און ריר מיך נישט אן". מיט איין ווארט: ס'איז פסיכאלאגיע!

וואס איז אזוינס פסיכאלאגיע?

פאר די נארישע 15 טאלער, וואס איך באקום, וועל איך מיך איצט נישט אוועקשטעלען רעדען וועגען פסיכאלאגיע. ווען זיי דערלאנגען נאך א פינפער, וואלט איך זיי נישט געשאלטען אביסעל פסיכאלאגיע. זיי האבען נישט געגעבן, — דארף מען נישט!

מיר קערען זיך, אלזא, אום צום כעס.

כעס,—דאס איז אזא אויפברויז פון אינווייניג, וואס רייסט אויף אין דרויסען. ס'איז אן אטאם-באמבע אין מיניאטור. און אז עס רייסט אויף פאלען קרבנות. מען האקט שויבען, מען צערייסט בעטגעוואנט, מען צעברעכט דישעס.

פאראן א כעס, וואס מען דריקט אין זיך.

למשל—איר, איר זיצט און איר הערט מיין לעקציע און איר דריקט אין זיך.

למשל איך, איך שטיי און האלט פאר אייך א לעקציע און עס פלאצט מיר די גאל, וואס מ'האט צומאל נישט אוועקגעשטעלט א גלאז וואסער פאר'ן רעדנער, וועלכער רייסט זיך איצט דעם גארגעל פאר די נארישע צען טאלער וואס עס באקומט פאר דער לעקציע.

דאס איז אלץ א שטילער כעס.

פאראן אבער א כעס, ווי כ'האב אייך שוין פריער געזאגט, וואס מוז אויפברייזען. איר דארפט אנקוקען מיין ווייב ווי זי וועט מיך באגעגענען נאך מיין אהיים קומען פון דער איצטיגער לעקציע. דאס מאל וועט איר ערשט וויסען וואס אזוינס עס הייסט כעס.

ליידיס און דזשענטעלמען!

מיינע שונאים זאלען אזוי האבען חשק צו עסען, ווי איך האב איצט חשק צו רעדען. כ'בין אין כעס, אז עס ברענט אין מיר אלץ. צוליב נארישע פינף טאלער מוז איך מיך צוקוקען ווי איר זיצט אויף שפילקעס און ווילט מיך איינ-שלינגען. שא, שרייט נישט!... מאכט נישט קיין קולות!... וואס ווארפט איר פאמידאָרעס!... נאט אייך, פונקט אין די ברילען געטראפען... לאזט אפ, כ'בעט אייך, הויבט נישט קיין בענקע-לעך!... וואס טוט איר?!... געוואלד, א טינ-טער מיט טינט אויפ'ן נייעם העמד!... שוין, איך ענדיג... איך וויל אייך בלויז ווייזען, אז כ'בין געקרעכט געווען מיט מיין טענה: אז מען איז אין כעס, פאלען קרבנות... א דאנק, כ'האב געענ-דיגט!

דער אפטימיסט און פעסימיסט

— אפשר האט איר א אידישען לוח?

— צו וואס דארפט איר?

— כ'וויל א קוק טאן ווען עס פאלט אוים האַ'יאר קריסטמעס...

דאס שטויסעל, דער ריב-אייזן און דער וועק-זייגער

א פאבעל

—פון וו. י. גרינשטיין—

א קופערנע שטויסעל, בלאנקט, א פראכט,
און א ריב-אייזען פון פשוט'ן בלעך, —
אויף ביידען, אין קיך, איז געווען א פארדאכט,
אז זיי זיינען אין דייטשלאנד געמאכט . . .

ס'ריב-אייזען האלט זיך גאנץ [illegible]
א „פעלדפעבעל" — ריר מיך ניט אן!
ווי ער וואלט געווען א באראן,
און זיין טיטעל איז: „הער פאן"!
יא-וואהל!

שטויסעל אבער געווען איז עלעגאנט,
געשייערט, פאלירט און שארמאנט;
העפליך פארטייגט זיך: „איך האבע די עהרע"!
געוואַרען ערצויגען אין א „קולטור"-אטמאספערע.

רופט זיך אפ צו אים דער וועקזייגער:
— זאג נאר, וואס איז דאס פאר א שטייגער,
אלץ כאפסטו, וואס קומט דיר אונטער דער האנט,
סיי פון אינעווייניג, סיי פון דרויסען...
און האלטסט עס אין איין שטויסען?
דו שעמסט זיך נישט?—א חרפה און א שאנד!

דאס שטויסעל אים אויסגעהערט געדולדיג,
און געענטפערט: — איך בין ניט שולדיג!
ס'איז דער ס ט א מ פ מיין הער!
שולדיג אין אלץ איז ער!
יא, דער קערל איז זעהר געמיין;
אבער איך? — ביטע, שעהן — —

— נו, און וואס האסטו צו זאגען? —
ווענדט זיך דער זייגער צום ריב-אייזען, —
דיינע קרבנות ברוטאל — קומען אן קלאגען —
האלטסטו אין איין מאטערען... ביסלעכווייז
צערייבען . . .
אז קיין זכר פון זיי זאל ניט בלייבען . . .
דערויף זיינען דא מורא'דיגע באווייזען — —

— איך?! נאך איין מאל, דאנער-וועטער!
אויסגעטראכט האבען זיי, די פאררעטער!!
די צעריבענע... הם! זייער אייגענע שולד,
מעגסט מיר גלויבען.
די פארשאלטענע היטען ניט אפ זייער ארט,
כסדר קריכען זיי, וואו ס'איז פארבאטען!...
ווייסען אזעלכע, וואס „געזעצען" באדייטען?
ווי וואגען אזעלכע צו קומען פון אויבען?...
ווען זיי האלטען זיך א ו נ ט ע ן, אדער גאר
ביי די ז י י ט ע ן,
גיב איך דיר מיין „עהרען-ווארט",
אז א האר וואלט זיי ניט שאטען!...

דער זייגער האט זיין געלאסענעם טיק-טאק
פארלארען,
אויפגעברויזט האט ביי אים אן איינגעהאל-
טענער צארן . . .
די „ווייזערס" פינקטליך, זיי ווייזען די שעה,—
און אנגעהויבען האט ער צו קלינגען און וועקען:

— אומשולדיג, זאגט איר, זייט איר ביידע!
נו, געוויס, ס'איז פאר אלעמען קלאר —
נעבעך, „אומשולדיגע טייבעלאך" א פאר . . .
קיינער מער פון אייך פארדינט ניט אזוי-
דעם שטעקען!!
פון אייערע פוילע תירוצים פלאצט די געדולד!
ווען אין אייערע פארברעכענס איר זייט
כאטש מודה . . .
ווארפט איר נאך אויף יענעם די שולד!
תירוצים, תירוצים האט איר דאך אלע,
געוויס, וואס פאר א שאלה?
ביי אייך אין לאנד איז קיין שולדיגער גאר
ניטא!
ביי אייך איז יעדער מיאוס'ער שערעץ
צוגעגרייט מיט א תירוץ — — —

דערוויל—נישט געטראפען...

— העלאָ, פּאבליק סוירוויס קאָמישאָן? כ'האָב געוואָלט בעטען א דערלויבניש צו העכערען דעם טעלעפאָן טאַריף!

— אָ, ניין! איר האָט באַקומען אַ „ראָנג נאָמבער"!

אויף א באנק אויף דער איסט-סאיד

— זאגט מיר, אייער נעקסדאריגע מיט וועל-כער איר קריגט זיך, די מיסעס שניצעל, איז שוין לאנג קראנק?

— אז זי וועט קראנק זיין נאך דריי וואכען, וועט זיין א חודש!

א וויכטיגע געזעלשאפט...

—פון די וויזיטען אין רעדאקציע פון „קרומען שפיגעל"—

די טיר האט זיך אויפגעפראלט און דער איד איז אריינגעקומען אזוי האסטיג, פונקט ווי עמי-צער וואלט אים א שטופ-געטאן און אריינגע-ווארפען.

— ענטשולדיגט, איר קאנט מיר אפשר שענ-קען א צען מינוט צייט? אייגענטליך וואלט איך געדארפט רעדען מיט אייך לענגער, ווייניגסטענס—א 15 מינוט, אבער ליידער האב איך נישט קיין צייט זיך צו ווידמען אייך מער ווי 10 מינוט.

— זעהר גוט, — זאג איך, — איך בין טאקע אויך פארנומען, אבער עטליכע מינוט, מילא... מיט וואס קאן איך אייך דינען און ווי הייסט איר?

— דינען דארפט איר מיר נישט, איך בין נישט פון די מענטשען, וועלכע מ'דארף דינען, איך בין א דעמאקראט אין דער נשמה און א פשוט'ער הירוקיים אין גוף! און ווי איך הייס, איז אייך נישט וויכטיג. לאמיר זאגען איך הייס בערל האקשטיין. נו, זאגט אייך עפעס דער נאמען? — ניין! לאמיר-זשע, אלזא, דעם נא-מען אוועקלייגען אין א זייט. כ'וועל רעדען צו אייך, אנאנים אדער אינקאגניטא.

— גוט, — זאג איך, — רעדט אנאנים און אינקאגניטא, אבער מאכט עס שנעל.

— וועגען שנעלקייט דארפט איר מיט מיר נישט רעדען, ווייל איך איל מיך מער ווי איר אייליט זיך. איך דארף טאקע באלד זיין אויף דער זיצונג.

— אויף וועלכער זיצונג?

— רייסט מיר נישט איבער וועל איך אייך אויפקלערען. די מעשה איז אזוי: ביי אונז אין דער געזעלשאפט „מזל און ברכה" איז פאר-געקומען א שפאלטונג. מיר, די אפאזיציע, זיינען ארויסגעטראטען געגען וויס-פרעזידענט, וועלכער גייט אויף דער ליניע פון לייכטען ווי-דערשטאנד. איר פארשטייט דאך יא?

— כ'פארשטיי טאקע נישט, ווארים כ'ווייס נישט וואספערע ציהלען עס האט אייער געזעל-שאפט „מזל און ברכה".

— גארנישט. קיין שום אויסערגעוויינליכעס נישט. א געזעלשאפט אין א געזעלשאפט. זי האט מעמבערס, זי האט א פראגראם און זי האט א פאליסי. און אזוי ווי מיר, די אפאזיציע, זייער נען נישט מסכים מיט זייער פאליסי, האבען מיר זיך עטוואס געשפאלטען. זיי האבען געהיי-סען „מזל און ברכה". הייסען מיר איצט „ברכה און מזל".

— און וואס זיינען די ציהלען פון „ברכה און מזל"?

— ריזעלבע וואס ביי זיי. נאר — מיט א קליינעם אפנויג: אונזער פאליסי גייט נישט אויף דער ליניע פון לייכטען ווידערשטאנד.

— אבער וואס, אייגענטליך, טוט איר אויף?

— וואס דארף מען אויפטאן?! וועלטען דארף מען איינלייגען?! ס'איז דאך נישט מער ווי א געזעלשאפט! מען היפט א פארזאמלונג, מען עפענט א דעבאטע און דערנאך איז איינס פון די ביידע: אדער מען ווארפט אפ אדער מען נעמט-אן דעם פארשלאג.

— ... און דערנאך?

— דערנאך ווערט אלץ פראטאקאלירט. דער-ווייל איז דאך דא א סעקרעטאר און א סעקרע-טארשע! איר פארשטייט?

— יא, איך כאפ זיך שוין צוביסלעך.

— אין אויב איר כאפט זיך, וויל איך וויסען אייער מיינונג, צי מיר האבען גוט געטאן, וואס מיר האבען זיך געשפאלטען?

— איך מיין, אז יא, איר האט זיך געדארפט שפאלטען!

— א דאנק, דאס האב איך געוואלט וויסען, מער נישט. האט מיר א גוטען!

— זאל זיין מיט מזל און מיט ברכה!

— חלילה וחס — האט ער צו מיר אריינ-געשריגען שטייענדיג שוין ביי יענער זייט טיר — מיט ברכה און מיט מזל, ווילט איר זאגען!...

ווײַטן מיט בערד

א חזן האט שווער געהארעוועט ביים דאווע-נען. נאכ'ן פארענדיגען, האט ער זיך אוועקגע-זעצט אפרוהען.

איינער פון די מתפללים גייט צו צום חזן און פרעגט אים, ווי עס איז אים דערגאנגען ס'דאַ-ווענען?

דער חזן ענטפערט מיט א קרעכץ:

— אי, פרעגט שוין גארנישט. ס'איז נישט קיין ארבעט פאר א אידען!

הערי שועל.

א מציאה

א בחור, וואס האט זיך געריכט איינגיכען חתונה צו האבען, האט זיך נאכגעפרעגט ביי זיינע באקאנטע וועגן א רעווערענד, וואס רעכענט נישט קיין סך פאר געבען הופהקדושין.

— איך, — רופט זיך אן א יונג ווייבעל, — ווייס פון איינעם אזא, וואס נעמט אזוי ווייניג, אז מיינע א קוזינע האט שוין ביי אים חתונה געהאט דריי מאל!

מאריס סיגעל.

גלויבט יא, אדער—גלויבט נישט!

וויציגער קאנטעסט פון ליגענס און גוזמאות

מיט'ן אנטייל פון „קרומער-שפיגעל" לייענער

סתם ליגענס

מ'האט געפונען א ניי מיטעל: מען גיט איצט די הינער אויף די פארמס צו עסען גומי-סטעמפס, — זיי זאלען גלייך לייגען געסטעמ-פעלטע אייער.

וו. י., ניו יארק.

טיינע א באקאנטע איז געווארען אזוי דאר פון א „דאיעט", אז ווען זי האט געדארפט אריינ-ווארפען א בריוו אין א פאסט-באקס, איז זי אריין מיט'ן בריוו אינאיינעם, איבערגעלאזט דארט דעם בריוו און זי אליין איז דערנאך ארויסגעקומען פון באקסעל.

יששכר קירזנער, נ. י.

פון די פאלקס-ליגענס

א איד האט אמאל אין דער אלטער היים גע-דינגען א גוי צו פארען אין וואלד אריין נאך האלץ. דערווייל האט אנגעפאנגען צו שנייען. דעם גאנצען וועג האט געשנייט אזוי שטארק, ביז דער שניי האט פארדעקט די דעכער פון די הייזער. האבען זיי געמוזט פארען איבער די דע-כער.

דערווייל האט זיך דעם בעל-עגלה פארוואלט פארהויכערן זיין „מאכארקע" און האט ניט גע-האט קיין שוועבעלאך. האט ער זיך אפגעשטעלט לעבען א קוימען פון וואנען ס'איז געגאנגען א רויך. דער גוי האט אריינגעלאזט זיין שטריקעל פון דער בייטש ארויסצונעמען א פונק, צו זיין גרויס איבערראשונג, האט ער ארויסגעשעפט א טאפ מיט מילכיגע וואַרעניקעס!

דער גוי האט אליין אויפגעגעסען אלע וואַ-רעניקעס. דער איד האט אפילו ניט פארזוכט. ווייל—ער איז געווען פליישיג.

לייב וועדיס.

„דער פעטער ליפע און זיין שיינע ציפע"

פון וועלוועלע דזשיאטאטא

זי—א קלעאפאטרע, ער—א באלערינע...

ציפע: אפשר וואלטסטו פארט געגאנגען מיט מיר אויפ'ן קאסטיום-באל?
ליפע: גיי געזונטערהייט, קלעאפאטרע מיינע! דו ווייסט דאך, אז כ'האב נישט קיין קאסטיום, כ'קאן נישט טאנצען, און א חוץ דעם —בין איך שלעפעריג...

ליפע: נישט אויסצוהאלטען, זיי לאזען נישט שלאפען, א באר אויף מיין קאפ! כ'גיי ארויס און מאך זיי א שווארצען סוף!

באל-געסט: א, זעט נאר ווער ס'איז דא! פעטער ליפע! אויוואַ, אן אריגינעלער קאסטיום!

ציפע: דו כ'אפער איינער! דו טאנצסט דאך ווי א באלערינע, און דיין קאסטיום? וועסט זיכער באקומען דעם צווייטען פרייז!
ליפע: מוחל! מיט אזא ווידענער פיזשאמע? — ווייניגער פון ערשטען פרייז נעם איך נישט!

לשון הרע

איפ'ן גרויסען באנקעט, פאר פופצען הונ-דערט געסט, וואס דער „רויטער מגן דוד" האט ארגאנזשירט אין וואלדארף אסטאריא, האט מעיאר א'דווייער אין זיין רעדע געזאגט:

„איך וואלט צו אייך גערעדט אויף אידיש, אבער כ'האב מורא, אז איר וועט מיך נישט פאר-שטיין".

ליטעראַרישע וועלט

אידישע ביכער פון דייטשלאַנד

פון דר. שלמה ביקל

אין דעם ארץ הדמים, אין דעם ימח שמו'ס באליבטער רעזידענץ-שטאט מינכען, זיצן רעשטלעך ניסים'דיק לעבען-געבליבענע אידען פון פוילען, פון ליטע, פון גאליציע און פון רו־מעניע און זיינען פארגומען — מיט ווארטען.

אידען אויסבאהאלטענע אין וועל־דער און אין באנקערס און געיאגטע פון פחד פאר אלטע דערמאנונגען און נייע פאגראמען אין זייערע באפרייטע „היימען" ווארטען אין די שטעט פון דייטשלאנד אויף א וויזע, אויף א באן און אויף א שיף, וואס זאל זיי דערפי־רען ערגעץ-וואו צו איינארדענונג און צו זיכערקייט.

פאר'ן טויער פון דער גרויסער דער־ווארטונג און האפענונג — פאר ארץ ישראל—האט בעווין אוועקגעשטעלט און ביז מיט חדשים צוריק אנגעהאל־טען א פייערדיגע וואנט פון קריגס־שיפן, ביקסן און נאגאיקעס, און וואס שייך די „זיכערע גלות-לענדער", די אמעריקעס, האבען זיי פארמאכט די טירען פאר איינוואנדערער און זיי נאך מער פארהאקט פאר היטלער'ס קרבנות.

ווארטען אידישע פליטים אין דייטש־לאנד שוין דריי יאר און דאס פערטע נאך דער באפרייאונג, און ווארטענדיג אזוי זיינען זיי אין דער צייטווייליג־קייט פון זייערע וואוינונגען עוסק אין תורה.

מען בויט אויף דערווייל ישיבות און שולען, מען גיט ארויס צייטונגען און זשורנאלען און עס דערשיינען אויך ביכער—ביכער פון פארשונג, פון אינ־פארמאציע און פון שיינער ליטערא־טור.

דער הויפט-מאטיוו פון די אלע צייטשריפטען און ביכער איז—ווי קאן עס דען אנדערש זיין?—דער חורבן.

„כ'האב מאידאנעק אויסגעמיטען,
זיינע רויכן אבער ניט ;
ס'וועלן שנייען ניט פארשיטען
מיט א ווייסער טרייסט מיין ליד."

אט די פאר שורות פונ'ם דיכטער מאטעס אליצקי, וואס האט זיך געראַ־טעוועט פון חורבן פוילען און איז איצט איינער פון די ווארטענדיגע פליטים אין דייטשלאנד, וואלטען גע־קענט זיין דער מאטא פאר אלע צייט־שריפטען און ביכער וואס ווערען דארט [illegible]שיינען.

[illegible] דער איינציגער [illegible] וואס ליכטעלט ארויס פון די ביכער און זשורנאלען פון דער שארית הפליטה אין דייטשלאנד, די טרייסט פון צונויפזאמלען „די רויכן פון מאי־דאנעק".

דער דאזיגער געטרייער ארבייט פון זאמלען „די רויכן" פון טעג פאר־שוואונדענע אין שרעק און אין בלוט, פון פארברענטע אידישע גדלות און פון אויסגעלאשענע אידישע היימען, דינט אין ערשטער ריי די „צייטשריפט פאר געשיכטע פון אידישען לעבען בעת'ן נאצי-רעזשים" אונטער'ן נאמען

„פון לעצטען חורבן"

וואס ווערט ארויסגעגעבען פון דער היסטארישער קאמיסיע ביים צענטראל קאמיטעט פון די באפרייטע אידען אין דער אמעריקאנער זאנע און רע־דאקטירט פון ישראל קאפלאן.

אכט העפטען פון דער דאזיגער צייטשריפט, וואס האט אנגעהויבען צו דערשיינען אין מינכען אין אויגוסט, 1946, זיינען פאר די צוויי יאר אהער דערגאנגען. אין יעדען פון די העפטען געפינען זיך דעטאלירטע באשרייבונ־גען פון געשעענישען און געשעעניש־פלעצער אין די איינצעלנע שטעט פון חורבן, אפט מיט פאטאגראפיעס פון „פריער" און „דערנאך" ; זכרונות וועגען באזונדערע טעג פון אומגליק; דערמאנונגען וועגען אומגעקומענע פערזענליכקייטען ; גבית עדות'ן וועגען די דייטשע מערדער און זייערע „אויפטואן"; דאקומענטען און שייכות מיט גזירות און פארצייכענטע לידער און ווערטלעך, וואס זיינען ארויסגע־קוואלען פון די אידישע געמיטער אין יענער פינסטערער צייט פון פיין און יסורים. מיט איינעם ווארט, יעדעס העפט פונ'ם זשורנאל „פון לעצטען חורבן" האט א שלל פון היסטארישען און פאלקלאריסטישען מאטעריאל, וואס וועט דעם היסטאריקער פון די יארען ת"ש און תש"ה העלפען לעבע־דיג צו דערהאלטען דעם „רויך פון מאידאנעק" פאר די אידישע דורות.

אין אכטען העפט פון דער צייט־שריפט זיינען פאראן צומייסט בא־שרייבונגען און בילדער וועגען קאוו־נער געטא, אבער אויך א גבית עדות וועגען אידישען אומקום אין דעם בא־רימטען ישיבה-שטעטעל וואלאזשין און זכרונות וועגען געטא-לעבען אין דער גאליציאנער שטאט סטאניסלאוו און א היסטארישער פארגלייכען מיט ענטפערס וועגען חורבן-געשעענישען אין גאליציאנער שטעטעל האראדענקע.

מגילת סקאלאט

צום ערשטען מאל—א בוך מיט אן אויספירליכער געאורדענטער באשריי־בונג וועגען די היטלער-געשעענישען אין א גאליציש שטעטעל. צום ערש־טען בוך האט זוכה געווען סקאלאט ביים טייך זברוטש, וואס האט אין גע־וועזענעם פוילען געהערט צו דער טארנאפאלער וואיעוואדשאפט.

די געשיכטע פון די גזירות אין דעם דאזיגען מזרח-גאליציש שטעטעל, וואס האט פאר דער מלחמה געהאט אן ערך פינף טויזענט אידישע נפשות אויף אן אלגעמיינער באפעלקערונג פון אכט טויזענט, האט געשריבען איינער פון די 160 לעבען-געבליבענע סקאלאטער אידען און זיין נאמען איז אברהם ווייסבראד און באארבייט און רעדאגירט דעם כתב-יד האט ישראל קאפלאן.

ווייזט אויס, אז וויפיל מיר ווייסען שוין וועגען די סאדיסטישע אויפטוען פון די דייטשע מערדערס קאן מען אין דעם פרט נאך אלץ עפעס נייעס גע־וואויר ווערען. אט, למשל, האבען די דייטשען און זייערע אוקראינישע מארד-העלפערס אין סקאלאט אויסגע־פונען א באזונדערע פראצעדור פון פייניגען און פארפייניגען אידען. זיי פלעגען „אנידערלייגען" איינעם א אי־דען אונטער דעם פיסק פונ'ם ברונעם און אזוי לאנג געפאמפעט דאס וואַ־סער אים אין מויל אריין, ביז דער מענש האט אויסגעהויכט זיין נשמה". אויף אט דעם ספעציפישען סקאלא־טער אופן האבען די מערדער אומגע־בראכט דעם שטעטעלשען תושב לייב יאוועך.

אין דער סקאלאטער רב, ר' בנימין וואלאוויץ, איז אומגעקומען מיט א טויט ווי ער ווערט באשריבען אין דער צווייטער פון פרצ'ס „דריי מתנות". „מען האט אים צוגעבונדען צו אן עק פון א פערד, און דייטשען, אוקראינער און פשוטע פויערים, שטייענדיג אויף די טראטוארען, האבען אונטערגעבייטשט דאס פערד צום גאלאפ."

און ניט בלויז נייעס וועגען דער דערפינדערישקייט פון די מערדער האט ווייסבראד צו דערציילען, נאר אויך א היפש ביסעל פריקרע נייע ניי־אנסען וועגען דער געפאלענקייט צווי־שען די קרבנות. דאס קאפיטעל „ג. צ. ל." (די ראשי תיבות פון די פירער פונ'ם סקאלאטער יודענטום : נירלער, צימער, לעמפערט), אין וועלכען עס ווערט איבערגעגעבען וועגען די „מעשים טובים" פון די אידען, וואס האבען געהאלפען דעם תליין, אבי זיך צו ראטעווען, בראכט זיך אין [illegible]ליך אין דער נשמה מיט פארדראס און מיט בושה פאר דעם מין מענש. מען דערשרעקט זיך ביים לייענען פאר זיך אליין, פאר די אייגענע „מענשלי־כע מעגליכקייטען".

פאר דעם פריקרען קאפיטעל פון דעם יודענראט קאמפענסירט די גע־שטאלט פון דעם יונגען מיסטיקער, דעם קדיש בערל דעם רב'ס. דער צוואנציג-יאריגער בערל פארכאפט מיט זיינע טעג פול בענקשאפט און גלויבען אין גאולה און מיט זיין הייליג-העראאישען טויט. א מענשליכע פארגיטיגונג פאר „ג. צ. ל." איז אויך אלץ וואס ווייסבראד האט צו דערציי־לען וועגען דעם מערקווירדיגען קא־וואל הערשקע בירנבוים, וואס האט „באאומרואיגט" די דייטשען און די אוקראינער און אויסגעהאלטען אין וואלד „א שפיטאל מיט ווייבער, אל־טע טאטעס און מאמעס און קינדער."

און קאפלאן איז בפירוש גערעכט אין זיין הקדמה ווען ער זאגט וועגען דעם מחבר פון מגילת סקאלאט „עס שטארבט א שטעטעל", אז „אין זיין איבערגעבען די פאסירונגען און אי־בערלעבונגען ווייזט ארויס אברהם ווייסבראד פיל קראפט פון שילדערונג און ערטערווייז רופט ער ארויס אפילו אונזער באוואונדערונג מיט זיין מאלע־רישקייט."

ביאלע, לאמאז, מעזריטש

וועגען דעם אומקום אין די דאזיגע דריי פוילישע שטעטלעך דערציילט אין א בוך אונטער'ן נאמען „פאדגיא־שע אין אומקום" דער מיטגליד פון דער היסטארישער קאמיסיע מ. י. פייגענבוים. דער מחבר איז א ביא־לער תושב און האט דורכגעמאכט די שוידער-צייט א חוץ אין זיין היימ־שטאט אויך אין די דערביי־איגע שטעטלעך לאמאז און מעזריטש פאד־לאסקי, וואו ער האט זיך אויסבאהאל־טען פאר „אויסזידלונגען".

פייגענבוים'ס בוך באשטייט צום טייל פון נאטיצען, וואס ער האט גע־שריבען אין זיינע פארשידענע בא־העלטענישען „אין א גארטען הינטער דער שטאט" און „אונטער דער פאד־לאגע אין גערער חסידים-שטיבעל", און עס דערטראגט זיך פון די דאזיגע נאטיצען א לעבעדיגער ציטער פון גרויל, וואס מאכט גליווערען דאס בלוט ביים לייענער.

פייגענבוים'ס בוך ברענגט דרייצען גזירה-דאקומענטען און אידישער אי־בערזעצונג, א כראנאלאגיע פון די גע־שעענישען פון 1טען סעפטעמבער, 1939, ביז צום 26טען יולי, 1941. [illegible] פון די דערמאנטע דריי שטעטלעך און א [illegible]-צעטעל פון נעמען און ערטער.

דער וויסנשאפטליכער דירעקטאר פון ניו יארקער „איווא", דר. מאקס ווײַנרייך, האט געשריבען א הקדמה צו פייגענבוים'ס בוך.

שריפטען פאר ליטעראטור

די „שריפטען פאר ליטעראטור, קונסט און געזעלשאפטליכע פראגעס" האט ארויסגעגעבען דער שרייבער־פארבאנד פון דער שארית הפליטה „ביי דער מאטעריעלער מיטהילף פון „טעמפעל ישראל" אין מינעאפאליס, מינעסאטא", און די רעדאקציע איז באשטאנען פון די שרייבער בן-ציון ה'בעל און דר. פ. פרידמאן.

די שריפטשטעלער וואס באטייליגען זיך אין דעם זאמעלבוך, זיינען, פארשטייט זיך, ניט פון איין און דער־זעלבער מדרגה. מען האט בפירוש דאס געפיהל, אז עס זיינען פאראן דארט זאכען, וואס האבען געמעגט בלייבען אומגעדרוקט און דער ניווא בכלל איז ניט קיין הויכער אפילו דע־מאלט ווען עס איז פאראן א טענדענץ זיך אינטעלעקטועל אנצושטרענגען און אריבערצושרייען דער'עיקר'שט אין די ארטיקלען וועגען דער שוישפיל-קונסט און וועגען טראגיזם און קאמיזם אין דער ליטעראטור.

מיר איז פון דער פראזע אין די שריפטען אויפגעפאלען מ. א. כוכב'ס „דער באבע'ס געוועלב". עס איז א טעמע וואס מען פלעגט באגעגענען ביי דעם דערציילער שמעון הארענטשיק. עס איז א טעמע, וואס אטעמט מיט בראשית'דיגע געפיהלען פון האס און קנאה און עס קוקען פון איר ארויס גע־שטאלטען ווי געגאסען פון בראנז. ביי אזעלכע טעמעס פון ווארען לעבען נויטיגען זיך די געשטאלטען ווייניג וואס אין שרייבער'ס הילף. זיי זיינען פון לכתחילה דא און בעטען זיך ביים שרייבער, ער זאל זיי נאר ניט קאליע מאכען מיט ליטערארישער ארנאמענ־טיק.

בן-ציון היבעל איז אין זיין מאמר „די שליחות פון דער אידישער ליטע־ראטור" גערעכט מיט זיין טענה, אז דער אידיש-דיכטערישער טעמאטיק האט געפעלט אן אויסבליק פון ממשות'דיגער נאציאנאלער גאולה. מ'האט געזונגען שירה צו די תבואה־פעלדער פון מאזאוויע און מען האט „ניט דערהערט דעם געזאנג פון די פעלדער פון נהלל און עין-חרוד."

אין די שריפטען זיינען א חוץ דעם פארטראטען מיט לידער, דערציילו־נגען און ארטיקלען יצחק פערלאוו, שלמה בערלינסקי, מאיר האלפערן, בנימין עלים, מאטעס אליצקי, דוד וואלפע, י. קאפלאן, ש. ה. בונין, שלמה ווארזאגער, דר. פרידמאן, לייב וואַ־סערמאן, מלכה קערליק, מ. ד. אליהב, מלך טשעמני, א. יאאכימאוויטש, א. שרייער, יצחק מארגענשטערן, הערשל ווינרייך, יצחק גאלדקארן, ק. שבתאי און ראובן מאטיס.

בערגעלסאָנ'ס נייע דערציילונגען

פון ש. ניגער

צווייטער טייל *)

אין דעם גרעסטען טייל פון די דאזי־גע זאכען איז פאראן א פאר — א סאָ־וועטישער איד און א סאוועטישער נישט-איד — און ס'איז אומעטום און אלעמאל א גלייכע פאר.

מיינט עס, אז בערגעלסאן קומט אונז צו לאזען הערען, אז סאוועטישע אידען ווערען אויס אידען — און אז ס'איז גוט אזוי? ניין, אזוי גלאט איז עס נישט. בערגעלסאן זאגט אונז נאר, אז אידען זענען געגליכען צו נישט-אידען און אז, אזוי ווי יענע, ווערען זיי אלץ מער און מער — סאוועטיזירט. אויס אידען, הייסט עס, ווערען זיי נישט ; זיי ווערען סאוועטישע אידען . . . אבער וואס מיינט עס? דאס מיינט, אז ערגעץ-וואו אינעווייניג היטען זיי עפעס אויף פון דער אידישער ירושה, אבער דאס איז בלויז אן אינעווייניגסטע זאך ; אין זייער גאנצען דרויסענדי־גען לעבען און שטרעבען ווערען זיי אלץ מער און מער סאוועטישע מענטשען... אט איז דארע, אין דער פריער שוין דערמאנטער דערציילונג „אן עדות". דארע'ס פאטער, מרדכי בן-ציונא־וויטש'ן, א סאוועטישען כעמיקער, הא־בען די נאצים אויפגעהאנגען ; אבער זיין רוסישען קאלעגע, פראפעסאר ביר־ריוקאוו'ן, האבען זיי אויך אויפגעהאנ־גען—און ביידען „פאר איין זאך און כמעט אויף איין תליה" . . . דארע, דעם סאוועט-אידישען פראפעסאר'ס טאכטער, האט „געיירש'ענט פון א טא־טען „א געלערנטען און פון זיידעס למדנים" איר „איינגעוואָרצעלטע און שטענדיגע פלייסיגקייט". דאס גאר. אמת טאקע, זי וויינט ביטער, ווען זי פארשרייבט, וואס דער איד דער פליכטלינג דערציילט איר ; אבער זי פארשרייבט עס אויף רוסיש, אויף א שטארק אפגעהיטען רוסיש, באטש „די צרות, ווי דער איד זאגט איר, זענען געווען אויף אידיש" (ז. 52). . . .

אז זיי זענען געווען אידיש, ניט נאר אויף אידיש, — איז בערגעלסאנ'ען מסתמא באקאנט, אבער ער זאגט עס נישט אויס, ער זאגט עס מיט א האל־בען מויל. ער גיט אנצוהערענישען אויף אידישען המשך (אין די מלחמה-יארען האט מען געמעגט געבען אזעלכע „נא־ציאנאלע" אנצוהערענישען), אבער בנוגע צו אט דעם פונקט רעכענט ער זיך, ווי עס ווייזט, מיט דער ווירקליכ־קייט, נישט נאר מיט דער אידעאלא־גיע, פון ראטען-פארבאנד, — און די ווירקליכקייט איז, הפנים, טאקע אזא, אז בנוגע צו אידען מוז מען די בארימ־טע פארמולע: „אינטערנאציאנאל אין אינהאלט, נאציאנאל אין פארם" לייע־נען אויף פארקערט — און זאגען: „נאציאנאל אין אינהאלט, אינטערנא־ציאנאל (סאוועטיש) אין פארם".

יא, ווי ווייט בערגעלסאן ווינקט בכלל אן אויף א המשך פון אידישקייט אין סאוועט-רוסלאנד, ווינקט ער כמעט שטענדיג אן אויף עפיס, וואס איז שייך נישט צו דער שפראך און דער פארם בכלל, נאר צום געפיל און גע־דאנקען-לעבען, אדער, פינקטליכער, צום אינעווייניגסטען לעבען.

אזוי, אשטייגער, האט אין איינער פון די דערציילונגען דער סקולפטאר, ווען ער קומט צוריק אין זיין הרוב־געווארענער היימשטאט, אן אינעוויי־ניגסטע און, אויב איר ווילט, א אידישע באדערפעניש צו פאראייביגען די היי־מישע קרבנות פון די נאצים און, דער עיקר, די העלדען, די פארטיזאנען, וואס האבען זיך זיי אנטקעגענגעשטעלט, און — „צו די ספרים — די קדיש־זאגערס נאך דער שטאט — האבען זיך באהעפט מעטאל-פיגורען, מארמאר־ביוסטען און בארעליעפען פון איינעם אידען א באוואוינער" (ז. 62). דאס איז אויך עפעס א מין קדיש-זאגען, אבער עס האט גאר אינגאנצען א נייעם אינהאלט.

נאך א מער אינהאלטליכען אופן פון אויסדריקען אידישען המשך זעען מיר אין דער — א ביסעל קינסטליכער, דאך קינסטלערישער — דערציילונג „יארצייט-ליכט". אין דער דאזיגער, ווי אין א סך אנדערע דערציילונגען, פיגורירן די הויפט-העלדען א איד און א גוי. דער איד איז דר. סופר, אן אוי־גען-דאקטאר, וואס מיר האבען שוין פריער דערמאנט. ער האט „אנגעוואוי־רען וואס צו זען", ווייל ווילנע, פון וואַ־נען ער שטאמט, „איז אפגעווישט גע־ווארען ביז'ן גרונט". און טראפימאוו, איינער פון זיינע פאציענטען, האט „אנגעוואוירען מיט וואס צו זען". טראַ־פימאוו בינדט זיך צו אים צו אומגע־זעענערהייט — און אזוי ווי מען דארף אים מאכען אן אפעראציע אויף די אוי־גען, ווייל ער דוקא, אז דר. סופר זאל זיין דער, וואס יועט זי מאכען. דר. סופר איז, ווי עס ווייזט אויס, אביסעל נעכאפט אין דער מעשה פון אידישען נאציאנאליזם, אדער — אויף בערגעל־סאנ'ס נישט גאר פריינטליכען לשון — ער, סופר, „רעפלעקטירט עד היום נישט ווייניג העוויות פונ'ם אלטען אי־דישען לעבען, אין וועלכען אים איז אוועק זיין יוגענט. אט, למשל, טראגט ער א בערדעל נאך דערפאר, וואס זיין באבע — זי האט נאך געלעבט [illegible] ער איז אוועק קיין בעלגיע שטודירן [illegible] — האט גענומען ביי אים די האנט — תקיעת כף, — אז די בארד וועט ער נישט רירען" (ז. 104). און ווען ער דערוויסט זיך, אז זיין מוטער איז אין ווילנע דערהרג'עט געווארען, פאלט אים איין א געדאנק צו שטעלען נאך איר א יארצייט-ליכט („זאל שוין זיין", פארטייטשט עס בערגעלסאן אויף זיין לשון, „נאך איינע אן אלטע אידישע העוויה, וואס הייסט יארצייט" . . .). ער פראוועט נישט קיין יארצייט אויף דעם אמאליגען אידישען שטייגער, וואס זשע דען? — „אנגעלאדען מיט דער בענקשאפט נאך דער מוטער, האט ער אין דער פינסטער אנגעטאפט טראַ־פימאוו'ס קאפ און פאמעליך אראפגע־נומען דעם באנדאזש פון זיינע אוי־גען" . . . און אז ער האט דערהערט זיינע ווערטער: „איך זע", איז עס פאר דעם אידישען דאקטאר געווען דאס ליכט, דאס יארצייט-ליכט נאך זיין מאמען, און זיינע ליפען האבען שטיל געשעפטשעט: „צרורה בצרור החיים... מאמע... מאמע..." (ז. 107).

אט אזוי מאטערט זיך עס בערגעל־סאן דער קינסטלער, אבי צופרידענצו־שטעלען דעם פראפאגאנדיסט בערגעל־סאנ'ען — און ווייזען, אז אפילו אזעל־כע באַבערדעלטע יתומים פון אידישען פאלק אין סאוועט-רוסלאנד, ווי דר. סופר, זענען נאציאנאל אין אינהאלט, בעת אין דער פארם זענען זיי „אינטער־נאציאנאל" . . . אזוי ווי דעם סקולפ־טאר, חלש'ט זיך אויך דעם דאקטאר עפעס א אידישער „המשך" און זיי ווי־לען שטעלען א יארצייט-ליכט נאך זיי־ער טאטען אדער מאמען. אבער ווי שטעלען זיי עס? דער ערשטער — מיט זיין קונסט, דער צווייטער — מיט זיין וויסענשאפט . . . די „אלטע אי־דישע העוויות" ווערען מגולגל אין דער נייער אינטערנאציאנאלער אדער, פשוט, סאוועטישער קולטור.

איז דא נישט דאס ארט זיך אריינ־צולאזען מיט'ן סאוועטישען שרייבער אין אן אידעאלאגיש-פאליטישען וויכוח. וואס איך האב געוואלט זאגען, איז, אז באטש בערגעלסאן פארגעסט קיין איין מינוט נישט, אז זיין מיסיע איז צו זיין אן אפאלאגעט פון סאוועטיזם, וואלט ר' לוי יצחק, ווען ער זאל האָ־בען געווען א ליטעראטור-קריטיקער, געזאגט:

— וואס פאר א מייסטער פון קינסטלערישען ווארט דער בערגעלסאן איז! אפילו ווען ער שמירט די סקרי־פענדיגע רעדער, טראגט ער אויף זיך די קינסטלערישע [illegible]

*) ערשטער טייל פון דעם ארטיקעל איז געווען געדרוקט פאריגען זונטאג.

די אמת'ע לאַגע פון נעגער אין אַמעריקע

אן אינטערעסאנט ניי בוך וועגען דעם „נעגער אין אמעריקע". — אן אפשאצונג פון דער גרויסער אויספארשונג, וואס די קארנעגי פאונדיישאן האט געמאכט מיט א פאר יאר צוריק. — פון וואנען קומט דער פאראורטייל געגען די נעגער אין דער סאוט? — האט אפילו די ליבעראלע אינטעליגענץ פון דער סאוט [illegible] געגען דער נעגער פראגע. — אן אוצר פון ידיעות וועגען צען פראצענט פון דער אמעריקאנער באפעלקערונג.

פון ב. צ. גאלבערג

דא ניט לאנג צוריק איז מיר אויס־געקומען צו פארען אין א שטעטעל גרינסבארא, נארד קאראליינא. אויפ'ן וועג אהין, פון וואשינגטאן, איז לעבן מיר געזעסען א יונגערמאן פון קא־נאדע. זיין פאמיליע און ער זיינען אין די „פלייש ביזנעס", דאס הייסט: זיי האדעווען בהמות פאר'ן שלאכט־הויז. ער אליין האט געשטודירט אג־ריקולטור אין די שטאטען, אין איאַ־ווא, און אצינד איז ער געוועזען אויף א צוזאמענפאר פון דער פלייש-ביזנעס אין אטלאנטיק סיטי, און געפארן אין דער סאוט צו באזוכען א פריינט.

ער קומט אלזא פון העכערען גע־שעפטליכען שטאנד, און ווי זיין פא־מיליע, זאגט ער, געהערט ער צו דער קאנסערוואטיווער-פארטיי אין קא־נאדע, וואס איז ווי אונזער רעפובלי־קאנער פארטיי דא, הגם ער האט זיך באקלאגט וואס צופיל ענגלישער קא־פיטאל קאנטראלירט צופיל אונטער־נעמונג אין קאנאדע.

אט דער קאנסערוואטיווער גע־שעפטסמאן פון קאנאדע האט זיך אריבערגעבויגען צו מיר און געזאגט:

„איך הויב אן צו פארשטיין וואס דא גייט אן ביי אייך מיט די נעגער. אין קיין לאנד אין דער וועלט איז ניטא אזא באציאונג פון איין ראסע צו א צווייטער, און אזוי פיל ראסען פאר־אורטייל בכלל. און וואו? אין די פאראייניגטע שטאטען, וואו יעדער איינער איז אן אנגעפארענער, א פרעמדער, און וואו איר געפינט מענ־שען פון אלע ראסען און פעלקער אין דער וועלט!"

וואס מיין קאנאדער מיטפארער האט געזאגט, איז דאס געפיל פון אלע אויסלענדער וואס קומען אהער. פאר זיי איז דער גאנצער ענין אומפאר־שטענדליך. פון איין זייט, האט איר א מדינה וואס איז די ציוויליזירטסטע אין דער וועלט, און איינע פון די דע־מאקראטישסטע, מיט א העכערן פרא־צענט מענשען מיט א הויכשול ביל־דונג ווי אנדערשוואו, און פון דער אנדערער—אזא פרימיטיוויטעט, אזא אומזיניגע פאראכטונג צו א מענשען נאר דערפאר וואס זיין הויט איז טונ־קעל.

מיר, לעבענדיג דא אין לאנד, זיי־נען צו דעם אזוי צוגעוואוינט, אז מיר באגרייפען שוין מער ניט ווי ווילד דאס איז.

אין די דאזיגע ווילדע באציאונג צום מענשליכען קאליר געהערט דאך נישט בלויז צו די ארימע, אומוויסנדע מאסען פון דער סאוט. דעם זעלבען געפיל האבען אויך אפילו די אינטע־ליגענטע, קולטורעלע מענשען.

סענאטאר קארטער גלאס פון וויר־דזשיניע איז געווען פאר א סך יארען א ווירדיגער שטאטסמאן אין קאנ־גרעס, און איינער פון די ערשטע מענ־שען ארום רוזוועלט'ן. ער איז געווען א סענאטאר נאך צו אכציג יאר. האט ער געזאגט אין אן אינטערוויו פאר א זשורנאל: „די מענשען פון די ארי־גינעלע דרייצען דרום-שטאטען שעל־טען און שפייען אויפ'ן פופצענטען אמענדמענט (צו דער קאנסטיטוציע, וואס גיט די נעגער גלייכע רעכט) און האבען ניט אין זין צו לאזען דעם נעגער שטימען. מיר פאלגן אויס דעם בוכשטאב פון דעם אמענדמענט און פון די פעדעראלע סטאטוטען, אבער מיר מיידען אויס, אפען גערעדט, דעם גייסט דערפון—און האבען בדעה פאר־צוזעצען אזוי צו טאן. ווייסע באהער־שונג איז א צו-טייערע זאך דאס אפ־צוגעבען צוליב טעארעטישער גערעכ־טיגקייט, וואס וואלט דערלויבט א ברוטאלען אפריקאנער זיך באטראכטען פאר'ן גלייכען פון ווייסע מענער און פרויען אין דיקסי..."

מיר אליין איז אויסגעקומען זיך צו באקענען מיט א זייער אינטעליגענ־טער, פראגרעסיווער דאמע, וואס האט מיר געזאגט, אז זי שטימט איין מיט'ן גאנצען סאציאלען פראגראם פון הענרי וואלאס, אויסער'ן פונקט וועגען ציווילע רעכט (פאר'ן נעגער), און צום סוף האט זי צוגעגעבען, אז זי וועט פארט שטימען פאר'ן דיקסי-קאנדי־דאט טהורמאנד, ווייל מען מוז איינ־מאל-פאר-אלעמאל לאזען דאס לאנד וואו די ווייסע מענשען פון די דרום שטאטען האלטען מיט דער נעגער־פראגע.

זי איז ניט געווען פאר נעגער־שקלאפעריי, חלילה, און זי האט אויך צוגעגעבען, אז עס איז אן אומרעכט פון איין ראסע צו האלטען אונטער־דריקט אן אנדער ראסע. זי איז אבער באשטאנען, אז די פראגע מוז איבער־געלאזט ווערען צו דער סאוט גופא, און אז עס וועט מוזען געדויערען עט־ליכע דורות ביז די נעגער וועלען זיין דערוואקסען צו זיין גלייך מיט די ווייסע. וואלאס'עס פראגראם, האט זי מיר געזאגט, וואלט געמאכט דאס לע־בען פון דער ווייסער פרוי אומזיכער אין דער סאוט...

אן ענליכע שטעלונג, הגם אביסעל פראגרעסיווער, האט ערשט גענומען דער בארימטער אמעריקאנער שריי־בער וויליאם פאולקנער, איינער פון די סאמע וויכטיגסטע ליטעראַרישע שריפטשטעלער אין לאנד. (זיין בוך „אינטרודער אין דהי דאסט" איז איצט אויפ'ן „בעסט-סעלער" ליסט, און איז שטארק גערימט געווארען פון דער קריטיק). פאולקנער קומט פון מיסיסיפי און ער האט אין זיינע רא־מאנען אפט ארויסגעבראכט די גייס־טיגע דעגענעראציע פון דער ווייסער סאוט. דאך האלט ער, אז ניט וואַ־לאס'עס פראגראם, און ניט טרומאנ'ס פאר ציווילער רעכט פאר די נעגער, איז בארעכטיגט. ער האלט, אז די נארדישע שטאטען דארפען זיך אין דעם ניט מישען. ער גיט צו, אז דער נעגער דארף האבען די זעלבע רעכט וואס דער ווייסער, אבער דער דאזי־גער פראבלעם דארף איבערגעלאזט ווערען פאר דער סאוט גופא. זיי, די ווייסע פון דער סאוט, וועלען אליין מיט דער צייט באפרייען דעם נעגער און אים געבען זיינע מענשליכע רעכט.

פון דער אנדערע זייט, טענה'ן די ווייסע פון דער סאוט, אז די ווייסע אין נארד זיינען ערשטענס, היפאקרי־טיש אין באצוג צו די נעגער. זיי פרע־דיגען גלייכהייט פאר'ן נעגער, אבער שליסען אים אויס פון דער געזעל־שאפט ניט ווייניגער ווי די ווייסע פון דער סאוט. און צו דעם האבען זיי ניט קיין געהעריגע פארשטענדניש פאר דער פסיכאלאגיע פון נעגער — זיי זעען אים לויט זייער פאנטאזיע, ניט לויט דער ווירקליכקייט, הן בנוגע זיינע חסרונות, הן בנוגע זיינע מעלות. ערשט די ווייסע אין די שווארצע קע־נען זיך איינס דאס אנדערע פארשטיין —מחמת זיי לעבען צוזאמען הונדער־טער יארען.

און אויך אין דעם ליגט א שטיק אמת.

פון דעם קענט איר זען, אז ווען איר ווילט מאכען אן ערנסטען שטודיום פון דער אמת'ער לאגע פון נעגער אין אונזער לאנד, ניט נאר צונויפקלייבען די סטאטיסטישע פאקטען, נאר אויך געבען זייער אפשאצונג און באטייט, קענט איר דאס ניט דערווארטען ניט פון א ווייסען אין דער סאוט, און ניט פון א שווארצען, און אפילו ניט פון די ביידע עלעמענטען אין נארד, סיי־דען איר נעמט אין באטראכט די פאר־אורטיילען פון פארשער צום גוטען אדער צום שלעכטען.

דעריבער איז אז די קארנעגי פאונ־דיישאן האט מיט עטליכע יאר צוריק געוואלט מאכען אזא שטודיום פון די נעגער אין אמעריקע, האט זי זיך מיט דעם געווענדט צו אן אויסלענדער, א שוועדע, מיט'ן נאמען גונאר מירדאל, און אים געגעבען גענוג געלט צו שטעלען א שטאב פארשער און טעכ־ניקער—זאל ער, ווי א זייטיגער, אהן פאראורטייל, און אהן קאליר-קאמ־פלעקסען, פארשען און זוכען, וועגען און מעסטען, און ארויסקומען אי מיט די פאקטען, אי מיט זייער אויפקלע־רונג.

דער רעזולטאט פון יענער אויס־פארשונג איז געווען א גרויס ווערק פון גרעדיכטע צוועלף הונדערט זייטען, אונטער'ן נאמען „אן אמעריקאנער די־לעמא". די פרעסע האט דעם דאזיגען ווערק אויפגענומען מיט גרויס רעס־פעקט. און זיך באצויגען בכלל סימ־פאטיש צו זיינע אויספירען. אבער ביי דער כאראקטער פון דעם ווערק, די פארם ווי עס איז געווען געשריבען, סיי דאס גרויס זיינס, האט באגרע־ניצט זיין פאפולאריטעט ביים עולם. דאס בוך איז זיך טאקע צעגאנגען אין דרייסיג טויזענט עקזעמפלארען, אבער האבענדיג אין זינען, אז עס איז געווען א ביבליאטעקבוך, אז די ביב־ליאטעקען פון לאנד, די אוניווערסי־טעטען און קאלעדזשעס האבען עס אנגענומען פאר א רעפערענץ-בוך, און זייער צאל איז גאר קיין עין הרע ניט, האט די צאל דרייסיג טויזענט ווינציג אנגערירט דעם גרויסען, מיליאנען אינטעליגענטען קלאס לייענער אין אמעריקע.

האט איצט גענומען דר. ארנאלד ראוז, א פראפעסאר פון סאציאלאגיע, וואס איז געווען איינער פון די צוויי הויפט-אסיסטענטען פונ'ם שוועדע גונאר מירדאל, ביים שאפען דעם ווערק „אמעריקאנער דילעמא", און געמאכט אן אפקירצונג פון יענעם גרויסען ווערק אין א בוך פון דריי הונדערט זייטען, וואס איז, דערצו, געשריבען אין א לייכטער שפראך, אונטער'ן נאמען „דהי ניגרא אין אמעריקע" (דער נע־גער אין אמעריקע). אין דעם בוך האט איר דעם תמצית פון יענער גרויסער פארשונג און אויסטייטשונג פון גו־נאר מירדאל.

פון דעם דאזיגען בוך דערוויסט איר זיך אן א שיעור פאקטען וועגען דעם פיזישען, עקאנאמישען, קולטורעלען און פסיכאלאגישען מצב פון דעם נע־גער אין אמעריקע.

איר דערוויסט זיך, למשל, אז דער נעגער אין אמעריקע שטעלט מיט זיך ניט פאר קיין ספעציפישע ראסע, און אז אויסער'ן קאליר האט ער ווייניג מחותנ'שאפט מיט די נעגער פון אפ־ריקע.

די נעגער פון אמעריקע קומען טאקע פון א באשטימטער געגענט אין אפריקע, צענטראל-מערב אפרי־קע, וואו עס איז היינט דער „גאלד־דענער ברעג". זיי זיינען אבער גע־כאפט געווארען (מען פלעגט זיי כא־פען און מיט גוואלד פארשלעפען אין שקלאפעריי — אמאל באקומען אזא פון פארשיידענע שבטים, און טייל פון יענע שבטים זיינען שוין דעמאלט גע־ווען אביסעל אויסגעמישט מיט ווייסע (מיט די מענשען פון ארום מיטעל־לענדישען ים), מיט וועלכע זיי האבען געהאט א קאנטאקט.

אויסער דעם, האבען די ווייסע שקלאפענכאפער און די שקלאפען־הענדלער געלעבט מיט די יונגע און שענערע „ווייבליכע סחורה" זייערע, און די האבען געהאט קינדער. די שקלאפענהאלטער, זייערע פארוואל־טער, און די זין פון אט די ביידע עלעמענטען, האבען אוודאי געהאט געשלעכט-פארקער מיט די פרויען־שקלאפינס—אין א צייט ווען ניט מען האט געוואוסט פון געבורט-קאנטראל, ניט די דאזיגע מענשען וואלטען זיך גע'עוסק'ט דערמיט. מען דארף האבען אין זינען, אז אין דער פעאדאלער פלאנטאציע געזעלשאפט האט די גע־וויינליכע פראסטיטוציע, וואס איז מער א פראדוקט פון שטאטישען לע־בען, געשפילט א קליינע ראלע, און דער שיוואלרי אידעאל פון דער פלאנ־טאציע אין דער סאוט איז געווען צו שטעלען די פרוי אויף א פעדעסטאל און איר ניט באריהרען ביז דער חתונה. יונג־פרוישאפט איז געווען די קארדינאלע פאדערונג פון דער פרוי אין דער אל־טער סאוט, און צו'זיינג האט מען ניט חתונה געהאט, באזונדערס די מענער. די יונגע לייכטזוערענדע נעגער-שקלא־פין האט דעריבער געמוזט אויסטראגן אויף זיך — און אין זיך — די מאראל פון דער סאוט...

די נעגער-שקלאפין, פון איר זייט, האט ניט געהאט קיין אורזאך זיך צו אנטזאגען דעם ווייסען מאן, בפרט אז זי האט פון דעם נאר געקענט געווינען, ניט פארלירען. דאס האט איר געגע־בען געוויסע פריווילעגיעס, און אויב איר איז נאר געלונגען אנצוהאלטען דעם ווייסען'ס ליבע א שטיקעל צייט, האט ער זי דאס רוב אוועקגענומען פון פעלד און געגעבען לייכטערע אר־בעט, נענטער צום הויז, און ווען זי האט געבוירען א קינד פון אים, פלעגט עס ניבער ווערען א הויזדינער ווי א פראסטער שקלאף.

קורץ: די נעגערשע ראסע אין אמע־ריקע, איז א געמישטע ראסע פון אנ־הייב אן אין אפריקע, און צו דעם צו־געמישט מיט'ן „בלוט" פון פארשיי־דענע עלעמענטען פון דער ווייסער ראסע. ניטא אזא זאך ווי אן אבסא־לוטער, הונדערט פראצענטיגער נע־גער אין לאנד.

צו דעם האט איר אין בוך א סך־הכל פון די פארשונגען אין דער מענ־טאליטעט פון נעגער און פארגלייך מיט'ן ווייסען, וואס ווייזען ווי פאלש עס זיינען די מיינונגען אז די „נעגער־שע ראסע" איז נידעריגער ווי די „ווייסע ראסע", צי אפילו אז זי איז אנ־דערש. אפילו אזוינע אנגענומענע זאַ־כען, ווי אז די נעגער האבען אנדערע שטימע-אפאראטען, צי גרעסערע גע־שלעכט-ארגאנען, האבען ניט קיין שום וויסנשאפטליכע באגרינדונג. אט די אלע מעשה'ס און טעאריעס זיינען אויפגעקומען נאר צו „באגרינדען" די פאראורטיילען פון די ווייסע קעגען די נעגער, צו בארעכטיגען די היינטיגע פארמע פון נעגער-שקלאפעריי.

און פון וואנען קומט אט דער מורא'דיגער פאראורטייל קעגען די נעגער אין אמעריקע—אט דאס, וואס רייסט אזוי די אייגען פון אויסלענ־דער, ניט נאר פון אן איליא ערענ־בורג, נאר אפילו פון א קאנאדישען קאו-באי?

עס איז דא א טענדענץ דאס צו דער־קלערען מיט דעם שאק וואס די ווייסע אין דער סאוט האבען געקראגען אין דער צייט פון דער אזוי-גערופענער „רעקאנסטרוקציע", ווען די נעגער זאַ־לען האבען געהערשוועט איבער די ווייסע. אט די מיינונג איז אזוי פאר־שפרייט, אז מירדאל-ראוז'עס בוך האט געמאכט א גרויסען אויפטו מיט'ן אויפווייזען ווי ניט ריכטיג דאס איז. נאך דעם ווי די צפון-שטאטען האבען באזיגט די שטאטען פון דרום, אין בירגער-קריג, האט די ארמיי פון די פאראייניגטע שטאטען (די יענקים) אקופירט די דרום-שטאטען—ווי אונ־זער ארמיי האלט היינט אקופירט דייטשלאנד. אט די אקופאציע האט געדויערט א היבשע צייט, אין געוויסע געגענטען ביז א צען יאר, און די וואַ־שינגטאנער רעגירונג האט ענדליך צוריקגעצויגען איר ארמיי פון דער סאוט—ווי זי וועט עס מסתמא מיט דער צייט טאן פון דייטשלאנד—צו־ליב'ן מאטיוו פון געלט. די אקופאציע פון דער סאוט האט געקאסט צו־טייער. דער אויסרייד איז געווען, אז מען מוז האלטען אקופירט יענע שטא־טען, ביז זיי וועלען איינשטימען דורכצופירען די נייע אמענדמענטס צו דער קאנסטיטוציע וואס באפרייט און גלייכט אוים די נעגער.

אין דער צייט פון דער אקופאציע האבען מיר געהאט אן „עם-דזשי" (מיליטארי גאווערנמענט) אין דער סאוט, אין וועלכער א היבשער צווי־לער שטאב האט זיך באטייליגט, און אט די מענשען און די מענשען ארום זיי, האבען מיט דער צייט באקומען דעם צונאמען „קארפעט בעגערס", און ווערען באטראכט ווי א מגפה פון היישעריקען, וואס האבען זיך אראפ־געלאזט פון דרום צו פארשלינגען אלץ וואס איז נאך דארטען פארבליבען פון חורבן פון קריג. און כדי צו צעברע־כען דעם רוקען פון די איינגעשפארטע ווייסע אין דרום, האבען יענע מיליטע־רישע רעגירונגען געגעבען א פרייע האנט צו די נעגער, וועלכע זיינען אין געוויסע געגענטען געווען א מאיארי־טעט פון דער באפעלקערונג. די אמאַ־ליגע בארימטע מאוווי „דהי בוירטה אוו עי נעישאן" האט געשילדערט די לאקאלע רעגירונגען אין דער סאוט באלד נאכ'ן בירגער-קריג, ווי שמוצי־גע, אומוויסענדע, און צעיושעטע נעגער האבען אנגעפילט די אריסטא־קראטישע לעגיסלאטורען פון דער סאוט — אויסגעשפילט אט די לע־גענדע, וואס דארף דערקלערען פאר־וואס דער ווייסער אין דער סאוט האט אזא קאמפלעקס קעגען שווארצען.

דאס בוך „דער נעגער און אמעריקע" גיט אן בקיצור, ווי מירדאל'ס „אמעריקאנער דילעמא" גיט עס בא־ריכות, אז אט די „קארפעט-בעגערס" זיינען דאס רוב געווען גאר פון אן אנדער מין, פארטרעטער פון דער פע־דעראלער רעגירונג, וועמעס אויפגאבע עס איז געווען צו העלפען דער סאוט זיך צו שטעלען אליין אויף די פיס, און עלטערע מיידען פון ניי-ענגלאנד, וועלכע זיינען געקומען אויסבילדען די נעגער. און אז די פעדעראלע רעגירונג האט ניט געשיקט אירע אגענטען אין דער סאוט פריער ווי א פאר יאר נאכ'ן בירגער-קריג, ווען די ווייסע אין דער סאוט האבען געוויזען, אז זיי האבען ניט בדעה צו מאכען א סוף פון דער נעגער-שקלאפעריי אין דער ווירקליכ־קייט.

איך בין ניט גרייט אנצונעמען אט די אויסטייטשונג פון די קארפעט־בעגערס. געוויס זיינען געקומען אין דער סאוט א סך אוואנטורעסטען, ספעקולאנטען, און אנדערע טונקעלע פארשוינען, אזוי גוט ווי „אנשטענ־דיגע מענשען" וואס האבען פאר זיך געזען גוטע געלעגענהייטען צו עקס־פלואטירען די דערשלאגענע סאוט. איך האלט אבער, אז דר. ראוז איז גערעכט, אז אט יענער פעריאד איז נאר א תירוץ, אן אויסרייד פאר דעם וואס דער ווייסער האט געטאן צום שווארצען אין דער סאוט. און געטאן האט ער דאס פראסט צוליב דאלאר און סענט:

דער געוועזענער שקלאפענהאלטער און פארבליבענער גרויסער לאנד-באַ־זיצער האט געוואלט אז דער נעגער זאל בלייבען א פאקטישער שקלאף ביי אים אויפ'ן פעלד, וואס איז נאר כלומר'שט פריי. און דער ארימער ווייסער האט מורא געהאט פאר דער עקאנאמישער קאנקורענץ פון באפריי־טען נעגער—ער האט ניט געוואלט אז דער נעגער זאל זיך אויסגלייכען מיט אים. אט די עקאנאמישע אינטערעסן האבען ארויסגערופען, דורך פארשיי־דענע מיטלען, דעם אנטי-נעגערשען קאמפלעקס, פונקט ווי בעת די ווייסע פיאנערען האבען געפירט מלחמה מיט די אינדיאנער איז אויפגעקומען אן אנטי-אינדיאנערשע ליטעראטור אין אמעריקע, אין וועלכער מען האט גע־שריבען אויפ'ן אינדיאנער, וואס מען האט שפעטער געזאגט אויפ'ן נעגער — פונקט ווי אונזער פראפאגאנדע ארבעט היינט קעגען קאמוניסטען אדער די מדינות פון מזרח אייראפע.

איך האב זיך אפגעשטעלט אויף אט די צוויי גרונט-עלעמענטען, וועלכע פארנעמען א קליינעם ארט אין בוך, דערפאר, ווייל איך האלט זיי פאר פונדאמענטאל אין אונזער פארשטיין דעם נעגער-פראבלעם. דער לייענער וועט זיך אויך דערוויסען א סך אנ־דערע זאכען, ווי, למשל, אז יעדער צענטער מענש אין לאנד איז א נעגער (אין אלע אנדערע לענדער ווערט יע־דער איינער גערעכענט פאר ווייס, אבי ער איז נאר ניט שווארץ ; ביי אונז איז יעדער איינער שווארץ, וואס איז נאר ניט ווייס — די מולאטאס זיינען „נעגער" ביי אונז, אבער „ווייסע" אין זיד-אמעריקע) ; אז ערשט נאכ'ן ערשטען וועלט-קריג האבען די נעגער גענומען אימיגרירען פון דער סאוט צום צפון, און אז אין צפון פארקלייבען זיי זיך מייסטענס אין די גרויסע שטעט ; אז זייער עקאנאמישע לאגע איז א שווערע, ווייסען אלע, אבער דאס בוך גיט אן אלע פאקטען ; אז די קינדער שטערבליכקייט ביי די נעגער איז מיט זיבעציג פראצענט גרעסער ווי ביי די ווייסע ; אז פאר יעדער ווייסער פרוי וואס שטארבט אין קימפעט, שטארבען דריי און א האלב נעגערשע פרויען ; אז די נע־גער האבען אן אייגענע פרעסע אין אמעריקע מיט א צירקולאציע פון איין מיליאן מיט דריי-פערטל מיליאן ; אז אט די פרעסע איז זעהר געל און סענ־סאציאנעל, ווייל אירע לעזער זיינען פון זעלבען קלאס וואס האלטען אויס די געלע סענסאציאנעלע אלגעמיינע פרעסע אין אמעריקע,—און זי דריקט אויס דעם מינדערווערטיגקייט קאמ־פלעקס פון נעגער, כסדר דרוקענדיג די גוטע צי שלעכטע מיינונגען וועגען נעגער מצד „ווייסע" פערזענליכקייטען און — אז די „סאסייעטי-פיידזש" שפילט א וויכטיגע ראלע אין דער נעגערישער פרעסע. די רייכע נעגער ווילען ווערען „ריסטעקראטען" ביי זיך אין הארלעם...

אן אינטערעסאנט בוך „דער נעגער אין אמעריקע" און אן אוצר מיט ידי־עות וועגען איינעם פון די גרונט-פרא־בלעמען פון אמעריקע.

*) The Negro in America, by Arnold Rose, Harper & Bros., New York.

דער גערער רבי און זיין הויף

א ווייטערדיגער ארטיקעל פון דער אינטערעסאנטער סעריע

— פון —

הרב מאיר שווארצמאן

קומענדיגען זונטאג אין „טאג"

איינדרוקספולע תנאים פון הרב שמעון גאָלדמאַן און אסתר גאָרדאָן

א געקליבענער עולם פון די אָנגעזעהענסטע רבנים און חסיד׳ישע בעלי־בתים האָט זיך באַטייליגט אין די פייערליכע תנאים פון דער יונגער, שיינער און געראַטענער אסתר גאָרדאָן מיט׳ן יונגען רב און שוחט, הרב שמעון גאָלדמאַן. די כלה, אסתר, איז די בת־יחידה פון באַוואוסטען ליובאַוויטשער חסיד און פירער פון א ריי געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס ר׳ יוחנן גאָרדאָן און זיין פרוי. זי איז זעהר אַקטיוו אין א ריי אָרגאַניזאַציעס און איז באַוואוסט אלס מלומדת און געטרייע אידישע טאָכטער. דער חתן איז איינער פון די אויסגעצייכנטסטע תלמידים פון דער ליובאַוויטשער ישיבה און פאַרנעמט איינע פון די חשוב׳סטע שוחטים שטעלעס אין באַפאַלא, ניו יאָרק.

דער שטר תנאים איז געווען געשריבען מיט׳ן האַנט דורך דעם באַקאַנטען חב״ד פירער און א מחותן פון די גאָרדאָנס, הרב אלי׳ סימפּסאָן פון באָראָ פּאַרק. הרב משה דובער ריווקין, ראש ישיבה פון מתיבתא תורה ודעת און באַוואוסטער עסקן, האָט געלייענט די תנאים. פאָרזיצער פון אָווענט איז געווען דער באַוואוסטער פאָלקס־רעדנער הרב ר׳ משה לייב ראָטשטיין, וועלכער האָט באַגייסטערט דעם עולם מיט זיין תורה׳דיגען שאַרפזין.

צווישען די געצייכנטע רעדנער זיינען געווען די חשוב׳ע רבנים: הרב מרדכי אייזיק ספּעקטאָר, הרב שמואל וואָלקין און הרב נטע שיינבערג. די חשוב׳ע רבנים האָבען זיך אָפּגעשטעלט אויף דעם גרויסען יחוס און פּערזענליכקייט פון חתן, וועלכער שטאַמט פון חידושי הרי״ם און פון דעם פּרוסאָווער הויף, ווי אויך וועגען דער שיינער משפּחה פון מר. און מרס. יוחנן גאָרדאָן, וועלכע זיינען באַליבט אין אַלע אָרטאָדאָקסישע קרייזען. עס איז אויך פאַרגעלייענט געוואָרען א מזל־טוב וואונש צו חתן־כלה פון ליובאַוויטשער רבי׳ן. דער פייערליכער אָווענט האָט זיך געשלאָסען מיט א קורצער דאַנק־רעדע אין נאָמען פון דער משפּחה, געהאַלטען פון הרב שלום דובער גאָרדאָן, א ברודער פון דער כלה און גייסטיגער פירער פון דער אהבת ציון שול אין נואַרק, נ. דזש.

הזכרה נאָך י. ל. ראַבינער

היינט, זונטאָג, 3 בייטאָג, וועט פאָרקומען די שלושים־הזכרה נאָך דעם פריצייטיג פאַרשטאָרבענעם פּעדאַגאָג און דירעקטאָר פון בענסאָנהורסטער שלום־עליכם צענטער, י. ל. ראַבינער ע״ה. די הזכרה וועט פאָרקומען אין אוידיטאָריום פון דעם צענטער, 2127 82טע גאַס, ברוקלין.

סאָקאָלער לאַנדסלייט (ביי ביאַליסטאָק) איפּמערקזאַם

היינט, זונטאָג אָוונט, וועט אָפּגעהאַלטען ווערען א הזכרה נאָך די קדושים פון אונזער שטאָט אין דער סאָקאָלער שוהל, 134 הענרי סטריט, ניו יאָרק. דער בעל־מספּיד וועט זיין הרב הגאון דאַבאָוויץ. זייט אַזוי גוט און קומט אין צייט. די הזכרה איז אָראַנזשירט פון סאָקאָלער פאַרבאַנד.

קאָפּווייטאַגדיג ?
דאַרפט א לאַקסאַטיוו ?
דאַן טוט ווי מיליאָנען טוען !

• ווען איר פיהלט שווער, קאָפּווייטאָגדיג, לאַנגזאָם, ווייל איר דאַרפט א לאַקסאַטיוו — קייט פין־א־מינט!

פין־א־מינט האָט דעם טעם פון געשמאַקע, פינק־טעמ׳דיגע טשואינג־גאָם. איר קייט עס ווי גאָם! און וויסענשאַפטלער זאָגען אז דאָס קייען מאַכט פין־א־מינט׳ס באַריהמטע מעדיצין מער ווירקזאַם — עס „גרייט" עס צו אַזוי אז עס פליסט אייךעל אינ׳ם קערפּער.

און פּאַט אין די שטויגענדע זאַך! די ווירקונג פון פין־א־מינט׳ס ספּעציעלע מעדיצין מאַכט אַן אומזיסט אַרום מאָגען! עס ווירקט ניט אינ׳ם מאָגען, נאָר ווען עס איז ווייטער אַוועק אין דעם אונטערשטען פאַרדייאונגס־טראַקט . . . וואו די ראַזינגע ווירקונג דאַרף פאָרקומען! אַזוי אַרום צערודערט עס ניט דעם מאָגען — עס לאָזט אייך איבער פיהלענדיג פיין.

פּראָבירט פין־א־מינט אין יעדען דראַג קאָנטער — פאַר 25ס. 50ס. אָדער בלויז 10ס.

FEEN-A-MINT

באַרימטער טשואינג־גאָם לאַקסאַטיוו

פראַנצויזישער ״יִען דעלעגאַט זאָגט זיך אָפּ צאָלען חוב בראָנקסער מאָלער, ווייל דיפּלאָמאַטישע אומבאַריריקייט

דזשאָזעף בוירסטען, א הויז־פּעינטער פון 1701 וואַלענטיין עוועניו, בראָנקס, וועמען דער סופרים קאָורט האָט צוגעפּסק׳ענט 781 דאָלאַר, וואָס עס קומט אים פון פראַנצויזישען דיפּלאָמאַט ראָדזשער גאַרא, יו־ען דעלעגאַט מיט דעם ראַנג פון אַמבאַסאַדאָר, וועט האָבען גרויסע שוועריגקייטען אַרויסצוקריגען זיין געלט. דער פראַנצויזישער דעלעגאַט פאַרלאַנגט דיפּלאָמאַטישע אומבאַרירליכקייט.

בוירסטען האָט מיט זיינע צוויי געהילפען אָנגעהויבען צו מאָלען דעם 13־צימערדיגען אַפּאַרטמענט פון פראַנצויזישען דעלעגאַט אויף עקם רידזש ראָוד, קינגס פּאָינט. מען האָט אים דאַן באַצאָלט 1,400 דאָלאַר. און מען איז אים שולדיג געבליבען 646 דאָלאַר.

בוירסטען האָט געמאָנט דאָס איבעריגע געלט, וואָס איז אים געקומען ביים פראַנצויזישען דיפּלאָמאַט. אָבער דער דיפּלאָמאַט האָט נאָכדעם, ווי ער האָט געקראָגען א סאַמאָנס פון געריכט, זיך געלאָזט אין וועג אַריין קיין פראַנקרייך, וואו ער באַטייליגט זיך אין די יו־ען זיצונגען, וואָס גייען איצט אָן אין פּאַריז.

אין געריכט האָט ער געקראָגען צוגעפּסק׳ענט די גאַנצע סומע און אויך קאָסטען, וואָס האָט צוזאַמען באַטראָפען 671 דאָלאַר. אָבער אויפּמאַנען האָט ער זיי ניט געקאָנט, ווייל דער פראַנצויזישער דיפּלאָמאַט האָט אין א בריוו צום געריכט געפאָדערט דיפּלאָמאַטישע אומבאַריריכקייט. ער האָט נאָך באַשולדיגט דעם פּעינטער אין אומעהרליכער האַנדלונג. ער האָט זיך דערנאָך געווענדעט צו עקטינג־סעקרעטערי אָוו סטייט לאָוועט, וועלכער אינטערווענירט איצט לטובת דעם פראַנצויזישען דיפּלאָמאַט.

דינסטאַג קבלת פנים פון אידישן פ. ע. נ. קלוב פאַר דר. יעקב כהן

היינטיגען דינסטאָג, דעם 30טען נאָוועמבער, 7 אַזייגער אין אָוונט, וועט דער אידישער פ. ע. נ. קלוב געבען א קבלת פנים פאַר׳ן באַרימטען העברעאישען פּאָעט, פּרעזידענט פון דעם פ. ע. נ. קלוב אין מדינת ישראל, דר. יעקב כהן. דער קבלת פנים וועט פאָרקומען אין הענרי הדסאָן האָטעל, 57טע גאַס און 9טע עוועניו, מיט דער באַטייליגונג פון אַלע פ. ע. נ. מיטגלידער.

א צאָל אידישע שרייבער וועלען געבען אַן אָפּשאַצונג וועגען יעקב כהנ׳ס גאַנג אין דער העברעאישער ליטעראַטור און וועלען אויך רעדען וועגען דעם גייסטיגען שותפות פון די ביידע אידישע ליטעראַטורען, — דער העברעאישער און דער אידישער. דער גאַסט פון אָוונט וועט האַלטען א וויכטיגען פאָרטראָג, וואו ער וועט באַרירען די פּראָבלעמען, וואָס שטייען ברומו של עולם אין דער איצטיגער אידישער ווירקליכקייט.

דער קבלת פנים וועט זיך פירען ביי געדעקטע טישן, מיט א פיינעם לייכטן צובייסען.

„לאַנד פאַר ישראל״ פאָלקס־זאַמלונגען היינט אין ניו יאָרק און אין פיל שטעט

דאָס פּראָגראַם פון גרינדען אין ישראל הונדערטע נייע לאַנדווירטשאַפטליכע קאָלאָניעס וועט קומען א שריט נעהענטער צו פאַרווירקליכונג אלס רעזולטאַט פון א ברייטער פאָלקס אַקציע, וואָס קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 28טען נאָוועמבער.

די פאָלקס אַקציע, אין דער פאָרם פון גאַסען זאַמלונגען, האָט זיך אָנגעהויבען אין ניו יאָרק און אין צענדליגער שטעט איבער׳ן לאַנד, שבת־צו־נאַכט, און וועט פאָרטגעזעצט ווערען היינט א גאַנצען טאָג. די באַטייליגונג פון די אידישע פאָלקס מאַסען אין דער פאַרווירקליכונג פון דעם „לאַנד פאַר ישראל״ פּראָגראַם ווערט מאָביליזירט דורך דעם אידישן נאַציאָנאַל פאָנד, וועלכער דאַרף באַזאָרגען די גרינדע שטיקעס לאַנד פאַר די נייע קאָלאָניעס און וועלכער מוז האַייאָר שאַפען און אינוועסטירען אין לאַנד־איינקויף א סומע פון הונדערט מיט פיר מיליאָן דאָלאַר.

דזשעק בעני, באַרימטער סטאַר, גייט אַריבער צו קאָלאָמביא בראָדקעסטינג סיסטעם

די קאָלאָמביא בראָדקעסטינג סיסטעם האָט אַנאָנסירט, אַז דזשעק בעני, דער באַרימטער סטאַר פון פילם און ראַדיאָ, וועט אויפטרעטען אויף איר פּראָגראַם, אָנהויבענדיג זונטאָג, דעם 2טען יאַנואַר, 1949, 7 אַזייגער אין אָוונט. דזשעק בעני איז ביז איצט געווען מיט דער נעשאַנאַל בראָדקעסטינג קאָמפּאַני פאַר די לעצטע 16 יאָר.

סאָבוועי־אַרבייטער געוואָרענט וועגען נייע טרעין־סיגנאַלען

די סאָבוועי־אַרבייטער זענען אינסטרואירט געוואָרען, אַז זיי זאָלען פון איצט אָן און ווייטער אַכטונג געבען אויף ביידע סיגנאַלען פון די טרעינס — סאַי פון די נייע, וואָס לאָזען וויסען וועגען זייער דערנענטערען זיך מיט א שאַלונג פון האָרן און פון עלטערען טיפּ, וואָס וואָרנען מיט א הויכען פייף.

אליעזר לערנער אין די בראָנקס

היינט, זונטאָג, 8 אָוונט, וועט פאָרקומען א מאַסען־פייערונג און קאָנצערט לכבוד מדינת ישראל אין אוידיטאָריום, 1115 וואַרד עוועניו, בראָנקס. דער כלל־טוער אליעזר לערנער וועט זיין דער גאַסט־רעדנער, און הרב יהודה אלטוסקי וועט זיין טשערמאַן פון אָוונט. חזן חיימ׳ל פּאַנוש וועט זינגען פאַרשיידענע שירים און דאָס נייסטע פילם־בילד פון ישראל וועט געוויזען ווערען. קומט אין מאַסען! איינטריט פריי!

מאיר גראָסמאַן פון ישראל, א גאַסט אין ניו יאָרק, רעדט היינט 12 בייטאָג אויף דער ראַדיאָ

די טויזענטער צוהערער פון דער ראַדיאָ, וועלען היינט, 12 בייטאָג, האָבען א זעלטענע געלעגענהייט צו הערען מאיר גראָסמאַן אין א באַריכט וועגען דער לאַגע און די אַנטוויקלונגען אין ישראל. מאיר גראָסמאַן וואָס איז אַהער געפלויגען פון ישראל מיט עטליכע טעג צוריק וועט דאָ, אין אַמעריקע, פאַרברענגען עטליכע וואָכען. זייענדיג אין ניו יאָרק וועט מאיר גראָסמאַן געהערט ווערען יעדען זונטאָג 12 מיטאָג אויף דער ראַדיאָ.

— MIAMI BEACH, FLORIDA —

David Rotner, Mgr.
VICTOR Hotel
On the Beach at 12th St.
MIAMI BEACH, FLA.

נימאַ האָטעל
NEMO HOTEL
116 COLLINS AV. AT 1st ST. OVERLOOKING THE OCEAN MIAMI BEACH, FLA.
N. Y. Off. PL 7-8692

ZEIGER & SCHANDLER
TIFFANY HOTEL
MIAMI BEACH, FLA.
Collins at 8th Street
Summer Resort: HOTEL ZEIGER, Fallsburgh, N. Y.

The TIDES
ON THE OCEAN at 12th St.
MIAMI BEACH
פיינסטע כשר׳ע עסנס
Samuel M. Grossberg
Morris Newmark

ALAMAC Hotel
COLLINS AVE. & 13th ST.
AMERICAN & EUROPEAN PLAN
DIETARY LAWS OBSERVED
OVERLOOKING THE OCEAN
N. Y. OFFICE: CIRCLE 5-6556
MIAMI BEACH FLORIDA

גאָט׳ס שיין וועלטעל אין מיאמי ביטש, פלאָרידא
לייבוש גאָלדבערג
BARCLAY PLAZA HOTEL
Park Ave., Between 19th & 20th St. Tel. 5-55-77
Owners: L. GOLDBERG & S. WEISSMAN
Manager ELI MELTZER

Morris Nash, owner
NASH HOTELS
MIAMI BEACH FLORIDA
SENATOR
12th & Collins Ave.
LAFAYETTE
10th & Collins Ave.
GOTHAM
13th & Euclid Ave.
SPECIAL RATES for DECEMBER and JANUARY
Write or Wire for Reservations

HOTEL OHIO
MIAMI BEACH
ON OCEAN at 14th ST.
100 רומס · 100 בעטהס
N.Y. Phone: LO 3-4481

TWO SWIMMING POOLS
N. Y. OFFICE WO 2-0619
MANAGEMENT COHEN FAMILY
The Dorchester
OVERLOOKING THE OCEAN
MIAMI BEACH
at 19th ST.

NEW EDISON HOTEL ON THE OCEAN
• Every Room an Outside Room
• Solarium
• Patio
• Coffee Shop
ON THE OCEAN At 10th Street
Miami Beach, Fla.

HOTEL EDWARD
Collins Avenue at 10th Street MIAMI BEACH, FLORIDA Tel. Miami 5-4611
MARDENFELD & GOPMAN, Props.

REVLIN
Overlooking the Ocean COLLINS at 15th ST.
AMERICAN PLAN
Dietary Laws STRICTLY OBSERVED
Moderns • NEWLY DECORATED
MIAMI BEACH

The NETHERLAND HOTEL
OPEN ALL YEAR
On the Ocean Front At 14th Street
MIAMI BEACH 39, FLORIDA
Steam Heated Air Conditioned
A new, modern, luxurious fireproof Skyscraper Featuring Breeze Cooled Ocean Front Rooms, Moderate Rates, Dining Room — Cocktail Lounge Solarium Gardens — Dancing — Planned Entertainment, Private Beach Service.
RITTER & PLOTKIN — Ownership Management.

WELLINGTON HOTEL
Euclid Avenue at 7th Street
MIAMI BEACH, FLA.
MIKE LADIN, Management

AN AMERICAN PLAN HOTEL STRICTLY KOSHER
THE FAMOUS FOR ITS UNEXCELLED CUISINE
London Arms HOTEL
727 Collins Av., Miami Beach, Fla.
Management: D. BRAMSON — M. KREISBERG of HOTEL COLUMBIA of AIRMONT HOTEL SHARON SPRINGS, N. Y. KIAMESHA LAKE, N. Y.
M. SUSSMAN

SEYMOUR HOTEL
MIAMI BEACH
PENNSYLVANIA AV. & 16TH ST.
ROSE and BILL RICH
Owner-Managers

HOTEL GRANADA
1017 Meridian Avenue, MIAMI BEACH, FLA.
SAM ACKERMAN, Manager, of Greenfield Park, N. Y.

MIAMI BEACH, FLORIDA
An-Nell HOTEL
KENNETH SOKOLOFF
7th & EUCLID AVE.
Miami Beach, Fla.
Phone Miami Beach 5-5191

BEACH PARK Hotel
600 Ocean Drive
MIAMI BEACH, FLORIDA

The DRAKE HOTEL
ON THE OCEAN AT 15TH ST.

The Home of Hospitality
634 WASHINGTON AVE.
MIAMI BEACH
ANGLERS HOTEL

Licensed by U. S. S. R.
דער ראַיעלסטער פּלאַץ צו שיקן פּעקלעך נאָך
רוסלאַנד און רומעניע
פּאַלעסטינע (ישראל)
PARCELS TO RUSSIA, Inc.
391 EASTERN PARKWAY
Brooklyn 16, N. Y.
Telephone: MAin 2-3101
RELIABLE PACKAGE SERVICE
AGENCIES IN PRINCIPAL CITIES OF U. S. A.

MIAMI BEACH, FLORIDA
ASTOR HOTEL
Washington Ave. at 10th St.
MIAMI BEACH, FLA.
Also a limited number of rooms European Plan.

Miami Beach, Florida — מיאמי ביטש, פלאָרידא
William Penn Hotel
MIAMI BEACH FLORIDA
RAPHAELS
In The William Penn
$50.00

BELVEDERE HOTEL
EUCLID AVE. at NINTH ST. MIAMI BEACH, FLA.
PHILLIPS & SHULL, Owners-Management
"Dinners at its Best" to the Public.
N. Y. C. Office: Wisconsin 7-9593

OCEANIC HOTEL AND APARTMENTS
310 Collins Avenue, MIAMI BEACH
Under New Management of SAMUEL LEW

George Washington Hotel
516 Washington Ave. — MIAMI BEACH, FLA.
New York Telephone: SL 6-8895 — JA 3-4071

SHOULSON'S
Dream Haven Lodge
1681 Meridian Ave.
MIAMI BEACH, FLORIDA
Rabbi I. H. Shoulson, Director.

ATLANTIC CITY, N. J.
ST. CHARLES HOTEL
ATLANTIC CITY

אַט דאָס איז א נאַש!
JOYVA
The Joy of the Party
Independent Halvah & Candies Inc.

מיר ערלעדיגען פאָרמאַליטעטען פאַר דער
אויסוואַנדערונג
פון אייערע קרובים פון פוילען, רומעניע, אונגאַרן, טשעכאָסלאָוואַקיע
פאַר די פאָלגענדע לענדער:
קובאַ, קאַנאַדע, עקוואַדאָר און אַנדערע אַמעריקאַנער לענדער
GLOBE STAR, Inc.
TRAVEL SERVICE
107 W. 43rd St., N. Y. C.
Tel. LU 2-051.
" 2-0519

דער אַדרעס פון
נח נאַכבוש
איז:
N. NACHBUSH c/o MOZES
622 West 113th St., N. Y. C.
Phone MO 2-4793

Atlantic City, N. J. — אַטלאַנטיק סיטי, נ. דזש.
The Breakers
ATLANTIC CITY ON THE BOARDWALK
$47.25
$53.55
MAX MALAMUT, Managing Director

Hotel New Yorker
Connecticut Ave. Near Beach and Boardwalk ATLANTIC CITY.
Popowsky & Schachter. Ownership Mgt.

STRATMORE HOTEL
MARYLAND AVENUE AND BOARDWALK
ATLANTIC CITY, N. J.
MELTZER & PETERSON Ownership Management

זייט מיר מוחל וואָס איך לעב

מעמוארען פון אַ אידישען אַקטאָר אין פוילען

ספּעציעל פאַר'ן „טאָג" — פון יאָנאַס טורקאָוו

(פאָרזעצונג)

ליבע

(שלוס פון דער זיבעטער זייט)

ווערטער ווי סם

צו וואָס נאַרישע קריגערייען קאָנען דערפירען.

מענער און פרויען

בריוו פון לעזער וועגען פּראָבלעמען פון זייער אייגענעם לעבען און פון לעבען פון זייערע פאַמיליעס און פריינט

אַ וואויילקענעדיגע מאַמע, אַ בת תלמיד חכם, פירט אַ קאַמף מיט איר איינציגער טאָכטער, וועלכע וויל זיך גט'ן מיט איר מאַן. — די מאַמע זאָגט, אַז זי וויל ניט איר טאָכטער זאָל פאַרגרעסערן די צאָל גט'ן אין אַמעריקע.

נייע אַנטדעקונג, וואָס האָט גרויסע באַדייטונג פאַר דער מעדיצין

(שלוס פון זייט 3 — סעקשאָן 2)

שפּייז און געזונט

פּראַקטישע און ניצליכע עצות פאַר באַלעבאָסטעס ווי אַזוי צו פירן די קיך

— פון בעטי דין

איר קאָנט זיך אַליין מאַכען שיין

שיינקייט און געזונט דורך סאַלאַדס

אַ האָליוואָאָדער שיינהייט

פון אייביק קוואַל

פון מנשה אונגער

רוים און ירושלים

משה העס, איינער פון די שענסטע אידישע פּערזענליכקייטען פון 19טען יאָרהונדערט (געבוירען אין באָן, דייטשלאַנד, 1812, געשטאָרבען 1875), האָט אָנגעשריבען אַ ווערק מיט דעם סימבאָלישען נאָמען „רוים און ירושלים", וואָס האָט שטאַרק געווירקט אויף די קומענדיגע נאַציאָנאַלע פירער פון אידישען פאָלק.

(פאָרזעצונג מאָרגען)

לייענט מאָרגען אין „טאָג":

אַ יאָר פון אויפקום און דערגרייכונגען

בן-גוריון דער חלוץ און איד

MAYER SAYS FILMS FEARED CENSORING

~~That~~ Plus Belief Public Should Be Appeased Led to Anti-Red Job Policy, He Tells Court

Special to THE NEW YORK TIMES.

L S ANGELES, Dec. 9—The two top executives of the Metro-Goldwyn-Mayer film studio testified in Federal Court today that underlying the anti-Communist employment policy in which the studio joined the other major producers a year ago was the fear of possible Federal censorship and a box office decline of as much as 50 per cent, and a feeling that public opinion should be "appeased."

The testimony was presented in the suit of Lester Cole, discharged MGM writer, for reinstatment in his $1,350-a-week job. Mr. Cole, one of the ten Hollywood figures who refused to tell the House Un-American Activities Committee whether they were Communists, was ousted on the ground he had embarrassed the studio.

Reinstatement was made contingent upon his being cleared of the committee's contempt charge and his public avowal that he was not a Communist.

The two principal witnesses as the trial went into its fourth day were Louis B. Mayer, head of the studio, and Edgar J. Mannix, studio manager, whose testimony in his absence was entered through a deposition.

Describing the atmosphere at the time of the major producers' decision to act against the "Unfriendly Ten"—the other four of whose number then employed were discharged simultaneously with Mr. Cole—and against Communists, Mr. Mayer said there was public discussion of Federal censorship and a feeling among the producers that as a result of the committee hearings, "the public won't be appeased unless something is done."

Mr. Mannix said the hearings "seemed to set a snowball rolling that the boys were Communists and in the opinion of the people they had been a disservice to the industry."

DISAPPEARS IN GREECE

American Believed Kidnapped by Bandits—Second Case of Kind

Special to THE NEW YORK TIMES.

ATHENS, Dec. 9—Carl A. Graessner, 45 years of age, of Portland, Ore., is "presumed to have been kidnapped by bandits" according to an announcement made today by the United States Army Corps of Engineers.

Mr. Graessner, an employe of the contracting firm of Atkinson and Drake, started out for the town of Servia, near Kozani, on business yesterday afternoon, accompanied by a Greek interpreter. Later his pick-up truck, in which the two had been traveling, was found burned on the roadside.

Mr. Graessner is the second employe of a United States firm engaged in road construction under American aid to Greece to have disappeared under extraordinary circumstances. Francis L. McShane of Newburgh, N. Y., was seized by rbeels in Peloponnesas on Nov. 10, and released some twelve days later.

Honored for Service In Rehabilitation Field

Dr. Howard A. Rusk
The New York Times

MADISON, Wis., Dec. 9 — The annual meritorious awards of the National Rehabilitation Association for outstanding service in the field of rehabilitation were awarded here tonight to Dr. Howard A. Rusk of New York and H. B. Cummings of Atlanta.

Dr. Rusk, who was the wartime chief of the Army Air Forces rehabilitation program, is professor and chairman of the department of rehabilitation and physical medicine at New York University College of Medicine and Associate Editor of THE NEW YORK TIMES. He is also director of the new Institute of Rehabilitation and Physical Medicine of the New York University-Bellevue Medical Center, consultant in rehabilitation to the United Nations and a member of the advisory board of the Office of Vocational Rehabilitation. In his absence the award was accepted for him by Eugene J. Taylor of THE TIMES.

Mr. Cummings is regional representative in the southeast for the Office of Vocational Rehabilitation of the Federal Security Agency. He has been identified with rehabilitation for the past thirty-one years.

[From Late Editions of Yesterday's Times.]

Japanese Premier Apologizes

TOKYO, Dec. 8 (AP)—Prime Minister Shigeru Yoshida apologized to the Diet today for calling Japan an "empire." "When I said Japanese empire, it was a mistake for Japan," he explained. He added that the two terms are similar in Japanese and that it was a slip of the tongue.

CITY TEACHER UNION HELD COMMUNISTIC

Continued From Page 1

..ged "a more searching investigation" under the new Congress of the New York teachers' local and all other teacher locals affiliated with the UPWA.

VA Action Suggested

"We respectfully suggest to our distinguished colleagues of the Committee on Veterans' Affairs," the report added, "that they give consideration to the question whether the Veterans Administration should be permitted to enter any agreement with any trade school which has a contract covering its instructors with any local of the United Public Workers of America or any other union whose officers have not signed the non-Communist affidavits."

The subcommittee's hearings centered around charges by the Radio-Electronics School of New York that Teachers Union, Local 555, sought to organize teachers in trade schools receiving financial aid from the VA "for the purpose of undermining the loyalty of our American veterans through control of their instructors and the dissemination of subversive propaganda.

Among indications of Communist activity in the New York Local 555, the subcommittee cited testimony that it had been expelled from the American Federation of Teachers lest it "place the stamp of the Communist partly indelibly and irrevocably upon the entire federation of teachers."

It also observed that Bella Dodd "an admitted Communist, served in the important position of legislative representative of this union from 1935 to 1944 and in an administrative capacity as a member of its powerful executive board until the summer of 1948."

In addition, The New York Teacher News, official organ of Local 555, was quoted at length to indicate that it was sympathetic to causes espoused by known Communists.

Leaders of the local, moreover, "revealed their reluctance to say anything which might be interpreted as disparaging to communism," the report stated.

The subcommittee expressed the conviction of members that "the overwhelming majority of the public and private school teachers of New York City are able, earnest, loyal and patriotic citizens of the United States.

Union Head Scores Report

The report of the House subcommittee was attacked yesterday by Abraham Lederman, president of the Teachers Union, as being "based on a prejudgment rather than on the facts brought out at the hearings."

Mr. Lederman, who was interrogated by the subcommittee, asserted also that the "officers of the union who testified proved adequately and with objective and documentary evidence that the union is a democratic organization whose program and activities have always been for protection of the interests of the children, teachers and the educational system generally."

He declared that a committee charge that it had been unable to obtain the names of members of the union's executive board was "fantastic in view of the fact that hose names are a matter of public record and have appeared in the public press."

His statement also added:

"It is significant that the strike situation that led to the investigation has since been satisfactorily settled through agreement between the Teachers Union and the Radio Electronic Institute. * * * The hostile witnesses were self-interested individuals who for years have peddled their anti-union poison.

"Tih sreport represents the swan song of a committee, eight of whose members will not sit in Congres snext month. They evidently cannot learn despite the election erturns that the people of our country will reject union-smashnig and Red-baiting investigations and reports by Congressional committees."

William Jansen, Superintendent of Schools, declined to comment on the report until he had had an opportuntiy to study it.

MARSHALL SHOWING GAIN

President Says General Is Doing Well After Operation

Special to THE NEW YORK TIMES.

WASHINGTON, Dec. 9—President Truman said at his news conference this morning that Secretary of State George C. Marshall was getting along well after his kidney operation at Walter Reed Hospital. He heard from his every day, the President added.

The hospital, in a bulletin at 3 o'clock this afternoon, said:

"General Marshall is continuing to make satisfactory improvement following his operation."

In an earlier bulletin, issued at 10 A. M., the hospital reported:

"General Marshall had a good night. His post-operative course remains satisfactory. The General was up in bed and enjoyed his breakfast this morning."

PRESIDENT CLINGS TO BUDGET CEILING

Continued From Page 1

not even mentioned," and the officials present did not push for a settlement. The half-hour was devoted instead, it was said, to a discussion of the more general problems of strategy, security and national economy.

When the meeting was over, this source continued, Mr. Truman was still of the opinion that his initial ceiling of $15,000,000,000, fixed on the National Military Establishment last July in a memorandum from the Budget Bureau, would adequately assure the defense of the United States.

Specific Talks Forthcoming

For future conferences of a more specific nature, however, the military authorities are prepared to submit alternative budget levels, with discussions of their strategic implications in each case and speculations as to their possible impact upon the natoinal economy, such as the needs for controls and restrictions.

The lower figure, of course, would be the President's ceiling which defense officials state is really $14,400,000,000 for military expenditures and $600,000,000 for stockpiling of strategic materials. The top level, based on agreement among the three armed forces, would be in the neighborhood of $21,000,000,000, it is understood.

A middle ground of between $17,000,000,000 and $18,000,000,000 is being considered, however, as a possible compromise between the defense group and the President's "hold-the-line" advisers. Among these, in addition to Mr. Webb, is Dr. Edwin G. Nourse, Chairman of the President's Council of Economic Advisers.

The security vs. economy argument is the one which must be adjudicated by the President before he goes to Congress with his budget message next month. Defense officials are expected to explain the various degrees of security which could be expected with each hypothetical budget limit, and the economic group will analyze the figures in terms of the capacity of the national economy to absorb them.

Eden Urges Britain Weigh Idea of Envoy to Israel

Special to THE NEW YORK TIMES.

LONDON, Dec. 9 — Former Foreign Secretary Anthony Eden suggested in the foreign affairs debate in the House of Commons today that Britain "ought now to consider establishing a British political representative at Tel Aviv on a de facto basis."

There was, in fact, much support, especially from the Labor party back-benchers but also from the Liberal and Conservative side, for recognition of Israel. There was evidence of an impressive body of critical opinion of Mr. Bevin's Palestine policy, even on the Labor benches.

Men 17 to 30. The Navy offers you a career with good pay today and security tomorrow. You can now enlist in the Regular Navy for either four or six years. For full information, go to your nearest Navy Recruiting Station.

PRINCE TO BE CHRISTENED

Ceremony for Elizabeth's Son to Be Held Wednesday

LONDON, Dec. 9—Princess Elizabeth's son will be christened in Buckingham Palace next Wednesday when he will be four weeks and three days old, it was announced tonight.

The names of the infant prince and the names of the godparents chosen by his parents will be announced on the christening day. The christening will be a private family affair, in keeping with the recent insistence of the royal house upon a normal domestic environment for its children.

The baby will wear the christening robe worn by his mother and by all royal children since the reign of Queen Victoria at their baptisms, and the baptismal water will be contained in a silver gilt font used since that time.

Buckingham Palaces private chapel is still unusable after having been wrecked by a German bomb and one of the state rooms on the first floor probably will be used. If a recent precedent was followed, the Archbishop of Canterbury, Dr. Geoffrey Fisher, will baptize the baby.

[From Late Editions of Yesterday's Times.]

Dalai Lama Wants to Buy Bridge

WARSAW, Dec. 8 (U.P.)—The newspaper Wieczor reported today that the Dalai Lama, ruler of snowbound Tibet, wants to buy an iron bridge "to make my people happy." The newspaper said that a Polish export firm had received a letter from the Lama asking the price of such a bridge and how much it would cost to ship it to his remote Himalayan kingdom.

DO NOT FORGET THE NEEDIEST!

Sally Milgrim
SAYS:
"Our gold-plated petitpoint topped compact at $12.00 . . . ideal gift for the woman who has everything."
MILGRIM 6 WEST 57th ST. also White Plains

Christmas surprise

De Pinna goes all out for Christmas . . . engraves her monogram, tree fashion, on "Petite" by Cotter—a perfume atomizer that looks like a smart lighter. Leakproof, of course, in shining chromium-finished metal with tiny funnel, rayon faille case. 5.00*
Monogram. 1.50
Mail and Phone Orders Invited—VOlunteer 5-4800
PERFUMES — MAIN FLOOR
*Plus 20% Federal Tax.
DE PINNA
Christmas shopping hours 9:30-6:00
FIFTH AVENUE AT 52nd STREET, N. Y. 19

jay thorpe
24 WEST 57

BLITHE PARTY DRESS IN SPIRIT-LIKE RAYON CHIFFON . . . EMBROIDERED . . . STRAPLESS. A SCARF STARTS AT THE SHOULDER . . . TRAILS OR DRAPES AT WILL. WHITE OR AQUA. SIZES 10 TO 16. 49.95
Young Second Floor

• TAILORED WOMAN

All-weather friend . . . our
Beau Brummel Raincoat by Graytogs

Most worthy of honorable mention as a prize Christmas package . . . Graytog's cravenetted raincoat of Forstmann's Charmona Wool Gabardine is fashioned in the masculine tradition, follows a year 'round tour of duty and serves as a classic fair-weather friend to boot. Taupe-grey, caramel-beige, Hunter green and Winter navy. Sizes 10 to 18—69.95.
SPORT SHOP • street floor
Tailored Woman
EUGENE K. DENTON, PRES.
742 FIFTH AVE., N. Y. 19

miniature princess
Velveteen party dress sugared with a cotton lace collar. Full whirling skirt.
Black, claret. 3-6. **17.95**
Big sister's 7-14. **19.95**
FAMOUS SECOND FLOOR
Shopping hours 9:30-6:00
De Pinna
Fifth Ave. at 52nd St., N.Y.

ONLY 15 DAYS TILL CHRISTMAS
There's still time to buy
Barricini
CANDIES
MAIL ORDERS SHIPPED EVERYWHERE

jay thorpe
24 WEST 57

SALE OF PURE SILK BLOUSES
5.85
In time for gift giving. A special collection of pure silk blouses in dashing prints . . . two distinctive models. The collarless model in a host of floral prints and the collared blouse in a unique stripe-and-dot print. Sizes 32 to 38.
Casual Shop, Street Floor
All Sales Final *Sorry, no mail, 'phone or C. O. D.'s*

jay thorpe
24 WEST 57

OUR EXCLUSIVE "CRUSADER," STORM-WEATHERING HOOD OF FINEST SUEDE LINED WITH JERSEY. RED, BEIGE, GREEN, BLACK, BROWN, NAVY, NATURAL, GREY OR LIGHT BLUE SUEDE. EXCEPTIONAL VALUE AT 12.50 IN JERSEY. 6.95
Millinery, Street Floor
Mail or phone orders filled.

festive fashions
preferred by our customers for shining hours after five

Whispering taffetas, sweetly-throated, full-skirted, new and gala in Christmas-light colors.

Shimmering jacquards, short-sleeved and shining with gold or silvery threads, bright as good repartee.

Silk surah cocktail suits, slim-skirted and tiny-waisted, minutely patterned like your beau's best tie.

Good theatre—the décolleté dress of rayon satin or taffeta, sheltered by its own demi-tasse jacket.

Lace-embraced sheaths of rayon crepe, soft and flattering as candlelight, very femme fatale with long gloves.

Candlelight satins—in pretty pastels that make the wearer an ornament at any party.

From $70 to $185
Third Floor
BERGDORF GOODMAN
5th AVE. at 58th ST. • NEW YORK 19
ON THE PLAZA
OUR NUMBER NINE PERFUME SUCCESS, 1 OZ. $15 PLUS TAX

Text of Proposed Constitution for State of Israel to Be Voted On After Elections

Following is the text of the proposed Constitution for the State of Israel, made available here yesterday:

Preamble

WE, THE PEOPLE OF ISRAEL,

HUMBLY giving thanks to Almighty God for having delivered us from the burden of exile and brought us back to our ancient land;

RECALLING the tenacious endurance of the generations of the Exile and their heroic sacrifices for the survival of our ePople and the preservation of its spiritual heritage;

GRATEFULLY remembering the faithful remnant who maintained the continuity of Jewish settlement in Palestine throughout the centuries, and the inspired efforts of the pioneers of the national revival;

RESLVED to rebuild our Commonwealth in accordance with the ideals of peace and righteousness of the Prophets of Israel, to welcome home every Jew who seeks entry, and to promote the security and well-being of all who dwell within our gates,

HAVE ADOPTED THE FOLLOWING CONSTITUTION:

1. General Provisions

ARTICLE 1

The name of the State is ISRAEL.

ARTICLE 2

The State of Israel is a sovereign, independent, democratic republic.

ARTICLE 3

The State of Israel is designed to be the National Home of the Jewish People and shall admit every Jew who desires to settle within its territory subject to such regulative provisions as may from time to time be enacted by the Chamber of Deputies.

ARTICLE 4

(1) All persons within the jurisdiction of the State of Israel shall be entitled in equal measure to the protection of the law. No discrimination of any kind shall be made by the State between the inhabitants of the State on the grounds of race, religion, language or sex.

(2) All citizens of the State shall enjoy equal, civic and political rights. No citizen shall be at a disadvantage as a candidate for public office or employment or in the matter of promotion, on account of his race, religion, language or sex.

(3) No land, buildings or other property may be expropriated except for public purposes. In all cases of expropriation full compensation, as prescribed by law, shall be paid.

ARTICLE 5

The official language of the State of Israel is Hebrew. Adequate facilities shall be given to Arabic-speaking citizens for the use of their language, either orally or in writing, in the legislature, before the courts and before the executive and administrative authorities.

ARTICLE 6

(1) The following persons shall be citizens of Israel and shall enjoy the rights and privileges and be subject to the obligations of such citizenship:

(a) All Jews who were resident in the area of the State at the time of the enactment of this Constitution.

(b) All Jews over the age of 18 years resident in that part of Palestine which is not included in the State of Israel who, within one year, opt for citizenship of Israel. The exercise of this right of option shall include the wife and children under 18 years of age of the person so opting.

(c) All residents of Israel other that Jews who were citizens of Palestine at the time of the termination of the Mandate, provided that any such person being over the age of 18 may, within one year, elect not to accept the citizenship of Israel. The exercise of this right of option includes the wife and children under 18 years of age of the persons so opting.

(2) The conditions governing the future acquisition and termination of citizenship in the State of Israel shall be determined by a Nationality Law.

ARTICLE 7

The flag of the State of Israel is a white banner with two horizontal blue stripes and the Shield of David in the centre.

ARTICLE 8

All natural resources within the jurisdiction of the State of Israel shall belong to the State subject to any rights therein vested in any person or body, and shall be controlled and administered by the Government of Israel in accordance with such regulations and provisions as shall from time to time be approved by legislation.

ARTICLE 9

The State shall enact legislation to ensure the proper conservation and economic utilization of the soil and water for the benefit of the people.

ARTICLE 10

The Antiquities in Israel, being a precious heritage of the past, shall be considered as a trust to be conserved by the State for future generations, and the State shall enact legislations to this end.

ARTICLE 11

The State of Israel shall seek to settle all international disputes of whatever nature or origin in which it may be involved by pacific means only. The generally recognized rules of international law shall form part of the municipal law of Israel.

II. Fundamental Rights

ARTICLE 12

The State shall ensure the sanctity of human life and uphold the dignity of man. There shall be no penalty of death, nor shall anyone be subjected to torture, flogging or humiliating punishment. The application of moral pressure or physical violence in the course of police interrogations is prohibited; evidence obtained by such methods shall not be admissible in Court.

ARTICLE 13

(1) The liberty of the person is inviolable. No one shall be detained except pursuant to an order or judgment of a Court of Law, or when apprehended in flagrante delicto, or for the purpose of bringing him before a Court on a charge of having committed a crime.

(2) Preventive detention by executive order shall be unlawful except when authorized by specific legislation in time of war or national emergency and subject to continuous parliamentary control.

(3) Any person arrested shall be informed in writing within twenty-four hours by what authority and on what grounds he is being detained, and shall be brought up for trial not later than two days from the date of his arrest. Upon complaint being lodged by or on behalf of any person to the High Court or any Judge thereof, that any such person is being unlawfully detained, the High Court or the Judge to whom such complaint is made shall require the officer in whose custody such person is detained, to produce him without delay and certify in writing the grounds of his detention. If satisfied that the detention is not in accordance with the law, the Judge shall order the immediate release of the detainee.

(4) No person under arrest shall be held incommunicado.

(5) No person shall be deprived of his liberty on account of a debt or other contractual obligation except for fraud.

(6) No one shall be tried save by due process of law. Extraordinary courts shall not be established. No person other than members of the Armed Forces of the State on active service, shall, at any time, be subjected to the jurisdiction of military tribunals.

(7) No one shall be convicted of any infringement of the law which did not constitute an offense when it was committed, nor shall any amendment of the law increasing the penalty for any offense or altering the rules of evidence to the detriment of the accused, have retroactive effect.

(8) Anyone wrongfully arrested, convicted or punished shall have an enforceable claim for compensation against the State.

ARTICLE 14

The dwelling of every person is inviolable and shall not be entered or searched except in accordance with the law and in the manner therein prescribed. Private correspondence as well as telegraphic and telephonic communications shall not be intercepted. Any temporary suspension of these guarantees in time of war or national emergency shall require specific legislative authorization and shall be subject to parliamentary control.

ARTICLE 15

(1) Freedom of conscience and the free exercise of all forms of worship, subject only to the maintenance of public order and morals, shall be insured to all.

(2) Existing rights in respect of Holy Places and religious buildings or sites shall not be denied or impaired. The liberty of access, visit and transit to Holy Places shall be guaranteed, in conformity with existing rights, to all without distinction, subject to the requirements of national security, public order and decorum.

(3) No taxation shall be levied in respect of any Holy Place, religious building or site which was exempt from taxation on the date of the establishment of the State. No change in the incidence of such taxation shall be made which would either discriminate between the owners or occupiers of Holy Places, religious buildings or sites, or would place such owners or occupiers in a position less favourable in relation to the general incidence of taxation than existed prior to the establishment of the State.

(4) The Sabbath and the Jewish Holy Days shall be days of rest and spiritual elevation and shall be recognised as such in the laws of the country. The Holy Days of other religious denominations shall equally be recognised as legal days of rest for the members of such denominations.

ARTICLE 16

Freedom of speech and the free expression of opinion in writing or in any other form, are guaranteed. This constitutional guarantee shall not extend to utterances or publications which are libellous, slanderous or obscene, or which are designed to stir up racial or religious hatred, or to incite to violence or crime, or which advocate the suppression of human rights, or of the democratic system of government, or which reveal secrets of national defence. The institution of a preventive censorship shall be unlawful save in time of war or national emergency and shall require specific legislative authorisation and be subject to continuous parliamentary control and review.

ARTICLE 17

All citizens of the State of Israel shall have the right to assemble peaceably without arms and to form associations, subject to such regulative provisions as may be enacted from time to time by the Chamber of Deputies. Such enactments shall contain no discrimination on grounds of race, religion, language or political belief.

This constitutional guarantee shall not extend to assemblies or associations aiming at the suppression of human rights or of the democratic form of government.

ARTICLE 18

Any officer of the State of Israel who, contrary to the provisions of this Constitution, knowingly violates the rights and liberties of any person, shall be liable to proceedings under the civil and criminal law.

ARTICLE 19

Every citizen of the State of Israel has the right, either individually or in association with others, to petition the President, the Government, the Chamber of Deputies, or any other public authority for the redress of grievances or for the enactment of legislation.

ARTICLE 20

No one may be extradited to any foreign country where he is liable to be deprived of such fundamental personal and political rights as are guaranteed by this Constitution. The Government of Israel may in its absolute discretion refuse to deliver up any of its subjects to a foreign government for prosecution or punishment.

ARTICLE 21

The economic order of the State or Israel shall be based on the principles of social justice. Every citizen shall have an equitable share in the national income and a right to social security. The State shall encourage and aid every form of cooperative effort.

ARTICLE 22

Every one has the right to work. The State of Israel shall endeavor to ensure to all its citizens without distinction a decent standard of living and a fair and equal opportunity of earning a livelihood. Legislation shall be enacted making provision for reasonable wages, working hours and conditions of work and for the provision of state insurance against the risks of accident, sickness, disablement, unemployment, old age and other causes of undeserved want. Special protective measures shall be enacted for the benefit of working mothers and children, and of widows and orphans.

ARTICLE 23

The right of workers to form trade union associations, to enter into collective bargaining contracts and to strike in defense of their economic rights and interests is guaranteed by the Constitution. Any provision embodied in a contract of employment which involves renunciation or diminution of these rights shall be null and void.

ARTICLE 24

Care for the health of the population is a primary duty of the State. Legislation shall be enacted providing for the establishment of a national health service, protection of motherhood and child life, the promotion of public and personal hygiene, and the grant of state aid towards the construction of hygienic workers' dwellings.

ARTICLE 25

(1) The State shall provide adequate facilities for primary and secondary education to be given to Jews and Arabs in their own language and cultural traditions.

(2) The right of each community to maintain its own schools for the education of its own members in its own language, while conforming to such educational requirements of a general nature as the State may impose, shall not be denied or impaired.

(3) Foreign educational establishments shall be allowed to continue their activity on the basis of their existing rights.

III. The Legislature

ARTICLE 26

The legislative power in the State of Israel shall be vested in the Chamber of Deputies.

ARTICLE 27

All citizens of the State who have reached the age of twenty-one and are not subject t oany legal disability or incapacity under the electoral law shall be entitled to vote in the elections to the Chamber.

ARTICLE 28

All citizens of the State who have reached the age of twenty-five and are not subject to any legal disability or incapacity under the electoral law, shall be eligible to the Chamber. Judges, civil servants, members of the Armed Forces of the State of Israel serving with the colours, and persons who are also citizens of a foreign state shall not be eligible.

ARTICLE 29

The Chamber of Deputies shall be elected by equal, direct and universal suffrage and by secret ballot on the basis of proportional representation. The mode of election shall be determined by an electoral law. The country shall be divided into a number of electoral districts, each 10,000 of the population approximately to be represented by one deputy. The electoral districts shall be revised once in three years, having regard to intervening changes in the numbers and distribution of the population. Vacancies caused by the death, resignation, of disqualification of any deputy shall be filled in accordance with the provisions of the electoral law.

ARTICLE 30

Elections shall be held within two months from the expiration of the term or the dissolution of the preceding Chamber. They shall be held on the same date throughout the country.

ARTICLE 31

The Chamber shall meet within one month of its election. It shall hold two sessions every year, beginning in the first week of Cheshvan and Iyar, resepectively. The sessions shall be convened by the Chairman on the day fixed by the Chamber upon its adjournment. At the request of one-third of the deputies, an extraordinary session shall be called.

ARTICLE 32

On taking their seats, deputies shall make the following solemn declaration: "I pledge myself to be faithful to the State of Israel and to uphold its Constitution and its laws."

ARTICLE 33

The Chamber shall be elected for a period of four years, but it may extend its term in case of war or emergency, but for not more than one additional term.

ARTICLE 34

The President of the Republic may dissolve the Chamber of Deputies prior to the expiration of its term if the Executive Council in office has resigned and no alternative Executive Council can be formed commanding the support of a stable majority in the Chamber.

ARTICLE 35

No legal action shall be taken against any deputy in respect of any statements made or votes taken in the Chamber or in respect of any opinions expressed by him outside the Chamber in his official capacity. No deputy may be required, even after having ceased to be a deputy, to give evidence in any court of law in regard to matters confided to him in that capacity. This provision shall not apply to any investigation conducted by a committee of enquiry appointed by the Chamber.

ARTICLE 36

No criminal proceedings may be taken against any deputy except with the consent of the Chamber. No deputy may be arrested except if apprehended in flagrante delicto. If any deputy is so arrested, the chairman shall be immediately informed and shall bring the matter to the notice of the Chamber. Unless the Chamber within a fortnight approves of the detention and authorizes the institution of legal proceedings against the deputy, he shall be released.

ARTICLE 37

Deputies shall receive a remuneration to be fixed by the Chamber.

ARTICLE 38

Official reports of proceedings in the Chamber and its Committees, as well as true reports of such proceedings wherever published, shall be privileged.

ARTICLE 39

The Chamber shall adopt Standing Orders for regulating its procedure, maintaining internal discipline and protecting its members from any molestation, interference or attempt at corruption. It shall elect a Chairman and Vice Chairmen and fix their powers and remuneration.

ARTICLE 40

The proceedings of the Chamber shall be held in public. Upon a motion supported by two-thirds of the deputies present, the public may be excluded.

ARTICLE 41

Save as otherwise prescribed in this Constitution or in the Standing Orders, decisions shall be by a majority of those present. In case of any equality of votes the presiding officer shall exercise a casting vote.

ARTICLE 42

The initiative in introducing legislation shall rest with the Executive Council. Deputies may propose legislative measures, but such proposals shall be referred to a Select Committee of the Chamber. They shall be introduced by the Executive Council if recommended by a majority of the Select Committee and in the form recommended by that Committee.

ARTICLE 43

All revenues of the State, from whatever source arising, shall form one Consolidated Revenue Fund and shall be appropriated by the Chamber of Deputies for the purposes of the State in the manner and subject to the charges and liabilities imposed by this Constitution.

ARTICLE 44

The Chamber shall consider the estimates of income and expenditure for the current financial year submitted to it by the Executive Council, and shall enact the Finance Act prior to the end of the financial year. No resolution for the appropriation of funds or for the increase of any grant or charge may be moved except by a member of the Executive Council.

ARTICLE 45

After a Bill has been passed by the Chamber, two copies of it shall be transmitted by the Chairman to the President of the Republic for his signature. One copy shall be deposited in the Record Office of the Chamber and the other shall be transmitted to the Registrar of the High Court to be enrolled for record in his office. It shall come into force upon its publication in the Official Gazette.

ARTICLE 46

The recrutiing and maintenance of the Armed Forces shall be subject to the control of the Chamber of Deputies.

ARTICLE 47

Treaties and other agreements with foreign countries shall not be binding on the State unless approved by the Chamber of Deputies. By such approval these treaties and agreements shall become part of the municipal law of Israel. All such treaties and agreements shall be published in The Official Gazette.

ARTICLE 48

The executive power in the State of Israel shall be vested in the President of the Republic and in the Executive Council.

(1) THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC

ARTICLE 49

Any citizen of Israel, who is eligible to the Chamber of Deputies and has reached the age of 35, may be elected to the office of President.

ARTICLE 50

The President of the Republic shall be elected by the Chamber of Deputies by secret ballot. If, in two successive ballots, no candidate receives an absolute majority of votes, the candidate for whom, in the third ballot, a relative majority of votes is cast, shall be deemed to have been elected.

ARTICLE 51

The term of office of the President shall be five years. He may be re-elected on the expiry of his term or at any subsequent election, but only for one additional term of office.

ARTICLE 52

The election of the President shall take place not later than one month prior to the expiration of the term of the President in office. If the latter dies, resigns, is removed from office or becomes permanently incapacitated, such incapacity being established by a decision of the Supreme Court, the election of a new President shall take place within one month therefrom.

ARTICLE 53

If the office of the President becomes vacant as a result of the death, resignation, removal, or permanent incapacity of the holder, the Chairman of the Chamber of Deputies shall exercise the functions of the President until the election of a new President.

ARTICLE 54

The President, upon entering his office, shall make the following declaration in the presence of members of the Executive Council, the Chamber of Deputies and the Judges of the Supreme Court and the High Court: "I solemnly promise that I will maintian the Constitution and the laws of Israel, that I will dedicate myself to the service and welfare of the People of Israel and that I will act justly and rightly to all citizens of Israel."

ARTICLE 55

Every official act of the President shall be countersigned by the Prime Minister or a member of the Executive Council who shall thereby assume responsibility for it.

ARTICLE 56

The President shall, after consultation with the leaders of the parliamentary parties, appoint the Prime Minister and upon his advice, the other members of the Executive Council. The President shall appoint the ambassadors and ministers of the State of Israel. The President shall appoint the Commander-in-Chief of the Armed Forces of Israel and issue commissions to the officers of these Forces.

ARTICLE 57

The President shall receive the diplomatic envoys accredited to the State of Israel and shall issue exequators to foreign consuls.

ARTICLE 58

The President shall promulgate the laws enacted by the Chamber within ten days from the date of such enactment. If the law was enacted as an, urgent measure it shall be promulgated within three days.

ARTICLE 59

The President shall exercise the prerogative of mercy.

ARTICLE 60

The President shall, upon the advice of the Executive Council and with the assent of the Chamber of Deputies, conclude treaties with foreign states.

ARTICLE 61

The President shall be removed from office on impeachment by two-thirds of the Chamber of Deputies and on conviction by the Supreme Court of high treason, bribery or culpable violation of the Constitution.

(2) The Executive Council.

ARTICLE 62

The Executive Council shall consist of the Prime Minister, the heads of the Departments of State and such Ministers without Portfolio as may from time to time be appointed. The total number of Ministers shall not exceed fifteen. All Ministers shall be members of the Chamber of Deputies and shall be appointed in the manner prescribed in Article 56.

ARTICLE 63

The Prime Minister shall preside over the meetings of the Executive Council. He shall be responsible for the coordination of activities of the Executive Council and for the execution by the Departments of State of the policies adopted by the Executive Council. He shall keep the President of the Republic informed on all major questions of domestic and foreign policy.

ARTICLE 64

The Executive Council shall be collectively responsible to the Chamber of Deputies. It shall resign if it ceases to retain the support of a majority in the Chamber of Deputies, but shall continue in office until its successors have been appointed. The resignation of the Prime Minister shall entail that of the Executive Council as a whole. Individual Ministers may resign from office by placing their resignation in the hands of the Prime Minister for submission to the President of the Republic.

ARTICLE 65

No Minister may be a member of the Board of Directors of any Joint Stock or Limited Liability Company carrying on business for profit.

ARTICLE 66

The organization of the Departments of State, the designation of Ministers and their remuneration shall be regulated by law.

ARTICLE 67

The organization of and admission to the Civil Service shall be regulated by law. After the enactment of this Constitution, all appointments to the Civil Service shall be by examination to be conducted by a Civil Service Commission. In exceptional cases the Civil Service Commission may authorize the appointment of senior officers without examination.

ARTICLE 68

The Executive Council and any of its members shall have power to make orders and regulation within the framework of existing laws. Such orders and regulations shall be tabled in the Chamber of Deputies and shall become inoperative if a motion to that effect is adopted by the Chamber within two weeks therefrom.

ARTICLE 69

There shall be a Comptroller and Auditor General to control, on behalf of the State, all payments and to audito all accounts of monies administered by or under the authority of the Chamber of Deputies. He shall not be a member of the Chamber of Deputies nor hold any other office or position of emolument. The manner of his appointment and the length and conditions of his tenure of office shall be fixed by law.

ARTICLE 70

The judicial power shall be vested in and exercised by the Courts of Law established under this Constitution. They shall comprise:

(a) Magistrates' Courts;

(b) District Courts;

(c) A High Court with original and appellate jurisdiction in civil and criminal matters, and with exclusive original jurisdiction in all questions relating to the validity of any law having regard to the terms of the Constitution;

(d) A court of final appeal to be called the Supreme Court;

(e) Religious courts of the Jewish, Moslem and Christian communities exercising jurisdiction in matters of personal status and of religious foundations and endowments.

ARTICLE 71

The organization and jurisdiction of the courts, the remuneration, pensions and age of retirement of the judges, and all matters of procedure shall be regulated by law.

ARTICLE 72

All judges, other than the members of the Religious Courts, shall be appointed by the President of the Republic on the advice of the Minister of Justice who, in tendering such advice, shall be guided by the recommendations of a Selection Board consisting of a member of the Supreme Court, a High Court judge, two senior officers of the Department of Justice, three deputies chose by the Chamber and three representatives of the Bar Association. The Selection Board shall be reconstituted annually. The judges of the Religious Courts shall be appointed by the President of the Republic acting on the advice of the Minister for Religious Affairs who, in tendering such advice, shall be guided by the recommendations of the Supreme Religious Council of the community concerned.

ARTICLE 73

No judge of the Civil Courts shall be removed from office except for stated misbehaviour or incapacity upon a resolution supported by two-thirds of the members of the Chamber of Deputies. No judge of the Religious Courts shall be removed from office except for stated misbehaviour or incapacity upon a motion of the Supreme Religious Council of the community concerned and upon a resolution supported by two-thirds of the members of the Chamber of Deputies. The removal shall be effected by an order of the President of the Republic.

ARTICLE 74

Wher eany action of personal status involves persons of different religious communities, the President of the Supreme Court shall decide which court shall exercise jurisdiction. In deciding such issue, he shall invite the assistance of assessors from the Religious Court of the communities concerned. Whenever the question arises as to whether or not a case is one of personal status within the exclusive jurisdiction of a religious court, the matter shall be referred to a special tribunal, the constitution of which shall be prescribed by law.

VI. Amendment of the Constitution

ARTICLE 75

The Chamber of Deputies shall have power to amend the Constitution, but every such amendment shall require the assent of two-thirds of the total membership of the Chamber and shall not come into force unless passed by that majority in two successive sessions of the Chamber, and unless not less than six months have elapsed between the two successive enactments.

VII. Constitution and Legislation

ARTICLE 76

No law shall be enacted which is in any respect repugnant to any of the provisions of this Constitution. If the Courts pronounce any law or any provision thereof to be repugnant to the Constitution, such law or provision shall, to the extent of such repugnancy, be thenceforth absolutely void and inoperative.

VIII. The Law

ARTICLE 77

The laws in force in the State of Israel at the time of the enactment of this Constitution shall continue in force to the extent to which they are not inconsistent with the terms of this Constitution until the same or any of them shall have been repealed or amended by the Chamber of Deputies or under its authority. Future legislation in Israel shall be guided by the basic principles of Jewish Law. Wherever the existing law does not provide adequate guidance, the Courts-of-Law shall have recourse to these basic principles.

IX. Promulgation

ARTICLE 78

This Constitution shall come into force on the day of its publication in the Official Gazette.

The American soldier is seeing more of Japan today than any tourist in peacetime. GI's travel free on Japanese trains and they are busy going on private excursions on Army-conducted tours in and around the major cities of Tokyo, Yokohama, Osaka and Kyoto, and many shrines, parks, lakes and other points of interest throughout the islands. See your local Army recruiting office for complete details at 39 Whitehall Street.

REMEMBER THE NEEDIEST!

Christmas Sale!

Special purchase...

Another 1000 Girls' Cotton

Dresses

3.50

worth 3.95 and 5.95

Regular Best & Co. merchandise in fine pique, prints or chintz — beautifully done; charmingly styled — to buy now for Christmas gifts; for the outstanding values they are. Sizes 7, 8, 10, 12. Main and 6th Floor

No Mail No Phone

BEST & CO.

Fifth Ave. at 51st St., New York 22, N. Y.

Bronxville East Orange Garden City Rye Stamford White Plains

Copyright, Best & Co., Inc., 1948

TODAY and TOMORROW

At Best's Fifth Avenue store only

Reduced

MISSES'

Daytime Dresses

200 at 10.00

were 19.95 to 29.95

Wool-and-rayon gabardines, wool-and-rayon flannels and all wools.

100 at 20.00

were 29.95 to 59.95

Wools or rayons.

Sizes 10 to 20, but not each size in each style and color

3rd Floor

No Mail No Phone No C.O.D.

All Sales Final

BEST & CO.

Fifth Ave. at 51st St., New York 22, N. Y.

VOL. XVI No. 25 (31st year)

Monday, January 31, 1949

JTA Daily News Bulletin

PUBLISHED BY THE JEWISH TELEGRAPHIC AGENCY

106 EAST 41st STREET, NEW YORK 17, N. Y.

LAST MINUTE NEWS

FINAL PERCENTAGE RESULTS OF ISRAELI ELECTIONS ANNOUNCED; MAPAI WINS 44 OF 118 SEATS

TEL AVIV, Jan. 30. (JTA) -- Final percentage results in Israel's first national elections were made known here today. They are:

Mapai, 35.82 percent; Mapam, 14.77; Religious Bloc, 12.35; Heruth, 11.52; General Zionists, 5.27; Progressives, 4.14; Sephardim, 3.51; Communists, 3.51; Arab Democrats, 1.72; Sternists, 1.24.

Approximately 3,500 votes are required for each seat in the Constituent Assembly. Some 85 percent of the eligible voters cast their ballots, it was announced. Mapai obtained a total of 152,972 votes; Mapam, 63,107; Religious Bloc, 52,633; Heruth, 49,220; General Zionists, 22,524; Progressives, 17,680; Sephardim, 15,017; Communists, 14,999; Nazareth Arab ticket, 7,387; Sternists, 5,299; Yemenites, 4,639. With the exception of WIZO, it is unlikely that any minor candidates have polled sufficient votes to seat any candidates.

With 5,000 votes still to be counted, rough distribution of the Israeli Constituent Assembly's 118 seats follows: Mapai, 44; Mapam, 18; Religious Bloc, 15; Heruth, 14; General Zionists, 7; Progressives, 5; Sephardim, 5; Communists, 4; Nazareth Arabs, 3; Sternists, 1, and Yemenites, 1.

[undated]

A CRITICAL ANALYSIS
OF THE DRAFT OF THE CONSTITUTION OF ISRAEL

by Benjamin Akzin
Doctor of Law and Political Science
Formerly, Professor of Constitutional Law and Government
Formerly, Associate-Editor of Annuaire Inteparlementaire

Introduction

In releasing Dr. Kohn's draft of a Constitution for Israel, the Constitutional Subcommittee invited discussion. The following analysis is undertaken in reply to this invitation.

This analysis, largely on an article-by-article basis, approaches the Kohn draft from the point of view of comparative constitutional theory and practice only -- the sole point of view from which the present writer considers himself qualified to offer comment. It does not take into consideration the widely discussed question of the extent to which the proposed draft is based on or differs from Jewish religious law.

The analysis is a critical one in the sense that it aims at pointing out shortcomings and suggesting improvements. Where the text seems justified, nothing is said about it. The writer considers it his duty, however, to emphasize that in his view, Dr. Leo Kohn has produced a monolithic draft admirably suited to become the basis for the final text. Particular admiration must be expressed for the English wording of the Preamble. The close connection between the Preamble and the religious tradition of Judaism is, in the writer's opinion, quite proper. However, where such links are attempted in the substantive provisions of the Constitution, the writer believes their inclusion open to serious challenge.

The analysis is based on the English version, which appears to be the original one. It is possible that many points challenged in the following pages will be taken care of in the process of producing the official Hebrew text. At the same time, without wishing to enter into a discussion of style, the writer must note that the presently available Hebrew version seems to him to be grossly inadequate. He wants to express his special disappointment at the fact that the Preamble, which in the English version is one of the noblest politico-moral texts in existence, sounds artificial, labored, and utterly graceless in its Hebrew translation.

General Observations on Section I

In keeping with general practice as well as with logic, Article 7 (the flag of Israel) should be made Article 3. The present Article 3 (National Home) should become Article 4. The present Article 5 (languages) should retain this number. The present Article 4(1) and (2) should be made Article 6, while the present Article 6 should become Article 7.

Article 4(3) ought to be placed in Section II, since its main purpose is not to proclaim the principle of equality but to assure the respect of an important aspect of fundamental rights.

Article 5

Even though the wording of this article follows closely the text of the UN partition resolution regarding the use of the Arabic language, the meaning of the text might be qualified and the protection extended to the Arab population broadened by using the expression "orally and in writing" instead of the expression "either orally or in writing" used in the draft. The present wording of the draft may give rise to the interpretation that only one of the two means of expression is permitted to Arabic-speaking citizens.

Article 6

Though fully aware of the purposes intended by the author of the Draft, and keeping in mind the explanations made in his comment, the writer does not consider that the provisions of this article are consistent with enlightened international practice or, for that matter, with modern legal conceptions. Article 6(1)(a) gives automatic citizenship to Jews resident in Israel at the time of the enactment of the Constitution. Such automatic conferment of citizenship on people who may be citizens of foreign countries, without even providing for option on their part, is utterly unwarranted. One may assume that this procedure has been adopted in order to avoid a voluntary act of assumption of Israeli citizenship on behalf of foreign Jews who might thereby incur the loss of their alien nationality. However, this desire to increase the number of the citizens of Israel at the cost of establishing a large category of people with double citizenship, must be seriously deprecated. Double citizenship may be at times a necessary evil. It is never a blessing. Furthermore, the automatic conferment of citizenship under this provision cannot be explained on any other basis than the purely racialist one. It will be justly condemned in the literature and resented by foreign governments. As an assertion of the right of every Jew to identify himself with Israel, it is superfluous, since the subject is adequately covered by Article 3. It is earnestly suggested therefore that

the provision be re-worded in the sense of permitting all persons (not just Jews) resident in Israel at the time of the enactment of the Constitution to opt for Israeli citizenship within a certain brief time limit.

The change suggested above would also dispense with the need for creating two categories of citizens -- citizens of the first category, who are given the passive as well as the active vote, and citizens of the second category, who, because they hold double citizenship, are given active voting rights only (Article 28). If the second category is limited to an insignificantly small number of people who find themselves double citizens because of the vagaries of comparative constitutional law, this does not create a serious problem. De minimis non curat praetor. But to establish a large category of people of that kind by a deliberate constitutional device would be most unsound.

The provision of Article 6(1)(b) concerning the right of option of Jews resident in that part of Palestine which is not included in Israel is again technically incorrect. It is unsound to include in a Constitution provisions intended to apply extraterritorially, as this provision does, since it refers explicitly to areas outside of the boundaries of Israel. The place for the inclusion of such a provision is, in principle, a treaty between Israel and the political entity which will assume authority over the non-Israeli portions of Palestine. This is so whether the Constitution contemplates that the option should be followed by a subsequent change of residence of the optant to Israel or whether it contemplates that the optant would be permitted to continue residing in the non-Israeli parts of the country.

In so far as this provision is meant to apply more particularly to such parts of Palestine as may be internationalized, the matter cannot be settled by the Constitution of Israel but must be made part and parcel of the international acts establishing the status of such areas.

It would be useful to add to this article a provision asserting the right of the Government of Israel to confer Israeli citizenship on persons desirous of acquiring it in special cases, without defining these cases more closely. Such a provision would not be in conflict with international practice and would regularize any conferment of Israeli citizenship on Jews in the non-Israeli parts of Palestine and in other cases during the interval between the enactment of the Constitution and the enactment of a Nationality Law.

The provision of Article 6(1)(c) ought to be amalgamated with the text of Article 6(1)(a) in the sense suggested above.

Article 8

The provision of Article 8 to the effect that natural resources "belong to the State subject to rights" vested in third parties is technically incorrect. What the author undoubtedly means to say is that any rights of third parties over natural resources are subject to the right of eminent domain (or of property, as the case may be) of the State. "Belong" is too vague a term to be used in a constitutional text.

The draft is too specific in providing that all natural resources should be not only controlled but also administered by the government. This gives the government hardly any leeway in arranging leases and other understandings with private groups which might involve administration by the latter and only control by the former.

Article 9

If the word "shall" in this article is meant to be mandatory, it has no meaning, since it is impossible in the nature of things to oblige a future Parliament to pass a certain law. If the author means to indicate that it is desirable that such legislation be passed, one must question the purpose of filling the Constitution with such pious wishes. If the author wants to insure that conservation laws will not be deemed unconstitutional, Article 8 provides sufficient basis for this.

It is suggested that this article be eliminated.

Article 11

Despite the existence of similar provisions in certain other Constitutions, the theoretical soundness of the assertion that international law shall form part of the municipal law of Israel must be doubted. Such language, while insuring that the courts in Israel would enforce international law, can also be interpreted as lending support to the antiquated German conception of international law being a subsidiary branch of municipal law. The author's intention could be put into different language which would avoid this implication, e.g., "The generally recognized rules of international law shall be binding in the same manner as the rules of the municipal law of Israel."

A similar change should be made in Article 47 of the Constitution.

General Observations on Section II

In the catalog of fundamental rights contained in the draft of the Constitution there is a glaring omission -- the right of property is nowhere mentioned directly. The provision of Article 4(3) concerning the expropriation

of property is only one aspect of the broader concept of property rights and should form part of a more comprehensive article dealing with the subject and incorporated in this Section. Attention of the framers of the Constitution is drawn to the fact that to some extent the right to hold property is guaranteed by the overwhelming majority of Constitutions, including the Constitution of the Soviet Union now in force. Undoubtedly, the formula of property rights in the Constitution of Israel ought to be circumscribed and limited in the interests of general welfare, but to ignore the matter altogether would both be unjustifiable per se and lend itself to serious misinterpretation.

Article 12

The text of this article is dangerously broad and comprehensive. The framers of the Constitution should remember that a Constitution is not a mere enunciation of principles but a body of rules intended to be mandatory upon the Legislature, the Executive, and the Courts in Israel. The language of the article throws all caution to the wind and places the future interests of the State unnecessarily in jeopardy.

The peremptory prohibition of the death penalty is out of place. Such a prohibition, placed in the Constitution, would apply to military tribunals, to time of war, and to the most heinous crimes including genocide. If, upon mature consideration, it should be decided to abolish the death penalty for all or many crimes, this should be done in due course by process of ordinary legislation. It is recommended that this provision be eliminated.

The prohibition of "humiliating punishment" and of "moral pressure" is dangerous. These expressions are so non-technical and equivocal that they may lead to serious difficulties in the process of enforcement of justice. Their elimination is recommended.

The limitation of the prohibition of physical violence to police interrogation is a serious error. There are other types of interrogation than those conducted by the police. It is suggested that the passage read " . . . in the course of police interrogations and otherwise . . . "

It is a mistake to deal with rules of evidence in a constitutional text. The question of the admissibility of certain types of evidence should be left to subsequent legislation and to the courts. Accordingly, it is recommended that the passage, "evidence obtained by such methods shall not be admissible in court", be eliminated.

Article 13

It is suggested that the words "on a charge of having committed a crime" in Article 13(1) be eliminated. People can be detained or brought before courts not only on a charge of having committed a crime but also as material witnesses and in other connections. The safeguard that a court warrant or apprehension in flagrante delicto is necessary should apply to all those cases.

The wording in Article 13(3) needs clarification with regard to the precise identity of the persons meant by the expressions "any person" and "in such person" on lines 5 and 6 of that provision. Is it intended that any person may lodge a complaint with regard to the detention of any other person?

The expression "due process of law" in Article 13(6) should be replaced by the words "before duly established tribunals". The due process concept is one that is to a large extent confined to the common law countries. In the United States it has led to a great deal of abuse. There is no point in borrowing so confusing a concept.

The third sentence of Article 13(6) should be clarified so as to avoid giving the impression that it applies necessarily to the population of occupied territories outside of the boundaries of Israel in time of war or of occupatio quasi bellica.

The term "wrongful arrest" in Article 13(8) is altogether too broad. There is every reason why people wrongfully convicted or punished should have a claim for compensation. But putting wrongful arrest followed by release or acquittal under the same guarantee is far too onerous for the State and unnecessarily jeopardizes the efficiency of the law enforcement agencies. Where there are gross abuses, special legislation could take care of them; but there is no reason why compensation should be generally conceded in such cases by the Constitution.

Article 14

The wording of Article 14 is so categoric that no private dwellings may be entered and no searches conducted until a special law is enacted to that effect. Since a great deal of time may psss between the enactment of the Constitution and the enactment of such a law, it is suggested that some provision be made for entry and search in the interim, perhaps with judicial warrant.

Article 15

The term "existing rights" in lines 1 and 4 of Article 15(2) may lead to complications. It might be used to justify the impairment of Jewish access

to and freedom of worship in certain shrines where such access and worship were curtailed under the Ottoman and mandatory regimes (e.g., the Wailing Wall and Machpelah). Even if, under existing circumstances, these places are not expected to fall within the boundaries of Israel, the issue might be prejudicial if such an abridgement of Jewish religious rights were endorsed in principle in the Constitution of Israel. It would hardly be objectionable to the United Nations if the terms used in the partition resolution in this respect were broadened rather than literally repeated. It is suggested therefore that the first sentence of Article 15(1) be changed to read: "full access for religious worship and free exercise of such worship in respect of holy places and religious buildings or sites shall not be denied or impaired." The second sentence should be changed so as to omit the expression "in conformity with existing rights" as well as the expression "to all without distinction" -- this latter stipulation being altogether too broad and dangerous in its implications.

It is suggested that the word "principal" be inserted before "Jewish holy days" and before "holy days of other religious denominations" in Article 15(4). Otherwise the State may find itself burdened with unreasonable demands for obligatory days of rest allegedly on Constitutional grounds.

<u>Article 16</u>

It is suggested that the words "in writing or in any other form" be omitted from the first sentence of Article 16. In its present form, the Draft allows unreasonable demands on the State, interfering with a proper regulation of radio, television and other programs.

It is suggested that the word "violent" be inserted before "suppression of human rights". In its present form, the exception is altogether too broad and could lend itself to abuse.

It is suggested that the words "and review" at the end of the article be omitted. The requirements of special legislative authorization and continuous parliamentary control are quite sufficient. Nothing is gained, and a lot of confusion may be created, by wording the guarantee in any other manner than that adopted in Article 14.

<u>Article 17</u>

The passage "such regulative provisions as may be enacted from time to time by the Chamber of Deputies" should be replaced by "such legislation of a regulative character as may be enacted from time to time". If the purpose of the present text is that the regulative provisions in this field should be

embodied in some simplified parliamentary resolutions, distinct from ordinary legislation, there is no justification for such an exception. If no such exception is intended, there is no need to word the article in such a way that a misunderstanding might arise.

With regard to the second paragraph of Article 17, it should be made clear who is to hold that an assembly or an association aims at suppression of human rights or of the democratic form of government. Should it be a court of justice, the Executive, or Parliament? Furthermore, is the difference in wording between Article 16, which envisages the "advocating" of such suppression, and Article 17, which envisages "aiming", intentional or merely accidental? In either case, the implications of the difference should be fully considered.

Article 18

The liability in case of violations of the rights and liberties of any person should not be limited to public officials only. At the same time, there is no reason to restrict this liability to cases where the rights and liberties have been "knowingly" violated. The elements of knowledge and deliberation may come in properly when the stage of conviction is approached; for the institution of civil and criminal proceedings, it ought to be sufficient that rights and liberties have been violated. Accordingly, it is suggested that the article read as follows: "Anyone, including officers of the State of Israel, who, contrary to the provisions of this Constitution, violates, etc."

Article 19

Quite obviously, the author meant to extend the right of petition to embrace "the Chamber of Deputies and any other authority for the redress of grievances and", not "or, the enactment of legislation". And should replace or in both cases.

Article 20

It would be more sound juristically to make the first sentence of this article a discretionary, and the second sentence a mandatory one, thus reversing the stand taken in the Draft. The protection to be extended by the government to its citizens should be fuller than that extended to foreigners.

Article 21

In this article, as in many others throughout the Draft, the word "shall" is used wrongly. We deal here with a broad statement of principles which is expected to serve as guidance to Parliament and to the Executive. We do not

deal with a mandatory rule laid down and in the light of which specific performance is expected of all concerned, including the declaration of subsequent laws as unconstitutional if, in the opinion of the courts, they do not reflect sufficiently the principles involved. If, in the Hebrew text, the term used is a simple future, rather than a word denoting a duty or obligation, this objection will be taken care of. In the interest of clarity, it is recommended that the English version should in these cases use "will" or, still better, the present tense of the verb rather than the word "shall".

The words "every form of" in the last sentence of this paragraph should be omitted. It is dangerous to commit the State to the encouragement and assistance of every form of cooperation. The device of cooperatives, like the device of limited stock companies and other collective bodies, can be used for anti-social purposes.

Article 22

The substance of this article, a very laudatory one, would be fully and adequately expressed by limiting it to the second and fourth sentences, as follows:

> "The State of Israel shall endeavor to insure to all its citizens without distinction a decent standard of living and a fair and equal opportunity of earning a livelihood. Special protective measures shall be enacted for the benefit of working mothers and children and of widows and orphans."

In such a construction the first sentence would establish the general principle on a basis of equality, whereas the second sentence would authorize special measures for the benefit of certain groups, notwithstanding the inequality involved. The other sentences in this article are quite superfluous. The enumeration of legislative measures for reasonable wages, insurance, etc., is obviously not intended to be exhaustive. There is no need to worry lest these measures be declared unconstitutional, since the opening sentence suggested above would prove sufficient as a constitutional authorization. Nor does the enumeration guarantee that the Chamber will enact such provisions. For all these reasons, it is recommended that the sentence in question be omitted.

The sentence in the draft stipulating that "everyone has the right to work" is not only superfluous, but may lead to misunderstandings. The author surely did not intend to invalidate legislation introducing old age pension and coupled with mandatory retirement on the ground that everyone has the right to work. Nor did the author intend to invalidate any subsequent legislative provisions purporting to limit certain occupations to citizens only. What the

author presumably had in mind is expressed far better in the subsequent statement saying that the State "shall endeavor to insure . . . a fair and equal opportunity of earning a livelihood."

Article 23

In this writer's opinion, the article should read as follows:

> "The right of workers to form trade union associations, to strike in defense of their economic rights and interests, and to enter into collective bargaining contracts is guaranteed by the Constitution."

Thus worded, the article points the way to the use of strikes as a weapon in obtaining collective bargaining contracts. Strikes could then be resorted to at any time before a contract has been arrived at and at the expiration of one contract, for the purpose of achieving a better one in the future. It is illogical, however, to reverse the order observed in this sentence, thus leaving the door open to the implication that once a collective bargaining contract has been concluded, a strike is in order at any time during the life of that contract and in disregard of its provisions. This would amount to nothing less than the negation of the purpose of the contract itself. For the same reason, it is suggested that the second sentence in the article be omitted.

Consideration should be given to the question whether the framers of the Constitution really intend to word this article so comprehensively that it would place under constitutional guarantees strikes by governmental employees, members of the police force, and workers in public enterprises.

Article 24

Whereas the provisions of Articles 22 and 23 deal particularly with workers, Article 24 seems to be concerned with the population in general. For this reason, it is somewhat incongruous to restrict the provision regarding the granting of State aid in housing to the construction of workers' dwellings only. It is surely not the intention of the author to have the courts declare unconstitutional an appropriation made in aid of a housing project unless workers only are permitted to live there. It is suggested therefore that the last part of the article read as follows: ". . . hygiene, and for the construction and maintenance of adequate housing."

Article 25

While the objectives of Article 25 are very laudable, it is feared that its wording may give rise to some confusion in the future. The provisions of Article 25(1) and (3), when taken together, would seem to imply that the

Constitution envisages only three kinds of schools: Jewish schools; Arab schools; and "foreign" schools. This need not be necessarily correct. There could be a school which is neither Jewish nor Arab in language, and yet is not conducted under foreign auspices. There could also be mixed schools in certain cities. Even if it is intended not to have such other schools, the matter is hardly of sufficient significance to place a prohibition to that effect in the Constitution. Incidentally, the language of Article 25(1) would seem to indicate that only Jews and Arabs are entitled to adequate facilities for primary and secondary education. It is surely not meant that a man of French parentage who is neither a Jew nor an Arab but resides in and is possibly a citizen of Israel could not obtain the benefits of primary and secondary education for his children.

Article 25(2) is also far from clear. Its specific objective, in addition to the principle ennunciated in Subsection (1), would appear to be that each community is autonomous in conducting its schools, provided that they are placed under the general supervision of the State. But it is not clear what precisely is the meaning of the term "each community". Does it mean that there may be only two autonomous kinds of school, one Jewish, the other Arabic, but that splinter groups among these communities may not maintain schools of their own choosing subject to the general supervision of the State? If this were so, a rather unfair situation would be created, in that foreign groups would enjoy a greater freedom with regard to educational endeavors in Israel than certain groups of Israeli citizens.

It is suggested that the article be revamped approximately along the following lines:

"(1) The State shall provide adequate facilities for primary and secondary education to all its citizens.

"(2) The Jewish and Arab communities shall be given the opportunity to conduct schools in their own language and cultural traditions under the direction of representative institutions of those communities' choosing, while conforming to such educational requirements and general supervision as the State may impose. The State will participate in the budget of the primary and secondary schools maintained under this Subsection, on a per capita basis, in accordance with the number of their respective pupils.

"(3) Private groups, including foreign educational establishments, are entitled to maintain schools at their own expense, as long as they conform to such educational requirements and general supervision as the State may impose."

Article 27

The comments made by Dr. Kohn to this article notwithstanding, serious consideration should be given to the question whether the active voting right should not be given to citizens at the age of 18. The educational standards and general civic awareness in Israel can be expected to be so high as to warrant

the continuation of voting by the younger age groups in line with the precedent on the occasion of the elections to the Constituent Assembly.

Article 28

Consideration should be given to the question whether holders of offices enumerated in this article should be actually ineligible for the Chamber, or whether there should be mere incompatability. The difference, of course, is that in the case of ineligibility, a person holding any of the offices in question may not stand for election unless he resigns his office in advance, whereas incompatability means that once elected to the Chamber he would have to resign his office before assuming his seat.

In line with the suggestions made ad Article 6, above, it is recommended that the mention of persons holding double citizenship be omitted from Article 28. The problem could be taken care of by the Electoral Law to be enacted subsequently.

Article 29

It is suggested that two sentences ("The country shall be divided into a number of electoral districts, each 10,000 of the population approximately to be represented by one deputy. The electoral districts shall be revised once in three years, having regard to intervening changes in the numbers and distribution of the population.") be omitted. This is a question which ought to be left to the Electoral Law, Since the mode of election contemplated by the Constitution is that of proportional representation, with the country as a whole serving as one electoral district, the subdivisions called "districts" in the quoted sentences are a mere technical device. What should be said, instead, is that the number of members of the Chamber ought to be revised once in three years, having regard to intervening changes in the numbers of the population.

Article 30

If the purpose of this article is to insure that the Executive should not try to rule the country without Parliament, some provision ought to be made for the automatic determination of the election date in case of dissolution. For this purpose, a sentence might be added, stipulating that:

> "If no election has been called within one month of the expiration of the term or of the dissolution of the preceding Chamber, the Praesidium of the preceding Chamber shall announce the date of the election, to take place within one month thereafter, and shall make all necessary arrangements with a view to the holding of such elections."

Article 31

The last sentence of Article 31 should clarify who is to call an extraordinary session at the request of one-third of the deputies. It could be either the Executive or the Praesidium of the Chamber. Perhaps both should be given this right.

It is recommended that a Subsection (2) be added to this article, as follows:

> "In the interval between sessions the Praesidium, composed of the Chairman, the Vice-Chairman, and the Secretaries of the Chamber last elected, shall exercise legislative control under Articles 13, 14, 16, 36, and 52 of the Constitution."

Perusal of these articles will indicate that in certain matters the Constitution contemplates continuous parliamentary control. It would not do to leave the Executive free from these restraints in the interval between sessions. A Praesidium along the lines suggested above would also prove useful in assuring the holding of elections, as suggested in my proposal ad Article 30.

Article 32

It is suggested that the text of the declaration of the deputy contained in this article be brought in line with the text of the declaration to be made by the President under Article 54.

Article 33

To avoid misunderstanding, it is suggested that the word "period" in the first line of the article be changed to "term", in line with the language at the end of the article.

Article 34

According to the author's comment, the President alone is to judge whether a stable Executive Council can be formed and dissolution should take place. It might be better to make this explicit by adding the words "in his judgment" in the text of the article.

Article 35

The present wording of the first sentence of Article 35 might be taken to indicate that no legal action may be taken against any deputy even if it is proved that the statements made or votes taken by him in the Chamber result from corruption. A slight change in wording might obviate this difficulty.

It is not clear whether "this provision" in the last sentence of Article 35 refers to the entire article or to the second sentence only.

Article 36

If an effective guarantee of parliamentary immunity is intended, the obligation devolving on the officials concerned should not be left anonymous. Therefore, the words "by the arresting officer" should be inserted after the words "the chairman shall be immediately informed" in the second sentence of the article.

The article makes no provision concerning the arrest of a deputy, the approval of such arrest, and the deputy's eventual release between sessions. A sentence giving the powers of consent and approval in such cases to the Praesidium, in line with the earlier suggestion made ad Article 31, should therefore be inserted.

Article 38

It is suggested that excessive anglicisms, i.e., words which have no generally accepted meaning outside of British and possibly American technical usage, should be omitted. A good example is the word "privileged" in Article 38, which should be replaced by "exempt".

WRHS AMERICAN JEWISH ARCHIVES

Article 39

In line with the comment to the previous article, "rules of procedure" should be used instead of "standing orders".

The provision regarding the Praesidium, suggested above, ad Article 31, might be inserted in Article 39 instead.

Article 41

The failure to insert a provision for a parliamentary quorum is a serious oversight. It is suggested that the provision be inserted in this article and that a quorum consist of the absolute majority of all members.

Change "standing orders" to "rules of procedure".

Article 42

The explanations in the author's comment notwithstanding, it is wrong and out of keeping with the spirit of the proposed Constitution to restrict legislative initiative in the manner done in this article. A far sounder principle is to permit both the Executive Council and any given number of deputies (for instance -- five deputies) to introduce legislation. Bills ought to be referred to the respective committees regardless of their authorship. At most, priority should be given to bills introduced by the Executive Council, but this safeguard should be left to the rules of procedure rather than incorporated in the Consti-

tution. The interposition of a special Select Committee (another unjustified anglicism) as a screening body for legislation proposed by deputies is absolutely unjustified. Nor is it sound to oblige the Executive Council to introduce legislation the initiative for which does not originate with the Council.

In making these suggestions, it is realized that the introduction of legislation imposing financial burdens on the State or increasing its revenues should be left to the Executive Council exclusively. Article 44, which deals with this matter, ought to be broadened accordingly.

It is not quite clear from the wording of Articles 42 and 44 whether the author proposes that legislative measures introduced by the Executive Council should come to the Chamber on behalf of the Council as a whole, of the members of the Council acting as a group of deputies, or of any individual member of the Council. It doesn't matter too much which of the three variations, singly or jointly, are to be used; but clarification on this point would be desirable.

Article 44

The second sentence of this article might be changed to read as follows:

> "No legislation imposing any financial outlay on the State or increasing the State's indebtedness, or introducing, eliminating and modifying taxation and other forms of State revenues may be introduced except by the Executive Council."

In its present form, dealing with the "moving" of a "resolution" the author introduces into the situation a traditional rule of the British Parliament, the relevance of which to the Israeli parliamentary regime is not yet certain.

Article 45

Because Great Britain has no Supreme Court properly speaking, but employs two bodies -- one legislative (House of Lords), the other, Executive (Privy Council) -- to act in that capacity, a great many functions which logically ought to be performed by the Supreme Court are retained by the High Court. Since Israel is going to have a properly constituted Supreme Court, there is no justification for retaining this procedure. In Israel, the High Court will not at all be that exalted institution which goes under that name in England; it will be simply the second highest court in the chain of the judiciary.

In partial application of this principle, it is suggested that the Registrar of the Supreme Court rather than of the High Court be made the custodian of legislative documents.

Since the entry into force of a law is made dependent upon its publication in the official Gazette, the Constitution ought to provide a maximum time

Comparison of the last sentence of Article 45, of Article 58, and of the title and text of Article 78 indicates confusion in the use of the terms "publication" and "promulgation". It is suggested that one term be used throughout.

Article 46

It is suggested that the words "and any other form of national service" be inserted after the words "armed forces".

Article 47

See above ad Article 11.

Since the question whether all treaties and agreements require parliamentary consent is a controversial one and may become a matter of dispute, the present writer wishes to express most emphatically his concurrence with the solution proposed by the author of the Draft. It is true that this requirement will rob the government of Israel of a certain freedom of diplomatic movement. It is also true, however, that this restriction will only mean the inability of the government to commit Israel vis-a-vis foreign nations. In the case of a country such as Israel this can only be an advantage.

WRHS AMERICAN JEWISH ARCHIVES

Article 50

The Draft of the Constitution assigns to the President two very important functions -- the selection of a Prime Minister and the dissolution of Parliament. Under these circumstances, the President is anything but a figurehead and can become a most decisive influence in the life of the State. For this reason, it is necessary to take every precaution to have in the Presidency a person who inspires fairly general confidence and is capable temperamentally of standing above the parties.

The mode of election prescribed in Article 50 does not further this objective. Under this article, a President is normally elected by the absolute majority of the deputies present. If this writer's earlier suggestion for a quorum is accepted, this might mean his election with the support of about 26 percent of all deputies. There is an even greater danger: by merely refraining from agreeing on any candidate except its own, the largest party, if more or less centrally located, could effectively prevent the election of any candidate on the first two ballots; on the third ballot, the election of this party's candidate by a relative majority would be almost automatic. This mode of election places a premium on the obstinacy of the largest center party and facilitates the elevation to the Presidency of strong-willed party leaders who might be temperamentally and otherwise unsuited to exercise the functions of the office in an impartial manner.

It is suggested that the article be modified to read as follows:

"The President of the Republic shall be elected by the Chamber of Deputies by secret ballot, the affirmative vote of two-thirds of the total membership of the Chamber being required for his election. If, in the first two ballots, no candidate receives the required majority, the candidate for whom, in the third or subsequent ballots, an absolute majority of the total membership of the Chamber will have voted, shall be deemed to have been elected."

<u>Article 52</u>

To guard against attempts at dictatorship, it is suggested that the words "at a date to be set by the Praesidium of the Chamber" be inserted at the end of the first sentence, and the words "at a date to be set by the Supreme Court" be added at the end of the second sentence.

<u>Article 53</u>

To remove doubts, the words "without resigning as Chairman" should be added at the end of the article.

<u>Article 54</u>

The words "and the High Court" should be omitted. See above, ad Article 45.

The presidential declaration should be brought in line with the deputies' declaration under Article 32.

<u>Article 55</u>

The present wording is another example of the misuse of the word "shall". The article should begin with: "Every official act of the President, to be valid, must be . . . "

<u>Article 56</u>

It is suggested that "chiefs of diplomatic missions" be substituted for "ambassadors and ministers"; and that the anglicism "issue commissions to" be dropped.

<u>Articles 57-59</u>

Article 58 imposes a duty upon the President to promulgate (or is it publish?) laws. The "shall" is therefore in order.

Articles 57 and 59, however, intend to say that the President may receive envoys, issue exequaturs and exercise mercy. Therefore, "may" should be used.

<u>Article 60</u>

Here, again, the word should be "may", not "shall".

Article 47 specified "approval". Here "assent" is used. Use one term in both places.

Article 62

The author's point about cabinets that are too large is appreciated. Nevertheless, it is doubtful whether the size of the cabinet should be limited by the Constitution.

Article 63

It is not clear whether the responsibility of the Prime Minister is to be political, legal, or both. Nor does the article specify to whom he is to be responsible.

Is it really intended, by the provision regarding the Prime Minister's responsibility for the execution by the single departments, to avoid altogether the individual responsibility of cabinet ministers for their departmental acts? Constitutional theory notwithstanding, such responsibility survives even in Great Britain (cf. the cases of Sir Samuel Hoare and of Sir Rufus Isaacs).

Isn't there an implication in the last sentence that the Prime Minister is to have exclusive access to the President, leaving the members of the Cabinet out in the cold?

The whole tenor of the article makes the Prime Minister no longer a primus inter pares, but something like the German Chancellor.

Article 64

There should be some provision for the individual responsibility of ministers, both political and legal.

Article 67

Despite the exception stipulated in the last sentence of this article in the case of senior officers, the advisability of setting so inflexible a pattern for the Civil Service is open to grave doubts. While political appointments can be abused, a bureaucratic caste is also not without its dangers. Among other things, such a caste can result in the nullification, on the administrative level, of policies approved by the people and its representatives. It may be relevant to recall the reactionary twist given to Germany by the Civil Service under the Weimar Republic, the successful sabotage of the Balfour Declaration policy by the permanent officials in Britain, and the maladministration and red tape indulged in by the French Civil Service, all of them too secure in their status. As a matter of principle, one might say that no appointment should be made, after a brief transitional period, without the candidate for the post having successfully passed a Civil Service examination; but the appointing authority ought to be free in a number of cases (not in all cases, of course) to select candidates

from outside the ranks of the Civil Service. It is not clear, however, why this entire question has to be treated in the Constitution. It can and should be left safely to subsequent legislation.

Article 68

It is assumed that the expression "tabled" means "brought to the notice". Let us say so instead of relying on the citizens' of Israel knowledge of British parliamentary procedure.

The two weeks' time limit proposed in the last sentence of this article is unjustified. It is much sounder to say that the orders and regulations in question will be operative unless and until a resolution to the contrary is adopted by the Chamber.

With reference to the author's comment to this article, it is necessary to explain that the dispute around "delegated legislation" and "new despotism" in England is irrelevant to the issue at hand. That dispute springs from the fact that administrative orders in England are subject to judicial review, whereas Acts of Parliament are not. Hence the opposition to so-called delegated legislation which gave certain ministerial regulations the same force vis-a-vis the Courts as if they were enacted by Parliament. A similar problem was engendered by the decrets-lois in France. But since the Israeli Constitution, as proposed, is going to subject all official enactments, including legislative acts, to judicial review, the orders and regulations which the Executive Council and its members issue within the framework of the law, are not open to any particular objection.

Article 70

Aside from the religious courts, the author proposes four different categories of tribunals. Isn't this a bit too much for a country as small in size and population as Israel? Consideration might be given to the question whether the magistrates' courts and the district courts should not be brought together as courts of general jurisdiction of thefirst instance.

Nothing is gained, and a lot of confusion might be created, by stating that the High Court has original as well as appellate jurisdiction in civil and criminal matters. Just where does this leave the magistrates' and the district courts?

In the interest of speed and certainty, consideration might be given to the question whether the Supreme Court should not be the only one to have jurisdiction in questions relating to the constitutionality of legislation.

A lot might be said for stating in the Constitution that the judiciary (aside from the religious courts) will consist of the Supreme Court and such other courts as will be organized in accordance with specific legislation, leaving all other questions to a subsequent law.

Article 70(e), taken in conjunction with Article 74, seems to indicate that the religious courts would possess exclusive jurisdiction in the whole sphere of personal status. If this is not the case, it should be made clear. If this is the case, it is very earnestly suggested that this point be reconsidered. Just because the British, who liked to encourage divisions along communal lines in their colonies and protectorates, gave to the religious courts a great deal of exclusive jurisdiction, is no reason why Israel should continue this tradition. Indeed, this course would impose religious law on a number of individuals who may not wish to be guided in questions of personal status by religious law. It will be borne in mind, in addition, that the expression "personal status" is by no means unequivocal. Under the Mandate, the sphere within which Moslem religious tribunals had exclusive jurisdiction was broader than that enjoyed by Jewish religious tribunals; in the case of Christians, the position was again different. Does the author of the Draft intend to create a network of Jewish and Christian religious tribunals as comprehensive in their jurisdiction as that of the Moslems? The abdication of the State in favor of Moslem law, rabbinical law, and several systems of canon law would be the result -- a rather incongruous result. The freedom of conscience of the non-religious citizens and residents of Palestine would be most seriously interfered with under such a scheme. From a practical angle, it suffices to envisage the complicated arrangements which the author finds it necessary to suggest in Article 74.

The author's proposal gives to the religious courts both too much and too little scope. There is no justification for giving to the courts any exclusive jurisdiction whatsoever, except in the case of the internal regulation of religious foundations, institutions and endowments of a given religion or in deciding controversies between several such foundations, institutions and endowments if they belong to the same religion. On the other hand, there is no reason why religious courts should not be given jurisdiction in any civil matters as long as the parties concerned voluntarily submit to their jurisdiction and in matters flowing out of acts performed in accordance with religious law (e.g., divorce following a religious marriage). It is suggested that Article 70(e) be redrafted along these lines.

Article 72

In line with the remarks ad Article 45, one may eliminate the member of the High Court from the Judicial Selection Board.

It is further suggested that the procedure for appointment of judges of religious courts be reconsidered. There is no reason why the religious communities could not appoint their own judges, in keeping with their own internal tradition. Religious courts should not be regarded as State courts but rather as a private court system, akin to courts of arbitration, legitimized and authorized by the State. Any too close connection between the government and the religious courts of different denominations would be embarrassing to both parties. It would suffice to require that the members of the religious courts, before assuming their office, obtain the confirmation of the Minister of Justice, such confirmation to be given as a matter of course if the appointee is a man of good general reputation, has no police record, and has a sufficient standard of general and legal education.

Another criticism of the present Draft is that it imposes on all religions the pattern of a "Supreme Religious Council". It is believed that this pattern has become effective in the case of Moslems only. Neither the Jews nor the several Christian denominations in Israel have anything of the kind. Aside from the impropriety of imposing upon the denominations a pattern which may be alien to them, it is inadvisable to give constitutional functions to a body the character of which is as yet uncertain.

Article 73

While it was suggested (see remarks ad Article 72) that the religious communities be free to appoint the judges of their religious courts, save for the need of confirmation by the Minister of Justice, it is inadmissable that the State should be unable to remove from office a judge of a religious court, even in cases where he has committed a gross breach of propriety, just because his own religious community backs him. It is suggested therefore that the words "upon a motion of the Supreme Religious Council of the community concerned and" be omitted from the article.

Article 74

The procedure proposed in this article is unnecessarily complicated. The article should be completely redrafted on the assumption that, where the persons involved are of different religions, there should be the following categories of courts: (a) a religious court, exercising jurisdiction by agreement of the parties

concerned; (b) a civil court exercising jurisdiction in all other cases, with the assistance of assessors from the religious court or courts involved if necessary.

Article 76

The language of the article does not make clear whether a law held to be unconstitutional should be considered void as of the date of the Supreme Court or of the High Court decision. If the suggestion to limit the jurisdiction relating to the constitutionality of legislation to the Supreme Court only is accepted, the question will not arise.

Article 77

The title of the article "The Law" is obviously irrelevant to its contents. The article should be entitled "Legal Continuity" or "Transitional Provisions".

The second and third sentences of the article are absolutely misplaced in the substantive part of a constitutional text. Do they mean that a future law may be held unconstitutional on the ground that it is not guided by the basic principles of Jewish law? -- Obviously not. Do they imply a binding obligation on the Chamber to enact laws of a certain content? -- Again, the answer is in the negative. The contents of future legislation will be such as future Chambers will enact. Equally meaningless is the provision that where existing law does not provide adequate guidance, the courts shall have recourse to the basic principles of Jewish law. Jewish law, except in the sermons of Reform rabbis, does not consist of basic principles. It consists of very specific rules and holdings found in the rabbinical literature; the Statecourts will not be in a position to be guided by those rules if for no other reason than that the judges will not be trained rabbis.

Article 78

See above, ad Article 45.

Concluding Observations

1. The Draft of the Constitution provides for impeachment proceedings in the case of the President only. It may be useful to consider whether impeachment proceedings should not also lie in the case of members of the Executive Council.

2. The author's comments on the subject of plebiscites are one-sided to the point of being almost unfair. In a State so small and with so high a level of political maturity as will be the case in Israel, there are good reasons to consider the advisability of allowing for popular initiative and plebiscite on the Swiss model.

3. The present writer fully agrees with the author regarding the general inadvisability, in a small and unitary State such as Israel, of having two Chambers. On the other hand, the dangers inherent in the proportional representation system, justly considered by the author as being the only system suitable for elections to the Israeli Chamber of Deputies, are very real. Among these dangers, the most important, perhaps even more important than the danger of excessive fragmentation, is that of the elimination of the personal element in the relationship between deputy and voters and the substitution therefor of the omnipotent party machine. It should be seriously considered therefore whether an Upper Chamber should not be elected by majority vote on the basis of uninominal geographical districts, thus permitting both local representation and a measure of contact between the voter and his legislative representative.*

New York, December 22, 1948.

---

*This suggestion emanates from Mr. Maurice Boukstein, a member of the New York Bar.

[undated]

INFORMATION FOR TOURISTS INTENDING TO VISIT ISRAEL

The Economic Department of the Jewish Agency, Jerusalem, has received a large number of requests from tourists intending to visit Israel for information on travelling facilities etc. In response of these requests, the following information has been compiled. However, although the greatest possible care has been taken, for obvious reasons no responsibility can be accepted with regard to the accuracy of the details given.

VISA REGULATIONS

Tourists coming to Israel must be in possession of Israel tourist visas. Applications for such visas should be made to the Israel authorities at one of the following addresses:

Amsterdam — Israel Immigration Officer, Van Mierveldst. 11
Athens — Israel Immigration Officer, Periandrou 3
Berlin (USA Zone) — Israel Immigration Officer, Fischerheuttenstr. 24
Brussels — Israel Immigration Officer, 17 Rue Pascale
Bucharest — Mr. A. Chelouche, Burghelea 5
Budapest — Israel Immigration Officer, Vecsey ucc. 3
Buenos Aires — Mr. A. Chill, Larrea 744
Geneva — Israel Consulate, 8 Rue Jean Petitet
Johannesburg — Israel Immigration Officer, P.O.B. 18
London — Israel Immigration Officer, W.C.1 77, Gr. Russelstr.
Los Angeles — Israel Consulate, 208 West 8th St.
Montevideo — Israel Consulate, Constituyente 1711
Moscow — Israel Consulate, Hotel Metropol
Munich — Israel Consulate, Maria Theresienstr. 11
New York — Israel Immigration Officer, Consulate General of Israel, 11 East 70th St.,
Paris — Israel Consulate, 143 Avenue de Wagram
Prague — Israel Immigration Officer, Josefovska 7
Rome — Israel Immigration Officer, Via Reno 2
Salzburg — Israel Consulate, 24 Getreidegasse
Sofia — Israel Immigration Officer, Tzar Boris 117
Stockholm — Israel Immigration Officer, Valhallavaegen 104/II
Warsaw — Dr. Israel Carmel, Hotel Bristol

Applicants should be in possession of valid passports or other travel documents entitling them to return to their countries of residence within 6 months. They should furthermore hold smallpox vaccination certificates. Tourists should report with these certificates at the nearest Government Health Office within 24 hours after their arrival in Israel.

Tourists wishing to leave Israel must be in possession of valid exit permits: these can be obtained without any difficulty. Applications for exit permits should be made, at least 5 days before the date of intended departure, at one of the following offices of the Israel Ministry for Migration:

Tel-Aviv — Tel Aviv—Jaffa Road, Near Cafe Lorenz **Jerusalem** — Queen Melisande's Way. **Haifa** — Palmers Gate.

AIR AND STEAMSHIP CONNECTIONS TO ISRAEL

Direct Air Connections to Israel

From ATHENS
Czechoslovak Airlines .. .. once weekly
Cobeta .. .. 3 times "
Trans-Caribbean Airlines .. .. twice "

From BRUSSELS
Cobeta .. .. 3 times "

From GENEVA
Great Circle Airlines .. .. 3 " "
Pan African Air (Israel Air) .. .. " " "

From JOHANNESBURG
Suidair .. .. " " "
Universal Air .. .. " " "
Pan African Air .. .. occasional

From LONDON
Air France / Air Transport .. .. twice "
Sabena / Cobeta .. .. " "

From MARSEILLES
Air Transport .. .. " "

From NEW YORK
Air France / Air Transport .. .. " "
Sabena / Cobeta .. .. " "

From PARIS
Air Transport .. .. " "

From PRAGUE
Czechoslovak Airlines .. .. once weekly

Frome ROME
Cobeta .. .. 3 times "
Czechoslovak Airlines .. .. once "
Great Circle Airlines .. .. 3 times "
Trans Caribbean Airlines .. .. twice weekly

New Air Service
The "KLM" is expected to open shortly a service (Twice weekly) from AMSTERDAM (with conncections from LONDON and NEW YORK) via ROME to ISRAEL.

Direct Steamship Connections to Israel

From ATHENS (PIRAEUS)
MARINE CARP (American Export Lines) appr. monthly
ABAZIA (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

From BRINDISI
CAMPIDOGLIO (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

From CATANIA
ABAZIA (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

From GENOA
ABAZIA (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

From NAPLES
ABAZIA (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

From MARSEILLES
NEGBA (SHOHAM Israel Shipping Co.) appr. twice monthly
GALILA (SHOHAM Israel Shipping Co.) appr. twice monthly
EILAT (SHOHAM Israel Shipping Co.) appr. twice monthly

From NEW YORK
MARINE CARP (American Export Line) appr. monthly

From VENICE
CAMPIDOGLIO (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

From TRIESTE
CAMPIDOGLIO (Adriatica Steamship Co.) appr. 3 times weekly

CUSTOMS REGULATIONS

Bona fide baggage of tourists is exempt from customs duty, except for the following restrictions:

200 gr. tobacco only (incl. cigars and cigarettes) and ¼ litre of alcoholic beverages and perfumes only may be imported free of duty.
Unused binoculars, photographic cameras, typewriters and sports accessories are subject to customs duty.
Arms, ammunition, furniture, carpets, and provisions (except in minimum quantities) are subject to customs duty.
The import of firearms is prohibited except by special permit.
Average percentage of customs duty — 35%.

CURRENCY REGULATIONS

No Israel currency (Israel £) in excess of IL.5, or former Palestine currency (Palestine £), or gold may be imported into Israel without special permit.

No restrictions are imposed on the import of foreign currency by tourists, but the following points should be noted:-

(a) When entering Israel, tourists should declare to the Customs Officer all foreign currency in their possession.
(b) Certificates will be issued by the Customs Officer in this connection, and only holders of such certificates will be entitled to export the currency imported by them.
(c) Foreign currency may be sold in Israel only to the Anglo Palestine Bank or to Barclays Bank. These banks will issue certificates confirming sale of any foreign currency to them.
(d) Tourists leaving Israel must produce such certificates for any currency imported, and no more in their possession.

PRINCIPAL HOTELS IN THREE MAIN TOWNS

TEL-AVIV
SEA-SHORE — (Yarkon Street) Armon, Gat-Rimon, Kaete Dan. Park, Yarkon.
NEAR SEA-SHORE — (Ben Yehuda Str.) Bristol, Yarden. (Geula Str.) Savoy.
CITY —
(Nahlat Benjamin Str.) Astoria (Rotschild Blvd.) Lampel. (Achad Haam Str.) — Talpioth.
HERZLIA (20 minutes drive from Tel-Aviv) Sharon Hotel.

JERUSALEM
CITY — Eden, Palatin, San Remo.
TALBIEH — Salvia.

HAIFA
NEAR TO PORT — Appinger, Savoy.
HADAR-HACARMEL — Daphne, Nesher, Zion.
MOUNT CARMEL — Ben Yehuda, Lev Hacarmel, Panorama, Wollstein.

OFFICIAL TOURIST INFORMATION SERVICES

TEL-AVIV
Government Information Centre — Hayarkon str. 87
Economic Department of the Jewish Agency — 33, Rothschild Blvd.
Industrial Information Bureau — 13 Montifiori St.

JERUSALEM
Government Information Centre — 5, Ben-Yehuda Str.
Economic Department of the Jewish Agency — Jewish Agency's Bldg.

HAIFA
Government Information Centre — 5, Balfour Str.

JERUSALEM, February 1949